

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2014 он

**Энэхүү эмхтгэлийн талаархи саналыг дараах хаягаар ирүүлнэ үү.
Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв**

Шуудангийн хаяг: С.Зоригийн гудамж
Улаанбаатар -210648
Факс: 976-11-320633
Утас: 70111485, 325540
Э-шуудан: admin@chd.moh.mn
www.chd.moh.mn

Эрхэлсэн: Ч.Бат-Эрдэнэ, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн захирал
Хянасан: Ч.Зулцэцэг СТСМАлбаны дарга

Эмхтгэсэн:	С.Даваажаргал	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Х.Нарантуяа	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	О.Энхцэцэг	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Б.Болдбаатар	СТСМА-ны мэргэжилтэн
	Б.Норолхоосүрэн	СТСМА-ны мэргэжилтэн

Хэвлэлийн эх бэлтгэсэн: Д.Уранчимэг, СТСМА
Д.Алтанцэцэг, СТСМА

Хэвлэлийн дизайнер: Н.Нямдорж

ГАРЧИГ

Өмнөх үг	5
Хүснэгтийн жагсаалт	6-7
Зургийн жагсаалт	8-9
Товчилсон үгийн жагсаалт	10
Ном зүй	11
Хураангуй	12
Бүлэг 1. Монгол Улсын хүн ам	13-18
1.1. Хүн ам	13
1.2. Хүн ам зүйн үзүүлэлт	14-15
1.3. Хүн амын дундаж наслалт	15-18
Бүлэг 2. Мянганы хөгжлийн эрүүл мэндийн зорилтууд	19-23
Бүлэг 3. Эх хүүхдийн эрүүл мэнд	24-40
3.1. Эхийн эрүүл мэнд	24
3.2. Жирэмсний хяналт ба төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	24-26
3.3. Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	27-28
3.4. Төрсний дараах тусламж, үйлчилгээ	29-31
3.5. Эхийн эндэгдэл	32-33
3.6. Хүүхдийн эрүүл мэнд	34-36
3.7. Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	37-38
3.8. Үр хөндөлт	39
3.9. Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн аргын хэрэглээ /ЖСАХ/	40
Бүлэг 4. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	41-51
4.1. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ	41-42
4.2. Сумын эрүүл мэндийн төвийн болон сум, сум дундын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	43-44
4.3. Нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ	45-46
4.4. Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн тусламж үйлчилгээ	47-48
4.5. Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвийн тусламж, үйлчилгээ	49-50
4.6. Хувийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	51
Бүлэг 5. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөц	52-54
Бүлэг 6. Халдварт өвчин	55-62
6.1. Нийт халдварт өвчин	55
6.2. Гэдэсний халдварт өвчин	55-56

6.3. Амьсгалын замын халдварт өвчин	57-60
6.4. Бэлгийн замаар дамжих халдвар	61
6.5. Халдварт өвчний нас баралт	62
Бүлэг 7. Халдварт бус өвчин	63-74
7.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан	63-67
7.2. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан	68-69
7.3. Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн талаар	70-71
7.4. Мэс заслын үйл ажиллагаа	72-74
Бүлэг 8. Хүн амын нас баралт	75-80
8.1. Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт	76
8.2. Хорт хавдрын шалтгаант нас баралт	77
8.3. Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	78-80
Бүлэг 9. Монгол улсын эмийн бүртгэл	81-84
Бүлэг 10. Үндэсний хөтөлбөрүүд	88-94
Бүлэг 11. ДЭМБ-ын Номхон далайн баруун бүсийн мэдээний санд орох Монгол улсын үзүүлэлтүүд, 2014	95-100
Бүлэг 12. Эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүд, /хүснэгтээр/	101-149

ӨМНӨХ ҮГ

Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн Судалгаа, төлөвлөлт, статистик мэдээллийн албанаас эрүүл мэндийн салбарын албан ёсны статистик мэдээ тайланд тулгуурлан жил бүр эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг олон улсын аргачлалын дагуу тооцон, дүгнэлт үнэлгээ өгч эмхэтгэл хэлбэрээр та бүхэнд хүргэдэг билээ.

Энэхүү эмхэтгэл нь Монгол улсын Мянганы хөгжлийн зорилтын эрүүл мэндийн үзүүлэлт, эрүүл мэндийн салбарын үндсэн үзүүлэлтүүдийг эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний шатлалаар, хүн амын өвчлөлийн болон нас баралтын тэргүүлэх шалтгаануудыг бүс нутгаар гаргаж, үндэсний хэмжээнд хэрэгжиж буй НЭМ-ийн хөтөлбөрүүдийн шалгуур үзүүлэлтүүдийг тооцон харуулдаг.

2014 оны эмхэтгэлд шинэчлэгдэн батлагдсан тайлангийн маягтын дагуу эрүүл мэндийн үзүүлэлтийг гарган, тооцоололтыг хийсэн, халдварт бус өвчний дүгнэлтэд хүн амын өвчлөлийг насны бүлэг дотор хүйсээр гаргасан ба нийт 46 хүснэгт, 63 зураг, 50 газарзүйн байршлын дүрслэлээр илэрхийлэн Та бүхний хүртээл болгож байгаагаараа онцлог юм.

Монгол улсын хүн амын дундаж наслалт 69.57 болж нэмэгдсэн бөгөөд, эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.49, эрэгтэйчүүдийнх 65.91 байна.

Олон улсын түвшинд 15 хүртэлх насны хүн амын эзлэх хувь 31 хувиас дээш байвал залуу хүн амтай улс орон гэж үздэг бол манай улсын хувьд энэ үзүүлэлт 28.0 хувь байна. 2014 оны нас хүйсийн суваргад 0-4 насныхан хамгийн өндөр байгаа нь төрөлтийн түвшин өндөр байсныг харуулж байгаа ба мөн 25-29 насныхан их байгаа нь хөдөлмөрийн насны хүн ам нэмэгдэж хүн ам зүйн цонхны үе үргэлжилж байгааг энэхүү эмхэтгэлээс харж болно

Эрүүл мэнд, спортын яамнаас 2014 оныг “Эх хүүхдийн эрүүл мэндийг дэмжих” жил уриан дор ажилласан бөгөөд 2014 оны байдлаар 1990 онтой харьцуулахад нялхсын эндэгдэл 1000 амьд төрөлт тутамд 48 эндэгдлээр буурсан, эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд 30.6 болж хамгийн бага түвшинд хүрсэн онцлогтой жил байлаа.

Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, эхийн эндэгдлийн түвшин Монгол улс 2015 онд дэвшүүлсэн Мянганы хөгжлийн зорилтыг хангасан үзүүлэлттэй байна.

2014 оны байдлаар Монгол улсад эмнэлгийн нэг оронд ногдох хүний тоо 144, нэг их эмчид ногдох хүний тоо 318 байгаа ба 10000 хүн тутмын 2606 хүн давхардсан тоогоор хэвтүүлэн эмчлэх эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг авч, жилд 1 иргэн 5.6 удаа амбулаторийн тусламж үйлчилгээ авсан байгаа нь жилээс жилд тусламж үйлчилгээний хүртээмж өсөж байгааг харуулж байна.

Эрүүл мэндийн бодлого боловсруулагчид, шийдвэр гаргагчид болон мэдээлэл хэрэглэгч нийт хүмүүст нотолгоонд тулгуурласан оновчтой шийдвэр гаргахад бидний энэхүү эмхэтгэл дэмжлэг үзүүлнэ гэдэгт бүрэн итгэлтэй байна.

ДАРГА

Ч.БАТ-ЭРДЭНЭ

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

- Хүснэгт 1.2.1. Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд, сонгосон онуудаар
- Хүснэгт 1.3.1. Хүн амын дундаж наслалт, эхний 10 орнуудын жагсаалтаар
- Хүснэгт 1.3.2. Хүн амын дундаж наслалт бүсээр, хүйсээр, 2014 он
- Хүснэгт 2.1. Нялхсын болон 5 хүртлэх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1 000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар
- Хүснэгт 2.2. Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар
- Хүснэгт 2.3. Жирэмсэн эмэгтэйчүүд болон 15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын тархалт, хувиар
- Хүснэгт 2.4. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын түвшин (100 000 хүн амд), сонгосон онуудаар
- Хүснэгт 3.3.1. Мэс заслын аргаар төрүүлсэн хувь, бүсээр, 2014 он
- Хүснэгт 3.3.2. Төрөлтийн тоо, эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр, 2014 он
- Хүснэгт 3.3.3. Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент, 2014 он
- Хүснэгт 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, насны ангиллаар, 2014 он
- Хүснэгт 3.6.1. Төрсөн хүүхдийн мэдээ, бүсээр, 2014 он
- Хүснэгт 3.6.2. Нярай хүүхдийн өвчлөл, 2014 он
- Хүснэгт 3.6.3. Нялхас болон 5 хүртлэх насны хүүхдийн өвчлөлийн шалтгаан, хувиар (хот, хөдөө), 2014 он
- Хүснэгт 3.6.4. Хүүхэд, өсвөр үеийнхний өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, насны бүлгээр, /10 000 хүн амд/, 2014 он
- Хүснэгт 3.7.1. Нялхас болон 5 хүртлэх насны хүүхдийн эндэгдэл, нас, хүйсээр, 2014 он
- Хүснэгт 3.7.2. Нялхас болон 5 хүртлэх насны хүүхдийн нас баралтын шалтгаан, хувиар /хот, хөдөө/ 2014 он
- Хүснэгт 3.8.1. Үр хөндөлт, байршлаар, 2014 он
- Хүснэгт 3.9.1. ЖСА хэрэглэж байгаа эмэгтэйчүүдийн тоо байршлаар, 2014 он
- Хүснэгт 4.1. Эрүүл мэндийн байгууллагууд тусламж үйлчилгээний шатлалаар, 2014 он
- Хүснэгт 4.1.1. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2014 он
- Хүснэгт 4.2.1. Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн их эмчийн хангамжийг стандартын доод хязгаартай харьцуулсан байдал, 2013 он
- Хүснэгт 4.2.2. Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд, 2012 он, 2014 он
- Хүснэгт 4.3.1. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2012-2014 он
- Хүснэгт 4.4.1. БОЭТ-ийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2011-2014 он
- Хүснэгт 4.4.2. БОЭТ-ийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлт, 2014 он

- Хүснэгт 4.4.3. БОЭТ-ийн хүний нөөцийн зарим үзүүлэлт, 2014 он
- Хүснэгт 4.5.1. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд, 2011-2014 он
- Хүснэгт 4.5.2. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн үйл ажиллагааны зарим үр дүнгийн үзүүлэлтүүд, 2014 он
- Хүснэгт 4.6.1. Хувийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2014 он
- Хүснэгт 4.6.2. Хувийн ортой эмнэлгүүдийн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь, 2014 он
- Хүснэгт 6.2.1. Гэдэсний халдварт өвчин, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2013-2014 он
- Хүснэгт 6.2.2.1. Вирус хепатит, 10000 хүн амд, улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2012-2014 он
- Хүснэгт 6.3.1. Амьсгалын замын халдварт өвчин, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2013-2014 он
- Хүснэгт 6.3.1.1. Сүрьеэ өвчин, бодит тоо, 10 000 хүн амд /улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2012-2014 он/
- Хүснэгт 6.4.1. Бэлгийн замаар дамжих халдвар, бодит тоо, 10 000 хүн амд, 2013-2014 он
- Хүснэгт 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйсээр, 2014 он
- Хүснэгт 7.2.1. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйсээр, 2014 он
- Хүснэгт 7.2.2. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн зонхилон тохиолдох өвчлөл, хувиар, 2005-2014 он
- Хүснэгт 7.3.1. Эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүний тоо, аймгаар, 2014 оны байдлаар
- Хүснэгт 7.3.2. Умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгийн талаар
- Хүснэгт 7.4.1. Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн мэс заслын хагалгааны тоо, 2014 он
- Хүснэгт 7.4.2. Зонхилон хийгдсэн мэс засал, хагалгааны төрлөөр, 2014 он
- Хүснэгт 8.1. Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2014 он
- Хүснэгт 8.1.1. Шалтгаанаар тооцсон зүрх-судасны тогтолцооны өвчний нас баралтын түвшин, 10 000 хүн амд, насны бүлгээр, 2014 он
- Хүснэгт 8.3.1. Дэлхийн хүн амын нас баралтын 2030 он дахь төлөв байдал, 2014 оны Монгол улсын нас баралтын үзүүлэлттэй харьцуулсан байдал

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

- Зураг 1.1.1. 2014 оны хот, хөдөөгийн хүн амын тоо, аймгаар
- Зураг 1.1.2. 2014 оны дундаж хүн амын тоо, аймгаар
- Зураг 1.1.3. Хүн амын тоо, жилийн өсөлтийн хувь, сонгосон онуудаар
- Зураг 1.2.1. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, сүүлийн 5 жилээр
- Зураг 1.2.2. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, аймгаар, 2014 он
- Зураг 1.3.1. Нас,хүйсийн суварга /2004,2014/
- Зураг 2.1. ХДХВ-ийн халдварын тохиолдол, нас баралт, өссөн дүнгээр/ 1992-2014 оны байдлаар/
- Зураг 3.1.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, /2003-2014 он/
- Зураг 3.2.1. Цус багадаалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, аймгаар, 2014 он
- Зураг 3.2.2. Жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, 2014 он
- Зураг 3.3.1. 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин,аймгаар 2014 он
- Зураг 3.3.2. Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн хувь, аймгаар 2014 он
- Зураг 3.3.3. Улаанбаатар хотод хөдөө орон нутгаас ирж төрсөн эхчүүд, бодит тоо, 2014 он
- Зураг 3.4.1. Жирэмсэн төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн тохиолдлыг эмнэлгийн байгууллагаар, хувиар, 2014 он
- Зураг 3.4.2. Жирэмсний хүндрэлд манас таталтын эзлэх хувь, аймгаар, 2014 он
- Зураг 3.4.3. Төрөх үеийн хүндрэлд төрөх хүчний сулралын эзлэх хувь, аймгаар, 2014 он
- Зураг 3.4.4. Төрсний дараах хүндрэлд цус алдалтын эзлэх хувь, аймгаар, 2014 он
- Зураг 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, аймгаар, 2014 он
- Зураг 3.5.2. Эхийн эндэгдэл бүсээр, 100 000 амьд төрөлтөд, 2014 он
- Зураг 3.6.1. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1 000 нийт төрөлтөд, аймгаар, 2014 он
- Зураг 3.6.2. Нярай хүүхдийн өвчлөл, амьд төрсөн хүүхдэд эзлэх хувиар, аймгаар, 2014 он
- Зураг 4.1.1. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн амбулаторийн үзлэгийн тоо, сүүлийн 3 жилээр
- Зураг 4.2.1. Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт ногдох эмчийн дундаж тоо, 2014 он
- Зураг 4.2.2. Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2012-2014 он
- Зураг 4.3.1. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2014 он
- Зураг 4.5.1. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд хөдөө орон нутгаас ирж эмчлүүлэгчдийн эзлэх хувь, 2014 он
- Зураг 5.1. Эрүүл мэндийн салбарын ажилтнуудын насны бүтэц, 2014 он
- Зураг 5.2. 10 000 хүн амд ногдох их эмч, сувилагч, бүсээр, 2014 он
- Зураг 5.3. 2014 онд төрийн зардлаар төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан эмч, сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтний тоо

- Зураг 6.1.1. 2014 онд улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн халдварт өвчний бүтэц
- Зураг 6.2.2.1. Вирүст хепатитийн өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2004-2014 он
- Зураг 6.3.1.1. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын хандлага, 2004-2014 он
- Зураг 6.3.1.2. Сүрьеэгийн өвчний оношийн баталгаажилт хувиар, 2014 он
- Зураг 6.3.2.1. Гахай хавдар өвчний хөдлөл зүй, 10 000 хүн амд /1996-2014 он/
- Зураг 6.3.2.2. Гахай хавдрын өвчлөл, бодит тоогоор, улирлаар, 2013, 2014 он
- Зураг 6.4.1. Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2012-2014 он
- Зураг 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд /2004-2014 он/
- Зураг 7.1.2. Чихрийн шижин өвчин, хүйсээр, бүсээр, 10 000 хүн амд, 2014 он
- Зураг 7.1.3. Цусны даралт ихдэх өвчин, хүйсээр, 10 000 хүн амд, 2014 он
- Зураг 7.1.4. Элэг, цөсний замын архаг өвчин, 10 000 хүн амд, 2005-2014 он
- Зураг 7.1.5. Элэг ба элгэн дэх цөсний сувгийн өмөн, 10 000 хүн амд, 2005-2014 он
- Зураг 7.4.1. Мэс заслын тоо, аймгаар, 2014 он
- Зураг 7.4.2. Цочмог мухар олгойн мэс засал, аймгаар, 2014 он.
- Зураг 7.4.3. Цөсний замын мэс заслын хагалгаа, аймгаар, 2014 он
- Зураг 8.1. Нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2014 он
- Зураг 8.2.1. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын нас баралт /анх оношлогдсоноос хойшхи амьдарсан хугацаа, хувиар/, 2014 он
- Зураг 8.2.2. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын өвчлөл /анх оношлогдсон I-IV үе шатандаа/, 2014 он
- Зураг 8.3.1. Осол гэмтлийн шалтгаант нас баралтын хэлбэр, хүйсээр, 10 000 хүн амд, 2014 он
- Зураг 8.3.2. Осол гэмтлийн өвчлөл, нас баралт, 10 000 хүн амд, 2004-2014 он
- Зураг 9.1. Бүртгэгдсэн эм, бодит тоогоор, 2014 он
- Зураг 9.2. Бүртгэлтэй эм, хувиар, 2014 он
- Зураг 9.3. Бүртгэгдсэн эм, /АТС кодоор/, 2014 он
- Зураг 9.4. Улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эм /улс орнуудаар/, 2014 он
- Зураг 9.5. Нийт бүртгэгдсэн эх орны үйлдвэрлэгчийн эм, 2014 он
- Зураг 9.6. Эх орны ерөнхий нэршлийн эм, 2014 он
- Зураг 9.7. Үндэсний уламжлалт эм, 2014 он
- Цусны албаны үйл ажиллагаа
- Зураг 1. Шинээр нэмэгдсэн донорын тоо, 2010-2014 он
- Зураг 2. Цусаа бэлэглэж буй доноруудын насны бүтэц, хувиар, 2010-2014 он
- Зураг 3. Суурин хэлбэрээр цусаа бэлэглэсэн сайн дурын авлагагүй цусны донорын насны бүтэц, 2014 он
- Зураг 4. Явуулын хэлбэрээр цусаа бэлэглэсэн сайн дурын авлагагүй цусны донорын насны бүтэц, 2014 он
- Зураг 5. Цус өгөлтийн тоо, 2010-2014 он
- Зураг 6. Үйлдвэрлэсэн ЦЦБ-ний хэмжээ, нэгжээр, 2010-2014 он
- Зураг 7. ЦССҮТ болон Цусны салбар төвүүдийн ЦЦБ-ний үйлдвэрлэл, хувиар, 2010-2014 он

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

АХБ	Азийн хөгжлийн банк
БОЭТ	Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв
ГССҮТ	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв
ДОХ/БЗДХ	Дархлал олдмол хомсдол/Бэлгийн замаар дамжих халдвар
ДЭМБ	Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага
ЖСАХ	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэгсэл
НБЕК	Нас баралтын ерөнхий коэффициент
НЭМГ	Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар
ОХУ	Оросын холбооны улс
ӨОУА	Өвчний олон улсын ангилал
ТЕК	Төрөлтийн ерөнхий коэффициент
ТНК	Төрөлтийн нийлбэр коэффициент
УБ	Улаанбаатар
УГТЭ	Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг
УНТЭ	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг
УХТЭ	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг
ХДХВ/ДОХ	Дархлал олдмол хомсдолын вирус, дархлалын олдмол хомсдол
ХӨСҮТ	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв
ХСҮТ	Хавдар судлалын үндэсний төв
ХХС	Хүүхэд хөгжил судалгаа
ХБӨС	Халдварт бус өвчний судалгаа
ЦССҮТ	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв
ЦЦБ	Цус, цусан бүтээгдэхүүн
ЭБЭ	Эрчүүдтэй бэлгийн хавьталд ордог эрчүүд
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМБ	Эрүүл мэндийн байгууллага
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ЭМШУИС	Эрүүл мэндийн шинжлэх ухааны их сургууль
ЭХЭМҮТ	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
РВЭЭ	Ретровирусийн эсрэг эмийн эмчилгээ
АТС	Anatomical therapeutic classification/ Хүний анатомын бүтцэд суурилсан эмийн ангилал/
DOTS	Directly observed treatment short-course /шууд хяналттай богино хугацааны эмчилгээ/

НОМ ЗҮЙ

1. Глобаль сангийн дэмжлэгтэй ДОХ, Сүрьеэгийн төсөл, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт тооцох аргачлал., Улаанбаатар., 2010.
2. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага., Өвчний олон улсын ангилал I боть., 2008.
3. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага., Өвчний олон улсын ангилал II боть., 2008.
4. Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо., Монгол улсын статистикийн эмхтгэл., Улаанбаатар., 2010.
5. Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо., Монгол улсын статистикийн эмхтгэл., Улаанбаатар., 2011.
6. Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо., Монгол улсын статистикийн эмхтгэл., Улаанбаатар., 2012.
7. Нэгдсэн үндэсний байгууллагын, Хүн амын сан, Монгол улсын их сургууль, Хүн амын сургалт судалгааны төв., Эрүүл мэнд, нөхөн үржихүйн үзүүлэлтүүдийг тооцох аргачлал, түүнийг ашиглах гарын авлага, цуврал II., Улаанбаатар., 2013.
8. Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв., Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвийн 2014 оны тайлан., Улаанбаатар., 2014.
9. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв., Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл I боть., Улаанбаатар., 2014.
10. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв., Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл II боть., Улаанбаатар., 2014.
11. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв., Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл III боть., Улаанбаатар., 2014.
12. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв., Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээлэл IV боть., Улаанбаатар., 2014.
13. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2009.
14. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2010.
15. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2011.
16. Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв, ЭМЯ., Эрүүл мэндийн үзүүлэлт., Улаанбаатар., 2012.

ХУРААНГУЙ

2014 оны “Эрүүл мэндийн үзүүлэлт” нь нийт 12 бүлэг, 30 дэд бүлгээс бүрдэж байгаа ба эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүдийг сүүлийн 10 жилийн байдлаар харьцуулан гаргасан. Монгол улсын хүн ам 2014 оны жилийн эцсийн байдлаар 2 сая 995.9 мянга болж, нийт хүн амын 66.4 хувь нь хот суурин газар, үлдсэн 33.6 хувь нь хөдөө амьдарч байна. Дундаж наслалт 2014 онд 69.57 болж, эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.49, эрэгтэйчүүдийнх 65.91 байна.

2014 онд улсын хэмжээнд 81228 эх амаржсан нь 2013 онтой харьцуулахад төрөлт 1857 тохиолдлоор буюу 2.3 хувиар нэмэгдсэн байна. Улсын хэмжээнд 81715 хүүхэд амьд төрсөн ба 1920 нь хоёр ихэр, 45 нь гурван ихэр, 4 хүүхэд дөрвөн ихэр хүүхэд байна.

Хүн амын нас баралтын ерөнхий коэффициент 1990 онд 7.9 байсан бол 2014 онд уг үзүүлэлт 5.7 болж 1990 онтой харьцуулахад 2.2-оор буурсан үзүүлэлттэй байна.

Мянганы хөгжлийн зорилтын хүрээнд хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах, эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах, ХДХВ/ДОХ, сүрьеэ өвчинтэй тэмцэх гэсэн эрүүл мэндийн 3 зорилго дэвшүүлсэн байдаг. Монгол Улсад 1 000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1990 онд 97.2 байсан бол 2014 онд 18.4 болжээ. Нялхсын эндэгдэл 1990 онд 4 789 тохиолдол байсан бол 2014 онд 1 251 болж буурчээ.

Монгол Улсад эхийн эндэгдлийн түвшин 1990-ээд онд нэлээд өндөр байсан бөгөөд эхийн эндэгдлийг бууруулах хоёр удаагийн стратегийг 2001-2010 онуудад хэрэгжүүлснээр 2001-2006 онд эхийн эндэгдэл эрчимтэй буурсан. 2014 оны байдлаар 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл 30.6 байна.

2014 оны байдлаар Монгол улсын хэмжээнд нийт 3100 эрүүл мэндийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв-13, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв-5, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг-16, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төв-12, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг-6, сум дундын эмнэлэг-39, сумын эрүүл мэндийн төв-271, өрхийн эрүүл мэндийн төв-218, хувийн ортой эмнэлэг-202, үүдэн эмнэлэг-969 ажиллаж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

2014 оны байдлаар нийт 46057 эрүүл мэндийн ажиллагчид байгаа ба 93.9 хувь нь эрүүл мэндийн салбарын, 6.0 хувь нь бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид эзэлж байна. Нийт ажиллагчдын 23.4 хувь нь анхдагч шатлалын, 18.2 хувь нь хоёрдогч шатлалын, 16.9 хувь нь гуравдагч шатлалын ЭМБ-дад, 15.4 хувь нь хувийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад, 26.1 хувь нь амаржих газар болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагуудад ажиллаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

Нэг их эмчид ногдох хүний тоо 2014 онд 318.6 байгаа нь өмнөх оныхоос 6.7 хүнээр, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 270.6 болж, өмнөх оныхоос 14.9 хүнээр тус тус буурсан байна.

2014 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын хэмжээнд нас баралтын 16495 тохиолдол бүртгэгдэж өнгөрсөн оны мөн үеэс 303 тохиолдлоор буюу 1.8 хувиар буурсан байна. Нийт нас барсан хүний 60.2 хувь нь эрэгтэй, 39.8 хувь эмэгтэй байна. Нийт нас баралтын 4318 тохиолдол буюу 26.2 хувь нь эмнэлэгт нас барсан бөгөөд үүнээс 25.3 хувь нь хоног болоогүй нас баралт байна.

2014 онд улсын хэмжээнд 29 төрлийн халдварт өвчний 33516 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 3804 тохиолдлоор буурсан буюу 10000 хүн амд 114.4 ногдож байна

10 000 хүн амд ногдох халдварт бус өвчлөл 7633.2 байгаа амьсгалын тогтолцооны өвчин 1579.86, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1133.78, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 787.10, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин 954.31, гэмтэл, хордлого ба бусад гадны шалтгаант өвчин 567.14 ногдож байна.

БҮЛЭГ 1. МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМ

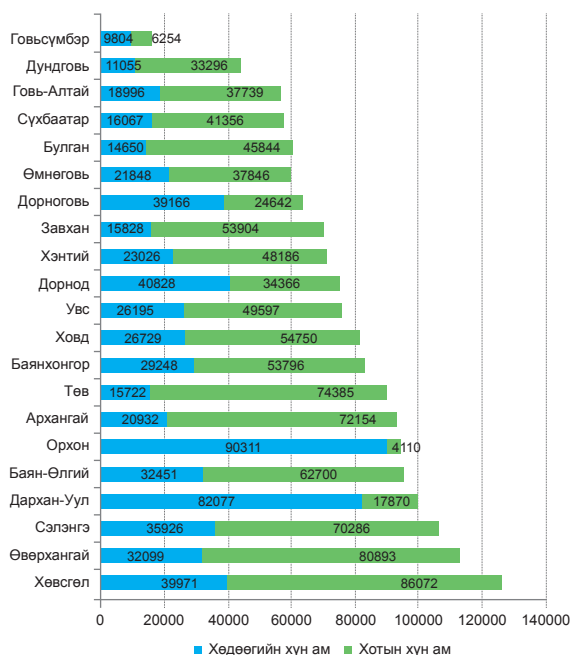
1.1. Хүн ам

Монгол улсын хүн ам 2014 оны жилийн эцсийн байдлаар 2 сая 995.9 мянга болж, өмнөх оныхоос 65.9 мянган хүн буюу 2.2 хувиар өссөн байна. Нийт хүн амын 66.4 хувь нь хот суурин газар, үлдсэн 33.6 хувь нь хөдөө амьдарч байна. Улаанбаатар хотод 1362.9 мянган хүн буюу нийт хүн амын 45.5 хувь нь оршин сууж байна.

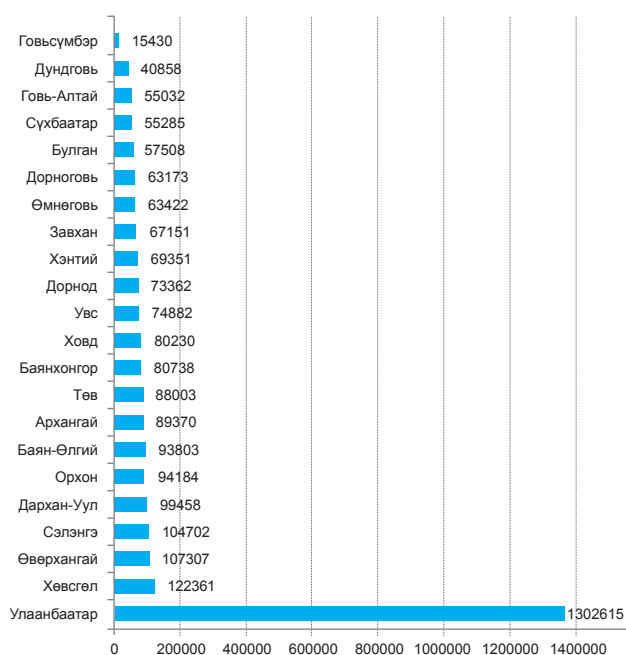
Хүн амын 48.9 хувь нь эрэгтэйчүүд, 51.1 хувь нь эмэгтэйчүүд байгаа ба хүйсийн харьцаа буюу 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоо 96 байна. Насны бүтцээр авч үзвэл 15 хүртэлх насны хүүхэд 28.0 хувийг, 15- 64 насны хүн ам 68.0 хувийг, 65-аас дээш насны хүн ам 4.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

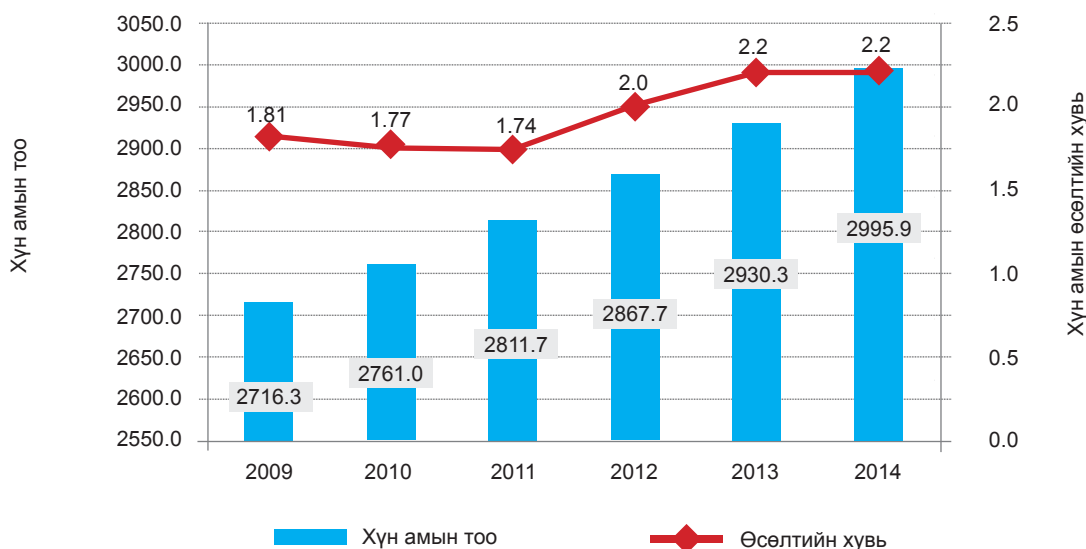
Өрхийн тоо 2014 оны байдлаар 823.4 мянга болж, 65.3 хувь нь хотод, 34.7 хувь нь хөдөө байна. Улаанбаатар хотод 352.8 мянган өрх, хангайн бүсэд 165.5, төвийн бүсэд 142.9, баруун бүсэд 100.5, зүүн бүсэд 61.7 мянган өрх байгаа бөгөөд улсын дунджаар нэг өрхөд 3.6 хүн ногдож байна.

Зураг 1.1.1. 2014 оны хот, хөдөөгийн хүн амын тоо, аймгаар

Зураг 1.1.2. 2014 оны дундаж хүн амын тоо, аймгаар

Зураг 1.1.3. Хүн амын тоо, жилийн өсөлтийн хувь, сонгосон онуудаар

Сүүлийн жилүүдэд хүн амын өсөлтийн хувь нэмэгдэж 2011 онд 1.74 байсан бол 2014 онд 2.2 болж нэмэгдсэн байна.

1.2 Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд

Өнгөрсөн 10 жилд нийтдээ 650.8 мянган хүүхэд төрсний дотор 2007-2009 онуудад төрөлт өмнөх жилүүдийнхээс тогтвортой нэмэгдсэн ба 2010 онд 65.6 мянган хүүхэд төрж байсан бол 2014 онд 81.7 мянга болж нэмэгдсэн байна.

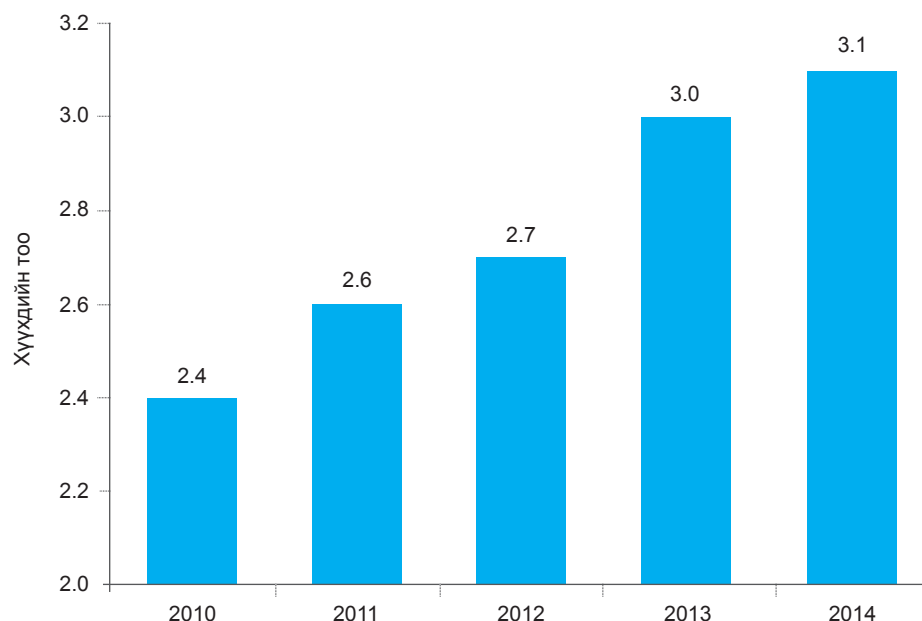
Түүнчлэн 1990 онд 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин 35.3 байсан бол 2005 онд 17.8 болж 2 дахин буурч хамгийн бага түвшинд хүрсэн бөгөөд 2006 оноос тогтвортой нэмэгдэн 2014 онд 27.6 болсон байна.

Төрсөн хүүхдийн тоо 2014 онд 81.7 мянгад хүрч өмнөх оныхоос 2.4 хувиар өсчээ. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100 охинд 106 хөвгүүн ногдож байна.

Хүснэгт 1.2.1. Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд, сонгосон онуудаар

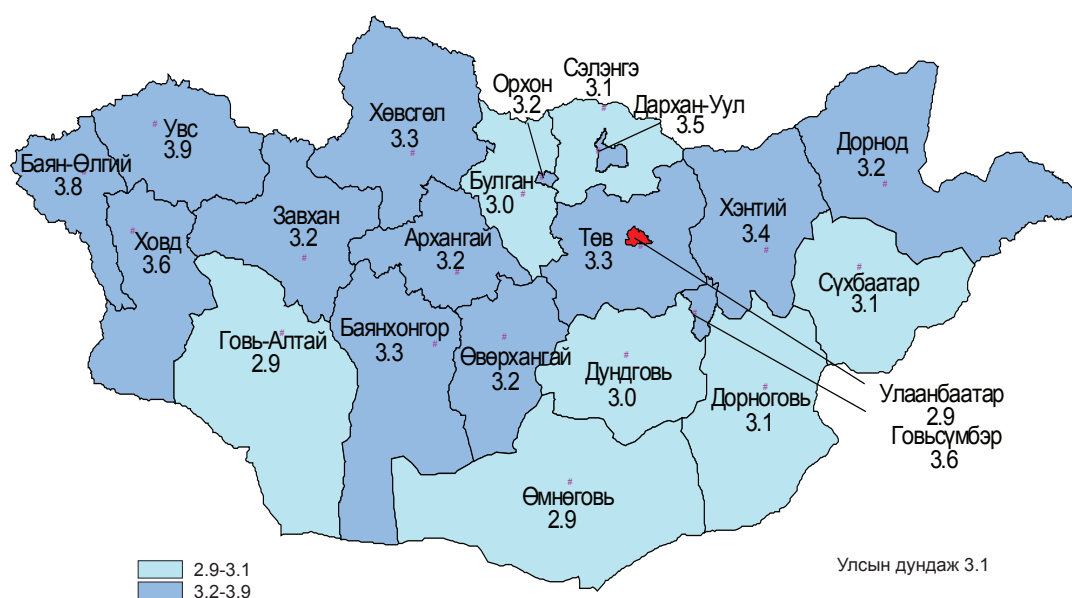
Үзүүлэлт	1990	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Нийт хүн (мян)	2149.2	2683.5	2735.5	2780.7	2811.6	2867.7	2930.3	2995.9
Хотын хүн ам (хувиар)	54.6	61.4	62.6	63.3	67.1	67.2	68.1	66.4
Хөдөөгийн хүн ам (хувиар)	45.4	38.6	37.4	36.7	32.9	32.8	31.9	33.6
Насны бүлгээр (хувиар)								
0-15	41.5	28.1	27.6	27.3	27.2	27.6	27.4	28.0
15-64	54.4	67.8	68.4	68.8	68.8	68.4	68.8	68.0
65 аас дээш	4.1	4.1	4.0	3.9	4.0	4.0	3.8	4.0
Хүн ам зүйн коэффициентууд								
ТЕК	35.3	23.7	25.3	23.8	25.3	26.3	27.5	27.6
НБЕК	7.9	5.7	5.7	6.3	6.2	5.9	5.6	5.6
Цэвэр өсөлт	2.7	1.8	1.9	1.7	1.9	2.0	2.2	2.2
ТНК	4.3	2.6	2.8	2.4	2.6	2.7	3.0	3.1

Хүн амын нас баралтын ерөнхий коэффициент 1990 онд 7.9 байсан бол 2014 онд уг үзүүлэлт 5.6 болж 1990 онтой харьцуулахад 2.3-аар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Зураг 1.2.1. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, сонгосон онуудаар

Нэг эмэгтэйн амьдлынхаа туршид төрүүлэх хүүхдийн тоо 1990 онд 4.3 байсан бол 2000-2003 онд гэхэд 2 дахин буурч, 2010 онд 2.4 байсан бөгөөд 2014 онд 3.1 болон нэмэгдсэн байна.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент нь тухайн насны бүлгийн 1000 эмэгтэйд ногдох амьд төрсөн хүүхдийн тоог илэрхийлдэг бөгөөд 2014 оны байдлаар 25-29 насны 1000 эмэгтэйд ногдох амьд төрөлт 170.0 байгаа нь хамгийн өндөр байна.

Зураг 1.2.2. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, аймгаар, 2014 он

1.3 Дундаж наслалт

Төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалт 2014 онд 69.57 болж өмнөх оныхоос 0.46 пунктээр нэмэгдсэн бөгөөд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.49, эрэгтэйчүүдийнх 65.91 боллоо. Дундаж наслалтын хувьд хүйсийн ялгаа аль ч улс оронд байдаг ба эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдээс дунджаар 4 насаар илүү амьдардаг байна. Манай улсын хувьд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт эрэгтэйчүүдийнхээс 9.58 жилээр илүү байна. 2014 оны байдлаар дэлхийн улс орнуудын хүн амын дундаж наслалтаас харахад Монако улс 89.57 жил байгаа хамгийн өндөр буюу Чад улс 49.44 жил байгаа хамгийн бага дундаж наслалттай байна. Монгол улс 158-рт бичигдсэн байна.

Хүснэгт 1.3.1. Хүн амын дундаж наслалт, эхний 10 байранд байгаа орнуудын жагсаалт

Жагсаалт	Улс/хот	Дундаж наслалт	Мэдээлэл тавигдсан хугацаа
1 	Монако/Monaco	89.57	2014 он
2 	Макао/Macau	84.48	2014 он
3 	Япон/Japan	84.46	2014 он
4 	Сингапур/Singapore	84.38	2014 он
5 	Сан-Марино/San Marino	83.18	2014 он
6 	Хонконг/Hong Kong	82.78	2014 он
7 	Андора/Andorra	82.65	2014 он
8 	Switzerland	82.39	2014 он
9 	Guernsey	82.39	2014 он
10 	Австрали/Australia	82.07	2014 он

<http://www.infoplease.com/world/statistics/life-expectancy-country.html>

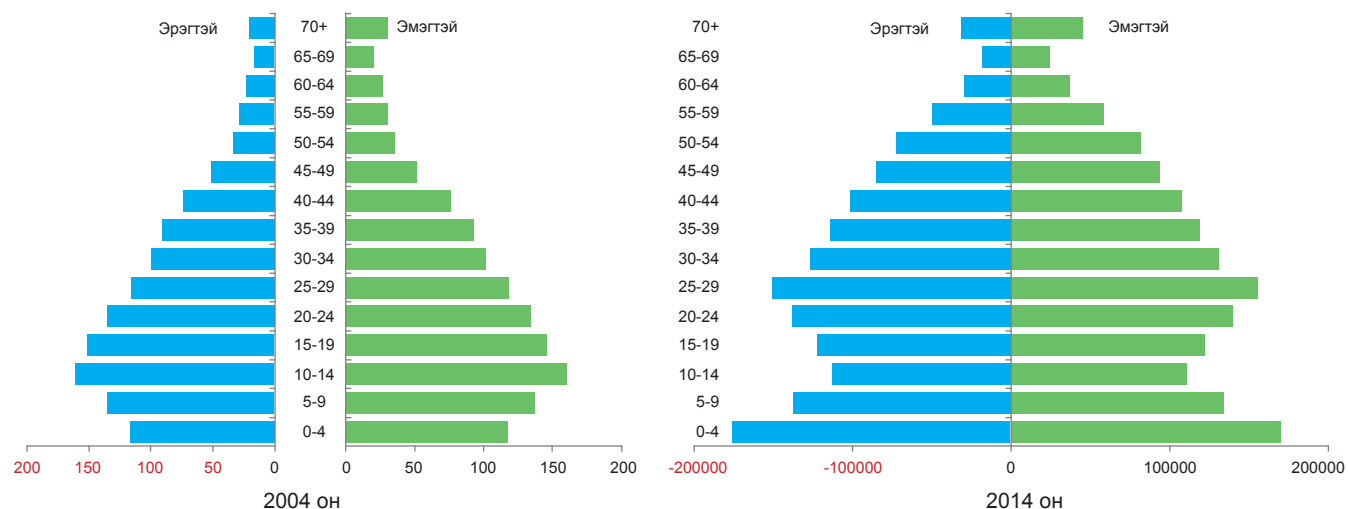
2014 оны байдлаар дундаж наслалт аймаг, бүсүүдээр ялгаатай байгаа ба Хангайн бүсийн хүн амын дундаж наслалт хамгийн бага буюу 69.61, Төвийн бүсийн хүн амын дундаж наслалт 71.45 байгаа нь хамгийн өндөр байна. Аймгуудаар харуулбал Хөвсгөл /65.79/, Увс /68.28/, Дорнод /68.41/, Дархан-Уул /68.51/, Говь-Алтай /68.84/, Баянхонгор /68.89/, Завхан /69.19/, Өвөрхангай /69.32/ зэрэг аймгууд дундаж наслалтаараа улсын дундаж үзүүлэлтээс доогуур байна.

Хүснэгт 1.3.2. Хүн амын дундаж наслалт бүсээр, хүйсээр, 2014 он

Аймаг, хот	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Баруун бүс	70.16	66.38	73.41
Баян-Өлгий	72.76	69.45	75.16
Говь-Алтай	68.84	63.99	72.33
Завхан	69.19	66.77	71.82
Увс	68.28	63.44	72.21
Ховд	71.71	68.27	75.55
Хангайн бүс	69.61	66.76	73.50
Архангай	70.54	68.02	72.07
Баянхонгор	68.89	65.51	70.66
Булган	72.30	67.69	75.34
Өвөрхангай	69.32	66.72	72.16
Хөвсгөл	65.79	62.76	70.53
Орхон	70.83	69.83	80.23
Төвийн бүс	71.45	68.05	75.53
Говьсүмбэр	72.86	71.43	75.40
Дархан-Уул	68.51	64.21	73.24
Дорноговь	70.17	65.52	75.34
Дундговь	73.22	70.15	77.87
Өмнөговь	71.44	67.65	74.74
Сэлэнгэ	71.87	67.61	77.10
Төв	72.06	69.79	74.99
Зүүн бүс	70.38	66.52	74.29
Дорнод	68.41	64.46	72.75
Сүхбаатар	71.78	66.88	75.70
Хэнтий	70.94	68.22	74.43
Улаанбаатар	71.24	66.04	74.67
Улаанбаатар	71.24	66.04	74.67

2000 болон 2014 оны хүн амын нас, хүйсийн суваргыг абсолют тоогоор дүрслэн харуулж байна. Дээрх хүн амын нас, хүйсийн суваргыг харахад 2004 онд харьцангуй пирамид хэлбэртэй байхад 2014 оны суварга нь дунд хэсгээрээ аажмаар өргөсч байгаа нь идэр насны хүн амын хувь нэмэгдэж байгааг харуулж байна.

Зураг 1.3.1. Нас хүйсийн суварга, /2004, 2014/

Аливаа улсын хүн амын дотор залуу насны хүн амын эзлэх хувь их байвал хүн ам зүйн шинжлэх ухаанд залуу хүн амтай улс гэж үзнэ. Ихэнх хөгжиж байгаа орнуудад хүн амын бараг хагас нь 15-аас доош насныхан, 10-15 орчим хувь нь 65 буюу түүнээс дээш насныхан байдаг. Манай орны хувьд 2014 оны байдлаар 15-аас доош насныхан 28.0 хувь, 65 буюу түүнээс дээш насныхан 4.0 хувийг эзэлж байна.

Хүн амын нас, хүйсийн суварга нь цаг хугацааны тодорхой үеийн хүн амын нөхөн үржихүйн тасралтгүй процессын явцыг харуулна.

Хэрэв хүн амын нөхөн үржихүйн процессын тухайлбал төрөлт, нас баралтын түвшинд ямар нэг өөрчлөлт гараагүй тохиолдолд насны суварга нь тэнцүүхэн дүрслэгдэх ба урт хугацааны туршид төрөлтийн өндөр түвшин хадгалагдаж, нас баралтын түвшин ч харьцангуй өндөр байсан тохиолдолд суваргын суурь нь өргөн, орой руугаа нарийссан хэлбэртэй, харин төрөлт, нас баралтын түвшин бага байсан тохиолдолд суурь нь нарийхан, орой руугаа өргөссөн хэлбэртэй байна.

2014 оны байдлаар 0-4 насныхан хамгийн өндөр байгаа нь төрөлтийн түвшин өндөр байсныг харуулж байгаа ба мөн 25-29 насныхан их байгаа нь хөдөлмөрийн насны хүн ам нэмэгдэж хүн ам зүйн цонхны үе үргэлжлэхийг харуулж байна.

БҮЛЭГ 2. МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗОРИЛТУУД

Дэлхийн хүн төрөлхтний амьдралын чанарыг хангахад чиглэгдсэн Мянганы хөгжлийн зорилтыг улс орон бүр өөрийн онцлогт нийцүүлэн хэрэгжүүлэх талаар ихээхэн чармайлт тавьж байна. Монгол улс Мянганы хөгжлийн зорилтыг үндэсний хэмжээнд хэрэгжүүлэх ажлыг улс орны нийгэм, эдийн засгийн нийтлэг болон өвөрмөц онцлогийг харгалзан үзэх шаардлагад нийцүүлэн Мянганы хөгжлийн зорилтыг баяжуулан өргөжүүлж, эдүгээ 8 зорилго, 21 зорилт, 58 шалгуур үзүүлэлттэйгээр шинэчлэн баталж 2008 оноос эхлэн мөрдөж эхлэн үзүүлэлтүүдийг тооцон гаргаж байна.

Мянганы хөгжлийн зорилтын хүрээнд хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах, эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах, ХДХВ/ДОХ, сүрьеэ өвчинтэй тэмцэх гэсэн эрүүл мэндийн 3 зорилго, /9-13 зорилтууд хамаарна/ дэвшүүлсэн байдаг.

Зорилго 4. Хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах

Дэвшүүлсэн зорилт	Шалгуур үзүүлэлт
Зорилт 9.	4.1 Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах	4.2 Нялхсын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/
	4.3 Улаан бурхны эсрэг вакцинжуулалтад хамрагдсан хүүхдийн хувь

Зорилго 5. Эхчүүдийн эрүүл мэндийг сайжруулах

Дэвшүүлсэн зорилт	Шалгуур үзүүлэлт
Зорилт 10.	5.1 Эхийн эндэгдлийн түвшин /100.000 амьд төрөлт тутамд/
Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүн бүрт хүргэж, эхийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах.	5.2 Эрүүл мэндийн мэргэжлийн ажилтан эх барьсан төрөлтийн хувь

Зорилго 6. Бэлгийн замын халдварт өвчин, хүний дархлал хомсдлын вирус, сүрьеэтэй тэмцэх, бусад өвчнийг бууруулах

Дэвшүүлсэн зорилт	Шалгуур үзүүлэлт
Зорилт 11.	6.1 Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундахь ХДХВ-ын халдварын тархалт /хувь/
2015 он гэхэд Хүний дархлал хомсдолын вирус /ХДХВ/, Дархлалын олдмол хомсдол /ДОХ /өвчний халдварыг хязгаарлах, урьдчилан сэргийлэх.	6.2 15-24 насны залуучуудын дундахь ХДХВ –ын халдварын тархалт /хувь/
Зорилт 12.	6.3 Сүрьеэ өвчний тархалт /100.000 хүн тутамд/
2015 он гэхэд сүрьеэ өвчний тархалтыг бууруулах	6.4 Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин /100.000 хүн тутамд/
	6.5 Сүрьеэгээс шалтгаасан нас баралт /100.000 хүн тутамд/
	6.6 Оношилгоо, эмчилгээний олон улсын стандартын хүрээнд сүрьеэг илрүүлж, эмчилсэн тохиолдлын хувь

Зорилт 9

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах

Монгол Улсын засгийн газраас нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг бууруулахад онцгой анхаарч 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулахаар зорилт дэвшүүлсэн.

1990 онд 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 87.5, нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин 63.4 байсан бол 2007 онд энэ үзүүлэлт 22.1 болон 17.8 болж 2015 онд хүрэхээр тавьсан зорилтоо хангасан тул 2008 онд Монгол улсын Засгийн газраас хүрсэн амжилтаа бататгахын тулд 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 21.0, нялхсын эндэгдлийг 15.0-д хүргэх шинэ зорилтуудыг дэвшүүлсэн юм.

Хүснэгт 2.1. Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1990	2000	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Нялхсын эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд/										
Хүйс										
Эрэгтэй	-	-	22.4	22.6	21.3	17.5	17.1	16.0	17.2	
Эмэгтэй	-	-	16.6	17.6	17.3	15.1	13.4	13.1	13.3	
Байршил										
Улсын дундаж	63.4	31.2	19.6	20.2	19.4	16.3	15.3	14.6	15.3	22.0 ^а /15.0 ^б
УБ хот	70.3	32.8	17.5	18.0	16.1	13.3	13.1	13.6	15.0	-
Аймгийн дундаж	62.5	30.8	21.2	21.9	22.1	19.2	17.5	15.7	15.7	-
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд/										
Хүйс										
Эрэгтэй	-	-	26.4	25.9	26.4	21.9	20.8	22.6	20.3	
Эмэгтэй	-	-	20.2	21.2	22.7	18.0	16.5	16.9	16.4	
Байршил										
Улсын дундаж	87.5	42.4	23.4	23.6	24.6	20.0	18.7	18.0	18.4	29.2 ^а /21.0 ^б
УБ хот	99.9	42.4	20.8	21.0	20.6	16.2	16.0	16.3	17.8	-
Аймгийн дундаж	94.4	42.5	25.3	25.7	28.0	23.5	21.3	19.7	19.0	-

Эх үүсвэр: а. УИХ-ын тогтоол #15 Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2005
б. УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

2014 оны байдлаар нялхсын эндэгдлийн 1251 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 15.3 болсон байна. 2000 онтой харьцуулахад 2.0 дахин, 2008 онтой харьцуулахад 1.3 дахин буурсан байна. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 1505 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьд төрөлтөд 18.4 байгаа нь 2000 онтой харьцуулахад 2.3 дахин буурсан байна.

Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1990 оноос хойшхи 25 жилийн хугацаанд эрчимтэй буурч байгаагийн илрэл нь 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 2014 онд 1990 оны түвшинтэй харьцуулахад 4.8 дахин ба нялхсын эндэгдэл 4.1 дахин тус тус буурснаас харагдаж байна.

Зорилт 10

Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүн бүрт хүргэж, эхийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд дөрөв дахин бууруулах талаар

Монгол улс эхийн эндэгдлийн түвшингээр бүсийн болон өндөр хөгжилтэй орнуудтай харьцуулахад дунд зэргийн оронд багтдаг билээ. Эхийн эндэгдлийг тогтвортой бууруулах талаар засгийн газраас ихээхэн анхаардаг төдийгүй энэ талаар хэрэгжүүлдэг хөтөлбөр, төсөл, тушаал журмууд амжилттай хэрэгжсээр байна. Манай улс эхийн эндэгдлийн түвшинг 1992 оны үзүүлэлтийг суурь үзүүлэлт болгон ашиглаж, 2015 он гэхэд эхийн эндэгдлийг 3/4-аар бууруулах буюу 100 000 амьд төрөлтөд 50 болгох зорилтыг дэвшүүлсэн. 2012 онд “Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд” үндэсний дөрөв дэх хөтөлбөр батлагдлаа.

Хүснэгт 2.2. Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1990	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Улсын дундаж	199.0	158.5	69.7	89.6	49.0	81.4	45.5	48.2	50.8	42.6	30.6	50.0 ^a
УБ хот	126	171.1	71.8	73.7	55.2	78.9	46.2	44.2	43.0	52.3	35.9	-
Аймгийн дундаж	230	153.4	68.2	102.0	44.3	83.5	44.9	51.8	58.6	32.8	25.0	-

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

Сүүлийн 10 жилийн хугацаанд эхийн эндэгдлийн түвшин 2010 онд 100 000 амьд төрөлтөд 45.5 хүрсэн бөгөөд 2012 онд 50.8 болж нэмэгдсэн хэдий ч 2014 онд 30.6 болж хамгийн бага түвшинд хүрсэн байна.

Зорилт 11

2015 он гэхэд ХДХВ/ДОХ өвчний халдварыг хязгаарлах, урьдчилан сэргийлэх талаар

Монгол улсын нийт хүн амын дунд Хүний дархлал хомсдолын вирүсийн халдварын тархалтын түвшин 0.1 хувиас бага, эрсдэлт бүлгийн хүн амын дунд 5.0 хувиас бага байгаа нь нийт хүн амын дунд бага, эрсдэлт бүлгийн хүн амын дунд төвлөрсөн тархалттай орны тоонд орж байна. 1992 онд Монгол улсад ХДХВ/ДОХ-ын анхны тохиолдол бүртгэгдсэнээс хойш 2014 оны жилийн эцсийн байдлаар ХДХВ/ДОХ-ын нийт 181 тохиолдол бүртгэгдэж, үүнээс 31 тохиолдол нь 2014 онд шинээр бүртгэгдсэн байна. Бүртгэгдсэн 181 тохиолдлын 24 нь нас барсан байна. Нийт тохиолдлын 148 нь (82.2%) эрэгтэйчүүд, 32 нь (17.8%) эмэгтэйчүүд, хүйс тодорхойгүй 1 хүн байна.

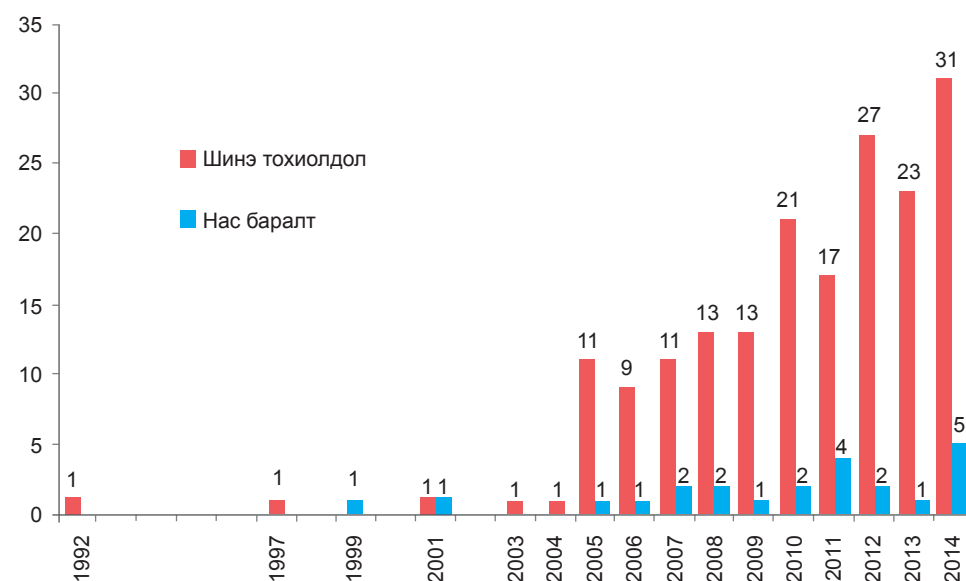
Бүртгэгдсэн тохиолдлуудад ХДХВ-ийн халдварууд нь бэлгийн замаар дамжсан байна. Цус цусан бүтээгдэхүүн, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдварын тохиолдол, мөн эхээс хүүхдэд халдвар дамжсан тохиолдол бүртгэгдээгүй байна.

Хүснэгт 2.3. Жирэмсэн эмэгтэйчүүд болон 15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын тархалт, хувиар

Шалгуур үзүүлэлт	1990	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт	-	-	0.004	0.001	0.0	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1 ^a
15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт	-	-		0.0007	0.0005	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

Зураг 2.1. ХДХВ-ийн халдварын тохиолдол, нас баралт, өссөн дүнгээр (1992-2014 оны байдлаар)

Эх үүсвэр: ХӨСҮТ-ийн ДОХ/БЗДХ тандалтын алба

2014 онд бүртгэгдсэн ХДХВ-ийн халдвартай хүмүүсийн 27 буюу (87.1хувь) эрэгтэйчүүд, 4 нь (12.9 хувь) эмэгтэйчүүд байна.

Насны бүлгээр авч үзвэл: 15-19 нас 3 тохиолдол, 20-29 насны залуучууд 10 тохиолдол, 30-39 насанд 10 тохиолдол, 40 дээш насанд 8 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. 51.6 хувь буюу 16 тохиолдол нь гэр бүлгүй хүмүүсийн дунд бүртгэгдсэн байна.

Зорилт 12

2015 онд гэхэд сүрьеэ өвчний тархалтыг бууруулах талаар

Дэлхийн бусад улс орнуудын адил Монгол улс 1996 оноос шууд хяналттай богино хугацааны эмчилгээний стратеги (ДОТС)-ийг нэвтрүүлснээр сүрьеэгийн шинээр илэрсэн тохиолдол 1996 оноос хойш тасралтгүй нэмэгдээд 2007 оноос буурах хандлага ажиглагдаж байгаа хэдий ч 2015 онд дэвшүүлсэн зорилтыг хангахад хангалтгүй байгаа юм. 2015 он гэхэд 100 000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн тархалтыг 82, өвчлөлийг 100, нас баралтыг 2.0 хүртэл бууруулах, (ДОТС)-ийн хүрээнд эмчилсэн сүрьеэгийн тохиолдлын хувийг 100-д хүргэх зорилтууд дэвшүүлсэн.

100 000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин 1996 онд 146.0 байсан бол 2006 онд 186 болж 1.3 дахин нэмэгдсэн байна. Харин 2007 оноос эхлэн өвчлөл буурч 100 000 хүн амд ногдох түвшин 168 байсан бол 2011 онд 143 болж бууран 2014 оны байдлаар 141 болсон байна.

2014 онд сүрьеэгийн нас баралтын түвшин 100 000 хүн амд 1.9 байгаа нь 1996 оны түвшинтэй харьцуулахад 2.5 дахин буурч 2015 оны зорилтын түвшинд хүрсэн байна.

Хүснэгт 2.4. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын түвшин (100 000 хүн амд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1996	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин*											
Улсын дундаж	146	186	168	160	157	154	143	139	142	141	100.0 ^a
УБ хот	189	248	217	205	199	189	174	170	179	187	-
Аймгийн дундаж	122	149	145	140	131	136	126	119	110	101	-
Сүрьеэгийн нас баралтын түвшин											
Улсын дундаж	4.9	2.9	2.5	2.7	2.8	3.3	2.2	2.1	2.0	1.9	2.0 ^a
УБ хот	4.1	3.3	2.3	3.2	2.7	4.4	2.4	2.2	2.4	2.3	-
Аймгийн дундаж	2.4	2.5	2.6	2.4	2.9	2.5	1.9	2.0	1.7	1.6	-
ДОТС-ын хүрээнд эмчилсэн сүрьеэгийн тохиолдлын хувь*											
Улсын дундаж	100/66.2	100/82.1	100/83.8	100/85.0	100/82.4	100/84.5	100/83.0	100/82.7	100/80.1	100/80.7	100.0 ^a
УБ хот	100/62.7	100/78.0	100/84.2	100/86.4	100/80.7	100/81.7	100/79.8	100/78.0	100/76.0	100/77.1	-
Аймгийн дундаж	100/68.5	100/87.1	100/88.0	100/87.2	100/87.8	100/87.5	100/87.3	100/89.2	100/84.7	100/85.2	-

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

2014 оны байдлаар сүрьеэгийн шинэ тохиолдол 4172, уушигны түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ 1752 бүртгэгдсэн байгаа нь урд оны мөн үетэй харьцуулахад сүрьеэгийн шинэ тохиолдол 61 тохиолдлоор буюу 1.5 хувиар, уушигны түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ 130 тохиолдлоор буюу 8.0 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

Бүртгэгдсэн сүрьеэгийн шинэ тохиолдлын 59.0 хувийг уушигны сүрьеэ, 41.0 хувийг уушигны бус эрхтний сүрьеэ эзлэж байна.

Хүүхдийн сүрьеэгийн 385 тохиолдол бүртгэгдсэн энэ нь сүрьеэгийн нийт шинэ тохиолдлын дотор 9.2%-ийг эзэлж урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 4.2 хувиар буурсан байна.

Шинээр илэрсэн сүрьеэгийн тохиолдлыг насаар нь авч үзвэл 16-44 насныхан 67.3 хувийг эзэлж байгаа нь залуу хөдөлмөрийн насны хүмүүс илүүтэй өвчилж байна.

Хүйсний хувьд эрэгтэйчүүд 56.1 хувь, эмэгтэйчүүд 43.9 хувийг тус тус эзэлж байна.

2014 оны байдлаар оношийн баталгаажилт 74.6 хувь, эдгэрэлтийн түвшин 80.7 хувь байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад оношийн баталгаажилт 3.1 хувиар, эдгэрэлтийн түвшин 0.6 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

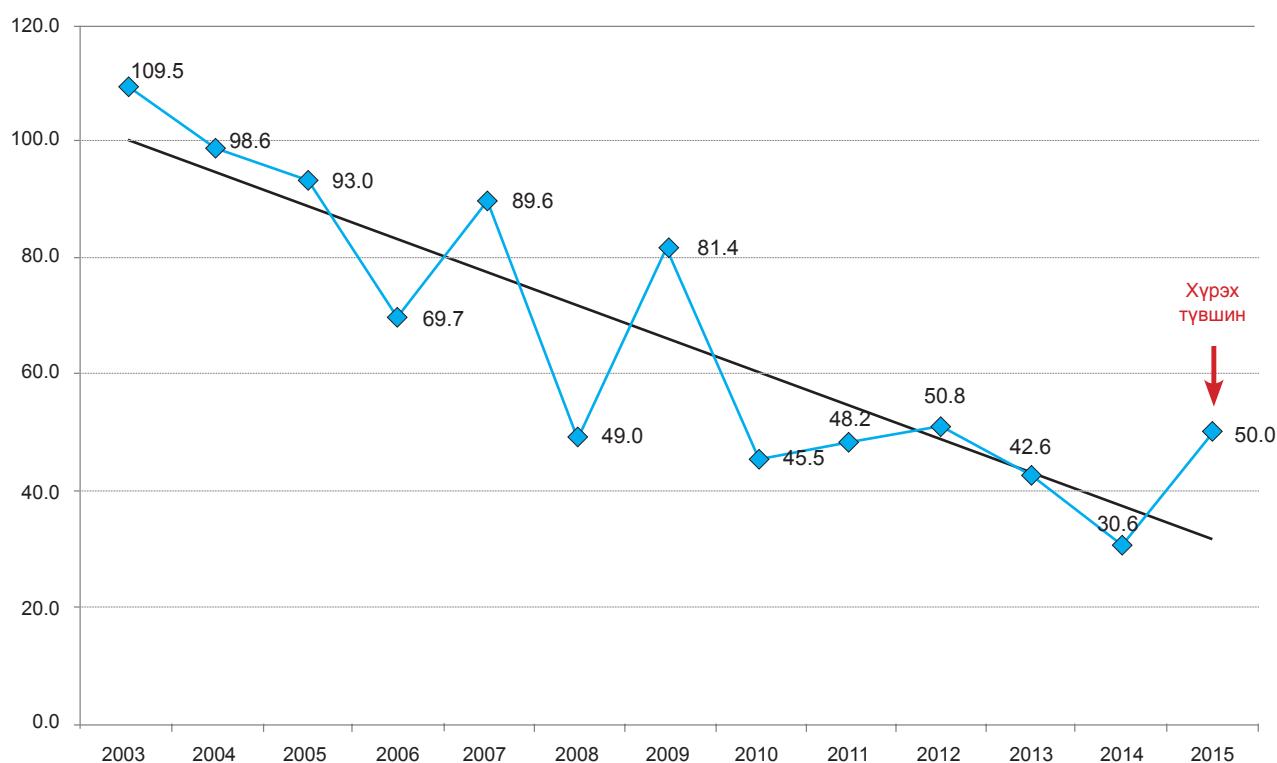
* 2010 онд хүн амын тооллогоотой холбоотойгоор урд онуудын дундаж хүн амын тоо засварлагдсан болно.

БҮЛЭГ 3. ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

3.1. Эхийн эрүүл мэнд

Монгол Улсын Засгийн Газраас хүн амын талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичиг, Мянганы хөгжлийн зорилтуудад суурилсан үндэсний хөгжлийн цогц бодлогыг тодорхойлсон бөгөөд 2012 оны 2 дугаар сарын 29-ний өдрийн Засгийн газрын 61 дүгээр тогтоолоор “Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд” Үндэсний дөрөв дэх хөтөлбөрийг баталсан. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 2012-2016 онуудад эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүд, өсвөр үеийнхэнд нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй үзүүлж, хүн амын тогтвортой өсөлтийг дэмжих замаар монгол хүний хөгжлийг хангах таатай орчныг бүрдүүлэх юм.

Зураг 3.1.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, /2003-2014 он/

100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл өмнөх 10 жилтэй харьцуулахад 2014 онд 30.6 болж хамгийн бага түвшинд хүрсэн байна. Энэ нь эхийн эндэгдлийг 100000 амьд төрөлтөд 50.0 хүртэл бууруулахаар Мянганы хөгжлийн зорилтод заасан хэмжээг хангаж хүн амын нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд сайжирсан үзүүлэлт харагдаж байна.

3.2. Жирэмсний хяналт ба төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ

2014 оны байдлаар улсын хэмжээнд 83618 жирэмсэн эмэгтэйчүүд шинээр хяналтад хамрагдсан бөгөөд 86.3 хувь нь жирэмсний эрт үедээ буюу эхний 3 сартайдаа, 12.6 хувь нь 4-6 сартайдаа, 1.1 хувь нь хожуу буюу 7 ба түүнээс дээш сартайдаа хяналтад хамрагджээ. Жирэмсний эрт үеийн хяналтыг хот, хөдөөгөөр авч үзвэл хотод жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 85.3 хувь нь, хөдөө орон нутагт 87.0 хувь нь жирэмсний эрт үедээ хяналтад хамрагдсан ба өмнөх онтой харьцуулахад хот 1.1 хувиар, хөдөө орон нутагт 2.1 хувиар буурсан байна.

Шинээр хяналтад орсон нийт жирэмсэн эхчүүдийн 96.3 хувь нь цусны ерөнхий шинжилгээнд хамрагдснаас 4.3 хувь нь цус багадалттай байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 0.5 хувиар буурсан байна. Дархан, Орхон, Баян-Өлгий, Дорнод аймагт шинжилгээгээр илэрсэн цус багадалттай жирэмсэн эхчүүдийн эзлэх хувь улсын дүнгээс 3.3-10.6 дахин өндөр байна.

Зураг 3.2.1. Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, 2014 он

Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дунд тэмбүү илрүүлэх ийлдэс судлалын шинжилгээнд 97.2 хувь хамрагдсанаас 2.6 хувьд нь тэмбүү өвчин илэрсэн ба энэ үзүүлэлт Улаанбаатар 3.0, Сэлэнгэ 4.6, Баянхонгор 3.2, Говь-Алтай 3.2, Хэнтий 3.0, Төв 2.9, Хөвсгөл 3.5, Орхон 3.5 хувьтай улсын дундаж үзүүлэлтээс 0.5-2.1 хувиар өндөр байна.

Заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 90.9 хувь нь хамрагдсан нь өмнөх оноос 2.1 хувиар өссөн байна. Шинжилгээнд хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 0.6 хувьд нь заг хүйтэн өвчин илэрчээ. Баянхонгор 1.7, Сэлэнгэ 4.0, Говь-Алтай 3.3, Дорнод 4.3, Хөвсгөл 2.8 хувийг тус тус эзэлж байгаа нь улсын дүнгээс 1.1-3.7 хувиар өндөр байна.

Трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 91.9 хувь нь хамрагдсанаас 1.8 хувьд нь эерэг үзүүлэлттэй байна. Булган 2.4, Орхон 2.7, Сэлэнгэ 2.4, Хэнтий 2.9, Төв 2.8, Сүхбаатар 4.6, Баянхонгор 8.5, Дорнод 6.0 хувийг тус тус эзэлж байгаа нь улсын дунджаас 0.6-6.7 хувиар өндөр үзүүлэлттэй байна.

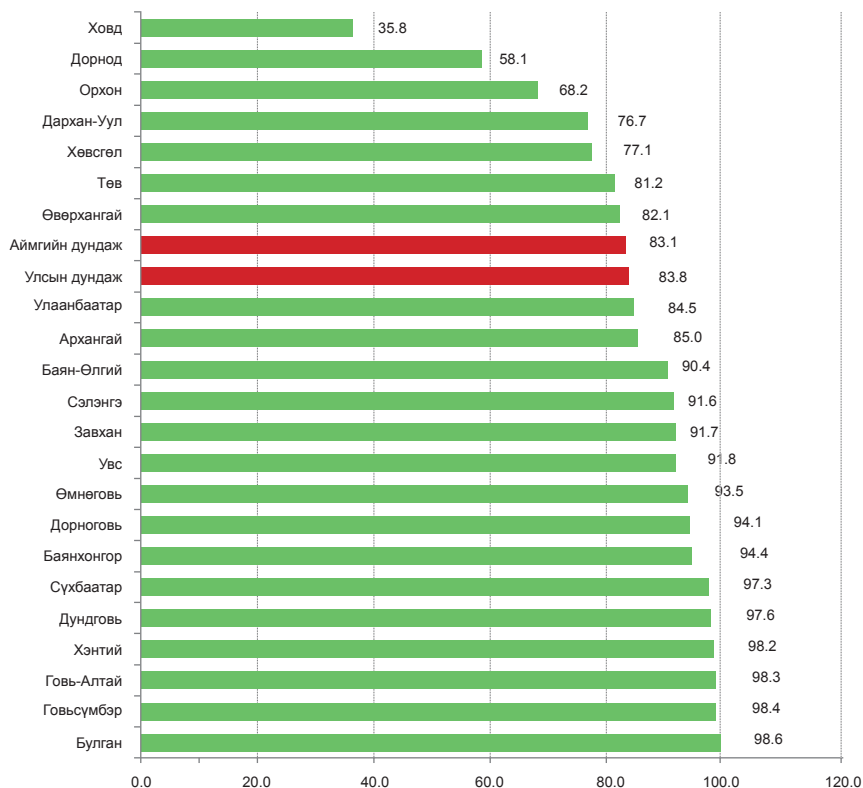
Хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 55.6 хувь нь рентген шинжилгээнд хамрагдаж идэвхтэй сүрьеэгийн 429 тохиолдол буюу 0.9 хувьд эерэг гарсан байна.

2014 онд эхчүүдийн амрах байр улсын хэмжээнд 345 ажиллаж байгаагаас 254 нь сумын эрүүл мэндийн төвд, сум дундын эмнэлэгт 50, аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 20, тосгоны эрүүл мэндийн төвд 10, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт 5, БОЭТ-д 5, Улаанбаатар хотын эмнэлэгт-2 тус тус ажилласан байна.

Эхчүүдийн амрах байрны 113 буюу 32.7 хувь нь зориулалтын байранд байгаа ба 231 буюу 67.0 хувь нь эмнэлэг дотор, 0.3 хувь нь гэрт байрлаж нийт 75693 ор хоног ашигласан ба дундаж ор хоног 6.8 байна. 2014 онд 10 байр шинээр баригдаж, 40 байранд засвар үйлчилгээ, 87 байранд тохижилт хийгдсэн байна. Нийт амарвал зохих эхчүүдийн 79.8 хувь нь амрах байранд амарсан байна.

2014 оны байдлаар нийт төрсөн эхчүүдийн 83.8 хувь нь жирэмсний хугацаандаа 6 ба түүнээс дээш удаа үзүүлж хяналтад байж төрсөн нь өмнөх онтой харьцуулахад 4.4 хувиар буурсан байна.

Зураг 3.2.2. Жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, 2014 он

3.3. Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ

2014 онд улсын хэмжээнд 81228 эх амаржсан нь 2013 онтой харьцуулахад төрөлт 1857 тохиолдлоор буюу 2.3 хувиар нэмэгдсэн байна. Төрөлт Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Дорноговь, Орхон, Өвөрхангай, Өмнөговь, Ховд аймгуудад буурч, бусад аймаг болон Улаанбаатар хотод нэмэгджээ. 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин улсын дүнгээр 28.0 байгаа бол энэ үзүүлэлт Говьсүмбэр 33.5, Орхон 30.3, Баян-Өлгий 30.6 зэрэг аймгуудад улсын дунджаас өндөр байна.

Зураг 3.3.1. 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин, аймгаар, 2014 он

Нийт төрөлтийн 51.0 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн байна. Эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр харуулбал: 46.7 хувь нь Улаанбаатар хотын амаржих газрууд болон ЭХЭМҮТ-д, 29.7 хувь нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 11.8 хувь нь Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвд, 7.1 хувь нь сум, сум дунд, тосгон, ортой их эмчийн салбарт, 2.4 хувь нь хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 2.0 хувь нь хувийн эмнэлэг, Халдварт өвчин судлалын Үндэсний төвд, 0.3 хувь нь гэртээ төрсөн байна. Төрсөн эхчүүдийн 34.1 хувь нь анхны төрөлт, 43.7 хувь нь 3 ба түүнээс дээш жилийн зайтай төрсөн байна. Нийт төрөлтийн 99.8 хувийг эмнэлгийн мэргэжилтэн удирдан явуулсан байна. Насны хувьд 5.5 хувь нь 20 хүртэлх насны, 14.4 хувь нь 39-ээс дээш насны төрөлт эзэлж байна. Төрөлтийн тусгай коэффициентийг тооцоход 2014 онд нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэй тутмын 96 нь хүүхэд төрүүлсэн байна

Зураг 3.3.2. Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн хувь, аймгаар, 2014 он

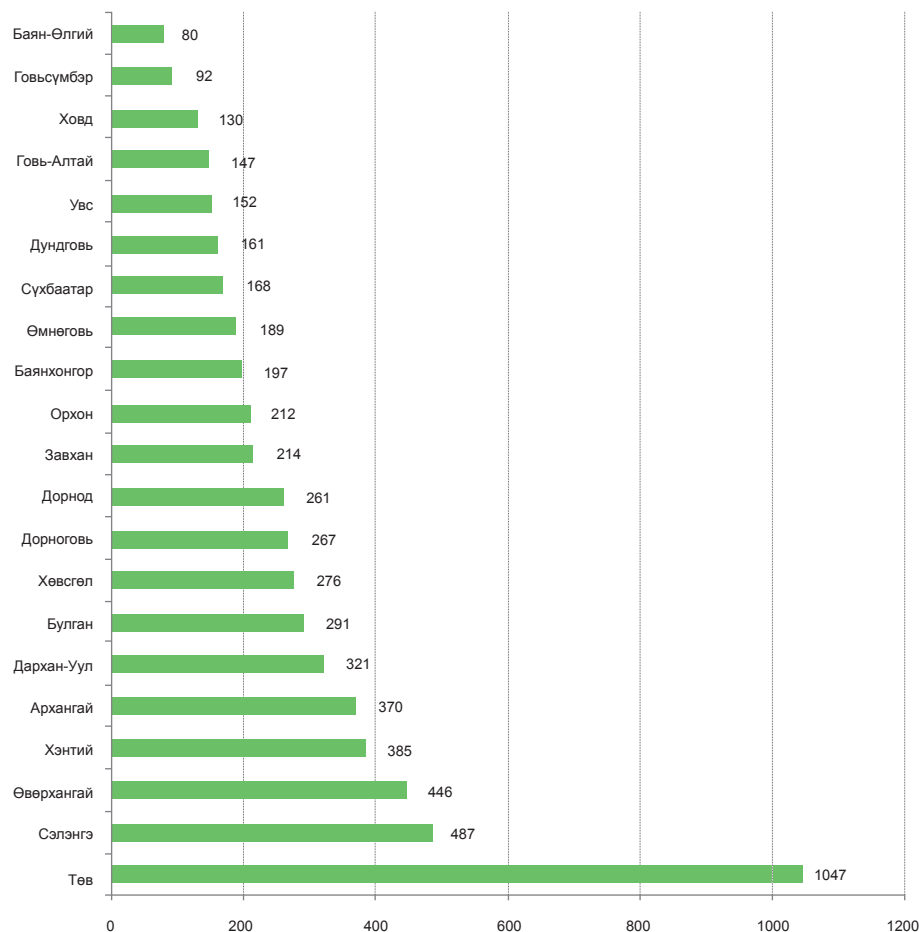
ДЭМБ-ын зөвлөснөөр нийт төрөлтийн 5-15 хувийг мэс заслын аргаар төрүүлж болно гэж үздэг. Манай улсын хувьд 2014 оны байдлаар харьцангуй өндөр буюу 24.7 хувь байна. Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн тоог өмнөх онтой харьцуулахад 1212 тохиолдлоор буюу 6.0 хувиар өссөн ба улсын дундаж үзүүлэлтээс баруун бүсэд 2.3, хангайн бүсэд 0.2 хувиар бага, харин төвийн болон зүүн бүсэд 1.2-2.3 хувиар их байна.

Хүснэгт 3.3.1 Мэс заслын аргаар төрүүлсэн хувь, бүсээр, 2014 он

	Төрсөн эх	Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн тоо	Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн хувь
Баруун бүс	10094	1680	16.6
Төвийн бүс	14217	2665	18.7
Хангайн бүс	10549	2118	20.1
Зүүн бүс	4941	1047	21.2
Аймгийн дүн	39801	7510	18.9
Улаанбаатар	41427	12511	30.2
Улсын дүн	81228	20023	24.7

Гэрийн төрөлтийн 279 тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд өмнөх онтой харьцуулахад 8 тохиолдлоор буюу 2.9 хувиар буурсан байна. Гэрийн төрөлтийн 56.0 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн ба өмнөх оноос 5.6 хувиар буурсан байна. Эмнэлгийн тусламжгүй төрөлт 74 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 33 тохиолдлоор буюу 44.6 хувиар буурсан байна. Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хөдөө орон нутгаас 5893 эх ирж амаржсан нь өмнөх оноос 51 төрөлтөөр нэмэгдсэн ба Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн төрөлтийн 14.2 хувийг эзэлж байна.

Зураг 3.3.3. Улаанбаатар хотод хөдөө орон нутгаас ирж төрсөн эхчүүд, бодит тоо, 2014 он

Хүснэгт 3.3.2. Төрөлтийн тоо, эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр, 2014 он

Аймаг, хот	Нийт төрөлт	Үүнээс гэртээ	БОЭТ	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Сум, сум дундын эмнэлэг	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	Их эмчийн ортой салбар	УБ хотын амаржих газар болон ЭХЭМҮТ-д	Хувийн эмнэлэг	ХӨСҮТ
Архангай	2170	2	0	1512	0	656	0	0	0	0	0
Баян-Өлгий	2801	7	0	2148	0	640	6	0	0	0	0
Баянхонгор	2174	8	0	1827	0	336	3	0	0	0	0
Булган	999	7	0	742	0	237	13	0	0	0	0
Говь-Алтай	1265	5	0	1117	0	140	3	0	0	0	0
Говьсүмбэр	488	1	0	487	0	0	0	0	0	0	0
Дархан-Уул	2843	11	0	2781	0	51	0	0	0	0	0
Дорноговь	1483	2	0	1269	185	27	0	0	0	0	0
Дорнод	1982	4	1910	0	0	68	0	0	0	0	0
Дундговь	947	2	0	816	0	129	0	0	0	0	0
Завхан	1612	4	0	986	391	231	0	0	0	0	0
Орхон	2826	6	2811	0	0	9	0	0	0	0	0
Өвөрхангай	2742	8	1916	0	273	510	0	1	0	34	0
Өмнөговь	1439	2	1136	0	0	301	0	0	0	0	0
Сүхбаатар	1329	4	0	1227	0	98	0	0	0	0	0
Сэлэнгэ	2024	4	0	1028	745	211	36	0	0	0	0
Төв	1325	1	0	1031	0	293	0	0	0	0	0
Увс	2110	15	0	1669	0	426	0	0	0	0	0
Ховд	2306	8	1844	0	199	255	0	0	0	0	0
Хөвсгөл	3306	13	0	2433	0	860	0	0	0	0	0
Хэнтий	1630	9	0	1251	131	235	1	3	0	0	0
Аймгийн дүн	39801	123	9617	22324	1924	5713	62	4	0	34	0
Улаанбаатар	41427	156	0	1707	0	0	5	0	37964	1581	14
Улсын дүн	81228	279	9617	24031	1924	5713	67	4	37964	1615	14

Хүснэгт 3.3.3. Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент, 2014 он

Насны бүлэг	Тухайн насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Тухайн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент
15-19	122241	4443	36.3
20-24	140287	23491	167.4
25-29	148191	25292	170.7
30-34	126426	16690	132.0
35-39	115936	9582	82.6
40-44	103677	2135	20.6
45-49	91900	82	0.9

Төрөлтийн нийлбэр коэффициент 3.1 байгаа ба 20-24 насны 1000 эмэгтэй тутмын 167 нь, 25-29 насны 1000 эмэгтэй тутмын 170 нь хүүхэд төрүүлж байгаа нь насны бүлэг дотроо өндөр үзүүлэлттэй байна.

3.4. Төрсний дараах тусламж, үйлчилгээ

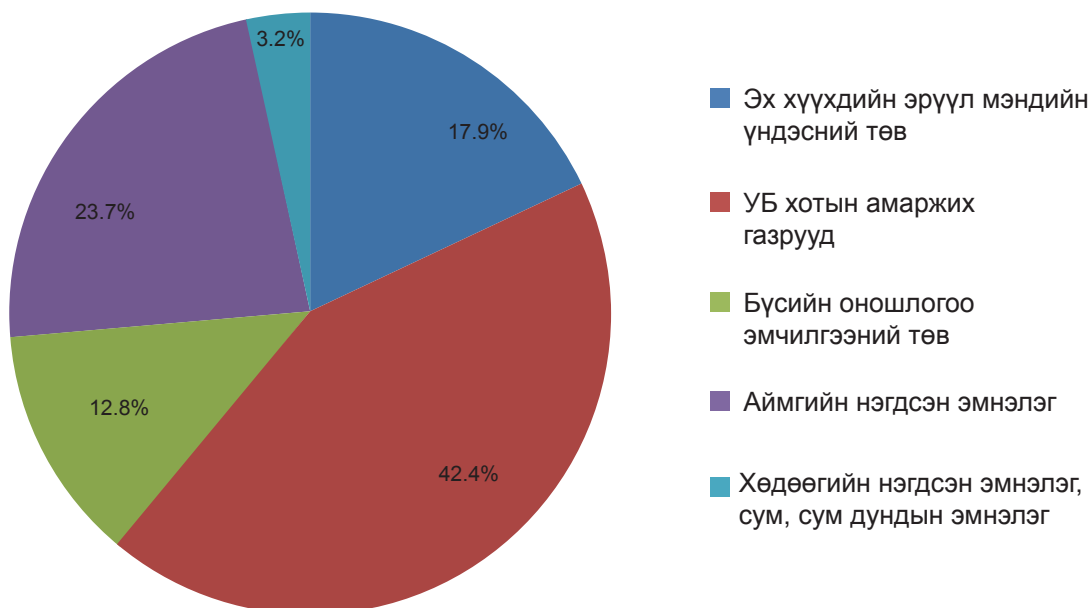
2014 онд хяналтад байж төрсөн эхчүүдийн 81.9 хувь нь төрсний дараа 42 хоногтойдоо идэвхтэй хяналтад хамрагдсан ба өмнөх онтой харьцуулахад 1.5 хувиар буурсан байна. Энэ үзүүлэлт төрсний дараах хүндрэл болон эхийн эндэгдэл буурахад чухал ач холбогдолтой билээ.

Мөн 2014 оны байдлаар жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн 54405 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьд төрөлтөд 670.0 ногдож байна.

- Нийт хүндрэл дотор:

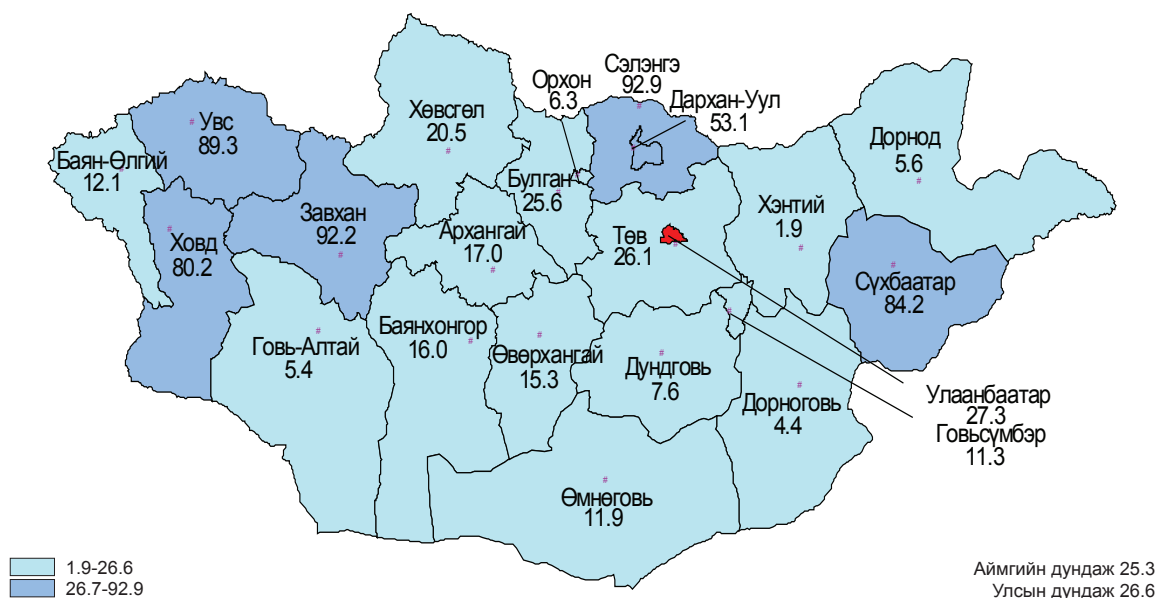
- Жирэмсэн үеийн хүндрэл-37.0 хувь
- Төрөх үеийн хүндрэл-55.0 хувь
- Төрсний дараах үеийн хүндрэл-3.2 хувь
- Жирэмсэн, төрөхөөс үл хамаарах өвчний хүндрэл-4.8 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг 3.4.1. Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн тохиолдлыг эмнэлгийн байгууллагаар, хувиар, 2014 он

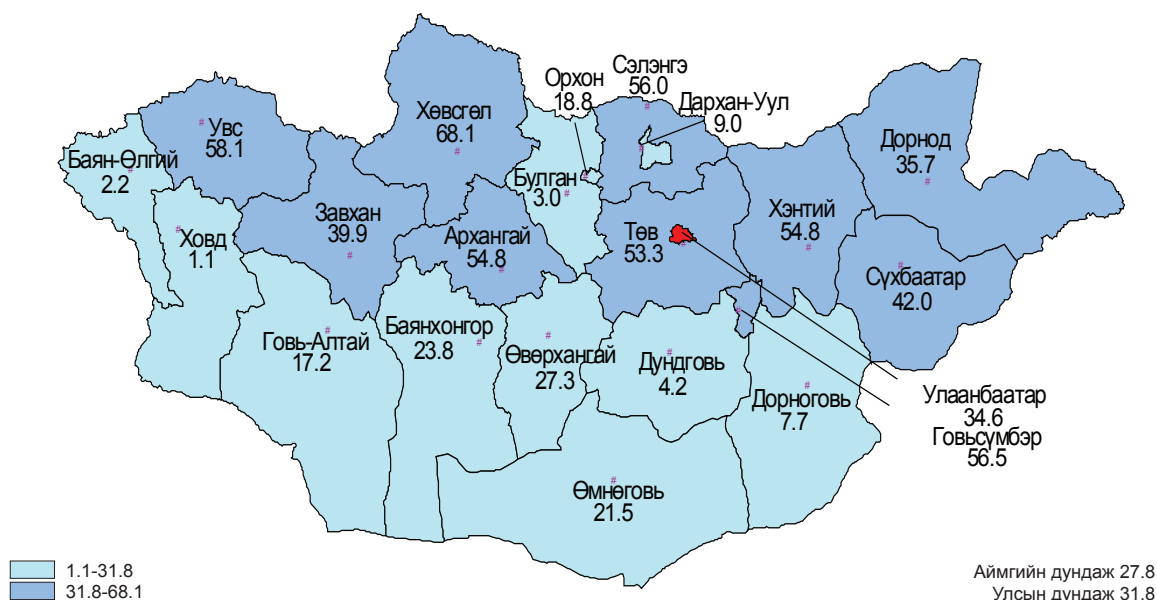
2014 онд төрөлхийн тэмбүүгийн нийт 30 тохиолдол бүртгэгдсэнээс Улаанбаатар хотод 11, Дорноговь аймагт 5, Орхон аймагт 5, Дорнод аймагт 3, Булган, Дундговь, Сүхбаатар, Төв, Увс, Хэнтий аймгуудад тус бүр 1 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундах БЗДХ өвчин болон төрөлх тэмбүүгийн тохиолдол нэмэгдэж байгаа нь жирэмсэн эмэгтэйн тэмбүү өвчнийг эрт оношлох, эмчлэх журмын дагуу тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах хэрэгтэйг харуулж байна.

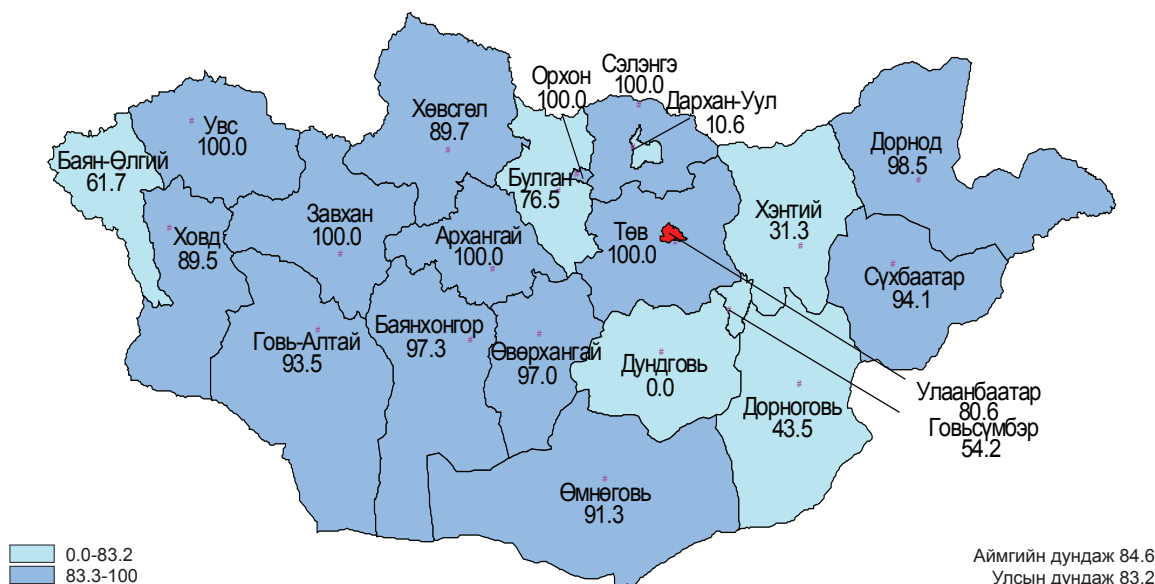
Зураг 3.4.2. Жирэмсний хүндрэлд манас таталтын эзлэх хувь, аймгаар, 2014 он

Жирэмсний хүндрэлд манас таталтын эзлэх хувь Завхан /92.2/, Сүхбаатар /84.2/, Сэлэнгэ /92.9/, Увс /89.3/, Ховд /80.2/ аймгуудад улсын дунджаас 3-3.5 дахин өндөр, харин Говь-Алтай /5.4/, Дорноговь /4.4/, Дорнод /5.6/, Дундговь /7.6/, Орхон /6.3/, Хэнтий /1.9/ аймгуудад улсын дунджаас 3.5-14 дахин бага байна.

Жирэмсэн үеийн хүндрэлүүдээс манас таталтын урьтал 26.3 хувь, манас таталт 0.3 хувь, төрөх үеийн хүндрэлээс төрөх хүчний анхдагч болон хоёрдогч сулралт 31.8 хувь, төрсний дараах хүндрэлээс төрсний дараах үеийн цус алдалт 83.2 хувьтай тэргүүлж байна.

Зураг 3.4.3. Төрөх үеийн хүндрэлд төрөх хүчний сулралын эзлэх хувь, аймгаар, 2014 он

Төрөх үеийн хүндрэлд төрөх хүчний сулралын хувь Архангай /54.8/, Говьсүмбэр /56.5/, Сэлэнгэ /56.0/, Төв /53.3/, Увс /58.1/, Хөвсгөл /68.1/, Хэнтий /54.8/ аймгуудад улсын дунджаас 1.7-2.1 дахин өндөр байна.

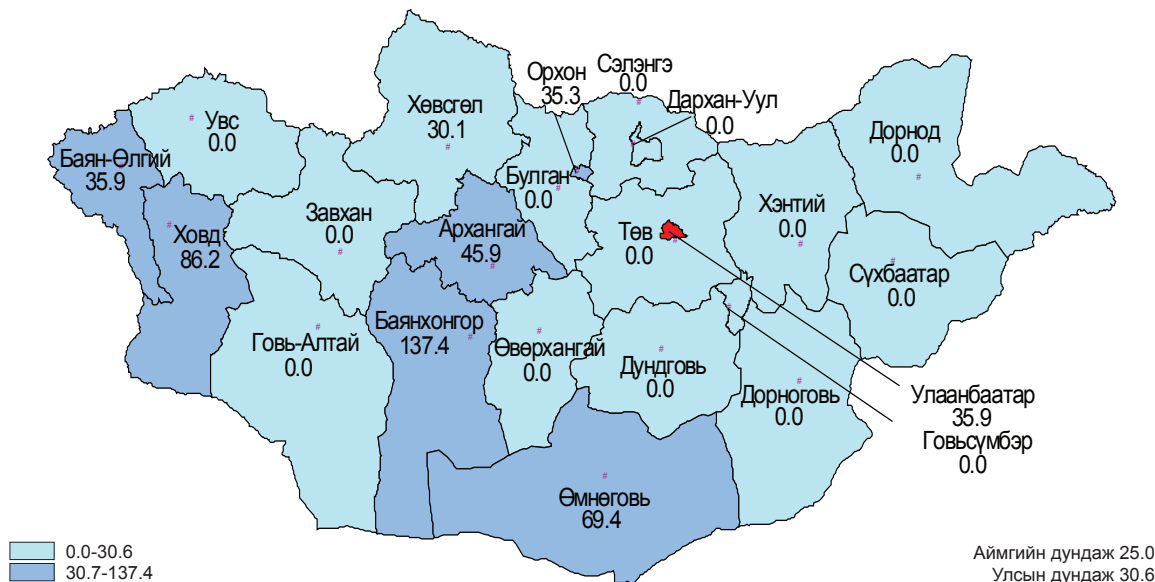
Зураг 3.4.4. Төрсний дараах хүндрэлд цус алдалтын эзлэх хувь, аймгаар, 2014 он

3.5. Эхийн эндэгдэл

Дэлхийн мянганы хөгжлийн тав дах зорилтод эхийн эндэгдлийг 2015 онд 1990 оны түвшингээс 75 хувиар бууруулахаар заасан. Ази-Номхон далайн баруун эргийн бүсийн орнуудад жилд дунджаар 40-50 сая жирэмслэлт бүртгэгдэж, жирэмслэлт, төрөх, төрсний дараах үедээ 30500-50000 эх эндэж, 300000 нярай амьдралын эхний хоногтоо эндэж байна.

Манай улсад эхийн эндэгдэл 1990 оны түвшингээс бараг 4.6 дахин буурч, эхийн эндэгдэл өндөр орноос эхийн эндэгдэл дунд зэрэгтэй орны түвшинд хүрээд байна.

2014 оны байдлаар эхийн эндэгдлийн 25 тохиолдол бүртгэгдэж 100000 амьд төрөлтөд 30.6 байна. 2013 оноос эхийн эндэгдэл 9 тохиолдлоор буюу 36.0 хувиар, 100000 амьд төрөлт тутамд 12.0 эндэгдлээр буурсан байна. Булган, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Дорноговь, Дорнод, Дундговь, Завхан, Өвөрхангай, Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Төв, Увс, Хэнтий зэрэг аймгуудад эхийн эндэгдлийн тохиолдол бүртгэгдээгүй байна. Эхийн эндэгдлийн 76.0 хувь нь эмнэлэгт, 24.0 хувь нь гэртээ эндсэн байна.

Зураг 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, аймгаар, 2014 он

Эндсэн эхчүүдийг боловсролоор нь авч үзвэл: 20.0 хувь нь дээд, 48.0 хувь нь дунд, 20.0 хувь нь мэргэжлийн болон техникийн, 8.0 хувь нь бага, 4 хувь нь боловсролгүй байжээ. Түүнчлэн 36.0 хувь нь ажил эрхэлдэг, 24.0 хувь нь малчин, 8.0 хувь нь оюутан, 32.0 хувь нь ажил эрхэлдэггүй байсан байна.

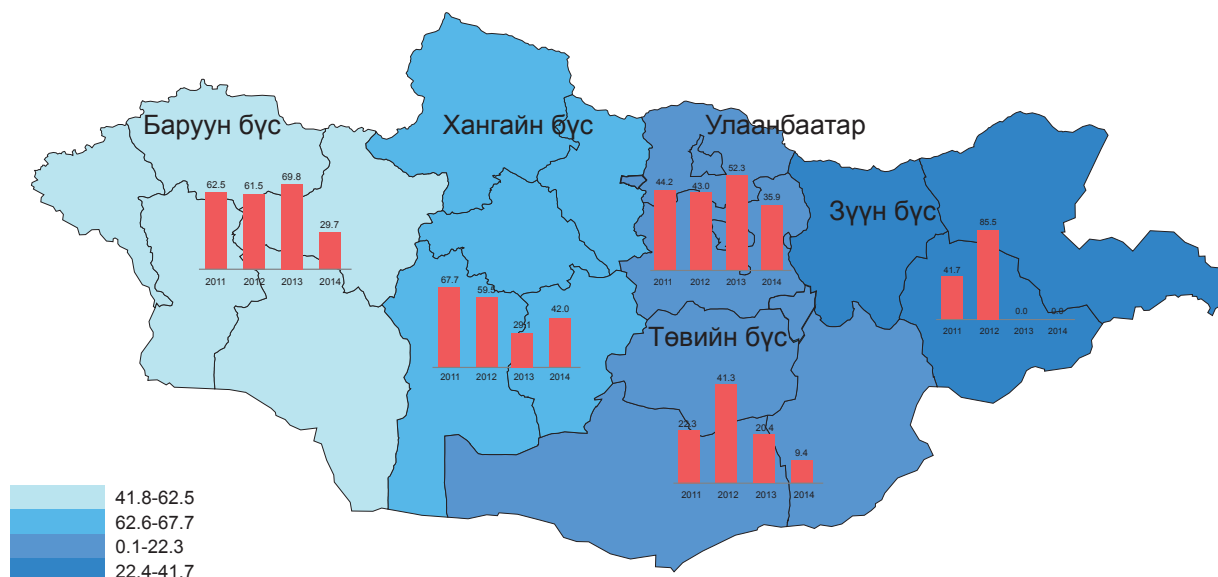
Эхийн эндэгдлийг эмнэлгийн төрлөөр нь авч үзвэл 16.0 хувь нь төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд, 20.0 хувь нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 16.0 хувь нь 1-р амаржих газарт, 12.0 хувь нь Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төвд, 12.0 хувь нь Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв болон дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт, 24.0 хувь нь гэрт болон хувийн эмнэлэгт эндсэн байна.

Эндсэн эхчүүдийн 32.0 хувь нь жирэмсэн үеийн хүндрэл, 8.0 хувь нь төрөх үеийн хүндрэл, 28.0 хувь нь төрсний дараах хүндрэл, 32.0 хувь нь жирэмсэн болон төрөхөөс бусад өвчний улмаас эндсэн байна. Энэ үзүүлэлтээс харахад өмнөх оноос жирэмсэн үеийн хүндрэл 2.6, төрөх үеийн хүндрэл 2.2 хувиар өсч, төрсний дараах хүндрэл 1.4, жирэмсэн болон төрөхөөс бусад өвчний хүндрэл 3.2 хувиар тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, насны ангиллаар, 2014 он

Насны бүлэг	Эндсэн эхийн тоо	Эзлэх хувь	Тухайн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Тухайн насны бүлгийн 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин
15-19	1	4.0	4443	22.5
20-24	5	20.0	23491	21.3
25-29	5	20.0	25292	19.8
30-34	7	28.0	16690	41.9
35-39	6	24.0	9582	62.6
40-44	1	4.0	2135	46.8

Эхийн эндэгдлийн түвшинг 100 000 амьд төрөлтөд насны бүлгээр авч үзэхэд 30-34 насанд 42.3, 35-39 насанд 63.2, 40-44 насанд 46.9 байгаа нь улсын дүнгээс 11.7-32.6 тохиолдлоор өндөр байна.

Зураг 3.5.2. Эхийн эндэгдэл бүсээр, 100 000 амьд төрөлтөд, 2014 он

Эхийн эндэгдлийн түвшинг 100 000 амьд төрөлтөд бүс нутгаар авч үзвэл Улаанбаатар хот болон хангайн бүсэд улсын дунджаас 5.3-11.4 тохиолдлоор их, харин төвийн болон баруун бүсэд улсын дунджаас 0.9-21.2 тохиолдлоор буурсан, зүүн бүсэд эхийн эндэгдэл бүртгэгдээгүй байна. 2014 онд хангайн бүсэд эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд 42.2 болж өмнөх оны түвшнээс 12.9 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

3.6. Хүүхдийн эрүүл мэнд

Шинээр төрсөн хүүхдийг нярай үед нь буюу төрсний дараах нэг сар хүртэлх хугацаанд нь хамрагдвал зохих эрүүл мэнд нийгмийн үйлчилгээнд хамруулснаар амьдрах боломжийг нэмэгдүүлж, хэвийн өсөлт хөгжилтэй, эрүүл саруул өсөх үндэс болдог.

2014 оны байдлаар төрөөд нэг цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн хувь 93.0 байна. Энэ үзүүлэлт Дархан-Уул, Өвөрхангай, Сүхбаатар аймаг болон Улаанбаатар хотод улсын дунджаас 1.5-3.3 хувиар доогуур үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 3.6.1 Төрсөн хүүхдийн мэдээ, бүсээр, 2014 он

Бүсээр	Төрсөн хүүхэд				Нийт төрөлтөд	
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хүйсийн харьцаа /100-д/	Бага жинтэй хүүхдийн эзлэх хувь	Амьгүй төрөлтийн түвшин /1000 нийт төрөлтөд/
Баруун бүс	10116	5213	4903	106.3	4.0	6.7
Төвийн бүс	10586	5533	5053	109.5	3.6	5.5
Хангайн бүс	14276	7365	6911	106.6	4.0	7.0
Зүүн бүс	4951	2537	2414	105.1	3.1	7.6
Аймгийн дүн	39929	20648	19281	107.1	3.8	6.6
Улаанбаатар	41786	21446	20340	105.4	5.0	6.2
Улсын дүн	81715	42094	39621	106.2	4.4	6.4

Улсын хэмжээнд 81715 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 1935 хүүхдээр буюу 2.4 хувиар нэмэгдсэн байна. Нийт амьд төрсөн хүүхдийн 4.4 хувь нь 2500 граммаас доош жинтэй төржээ. Амьд төрсөн хүүхдийн 1920 нь хоёр ихэр, 45 нь гурван ихэр, 4 нь дөрвөн ихэр хүүхэд байна.

Амьгүй төрөлтийн 528 тохиолдол бүртгэгдсэн нь 1000 нийт төрөлтөд 6.4 байгаа ба өмнөх онтой харьцуулахад 11 тохиолдлоор буюу 2.0 хувиар буурсан байна.

Зураг.3.6.1. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд, аймгаар, 2014 он

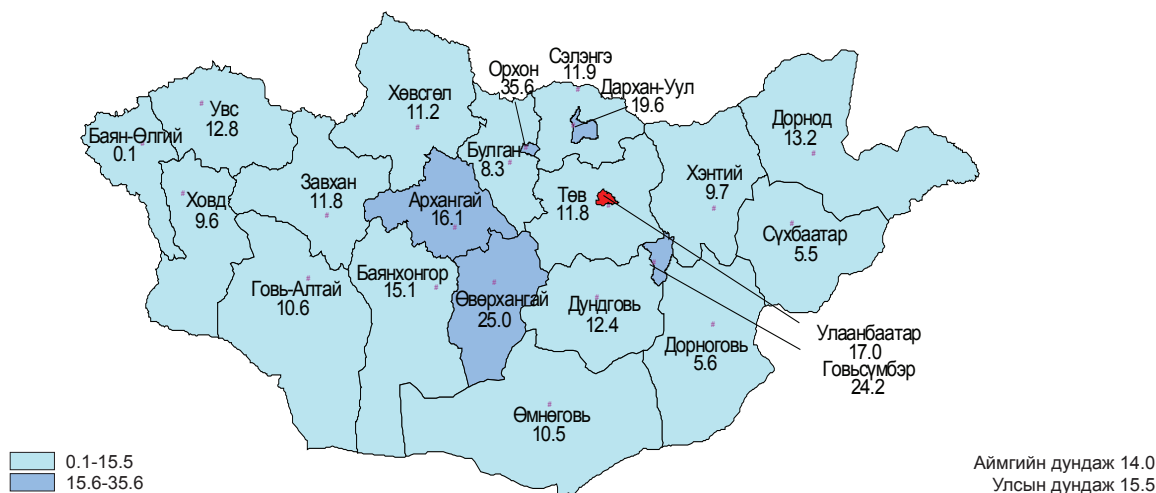

Амьгүй төрөлтийн түвшин Баян-Өлгий, Говь-Алтай аймагт 1000 нийт төрөлтөд 10.3-10.9 байгаа ба баруун бүсийн болон улсын дунджаас 3.9-4.5 тохиолдлоор өндөр байна. Төвийн бүсэд амьгүй төрөлтийн түвшин улс, аймгийн дунджаас доогуур үзүүлэлтэй байна. Хангайн бүсээс Баянхонгор, Хөвсгөл аймагт амьгүй төрөлтийн түвшин улс, аймгийн дунджаас 2.0-4.5 тохиолдлоор өндөр байна.

Нийт амьд төрөлтийн 0.7 хувьд нь төрөлхийн гажгийн тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Төрөлхийн гажгийн тохиолдлын түвшин 1000 нийт төрөлтөд 7.4 ногдож байна. Амьгүй төрөлтөд эрэгтэй хүүхдийн эзлэх хувь 58.5 байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 106.2 байна. 2014 онд нэг хүртэлх насны хүүхдийн идэвхитэй хяналтын хувь 89.6, тав хүртэлх насны хүүхдийн идэвхитэй хяналтын хувь 65.2 байна.

Нярай хүүхдийн өвчлөлийн 12691 тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд энэ нь амьд төрсөн хүүхдийн 15.5 хувийг эзэлж байна.

Зураг.3.6.2 Нярай хүүхдийн өвчлөл амьд төрсөн хүүхдэд эзлэх хувиар, аймгаар, 2014 он

Хүснэгт.3.6.2. Нярай хүүхдийн өвчлөл, 2014 он

	Нярай хүүхдийн өвчлөл бүгд	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Халдварт ба шимэгчит өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин		Хоол шингээх эрхтний эмгэг		Төрөлх гажиг, гаж хөгжил	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант эмгэг	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	Бусад өвчин
			Бүгд	Үүнээс: Төрөлхийн тэмбүү	Бүгд	Үүнээс: Уушгины хатгаа	Бүгд	Үүнээс: Халдварт бус суулгалт өвчин				
Аймгийн дүн	5581	4445	14	14	530	240	73	45	211	7	1	292
Улаанбаатар	7110	6041	9	9	341	10	56	9	433	5	0	190
Улсын дүн	12691	10486	23	23	871	250	129	54	644	12	1	482

Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг дотор төрөхөд ураг бүтэх 12.6 хувь, нярайн шарлалт 28.0 хувийг эзэлж байна.

Нэг хүртэлх насны хүүхдэд бүртгэгдсэн төрөлхийн гажигийн 1202 тохиолдлоос зүрх, цусны эргэлтийн тогтолцооны төрөлхийн гажиг 25.5 хувь, түнхний төрөлхийн гажиг 21.7 хувь, хоол боловсруулах тогтолцооны төрөлхийн гажиг 17.8 хувийг эзэлж тэргүүлэх гурван байрыг эзэлж байна.

Хүснэгт 3.6.3. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн шалтгаан, хувиар, (хот, хөдөө), 2014 он

	0-1 хүртэлх насны		5 хүртэлх насны	
	Хот	Хөдөө	Хот	Хөдөө
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	66.3	68.6	63.3	69.3
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	9.5	10.9	8.4	11.7
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	7.3	4.1	2.6	1.5
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	2.9	0.9	7.2	2.0
Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	5.1	2.9	8.7	3.9
Чих ба хөхлөг сэртэнгийн өвчин	1.6	4.5	1.5	3.8
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	1.8	3.9	1.2	2.3

	Тэргүүлэх шалтгаан
	Хоёрдугаар шалтгаан
	Гуравдугаар шалтгаан

Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөл хот, хөдөөд амьсгалын тогтолцооны өвчин тэргүүлэх шалтгаан болж байна. Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн дунд тохиолдох амьсгалын тогтолцооны өвчлөлөөс уушгины хатгалгаа 26.0 хувь, цочмог амьсгуурстас 15.4 хувь, томуу,томуу төст өвчлөл 14.0 хувийг тус тус эзэлж байна. Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөлийн дийлэнх буюу 59.5 хувийг халдварт бус суулгалт өвчин эзэлж байна.

Хүснэгт 3.6.4. Хүүхэд, өсвөр үеийнхний өвчлөлийн шалтгаан, насны бүлгээр, /10 000 хүн амд/, 2014 он

	1-4 нас	5-9 нас	10-14 нас	15-19 нас
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	5723.5	1700.3	1223.2	793.2
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	873.0	940.6	773.4	738.8
Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	196.2	79.3	60.1	129.3
Гэмтэл хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	526.0	369.4	484.6	539.8
Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	115.6	125.7	204.1	444.4
Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	651.8	362.7	382.7	516.0
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	97.9	90.7	149.3	257.0

	Тэргүүлэх шалтгаан
	Хоёрдугаар шалтгаан
	Гуравдугаар шалтгаан

Өсвөр насны хүүхдийн өвчлөлд амьсгал, хоол боловсруулах тогтолцооны гэмтэл хордлого ба гадны шалтгаант тодорхой эмгэг, арьс арьсан доорх эслэгийн өвчлөл, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөлүүд тэргүүлэх 5 шалтгаан болж байна.

Жилээс жилд гэмтэл хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг өсвөр үеийнхний дунд нэмэгдэж, 2014 онд 10-14 болон 15-19 насны хүүхдийн осол гэмтлийн өвчлөл өмнөх оноос тухайн насны 10 000 хүүхэд тутамд 6.1 -17.0 промилль-ээр тус тус нэмэгдсэн байна.

Тухайн насны 10 000 хүүхдэд ногдох 1-4 насны хүүхдийн өвчлөлд халдварт бус суулгалт 393.5, шүдний цооролт 194.1, шүд ба дайврын эмгэг 126.2 байгаа нь тэргүүлэх шалтгаан болж байна. Харин 5-9 насны хүүхдийн өвчлөлд тухайн насны 10 000 хүүхдэд шүдний цооролт өвчин 348.2, шүд ба дайврын эмгэгийн өвчин 349.4 байгаа нь тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

3.7. Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг батлах тухай УИХ-ын 13 дугаар тогтоолоор мянганы хөгжлийн зорилтын хүрээнд 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийг 2015 он гэхэд 15.0, тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 21.0 болгохоор баталсан.

2014 оны байдлаар улсын хэмжээнд нялхсын эндэгдэл 1251 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 15.3 ногдож байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 1000 амьд төрөлтөд 0.7 тохиолдлоор өссөн байна. Нялхсын эндэгдлийн 65.3 хувийг нярайн эндэгдэл эзэлж байгаа бөгөөд 1000 амьд төрөлтөд ногдох нярайн эндэгдэл 10.0 байна. Нярайн эндэгдлийн нийт 817 тохиолдол бүртгэгдсэний 665 буюу 81.4 хувь нь нярайн эрт үед /амьдралын эхний 0-6 хоногт/, 152 буюу 18.6 хувь нь нярайн хожуу үед /амьдралын эхний 7-28 хоногт/ эндсэн байна.

Нялхсын эндэгдлийн 57.7 хувь нь эрэгтэй, 42.3 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна.

Харин тав хүртэлх насандаа 1505 хүүхэд эндсэн бөгөөд амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох түвшин 18.4 байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 67 тохиолдлоор нэмэгдсэн буюу амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох эндэгдэл 0.4 тохиолдлоор өссөн үзүүлэлттэй байна.

1000 амьд төрсөн эрэгтэй хүүхдэд ногдох тав хүртэлх насны эрэгтэй хүүхдийн эндэгдэл 21.5, 1000 амьд төрсөн эмэгтэй хүүхдэд ногдох тав хүртэлх насны эмэгтэй хүүхдийн эндэгдэл 15.1 байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл Говь-Алтай /26.9/, Завхан /26.6/, Баян-Өлгий /26.5/, Өмнөговь /26.4/, Сүхбаатар /24.8/, Ховд /24.1/, Булган /23.8/, Увс /23.0/ аймгуудад улс болон аймгуудын дунджаас 4.6-8.5 тохиолдлоор өндөр байна.

Хүснэгт.3.7.1. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл нас, хүйсээр, 2014 он

	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд
Нярайн эрт үеийн эндэгдэл	390	275	665
Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл	80	72	152
Нялхасын эндэгдэл	723	528	1251
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	856	649	1505
Амьд төрсөн хүүхдийн тоо	42094	39621	81715

Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэлд хот болон хөдөөд перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг өвчлөлийн хамааралтай нас баралт тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

Хүснэгт 3.7.2. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралтын шалтгаан, хувиар (хот, хөдөө), 2014 он

	1 хүртэлх насны		5 хүртэлх насны	
	Хот	Хөдөө	Хот	Хөдөө
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	9.4	19	9.39	19.47
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	2.9	2.6	2.68	3.28
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	59.0	51.6	49.53	42.5
Төрөлхийн гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	16.0	10.5	14.36	10.65
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	3.5	9.6	11.27	15.52

	Тэргүүлэх шалтгаан
	Хоёрдугаар шалтгаан
	Гуравдугаар шалтгаан

Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн 85.5 хувь нь өвчнөөр, 13.2 хувь нь осол, гэмтлийн улмаас эндсэн бөгөөд 77.9 хувь нь эмнэлэгт, 18.2 хувь нь гэртээ, 3.9 хувь нь бусад газар эндсэн байна. Энэ нь тав хүртэлх хүүхдийн идэвхтэй хяналт болон хараа хяналт, хайр халамж, эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх зэрэгт анхаарах хэрэгтэйг харуулж байна.

3.8. Үр хөндөлт

2014 оны байдлаар үр хөндөлтийн 18145 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 223.0, нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйд 21.4 үр хөндөлт ногдож байна. Үр хөндөлт өмнөх оноос 2517 тохиолдлоор буюу 13.8 хувиар өссөн ба 1000 амьд төрөлт тутамд ногдох түвшингээр авч үзвэл 28.0 тохиолдлоор өссөн байна. 1000 амьд төрөлтөд ногдох үр хөндөлт Өмнөговь /371.0/, Өвөрхангай /380.0/, Орхон /586,7/ зэрэг аймгууд болон Улаанбаатар хотод /287.0/ байгаа нь улсын дунджаас 64.0-363.7 промилль-ээр өндөр байна. Мөн хувийн эмнэлгээр хийгдсэн үр хөндөлт өмнөх оноос 553 тохиолдлоор буюу 3.0 хувиар өссөн байна.

Үр хөндөлт хийлгэж буй эмэгтэйчүүдийг насны бүлгээр авч үзэхэд 20-иос доош насных 6.6 хувь, 20-34 насных 69.3 хувь, 35-49 насны эмэгтэйчүүд 23.7 хувийг тус тус эзэлж байна. Үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 14.4 хувь нь төрөөгүй ба анхны удаа үр хөндүүлсэн тоо өмнөх оны мөн үеэс 4480 тохиолдлоор буюу 24.7 хувиар өссөн байна.

Үр хөндөлтийн хүндрэл 133 тохиолдол бүртгэгдэж, 56.4 хувийг умайн агшилт суларч цус алдсан, 40.6 хувийг умайн дайврын үрэвсэл, 3.0 хувийг умай цоорсон хүндрэл эзэлж байна.

Хүснэгт 3.8.1. Үр хөндөлт, байршлаар, 2014 он

№	Эрүүл мэндийн байгууллага	Бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	Нийт үр хөндөлтөд эзлэх хувь
1	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	3160	17.4
2	Амаржих газрууд	5914	32.6
3	Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв	116	0.6
4	Хувийн эмнэлэг	3888	21.4
5	Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	2820	15.5
6	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	2114	11.7
7	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	60	0.3
8	Сум дундын эмнэлэг	22	0.1
9	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	0	0.0
10	Сумын эрүүл мэндийн төв	44	0.2
11	Бусад эмнэлэг	7	0.0
Бүгд		18145	100.0

3.9. Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн аргын хэрэглээ /ЖСА/

Нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйн 549.0 нь, 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 55.0 хувь нь ямар нэг жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг байна.

Жирэмслэлтээс сэргийлэх аргын хэрэглээг төрлөөр нь авч үзэхэд бэлгэвч 30.6, ерөндөг 25.8, бэлдмэл /эм/ 20.1, тариа 11.1, бусад 9.8, суулгац /норплант/ 1.0, стерилизаци 1.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

2010 оны “Хүүхэд хөгжил 2010” судалгаагаар 15-49 насны гэрлэсэн болон хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүд бараг бүгд ЖСАХ-ний талаар мэддэг боловч талаас дөнгөж илүү хувь нь (55 хувь) судалгааны үед жирэмслэлтээс сэргийлэх ямар нэг арга, хэрэгсэл хэрэглэж байгаа гэсэн үр дүн гарсан байна. ЖСАХ хэрэглэж байсан эмэгтэйчүүдийн 19.2 хувь хэрэглэхээ болж 1.0 хувь нь жирэмсэлсэн байна.

Хүснэгт 3.9.1. ЖСА хэрэглэж байгаа эмэгтэйчүүдийн тоо байршлаар, 2014 он

№	Байршил	ЖСА хэрэглэж байгаа эмэгтэйчүүдийн тоо	Эзлэх хувь
1	Улаанбаатар хот	212640	45.3
2	Аймгийн төв	111739	23.8
3	Сумын төв	85223	18.2
4	Баг	59590	12.7
5	Бүгд	469192	100.0

БҮЛЭГ 4. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Монгол улсын эрүүл мэндийн байгууллагын тогтолцоо нь нийгмийн эрүүл мэндийн, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний, эм хангамжийн, анагаах ухааны боловсрол, эрдэм шинжилгээ, сургалтын үйл ажиллагаа хариуцсан төрийн, хувийн хэвшлийн, холимог өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас бүрдэнэ.

2014 оны байдлаар Монгол улсын хэмжээнд нийт 3100 эрүүл мэндийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв-13, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв-5, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг -16, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төв-12, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг-6, сум дундын эмнэлэг-39, сумын эрүүл мэндийн төв - 271, өрхийн эрүүл мэндийн төв-218, хувийн ортой эмнэлэг-202, үүдэн эмнэлэг-969 ажиллаж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

Хүснэгт 4.1 Эрүүл мэндийн байгууллагууд тусламж үйлчилгээний шатлалаар, 2014 он

Эрүүл мэндийн байгууллагууд	Тоо
Өрхийн эрүүл мэндийн төв	218
Сум/тосгоны эрүүл мэндийн төв	271/19
Сум дундын эмнэлэг	39
Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төв	12
Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	6
Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	16
Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	5
Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд	13
Амаржих газрууд	3
Ортой хувийн эмнэлэг	202
Үүдэн хувийн эмнэлэг	969
Аршаан сувилал, сувилал	104
Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	160
Эмийн үйлдвэр	32
Хувийн эмийн сан	936
Бусад /ЭМСЯ, ЭМХТ, НЭМХ, АУХ, Анагаах ухааны сургууль, коллеж, хилийн цэрэг, Батлан хамгаалах, төмөр замын эмнэлэг гэх мэт/	95
Бүгд	3100

4.1. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

Өрхийн эрүүл мэндийн төв нь хот, суурин газрын хүн амд төрөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгэх үндсэн чиг үүрэг бүхий сайн дурын үндсэн дээр бүртгүүлсэн хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага юм.

АХБ-ны зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн “Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөр-2”-ийн хүрээнд өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг Улаанбаатар хот болон бүх аймгийн төвүүдэд үе шаттайгаар байгуулж, 2002 он гэхэд өрхийн эмнэлгийн тогтолцоонд шилжсэн билээ.

2014 оны байдлаар 218 өрхийн эрүүл мэндийн төв үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас Улаанбаатар хотын 1 сая 362.9 мянган хүн амд 129 өрхийн эрүүл мэндийн төв, 21 аймгийн төвийн 649.8 мянган хүн амд 89 өрхийн эрүүл мэндийн төв эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

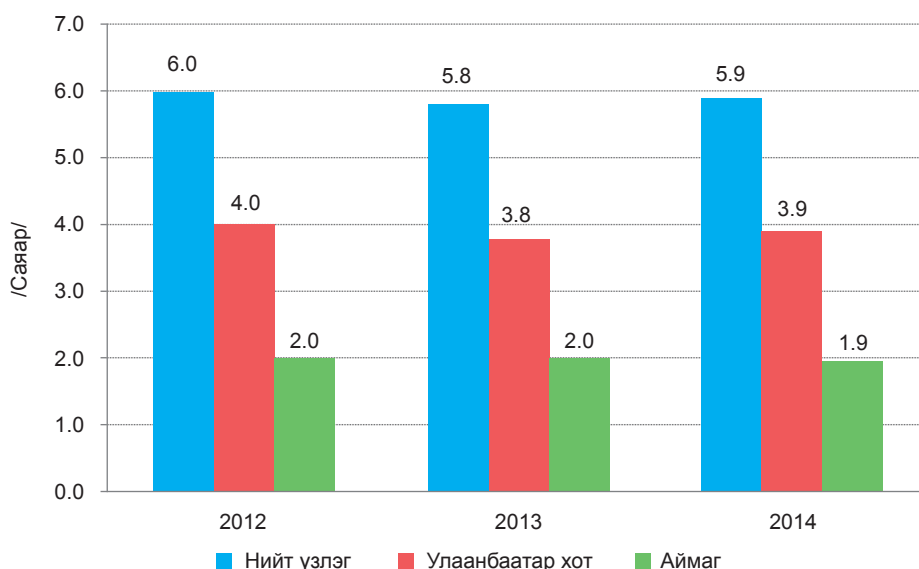
Хүснэгт 4.1.1 Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2014 он

Үзүүлэлт	Өрхийн эмнэлэг		Нийт дүн
	УБ хот	Аймаг	
Эмнэлгийн тоо	129	89	218
Их эмчийн тоо	663	319	982
Сувилагчийн тоо	561	308	869
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	3972397	1953155	5925552
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	42.2	35.0	39.8
Нэг иргэний жилд үзүүлсэн удаа	3.0	3.1	3.0
Нэг өрхийн эмчид ногдох үзлэгийн тоо	5991.5	6122.7	6034.2
Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хувь	85.3	84.7	85.1

218 өрхийн эрүүл мэндийн төвд их эмч - 982, сувилагч -869 болон нийт 2588 эмч, эмнэлгийн ажиллагчид хүн амд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц үйл ажиллагааны стандартад 1800-2000 хүн тутамд 1 их эмч ажиллана гэж заасан хэдий ч 2014 оны байдлаар улсын хэмжээнд 1 өрхийн эмчид 2026 хүн ногдож байна. Архангай, Булган, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Дорнод, Дундговь, Увс, Хөвсгөл аймагт нэг их эмчид ногдох хүний тоо стандартад заасан хэмжээнээс өндөр байна.

2014 онд өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд жилд дунджаар 5.9 сая үзлэг хийгдэж, нэг иргэн жилд дунджаар 3.0 удаа өрхийн эрүүл мэндийн төвд хандаж эрүүл

Зураг 4.1.1 Өрхийн эрүүл мэндийн төвд хийгдсэн амбулаторийн үзлэгийн тоо, сүүлийн 3 жилээр

мэндийн тусламж үйлчилгээг авсан байна. Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь 39.8 байгаа ба УБ хотын өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 42.2 хувь, харин аймгийн өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 35.0 хувь байна. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь өмнөх оноос 0.3 хувиар буурсан байна. “Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт”-д гэрийн идэвхтэй эргэлтийн хувь 30 хувиас доошгүй байна гэж заасан хэдий ч 2014 оны байдлаар өмнөх оны түвшинд буюу 26.6 хувь байна.

Улаанбаатар хотын өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 2005 онд 3.0 сая үзлэг хийгдэж байсан бол 2007 онд 3.9 сая, 2010 онд 4.2 сая, 2014 онд 3.9 сая үзлэг хийгдсэн байна. Жилд нэг өрхийн эмчид ногдох үзлэгийн тоо Улаанбаатар хотод 5991.5, аймгийн түвшинд 6122.7 байна.

4.2. Сумын эрүүл мэндийн төвийн болон сум дундын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

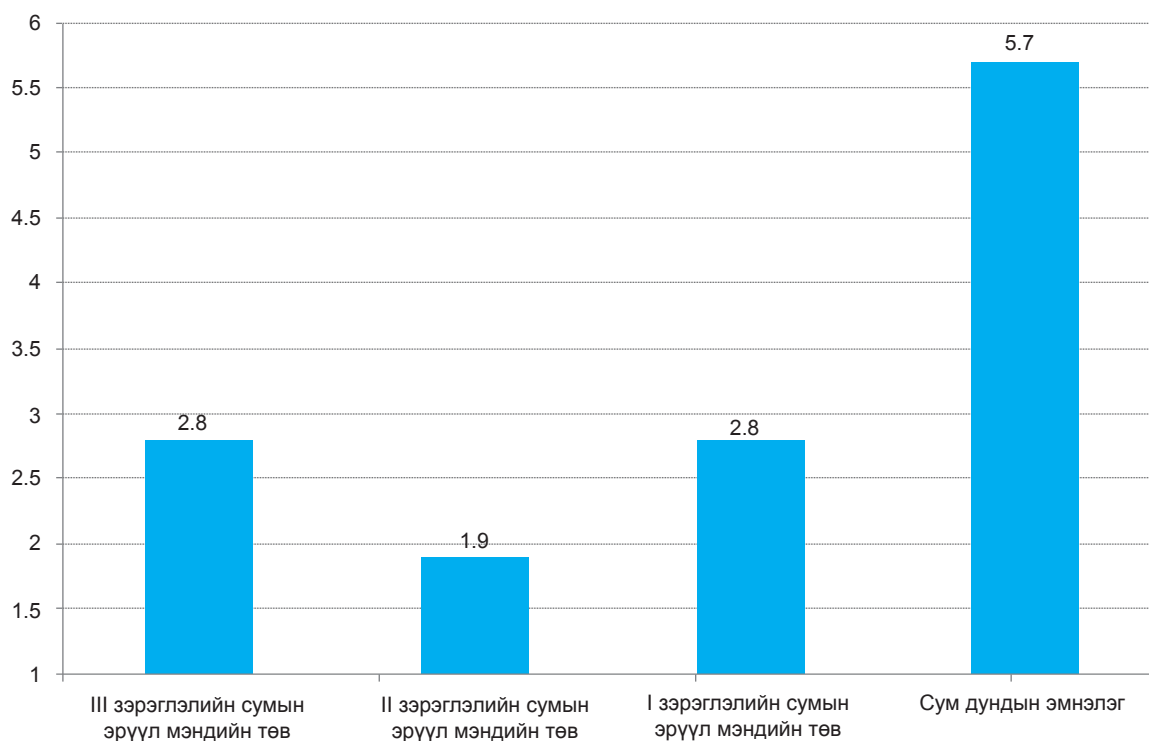
Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв нь харьяа нутаг дэвсгэрийнхээ хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг орчин үеийн болон уламжлалт анагаах ухааны аргаар үзүүлэх бөгөөд сумын эрүүл мэндийн төв нь тухайн сумын хүн амын тоо, байршлаас хамааран багийн эмчийн салбартай байж болно.

Сум дундын эмнэлэг нь хүн амын суурьшил, нягтралаас хамааран харьяалалын болон зэргэлдээ сумын хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

2013 онд батлагдсан “Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгийн бүтэц үйл ажиллагааны стандарт”-аар сумын эрүүл мэндийн төвүүд нь аймгийн төвөөс алслагдсан байдал, хүн амын тоо, аймгийн төв хүртэлх зорчих хугацаанаас хамааран 3 зэрэглэлд ангилна.

Хүснэгт 4.2.1 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн их эмчийн хангамжийг стандартын доод хязгаартай харьцуулсан байдал, 2014 он

Зэрэглэл	Эмнэлгийн тоо	Эмчийн тоо (дундаж)	Стандартын түвшинд		Стандартаас доогуур	
			Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
I зэрэглэл	17	2.8	15	88.2	2	11.8
II зэрэглэл	79	1.9	52	65.8	27	34.2
III зэрэглэл	175	2.8	133	76.0	42	24.0
Сум дундын эмнэлэг	39	5.7	5	12.8	34	87.2

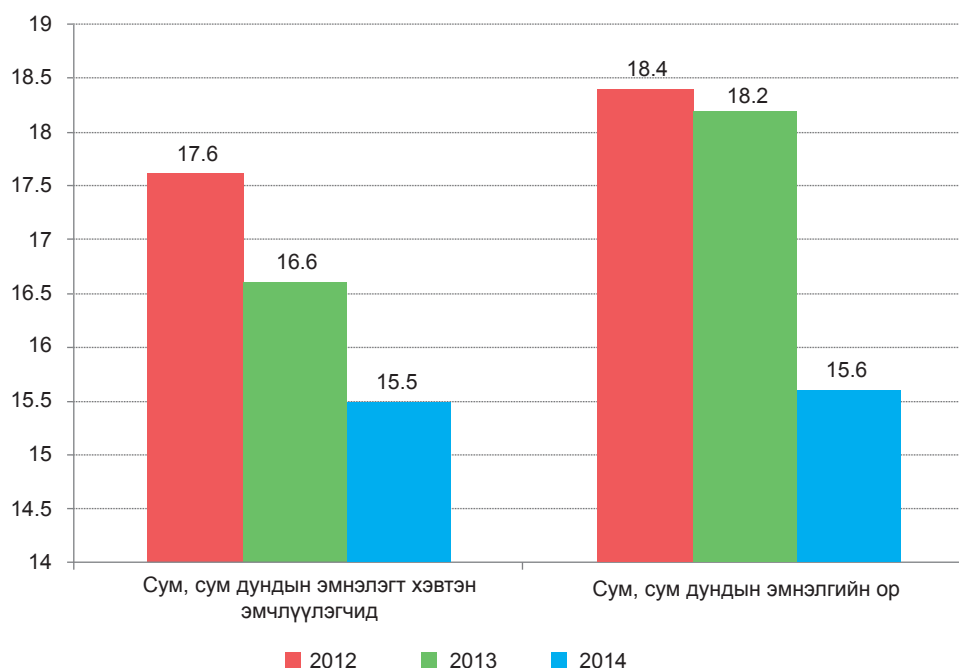
Зураг 4.2.1 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт ногдох эмчийн дундаж тоо, 2014 он**Хүснэгт 4.2.2 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд, 2012, 2014 он**

Үзүүлэлт	2012 он			2014 он		
	Сумын эмнэлэг	Сум дундын эмнэлэг	Нийт дүн	Сумын эмнэлэг	Сум дундын эмнэлэг	Нийт дүн
Эмнэлгийн орны тоо	2950	658	3608	2592	628	3220
Их эмчийн тоо	582	192	774	616	215	831
Сувилагчийн тоо	1345	258	1603	1436	273	1709
Дундаж ор хоног	7.1	8.9	8.0	7.1	7.3	7.2
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	104663	22720	127383	100149	19986	120135
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	2,002,007	427,686	2,429,693	1,778,900	416,248	2,195,148
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	43.7	41.1	43.2	36.0	37.6	36.3
Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хувь	90.3	90.8	90.4	88.4	89.7	88.6
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)	104.6	144.7	113.6	0.0	0.0	0.0
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	33.7	37.6	34.6	39.7	20.0	34.4

2014 оны байдлаар эмнэлгийн нийт орны 15.6 хувь нь сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт ногдож байгаа бөгөөд 2012 онтой харьцуулбал 388 ороор буюу 10.8 хувиар буурсан байна.

Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт жилд 120.1 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлсэн байна. 2014 онд хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоог 2012 онтой харьцуулахад сум дундын эмнэлэгт 12.0, сумын эмнэлэгт 4.3 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 4.2.2 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2012-2014 он

Дундаж ор хоног 2012 онд 8.0 хоног байсан бол 2014 онд 7.2 болж буурсан байна. Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт нэг иргэний үзүүлсэн дундаж тоо 2012 онд 2.6 байсан бол 2014 онд 2.3 болж буурсан байна.

2014 онд сумын болон сум дундын эмнэлгийн түвшинд жирэмсний эрт үеийн хяналт 88.6 болж 2012 оноос 1.2 хувиар буурсан байна

2014 онд сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт эхийн эндэгдэл бүртгэгдээгүй ба 1000 амьд төрсөн хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдэл сумын эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 39.7, сум дундын эмнэлгийн түвшинд 20.0 байна. Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлгийн нялхсын эндэгдлийн түвшин 2012 оноос 0.2-оор буурсан байна.

4.3. Нэгдсэн эмнэлэг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

Нэгдсэн эмнэлэг нь хүн амд 7-оос доошгүй чиглэл /дотор, хүүхэд, эх барих, эмэгтэйчүүд, ерөнхий мэс засал, шүд, мэдрэл, халдварт/-ээр эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх бөгөөд хүн амын байршил, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний эрэлт хэрэгцээг үндэслэн салбар амбулаторитой байж болно.

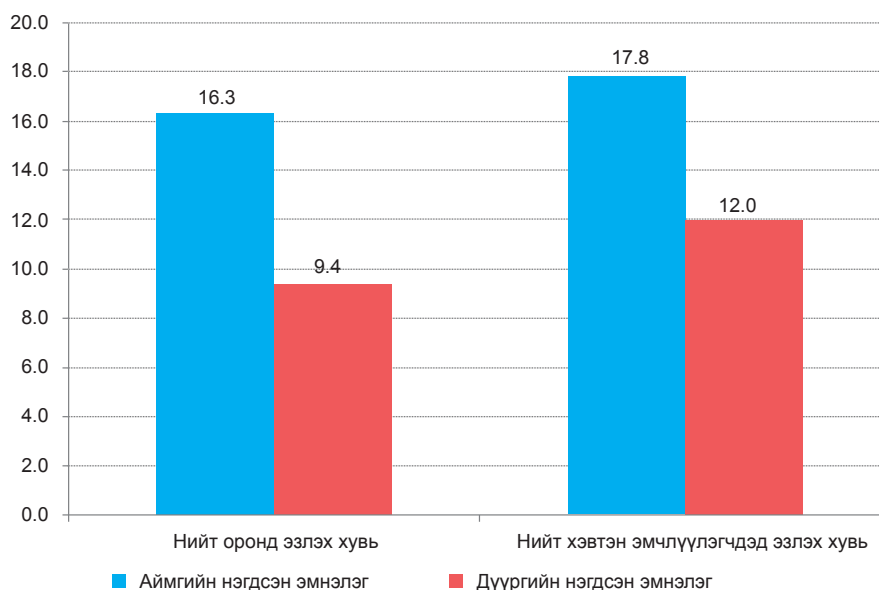
Нийгмийн эрүүл мэндийн төв нь нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлэх үйл ажиллагааг аймаг, дүүргийн түвшинд зохион байгуулна.

2014 оны байдлаар 16 аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 984 их эмч, 1664 сувилагч, 625 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан, нийтдээ 4800 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, Улаанбаатар хотын дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвүүдэд 816 их эмч, 856 сувилагч, 1305 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан, нийтдээ 2942 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдэд эмнэлгийн нийт орны 16.3 хувь нь ногдож байгаа бөгөөд 2014 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн орны тоо 3299 буюу 2012 онтой харьцуулахад 229 ороор нэмэгдсэн байна.

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдэд нийт орны 9.4 нь хувь ногдож байгаа бөгөөд дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2012 онд 84.8 мянга байсан бол 2014 онд 93.4 мянга болж, 8.6 мянган хүнээр нэмэгдсэн байна.

Зураг 4.3.1. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2014 он

Хүснэгт 4.3.1. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2012-2014 он

Үзүүлэлт	2012 он		2013 он		2014 он		Сүүлийн 3 жилийн дундаж	
	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг
Эмнэлгийн орны тоо	3070	1808	3249	1868	3299	1918	3206	1865
Их эмчийн тоо	904	785	959	796	984	816	949	799
Сувилагчийн тоо	1524	822	1608	852	1664	856	1599	843
Дундаж ор хоног	7.7	7.5	7.4	7.3	7.4	7.1	8	7
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	125,369	84,892	126,902	86,401	193,020	93,393	148,430	88,229
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	31.5	31.4	32.3	30.3	37.5	20.7	32.9	30.7
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	1425793	2168522	1497908	2367979	1584293	2406930	1502665	2314477
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	37.6	45.0	35.1	43.7	34.1	40.5	38.4	44.3
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)	49.8	-	32.2	-	22.2	-	34.7	-
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	12.0	-	11.8	-	11.4	-	11.7	-
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь	13.7	-	11.6	-	9.3	-	11.6	-

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн дундаж ор хоног 2012 онд 7.7 байсан бол 2014 онд 7.4 болж, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн дундаж ор хоног 2012 онд 7.5 байсан бол 2014 онд 7.1 болж тус тус буурсан байна.

2014 онд эмнэлгийн хоног болоогүй нас баралтын эзлэх хувь аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2012 оноос 6.0 хувиар нэмэгдэж, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 10.7 хувиар буурсан байна.

Амбулаториор үйлчлүүлсэн хүний тоо 2012 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 1.4 сая, дүүргийн эмнэлгийн түвшинд 2.1 сая байсан бол аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 1.5 сая, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2.4 сая болж тус тус нэмэгдсэн байна. Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2012 оноос 3.5 хувиар, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 4.5 хувиар тус тус буурсан байна.

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн нялхсын эндэгдлийн түвшин сүүлийн 3 жилд тогтвортой буурсан бөгөөд сүүлийн 3 жилийн дундаж 11.7 байна.

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин 2014 онд 22.2 байгаа нь 2012 онтой харьцуулахад 27.6-оор буурсан байна.

Сүүлийн 3 жилд дунджаар аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 12.7 хувийг хөдөөнөөс буюу сум, сум дундын эмнэлгээс илгээсэн өвчтнүүд эзэлж байна. 2014 онд хөдөөнөөс аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ирж хэвтэн эмчлүүлэгчид өмнөх 2013 онтой харьцуулахад 1.3 хувиар буурсан байна.

4.4 Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв нь бүс нутгийн хүн амд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, эрүүл мэндийн бусад байгууллагад мэргэжлийн аргачилсан зөвлөгөө өгөх, сургалт зохион байгуулах чиг үүрэг бүхий эрүүл мэндийн байгууллага юм.

2014 оны байдлаар улсын хэмжээнд Орхон, Дорнод, Өвөрхангай, Ховд, Өмнөговь аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүд БОЭТ-ийн статусаар үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба 430 их эмч, 690 сувилагч, 247 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой ажилтан, нийтдээ 1680 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

Хүснэгт 4.4.1. БОЭТ-ийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2012-2014 он

Үзүүлэлт	Онууд			Сүүлийн 3 жилийн дундаж
	2012	2013	2014	
Эмнэлгийн орны тоо	1290	1285	1470	1348.3
Дундаж ор хоног	7.7	7.6	7.6	7.6
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	30.4	27.9	30.1	29.2
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	49417	51107	54773	51766
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	555650	571396	575205	567417
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)	33.2	20.3	31.0	28.0
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	14.9	10.2	11.7	12.6
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь	26.3	27.5	27.5	27.1

2014 онд Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төвүүдэд 54.7 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлсэн бөгөөд, жилд дунджаар 15052 хүн сумын болон сум дундын эмнэлэг, бүсийн аймгуудаас ирж хэвтэн эмчлүүлж байгаа нь нийт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 27.5 хувьтай тэнцэж байна.

БОЭТ-ийн дундаж ор хоног 2012 онд 7.7 байсан бол 2014 онд 7.6 болж буурсан байна. Түүнчлэн эмнэлэгт хоног болоогүй нас баралтын хувь 2012 онд 30.4 байсан бол 2014 онд 30.1 хувь болж буурсан байна.

Сүүлийн жилүүдэд улсын хэмжээнд нялхсын эндэгдэл тогтвортой бага түвшинд байгаа хандлагын дагуу БОЭТ-ийн 1000 амьд төрсөн хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин 2012 -2014 онд 1000 амьд төрөлтөд 12.6 байгаа нь аймгийн дунджаас доогуур байна. 2014 онд Орхон, Өмнөговь, Ховд аймгийн БОЭТ-д тус бүр 1 эх эндсэн байна.

Хүснэгт 4.4.2. БОЭТ-ийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлт, 2014 он

Аймаг БОЭТ	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	Ор хоног	Дундаж ор хоног	Хоног болоогүй нас баралт	Амбулаторийн үзлэг	Бүртгэгдсэн халдварт бус өвчлөл	Эхийн эндэгдэл /100000 амьд төрөлтөд/	Нялхасын эндэгдэл /1000 амьд төрсөн хүүхдэд/	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрсөн хүүхдэд/
Дорнод	11033	90245	8.2	31.5	119825	31588	0.0	8.9	12.0
Орхон	14572	109223	7.5	33.7	146154	22741	35.4	12.8	13.1
Өвөрхангай	9625	71505	7.4	26.8	97101	51535	0.0	9.3	10.3
Өмнөговь	6962	46686	6.7	32.6	81939	39265	87.8	12.3	14.9
Ховд	12581	100034	8.0	25.8	130186	20206	53.7	15.0	15.6
Дүн	54773	417693	7.6	30.1	575205	165335	31.0	11.7	13.0

Хүснэгт 4.4.3. БОЭТ-ийн хүний нөөцийн зарим үзүүлэлт, 2014 он

№	Аймаг БОЭТ	Нийт ажиллагсад	Их эмч	Сувилагч	Эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой ажилтан	Орны тоо
1	Дорнод	503	106	170	65	281
2	Орхон	415	105	195	52	424
3	Өвөрхангай	270	73	116	56	297
4	Өмнөговь	186	58	72	27	210
5	Ховд	306	88	137	47	258
	Дүн	1680	430	690	247	1470

4.5 Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн тусламж, үйлчилгээ

Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд нь улсын хэмжээнд төрөлжсөн мэргэжлээр эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх, сургалт, судалгааны ажил эрхлэх, эрүүл мэндийн бусад байгууллагыг лавлагаа мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллаж байна.

2014 оны байдлаар төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд 1229 их эмч, 1879 сувилагч, 442 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан, нийтдээ 5671 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

Нийт эмнэлгийн орны 18.6 хувь нь, мөн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 17.3 хувь нь УБ хотын төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд ногдож байна.

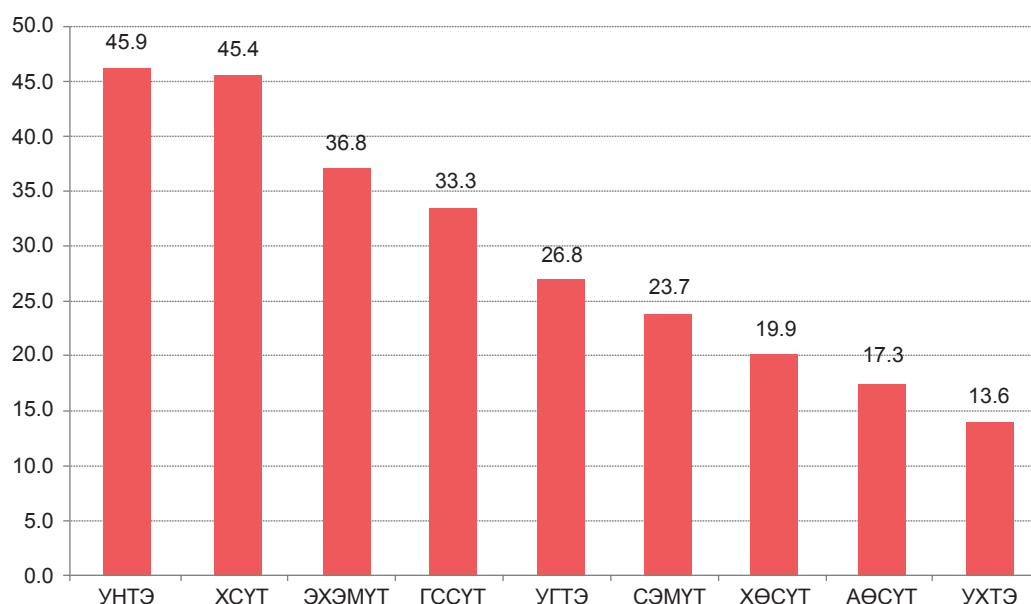
Дундаж ор хоног 2012 онд 9.2 байсан бол 2014 онд 9.4 болж нэмэгдсэн байна. Түүнчлэн эмнэлэгт хоног болоогүй нас баралтын хувь 2012 онд 22.3 байсан бол 2014 онд 27.9 хувь болж нэмэгдсэн бөгөөд сүүлийн 3 жилийн дундаж 24.9 хувь байна.

Хүснэгт 4.5.1. Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд, сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	Онууд			Сүүлийн 3 жилийн дундаж
	2012	2013	2014	
Эмнэлгийн орны тоо	4085	4187	3818	4030.0
Их эмчийн тоо	1327	1383	1229	1313.0
Сувилагчийн тоо	1988	2071	1879	1979.3
Дундаж ор хоног	9.2	9.5	9.4	9.4
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	22.3	24.5	27.9	24.9
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	141381	146375	134088	140614.7
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	1237295	1385032	1233558	1285295.0
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо /хөдөөнөөс/	32007	39380	30355	33914.0

Сүүлийн 3 жилд дунджаар төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд 140.6 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлж байгаагийн 24.1 хувийг хөдөөнөөс ирж хэвтэн эмчлүүлэгчид эзэлж байна. 2012 онтой харьцуулбал 2014 онд нийт хэвтэн эмчлүүлэгчид 0.3 хувиар, хөдөөнөөс ирж хэвтэн эмчлүүлэгч 5.2 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 4.5.1. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд хөдөө орон нутгаас ирж эмчлүүлэгчдийн эзлэх хувь, 2014 он

Хүснэгт 4.5.2. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн үйл ажиллагааны зарим үр дүнгийн үзүүлэлтүүд, 2014 он

Эмнэлгүүдийн нэр	Амбулаторийн үзлэгийн тоо	Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид	Дундаж ор хоног	Хоног болоогүй нас баралт
Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	274209	20953	7.6	27.7
Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг	104533	7518	8.9	17.1
Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг	177492	17057	8.2	16.8
Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	175241	39373	6.3	13.2
Хавдар судлалын үндэсний төв	100915	9534	7.9	21.3
Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	124803	8610	14.5	13.9
Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв	106914	13969	11.2	25.9
Арьсны өвчин судлалын үндэсний төв	84904	5044	9.7	100
Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	41893	5813	29.5	12.5

4.6 Хувийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ

2014 оны байдлаар ортой хувийн эмнэлэг 202, үүдэн хувийн эмнэлэг 969 үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд хувийн эмнэлгүүдэд 2368 их эмч, 1742 сувилагч, нийт 7103 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн ажиллаж байна.

Хүснэгт 4.6.1 Хувийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2014 он

	2000	2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ортой эмнэлгийн тоо	466	160	160	166	171	179	197	202
Үүдэн эмнэлгийн тоо		523	922	947	1013	851	822	969
Эмнэлгийн орны тоо	964	1982	2422	2527	3069	3606	3829	4542
Нийт оронд эзлэх хувь	5.4	10.8	13.6	14.2	16.2	18.4	19.3	22.1
Эмчийн тоо	736	1145	1396	1549	1677	1904	1965	2368
Сувилагч	296	682	858	1007	1135	1275	1326	1742
Амбулаторийн үзлэгийн тоо	-	1016705	1304897	1036934	1986901	1320932	1756769	1786670
Эмнэлэгт хэвтсэн хүний тоо	23592	63267	75003	86117	97821	111338	121452	124610
Дундаж ор хоног	11.3	9	8.1	7.9	8.2	7.7	7.4	7.3

Хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдийн орны тоо 2005 онд 1982 байсан бол 2014 онд 4542 болж нэмэгдсэн бөгөөд нийт эмнэлгийн орны 22.1 хувийг эзэлж байна. 2005 оноос хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдийг ялангуяа ортой эмнэлгийг шинээр байгуулахыг хязгаарлах, харин үйл ажиллагааны чиглэл нь улсын эмнэлгийн үзүүлж байгаа зарим эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдээр гүйцэтгүүлэх, үйл ажиллагааны чиглэлийг өргөжүүлэх, төрөлжүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж ирсэн билээ.

Хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдээр 2005 онд 1016705 хүн амбулаториор үйлчлүүлж, 63267 хүн хэвтэн эмчлүүлж байсан бол 2014 онд амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо 1786670, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 124 610 болж 2 дахин нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 4.6.2. Хувийн ортой эмнэлгүүдийн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь, 2014 он

Үзүүлэлт	Эмнэлгийн тоо		Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
5-8 ортой	13	7.3	3362	3.4
10-12 ортой	62	34.6	26762	27.4
15 ортой	40	22.3	21562	22.0
20-25 ортой	32	17.9	23542	24.1
30 ортой	11	6.1	7406	7.6
40-50 ортой	7	3.9	11231	11.5
50 ба түүнээс дээш ортой	14	7.8	17473	17.9
Нийт дүн	179	100	111338	100

Хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдийг орны хүчин чадлаар ангилж авч үзвэл 5-8 ортой эмнэлэг 6.9 хувийг, 10-12 ортой эмнэлэг 32.2 хувийг, 15 ортой эмнэлэг 22.8 хувийг тус тус эзэлж байгаа бөгөөд хувийн эмнэлгийн 5.9 хувь нь 50-иас дээш ортой эмнэлгүүд байна.

БҮЛЭГ 5. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ХҮНИЙ НӨӨЦ

Эрүүл мэндийн салбарт 2014 онд улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд болон бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид нийт 46057 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 2.1 хувиар өссөн байна. Нийт ажиллагчид аас 94.0 хувь нь эрүүл мэндийн салбарын, 6.0 хувь нь бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид эзэлж байна.

Нийт ажиллагчдын 23.4 хувь нь анхдагч шатлалын, 18.2 хувь нь хоёрдогч шатлалын, 16.9 хувь нь гуравдагч шатлалын ЭМБ-дад, 15.4 хувь нь хувийн Эрүүл мэндийн байгууллагуудад, 26.1 хувь нь амаржих газар болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагуудад ажиллаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

Нийт ажиллагчдаас 9.3 мянга нь их эмч, 1.6 мянга нь эм зүйч, 10.9 мянга нь сувилагч, 7.3 мянга нь эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан байна.

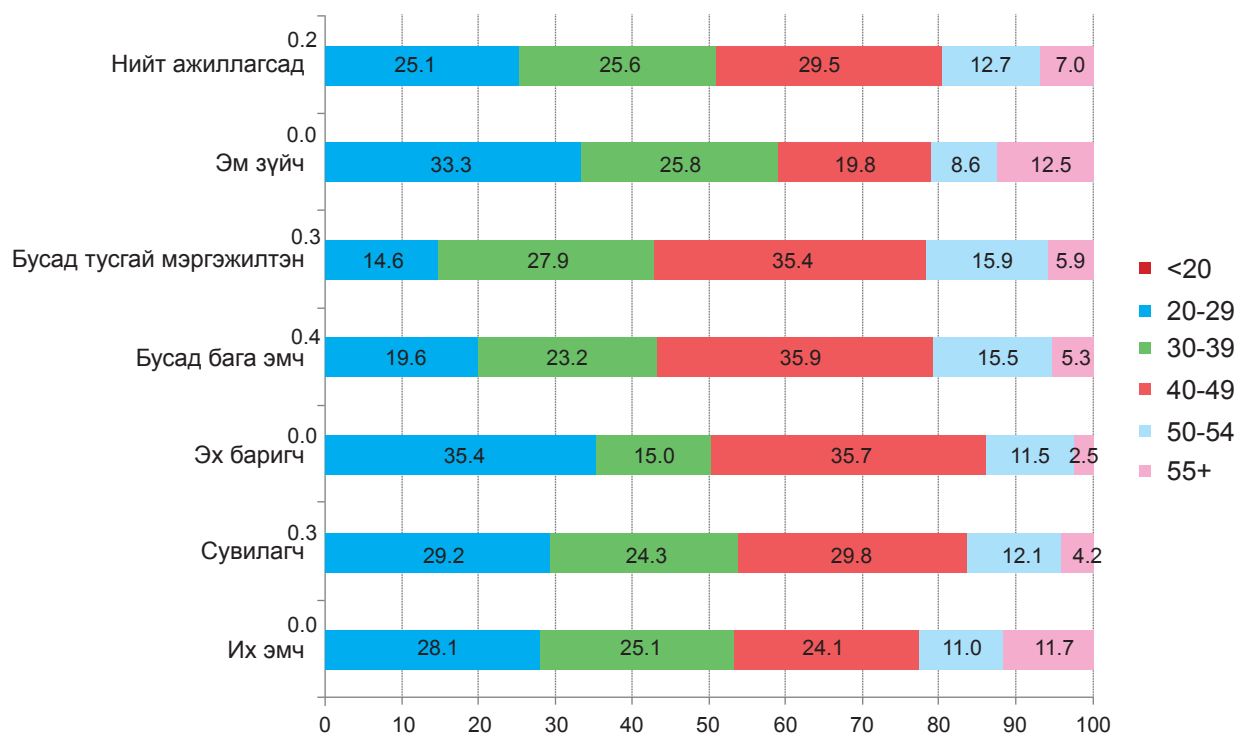
Нэг их эмчид ногдох хүний тоо 2014 онд 318.6 байгаа нь өмнөх оныхоос 6.7 хүнээр, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 270.6 болж, өмнөх оныхоос 14.9 хүнээр тус тус буурсан байна.

Эрүүл мэндийн салбарт ажиллагсдын 20.2 хувийг эмч, 23.8 хувийг сувилагч, эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан 15.9 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд нийт ажиллагсдын 81.4 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

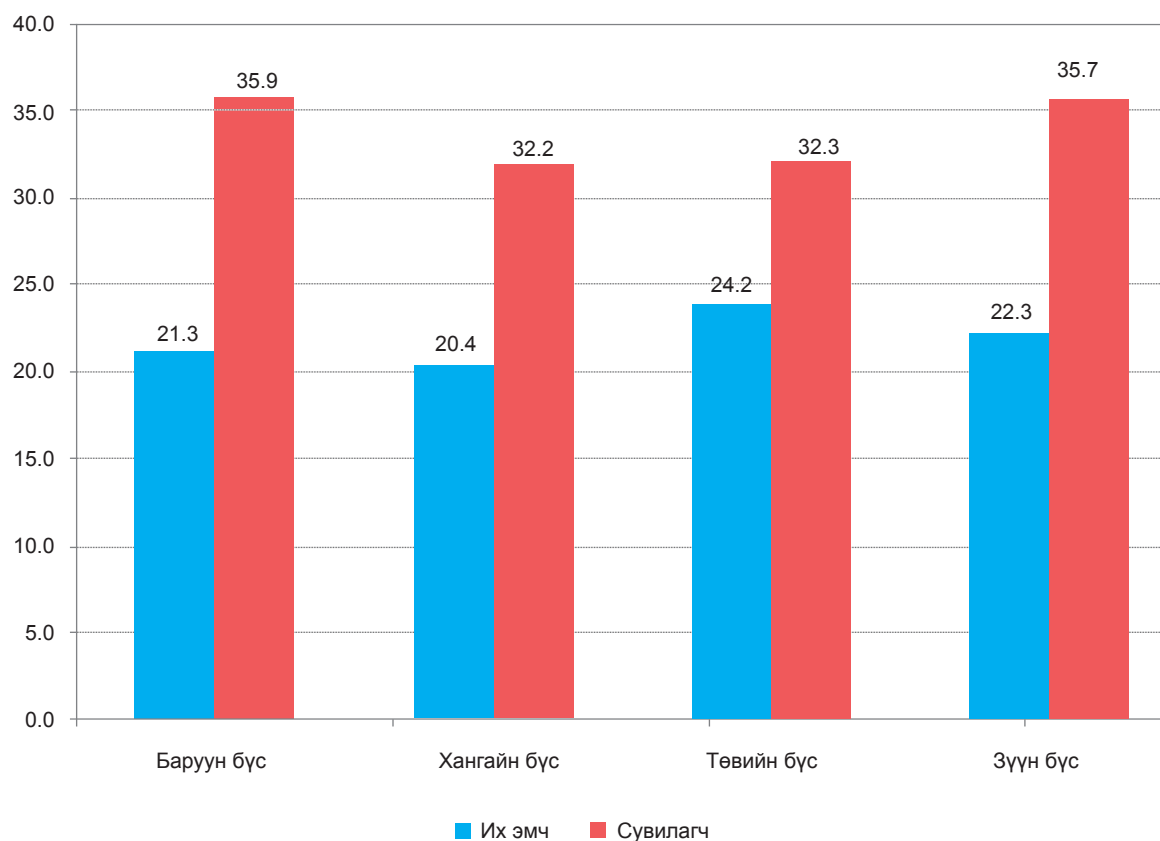
Нийт их эмч/сувилагчийн 20.0/24.7 хувь нь анхдагч шатлалд, 20.8/24.5 хувь нь хоёрдогч шатлалд, 17.8/23.5 хувь нь гуравдагч шатлалд ажиллаж байна.

Монгол улсад 2014 оны байдлаар 10 000 хүн амд 31.4 их эмч, 36.9 сувилагч, 24.8 эмнэлгийн мэргэжлийн болон техникийн боловсролтой бусад ажилтан ногдож байна. 2013 онтой харьцуулахад 10 000 хүн амд ногдох эмч 0.7, сувилагч 1.9-ээр нэмэгдсэн байна

Эмч, сувилагчийн харьцаа улсын түвшинд 1:1.2, Улаанбаатар хотод 1:0.9, аймгийн түвшинд 1:1.5 байна.

Зураг 5.1. Эрүүл мэндийн салбарын ажилтнуудын насны бүтэц, 2014 он

Сүүлийн жилүүдэд эрүүл мэндийн салбарт ажиллаж байгаа эмч, сувилагч, эрүүл мэндийн мэргэжилтнүүдийн насны бүтцэд 20-29 насныхны хувь нэмэгдэж байна.

Зураг 5.2. 10 000 хүн амд ногдох их эмч, сувилагч, бүсээр, 2014 он

Эмч, сувилагчийг байршлаар авч үзэхэд хөдөө орон нутагт 10 000 хүн амд ногдох их эмч 22.0, сувилагч 33.6 байхад Улаанбаатар хотод эмч 42.4, сувилагч 40.9 байгаа нь хот суурин газар эмчийн нягтрал ихтэй байгаа нь харагдаж байна. Ялангуяа аймагт Улаанбаатар хоттой харьцуулахад нарийн мэргэжлийн эмч болох мэс заслын эмч 1 дахин, гэмтэл, согог заслын эмч 3 дахин, дүрс оношилгоо, лабораторийн эмч 3-3.5 дахин, хүүхдийн эмч 1.1 дахин тус тус бага байна.

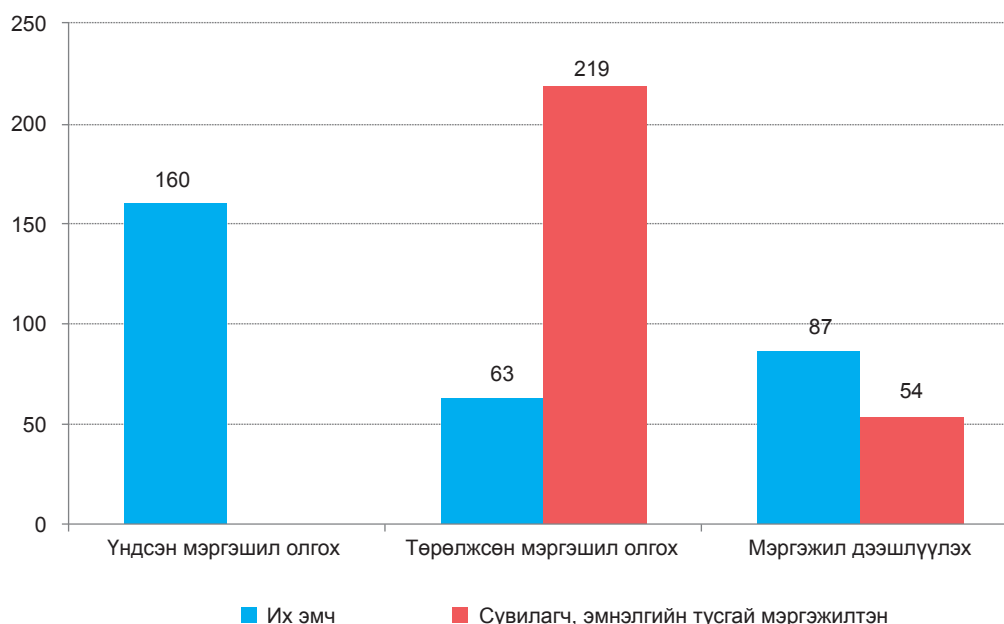
10 000 хүн амд ногдох их эмч төвийн бүсэд бусад бүс нутгаас их байхад 10 000 хүн амд ногдох сувилагч хангайн болон төвийн бүсэд бага байна.

Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн 1171 байгууллагад 7103 эмнэлгийн ажиллагсад тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн ба нийт ажиллагсдын 33.3 хувь нь их эмч, 24.5 хувь нь сувилагч байна. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж байгаа эмч нарын дийлэнх буюу 57.3 хувь нь үндсэн ба төрөлжсөн мэргэжлийн, 28.8 хувь нь шүдний, 10.9 хувь нь уламжлалтын 3. хувь нь ерөнхий мэргэжлийн эмч байна.

Эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах сургалт

2014 онд эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах сургалтад төрийн сангийн санхүүжилтээр 310 их эмч, 273 сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтнүүдийг үндсэн болон төрөлжсөн мэргэшил олгох, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулсан байна. Үүнээс:

Зураг 5.3. 2014 онд Төрийн зардлаар төгсөлтийн дараах сургалтад элсэн суралцаж байгаа эмч, сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтний тоо

Мөн богино хугацааны сургалтыг 536 сэдвээр зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 98488 эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан байна.

2014 онд Анагаах ухааны боловсрол олгох зөвшөөрөл бүхий 12 их, дээд сургуулийг (ЭМШУИС, “Ач”, “Монос”, “Этүгэн”, “Энэрэл”, “Оточ манрамба АУДС”, Шинэ анагаах ухааны дээд сургууль, “Улаанбаатар” дээд сургууль, ЭМШУИС-ийн Эрүүл мэндийн технологийн сургууль, Говь-Алтай, Дархан, Дорноговь аймаг дахь салбар сургууль) нийт 2261 мэргэжилтэн төгссөн байна.

БҮЛЭГ 6. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

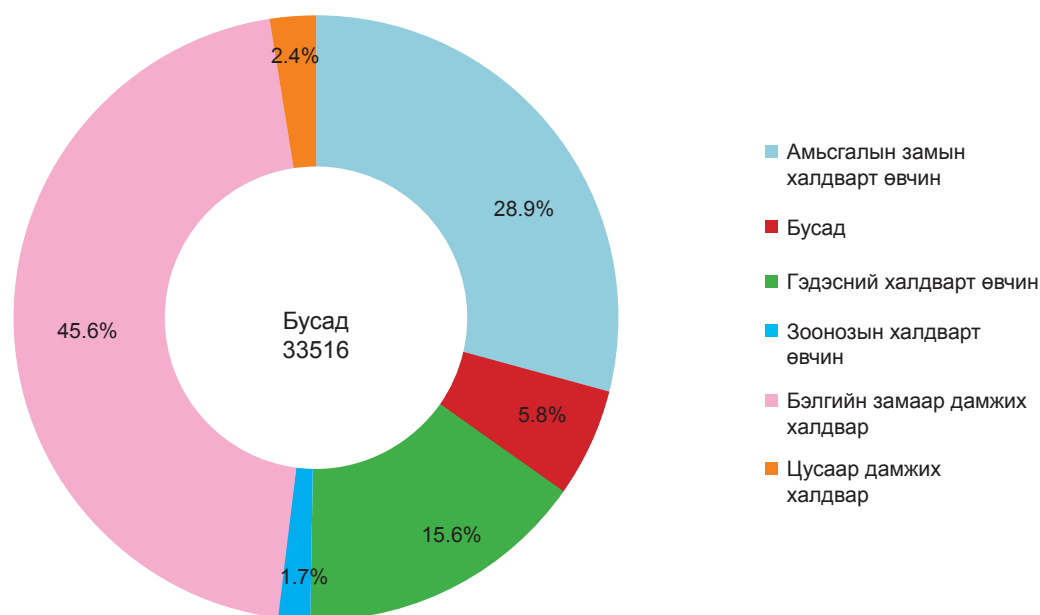
6.1. Нийт халдварт өвчин

2014 онд улсын хэмжээнд 29 төрлийн цочмог халдварт өвчний 33516 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 3804 тохиолдлоор буурч 10000 хүн амд 114.4 байна. 21 аймаг, Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн цочмог халдварт өвчний 10 000 хүн ам тутамд ногдох өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад Баянхонгор, Говь-Алтай, Дархан-уул, Дундговь, Увс аймгуудад нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

2014 онд тэмбүү, мөөгөнцөр, бактерийн гаралтай хоолны хордлого, гар хөл амны өвчин, цусан суулга, хачигт риккетсиоз, суулгалт халдвар, хачигт энцефалит зэрэг өвчнүүд өмнөх онтой харьцуулахад 10 000 хүн амд 0.1-2.5 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

2014 онд бүртгэгдсэн цочмог халдварт өвчин Дорнод, Баянхонгор, Дорноговь, Хөвсгөл аймгууд болон Улаанбаатар хотод улсын дундажаас /10 000 хүн амд 114.4/ өндөр байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт өвчлөлийн 55.6 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгджээ. 2014 онд улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчнүүдийн 15.6 хувийг гэдэсний халдварт өвчин, 28.9 хувийг амьсгалын замын халдварт өвчин, 1.7 хувийг зоонозын халдварт өвчин, 45.6 хувийг бэлгийн замаар дамжих халдвар, 2.4 хувийг цусаар дамжих халдварт өвчин, 5.8 бусад халдвар тус тус эзэлж байна.

Зураг 6.1.1. 2014 онд улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн халдварт өвчний бүтэц

6.2. Гэдэсний халдварт өвчин

2014 онд улсын хэмжээнд вирүст гепатит А, цусан суулга, хүнсний гаралтай бактерт хордлого, сальмонеллын халдвар, балнад, суулгалт халдвар, гар хөл амны өвчин зэрэг 7 төрлийн гэдэсний халдварт өвчний 5234 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 15.6 хувийг эзэлж байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн гэдэсний халдварт өвчний 3947 (73.9%) нь Улаанбаатар хотод гарсан байна.

Гэдэсний замын халдварт өвчний 6.2 хувийг вирүст гепатит А, 44.2 хувийг цусан суулга, 34.2 хувийг гар хөл амны өвчин, 10.5 хувийг хүнсний гаралтай бактерт хордлого, 1.8 хувийг сальмонеллын халдвар, 3.1 хувийг суулгалт халдвар, 0.1 балнад тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 6.2.1. Гэдэсний халдварт өвчнүүдийн тохиолдлын тоо, 10 000 хүн амд. 2013-2014 он

Халдварт өвчин /ӨУА-10 нэршлээр/	2013		2014		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Балнад	0	0.0	4	0.0	0.0
Сальмонеллэз	83	0.3	95	0.3	0.0
Цусан суулга	1982	7.0	2312	7.9	0.9
Хүнснээс гаралтай бактерт хордлого	238	0.8	548	1.9	1.1
Суулгалт халдвар	84	0.3	162	0.6	0.3
Цочмог А гепатит	1589	5.7	325	1.1	-4.6
Гар-хөл-амны өвчин	1374	4.9	1788	6.1	1.2

6.2.1. Бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлого

2014 онд улсын хэмжээнд бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлогот халдварын нийт 548 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 1.9 бүртгэгдсэн нь нийт гэдэсний халдварт өвчний дотор 10.5% эзэлж байна. Үүнээс Улаанбаатар хотод 235 (42,9%) тохиолдол буюу 10000 хүн амд 1.7 бүртгэгдсэн байна.

2014 оны Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлогот халдварын өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад 114 тохиолдол буюу 0.7 хувиар, аймгуудад 196 тохиолдол буюу 1.3 хувиар тус тус нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Хоолны хордлогот халдварын өвчлөл бүх саруудад бүртгэгдсэн боловч 9,11 дүгээр саруудад дэгдэлт хэлбэрээр бүртгэгдсэн байна. Хоолны хордлогот халдвараар өвчлөгсдийг нийгмийн байдлаар авч үзэхэд, цэцэрлэгт явдаг хүүхэд 236 (48%), ажилчин 119 (22%), сургуулийн хүүхэд 34 (6%), гэртээ байдаг хүүхэд 2 (12%) тус тус байна. Хоолны хордлогот халдвараар өвчлөгсдийн эх уурхай 8 (1%) нь нян тээгчээс, 540(99%) нь тодорхойгүй, халдвар дамжсан хүчин зүйл 518 (95%) нь хүнснээс, 30(5%) нь тодорхойгүй байна. / Эх сурвалж: ХӨСҮТ-ийн 2014 оны тайлан/

6.2.2. Вируст гепатит

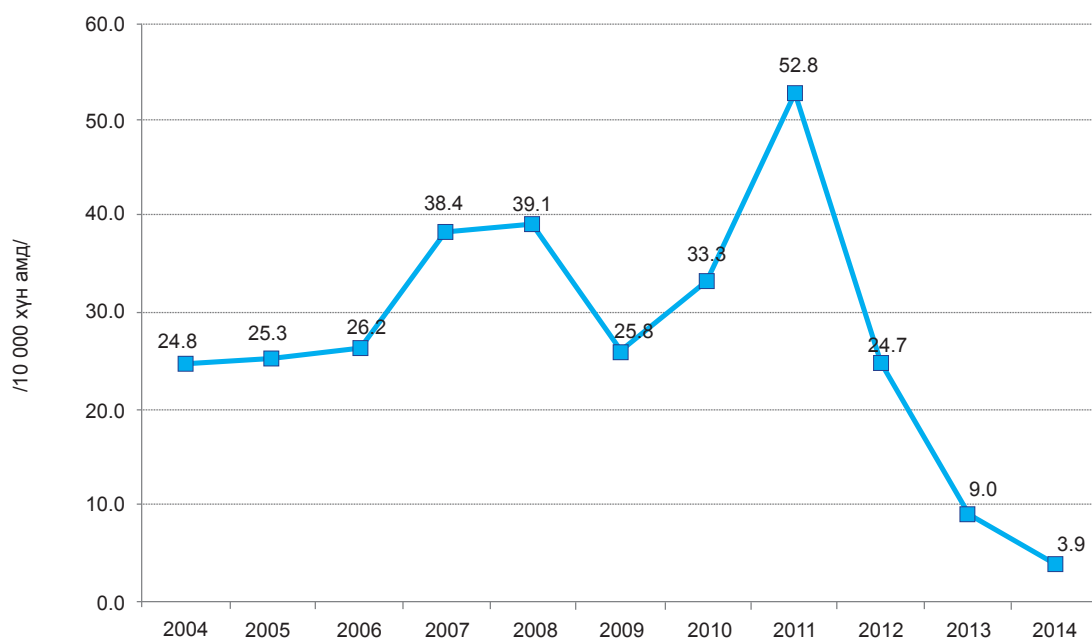
Улсын хэмжээнд вируст гепатит өвчний 1146 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 3.4 хувийг эзэлж, өмнөх онтой харьцуулахад 1391 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт вируст гепатитийн өвчлөлийн 28.4 хувийг вируст гепатит А, 50.1 хувийг вируст гепатит В, 21.5 хувийг бусад вируст гепатит тус тус эзэлж байна.

Нийт гепатитийн өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад 10000 хүн амд ногдох вируст гепатит А 5.1-ээр, вируст гепатит В 0.2-оор буурсан үзүүлэлтэй байна. Манай улсын хувьд сүүлийн 10 жилд бүртгэгдсэн А вируст гепатитын өвчлөлийн байдлыг авч үзэхэд 2011 онд хамгийн их буюу 10000 хүн амд 52.6 байжээ. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн А вируст гепатитын өвчлөлийг насны байдлаар авч үзэхэд, бүх насанд өвчлөл бүртгэгдсэн боловч 5-9 насанд хамгийн өндөр бүртгэгдэж, 2014 онд бүх насанд өвчлөл буурсан байна. (Зураг 22, 23) А вируст гепатитын өвчлөлийг нийгмийн байдлаар авч үзэхэд, сургуулийн сурагч, цэцэрлэгт явдаг хүүхдүүдийн дунд өвчлөл өндөр бүртгэгдсэн байна. Нийт өвчлөлийн 49.9%-ийг сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдийн өвчлөл эзэлж байна. Эх сурвалж: ХӨСҮТ-ийн 2014 оны тайлан.

Хүснэгт 6.2.2.1. Вирүст хепатит, 10 000 хүн амд /улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2013-2014 он

Аймаг	2013		2014		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Дархан-Уул	124	13.5	86	8.7	-4.8
Увс	74	9.6	43	5.8	-3.8
Архангай	135	14.9	47	5.5	-9.4
Орхон	74	8.6	48	5.1	-3.5
Сүхбаатар	44	8	25	4.7	-3.3
Улаанбаатар	1207	10.2	603	4.4	-5.8
Улсын дүн	2537	9	1146	3.9	-5.1

Зураг 6.2.2.1. Вирүст хепатитийн өвчлөл 10 000 хүн амд, 2004-2014 он

6.3. Амьсгалын замын халдварт өвчин

Амьсгалын замын зарим цочмог халдварт өвчний 9677 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт халдварт өвчний 28.9 хувийг эзэлж байна.

Нийт өвчний дотор сүрьеэ (43.1%), салхинцэцэг (47.9%), гахай хавдар (4.4%)-ын халдвар зонхилох хувийг эзэлж байна. 2013 онтой харьцуулахад 10000 хүн амд гахай хавдар 17.2, салхинцэцэг 0,8, сүрьеэ 0,4, менингококк 0,1, улаанууд 0,1, халдварт эритема 0.1 улаан эсэргэнэ 0.1 тохиолдлоор тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 6.3.1. Амьсгалын замын халдварт өвчнүүдийн тохиолдлын тоо, 10 000 хүн амд, 2013-2014 он

Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/	2013		2014		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Сүрьеэ	4111	14.6	4172	14.2	-0.4
Улаан эсэргэнэ	271	1.0	276	0.9	-0.1
Менингококк халдвар	40	0.1	14	0.0	-0.1
Салхин цэцэг	4669	16.6	4639	15.8	-0.8
Улаанбурхан	0	0.0	0	0.0	0.0
Улаанууд	15	0.1	1	0.0	-0.1
Гахай хавдар	5268	18.7	425	1.5	-17.2
Ёлом	137	0.5	136	0.5	0.0
Хийт үхжил	3	0.0	1	0.0	0.0
Халдварт эритема	15	0.1	13	0.0	-0.1

6.3.1. Сүрьеэ

Сүрьеэ өвчний нийт 4172 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 12.5 хувийг эзэлж байна. Улаанбаатар хотод өвчлөлийн 2558 тохиолдол байгаа нь сүрьеэгийн нийт өвчлөлийн 61.3 хувийг эзэлж байна. Сонгинохайрхан, Баянзүрх дүүргүүд 10 000 хүн амд ногдох өвчлөлөөр хамгийн өндөр өвчлөлтэй дүүрэгт орж улс, дүүргийн дунджаас дээгүүр өвчлөлтэй байна.

Улсын хэмжээнд сүүлийн 10 жилд шинэ сүрьеэгийн өвчлөлийн хөдлөл зүйд өөрчлөлт гараагүй нэг түвшинд өвчлөл өндөр байна.

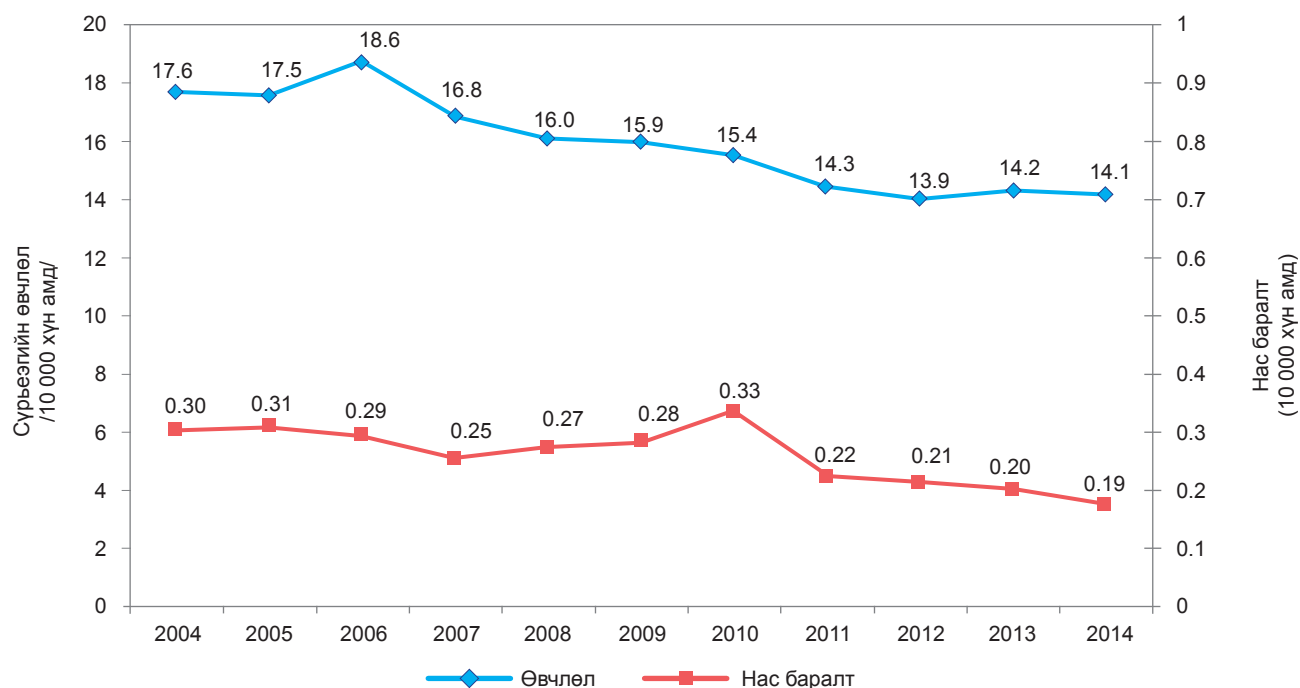
Уушигны түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ 1752 бүртгэгдсэн нь урьд онтой харьцуулахад 130 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

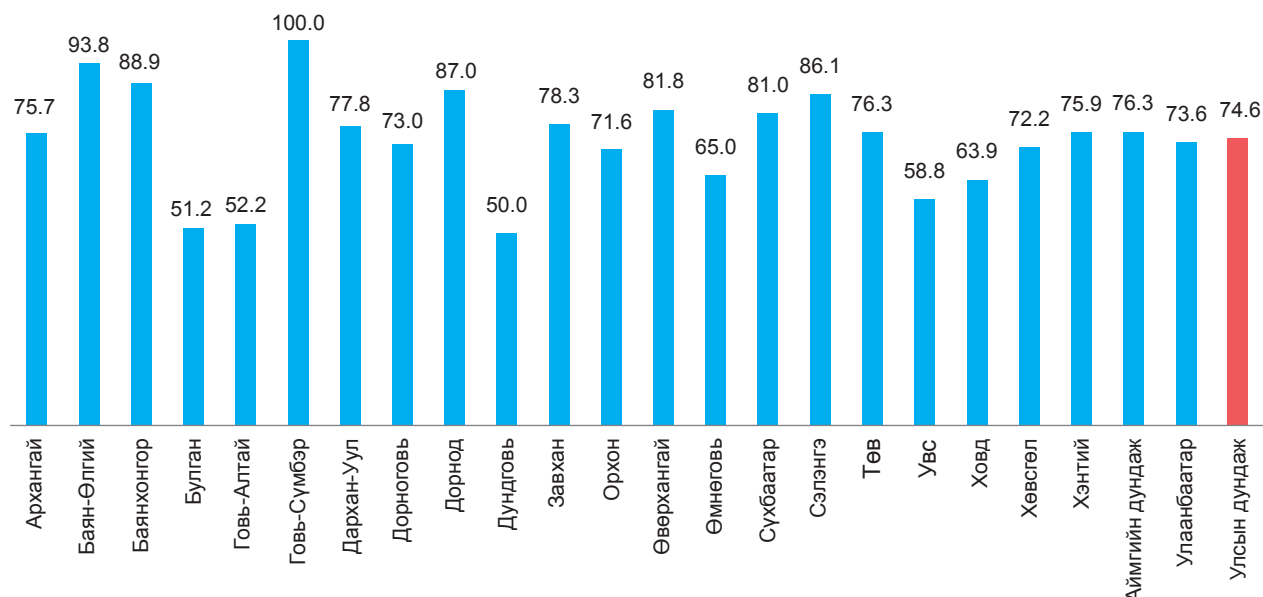
Шинээр бүртгэгдсэн сүрьеэгийн тохиолдлын 59.0 хувийг уушгины сүрьеэ, 41.0 хувийг бусад эрхтний сүрьеэ эзэлж байна. Шинээр илэрсэн сүрьеэгийн тохиолдлыг насны ангиллаар нь авч үзвэл 15-44 насныхан 67.3 хувийг эзэлж байна. Хүйсийн хувьд эрэгтэйчүүд 56.1 хувь, эмэгтэйчүүд 43.9 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 6.3.1.1. Сүрьеэгийн өвчлөл, 10 000 хүн амд /улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2013-2014 он/

Аймаг	2013		2014		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Сэлэнгэ	231	21.6	230	22.3	0.7
Дархан-Уул	230	25.0	189	19.1	-5.9
Улаанбаатар	2403	20.3	2558	18.6	-1.7
Дорнод	151	20.5	123	17.2	-3.3
Говьсүмбэр	87	15.8	25	16.9	1.1

Зураг 6.3.1.1. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын хандлага, 2004-2014 он

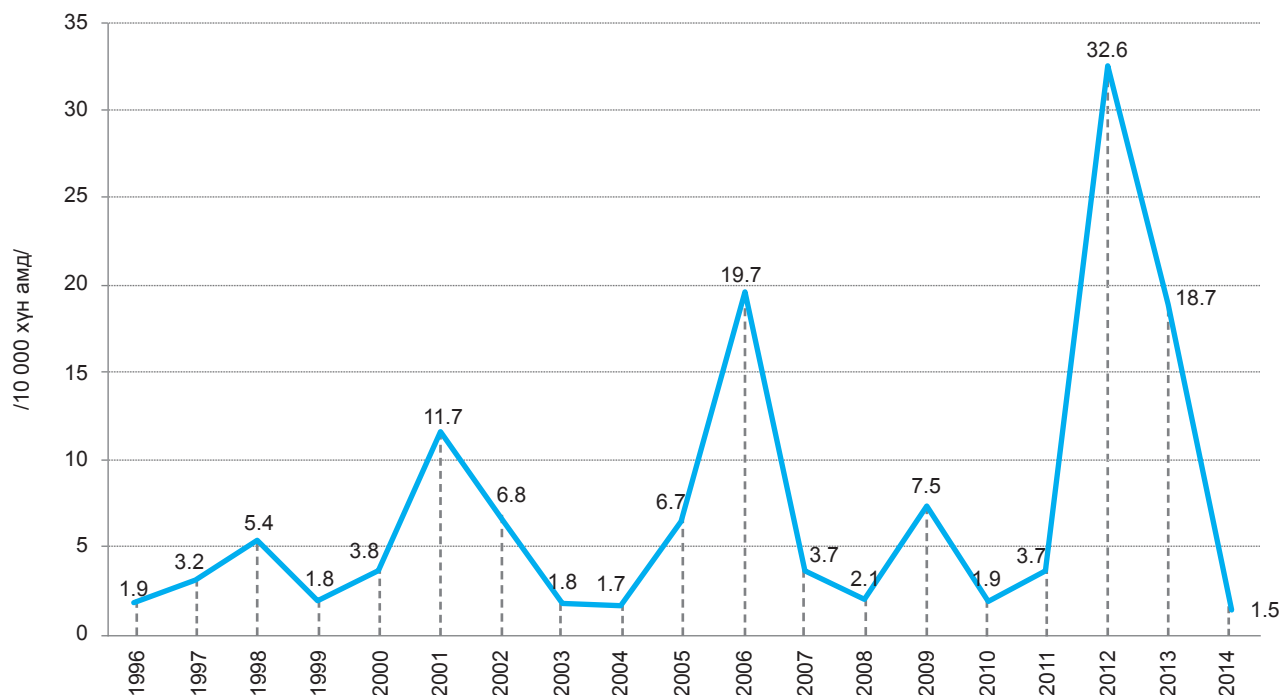
Зураг 6.3.1.2. Сүрьеэгийн өвчний оношийн баталгаажилт хувиар, 2014 он

2014 оны байдлаар оношийн баталгаажилт 74.6 хувь, эдгэрэлтийн түвшин 80.7 хувь байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад оношийн баталгаажилт 3.1 хувь, эдгэрэлтийн түвшин 0.6 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

6.3.2 Гахай хавдрын өвчлөл

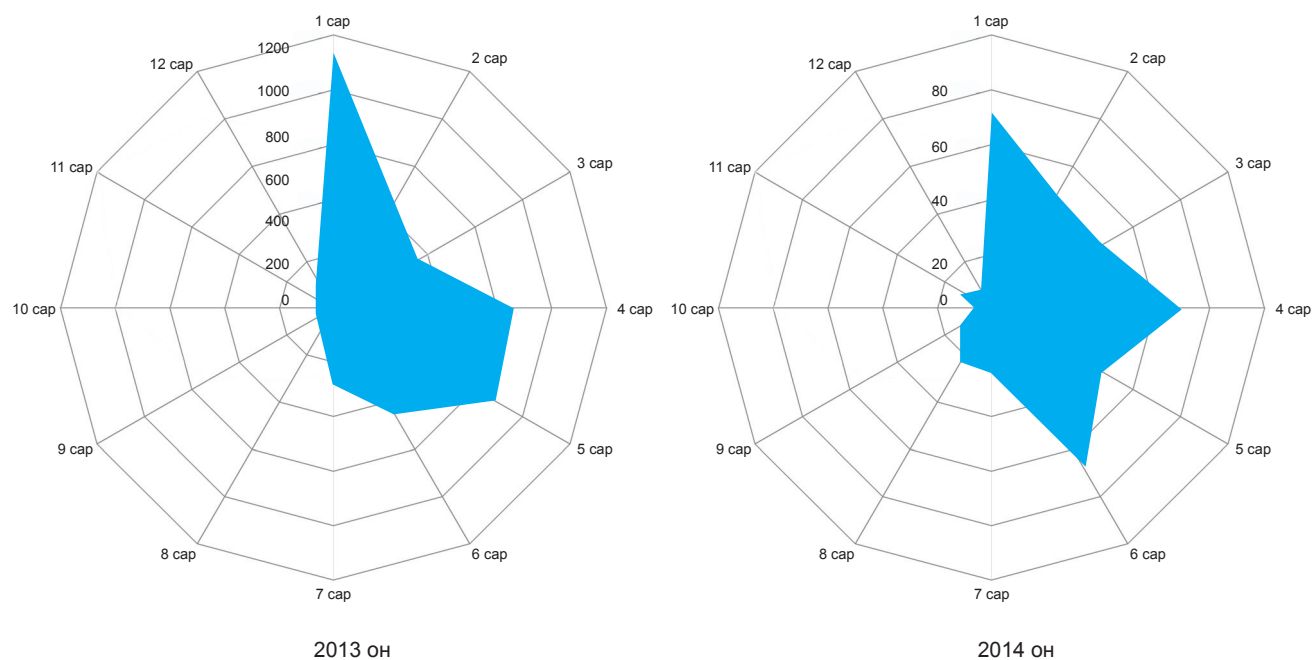
Улсын хэмжээнд гахай хавдар өвчний 425 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 1.5 бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 4843 тохиолдлоор буюу 10 000 хүн амд 17.2 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт халдварт өвчний дотор гахай хавдар өвчний эзлэх хувь 1.3 хувь байна. 10000 хүн амд ногдох өвчлөл Дорноговь /15.7/, Өмнөговь /2.1/ аймгуудад өмнөх онтой харьцуулахад /1.3-5.6/ тохиолдлоор ихсэж бусад аймгуудад буурсан байна. Нийт өвчлөлийн 44.2 хувийг Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн өвчлөл эзэлж, 10 000 хүн амд өвчлөл өмнөх онтой харьцуулахад 11.1 тохиолдлоор буурсан байна.

2014 онд бүртгэгдсэн гахай хавдарын өвчлөл бүх насныханы дунд бүртгэгдсэн ба өвчлөгсдийн 71.0 хувийг 5-19 насны хүүхдүүдийн өвчлөл эзэлж байна.

Зураг 6.3.2.1. Гахай хавдар өвчний хөдлөл зүй, 10 000 хүн амд /1996-2014 он/

Улсын хэмжээнд 1996-2014 онд бүртгэгдсэн гахай хавдрын өвчлөлийн хөдлөл зүйгээс харахад 3-4 жилийн давтамж ажиглагдаж байна.

Гахай хавдрын өвчлөлийн улиралчлалыг авч үзэхэд 2012 онд 3-6 дугаар сарууд, 2013 онд 1, 4, 5 сарууд, 2014 онд 1, 4, 6 дугаар саруудад тус тус өвчлөл нэмэгдэж байжээ. /Зураг 6.3.2.2/

Зураг 6.3.2.2. Гахай хавдрын өвчлөл бодит тоогоор, улирлаар, 2013, 2014 он

6.3.3 Салхинцэцэг өвчин

Энэ онд салхинцэцгийн нийт 4639 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 15.8 тохиолдол бүртгэгдсэнийг өмнөх онтой харьцуулахад 0.8-аар буурсан үзүүлэлтэй байна.

2014 онд 10000 хүн амд Дорнод /51.0/, Дорноговь /30.1/, Өмнөговь /31.6/, Хөвсгөл /26.5/ Хэнтий /22.2/, Дундговь /20.6/, Өвөрхангай /19.7/, Дархан-уул /17.8/, Улаанбаатар /16.8/ Говьсүмбэр /16.2/ аймаг, УБ хотод салхинцэцгийн өвчлөл улсын дундаж /15.8/-аас дээгүүр байна. 10 000 хүн амд ногдох Салхинцэцгийн өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад Хөвсгөл, Өвөрхангай, Завхан, Ховд, Дархан-уул, Увс, Дундговь, Баянхонгор, Сэлэнгэ, Булган аймгуудад 0.8-18.9 тохиолдлоор тус тус нэмэгдэж, бусад аймаг болон Улаанбаатар хотод 0.7-14.6 тохиолдлоор тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.

Салхинцэцгийн өвчлөл 80.8% (3746 тохиолдол) нь 1-14 хүртэлх насны хүүхдүүдийн дунд бүртгэгдэж, үүний 58%-ийг 4 хүртэлх насныхан эзэлж байна.

6.4 Бэлгийн замаар дамжих халдвар

Бэлгийн замаар дамжих халдварын 15300 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 45.6 хувийг эзэлж, өнгөрсөн онтой харьцуулахад 400 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 0.9 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна. Нийт бүртгэгдсэн өвчлөлийн 29,8 хувийг заг хүйтэн, 45.0 хувийг тэмбүү, 25.0 хувийг трихомониаз, 0.2 хувийг ХДХВ/ДОХ өвчин тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 6.4.1. Бэлгийн замаар дамжих халдварын тохиолдлын тоо, 10 000 хүн амд, 2013-2014 он

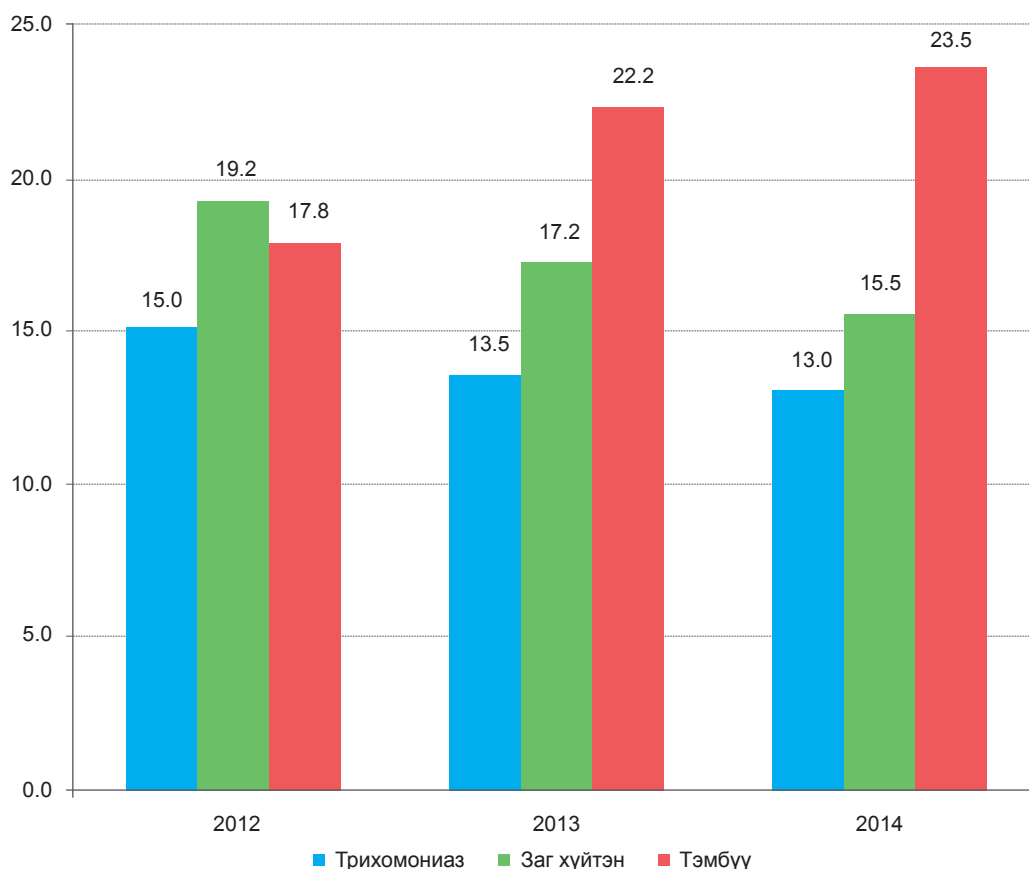
Халдварт өвчин /ӨУА-10 нэршлээр/	2013		2014		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Тэмбүү	6246	22.2	6890	23.5	1.3
Заг хүйтэн	4842	17.2	4556	15.5	-1.7
Трихомониаз	3793	13.5	3823	13.0	-0.5
ХДХВ/ДОХ	23	0.1	31	0.1	0.0

10000 хүн амд ногдох тэмбүүгийн өвчлөл Дорнод, Сүхбаатар, Баянхонгор, Говьсүмбэр, Дорноговь, Хөвсгөл, Орхон аймгууд болон Улаанбаатар хотод, заг хүйтэн Дорнод, Хөвсгөл, Говь-Алтай, Баянхонгор, Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Баян-Өлгий, Дорноговь, аймгуудад, трихомониазын өвчлөл Дорнод, Баянхонгор, Дундговь, Булган, Сүхбаатар, Ховд, Архангай аймгууд болон Улаанбаатар хотод улс болон аймгийн дундажаас өндөр байна.

2014 онд төрөлхийн тэмбүүгийн 30 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оноос 4 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна. Төрөлхийн тэмбүүгийн өвчлөл Булган аймагт 1, Дорноговь аймагт 5, Дорнод аймагт 3, Дундговь аймагт 1, Орхон 5, Сүхбаатар 1, Төв аймагт 1, Увс аймагт 1, Хэнтий аймагт 1, Улаанбаатар хотод 11 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Нийт бүртгэгдсэн тохиолдлуудын 10 нь нас барсан байна.

2014 онд жирэмсэн эмэгтэйчүүдэд хийсэн үзлэгийн дүнгээс үзвэл тэмбүү 2082 (2.6%), заг хүйтэн 473 (0,6%), трихомониаз 1357 (1.8%) тус тус илэрсэн байна.

Зураг 6.4.1. Зонхилон тохиолдох бэлгийн замын халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2012-2014 он

2014 оны байдлаар зонхилон тохиолдох БЗДХ-аар өвчлөгсдийн 66.4% нь эмэгтэй, 33.6% нь эрэгтэй байна. Насны ангиллаар авч үзэхэд 0.7% нь 0-4 насны, 0.7% нь 5-14 насны, 43.3% нь 15-24 насны, 50.5% нь 25-44 насны, 4.6% нь 45-64 насны, 0.2% нь 65 дээш насны хүмүүс байна.

Монгол улсын хэмжээнд ХДХВ/ДОХ-ын нийт 181 тохиолдол албан ёсоор бүртгэгдсэнээс 2014 онд 31 тохиолдол шинээр бүртгэгдсэн бөгөөд нийт тохиолдлуудад ХДХВ-ийн халдвар бэлгийн замаар дамжсан байна.

ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдлын 82.2% (148)-ийг эрэгтэйчүүд эзэлж байгаа ба үүний 79.8% (118) нь эрэгтэйчүүдтэй бэлгийн хавьталд ордог эрэгтэйчүүд байна.

Эмэгтэйчүүд 17.8% (32) бөгөөд түүний дотроос 34.3% (11) нь биеэ үнэлэгч эмэгтэйчүүд байна, 1 хүн тодорхойгүй. 150 (83.3%) нь ХДХВ-ын халдварын үедээ, 30 (16.7%) нь ДОХ-ын шатандаа оношлогдсон байна.

ХДХВ-ын халдвартай нь тогтоогдсон нийт тохиолдлын 24 нь нас барсан. Нийт бүртгэгдсэн тохиолдлын 58%-ийг 20-34 насныхан эзэлж байна. 2014 оны эцсийн байдлаар 126 хүн Ретровирүсийн эсрэг эмийн эмчилгээнд хамрагдан эмчлэгдэж байна.

6.5 Халдварт өвчний нас баралт

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын 143 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Нийт нас баралтын тохиолдлыг шалтгаанаар авч үзвэл сүрьеэгийн 105, менингококкт халдварын 3, вирүст гепатитийн 17, төрөлхийн тэмбүүгийн 10, ХДХВ/ДОХ-ын 5, хачигт риккеттиозын 1, нярайн үжлийн 2 нас баралтын тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

БҮЛЭГ 7. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

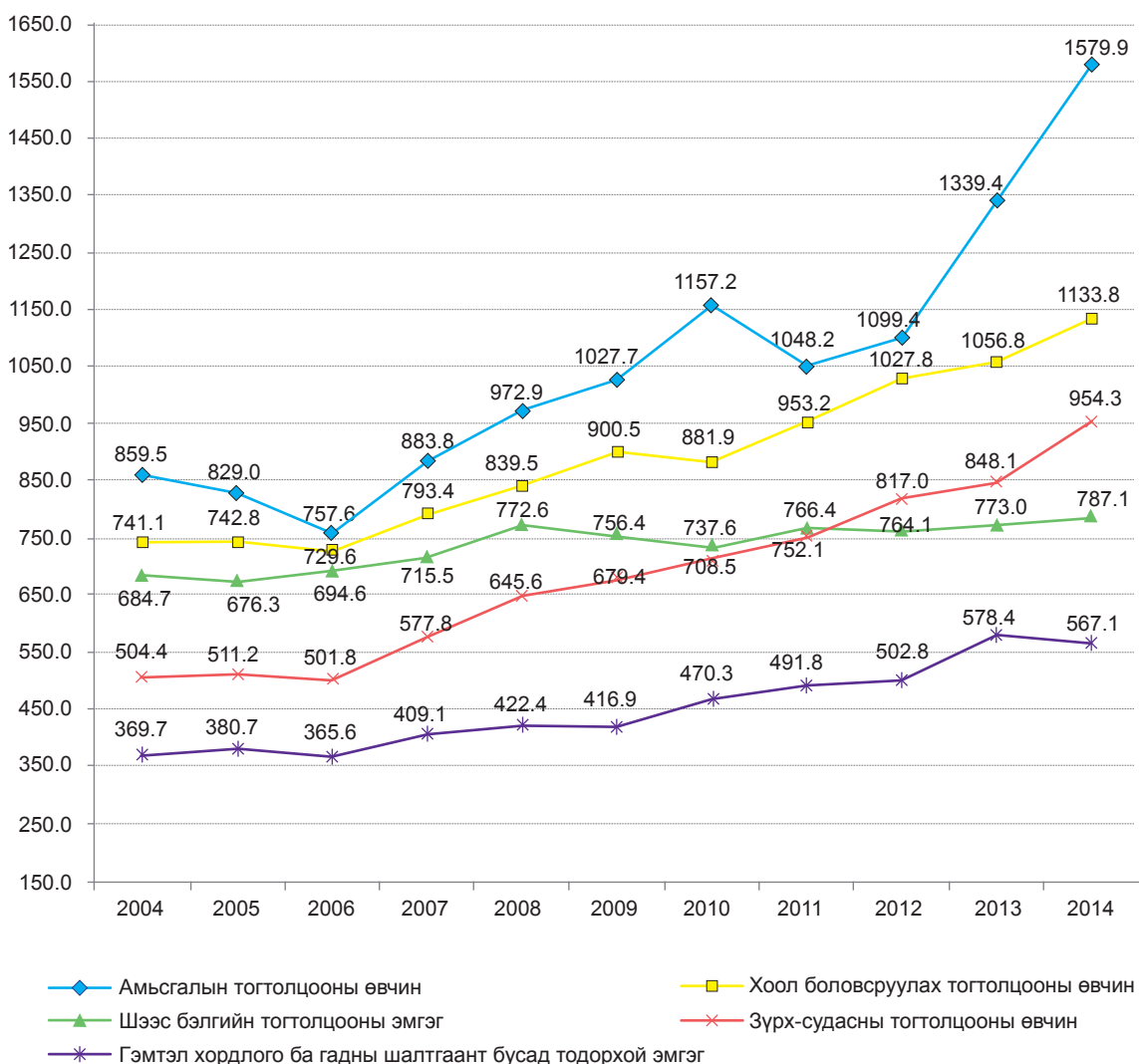
7.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан

Манай улсын хүн амын дунд халдварт бус өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан болж байгаа өвчлөл 2004 онтой харьцуулахад 10000 хүн амд 1.2-2.0 дахин нэмэгджээ. Халдварт бус өвчний шалтгаан болсон архи, тамхины хэрэглээ, эрүүл бус хооллолт, хөдөлгөөний дутагдал нь манай улсын хүн амын дунд эрс нэмэгдэж, 45-64 насны хүмүүсийн талаас илүү буюу 53.2 хувь халдварт бус өвчнөөр өвчлөх өндөр эрсдэлтэй байна.

Халдварт бус өвчнөөр өвчлөх эрсдэлгүй хүн амын эзлэх хувь дөнгөж 1 хувь, харин нийт хүн амын 36,9 хувь нь халдварт бус өвчнөөр өвчлөх өндөр эрсдэлтэй буюу 3-5 эрсдэл хавсран илэрсэн байна. /Өдөр бүр тамхи татах, хоногт 400 гр-аас бага хэмжээгээр жимс, ногоо хэрэглэх, хөдөлгөөний хомсдол, илүүдэл жин эсвэл таргалалт, артерийн даралт ихсэлтийг халдварт бус өвчин үүсгэх 5 эрсдэлт хүчин зүйлс хэмээн нэрлэдэг. Халдварт бус өвчин, осол гэмтлийн шалтгаан, эрсдэлт хүчин зүйлсийн тархалтын шаталсан судалгаа, Монгол улс-2013 он/

Халдварт бус өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгааны нэг болох гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэгийн тохиолдол хотод хөдөөнөөс 3 дахин илүү бүртгэгдсэн байна.

Зураг 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд /2004-2014 он/

2014 оны байдлаар 10 000 хүн амд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1579.9, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1133.8, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 787.1, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин 954.3, гэмтэл, хордлого ба бусад гадны шалтгаант өвчин 567.1 ногдож байгаа бөгөөд 2013 онтой харьцуулахад амьсгалын тогтолцооны өвчин, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчнүүдийн түвшин буураагүй нэмэгдсэн хэвээр байна. (Зураг 7.1.1)

2014 оны байдлаар хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 1579.9/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 1133.8/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 787.1/
- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 954.3/
- Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг /10 000 хүн амд 567.1/

2014 онд хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгааныг байршлаар авч үзвэл хот, хөдөөд амьсгалын тогтолцооны өвчин, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, зүрх судасны тогтолцооны өвчин тэргүүлэх 3 шалтгаанд орж байна. Тухайлбал 10 000 хүн амд ногдох амьсгалын тогтолцооны өвчин хотод 1730.3, хөдөөд 1450.9, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин хотод 1123.5, хөдөөд 1142.6, зүрх судасны тогтолцооны өвчин хотод 980.4, хөдөөд 932.0, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин хотод 746.1, хөдөөд 822.3, гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг хотод 916.2, хөдөөд 268.0 ногдож байна.

Хүснэгт 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйсээр, 2014 он

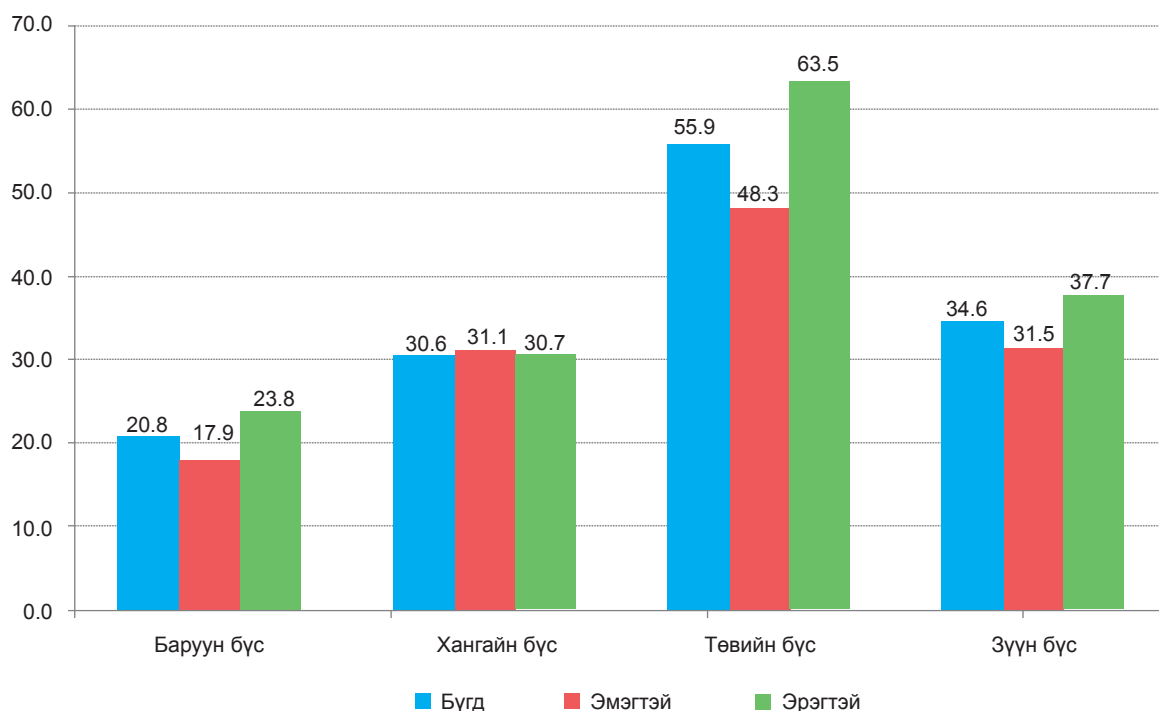
	Нийт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
Хүйс						
Эрэгтэй	6019.2	1519.4	903.6	367.8	735.5	743.3
Эмэгтэй	9171.9	1637.5	1353.2	1186.8	1162.9	399.2
Насны бүлэг /Эрэгтэй/						
20 хүртэл	6082.7	3124.6	865.4	169.4	37.1	598.4
20-44	4145.4	437.3	679.4	378.3	347.6	909.4
45-65	8832.0	718.2	1391.8	632.8	2278.6	706.6
65 ба түүнээс дээш	16883.5	1584.2	2016.4	1240.4	6238.4	529.1
/Эмэгтэй/						
20 хүртэл	6148.2	3073.4	939.9	241.5	52.4	333.3
20-44	8787.0	753.8	1186.1	1656.2	589.1	408.3
45-65	13935.8	1063.5	2300.8	1893.8	3296.6	504.8
65 ба түүнээс дээш	19823.3	1505.2	2752.9	1613.0	7082.0	510.7
Байршил						
Хот	8770.3	1730.3	1123.5	746.1	980.4	916.2
Хөдөө	6658.7	1450.9	1142.6	822.3	932.0	268.0
Бүсээр						
Баруун	6074.0	1209.2	984.9	822.9	839.8	169.6
Хангайн	5852.4	1339.6	1165.1	905.6	1056.1	248.4
Төв	8737.4	1777.6	1138.3	823.0	972.1	352.2
Зүүн	5013.2	1430.3	1296.7	587.2	662.8	304.9
Улсын дүн	7633.2	1579.9	1133.8	787.1	954.3	567.1

10000 эмэгтэй хүн амд ногдох амбулаторит бүртгэгдсэн өвчлөлийн түвшин эрэгтэй хүн амтай харьцуулахад 1.5 дахин их байна. Өвчлөлийн шалтгаанаар авч үзвэл эрэгтэйчүүд гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэгийн улмаас амбулаторит үзүүлж, эмчлүүлсэн өвчлөлийн түвшин эмэгтэйчүүдтэй харьцуулахад 1.9 дахин их, бусад өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгааны хувьд өвчлөлийн түвшин 1.1-3.2 дахин бага байна.

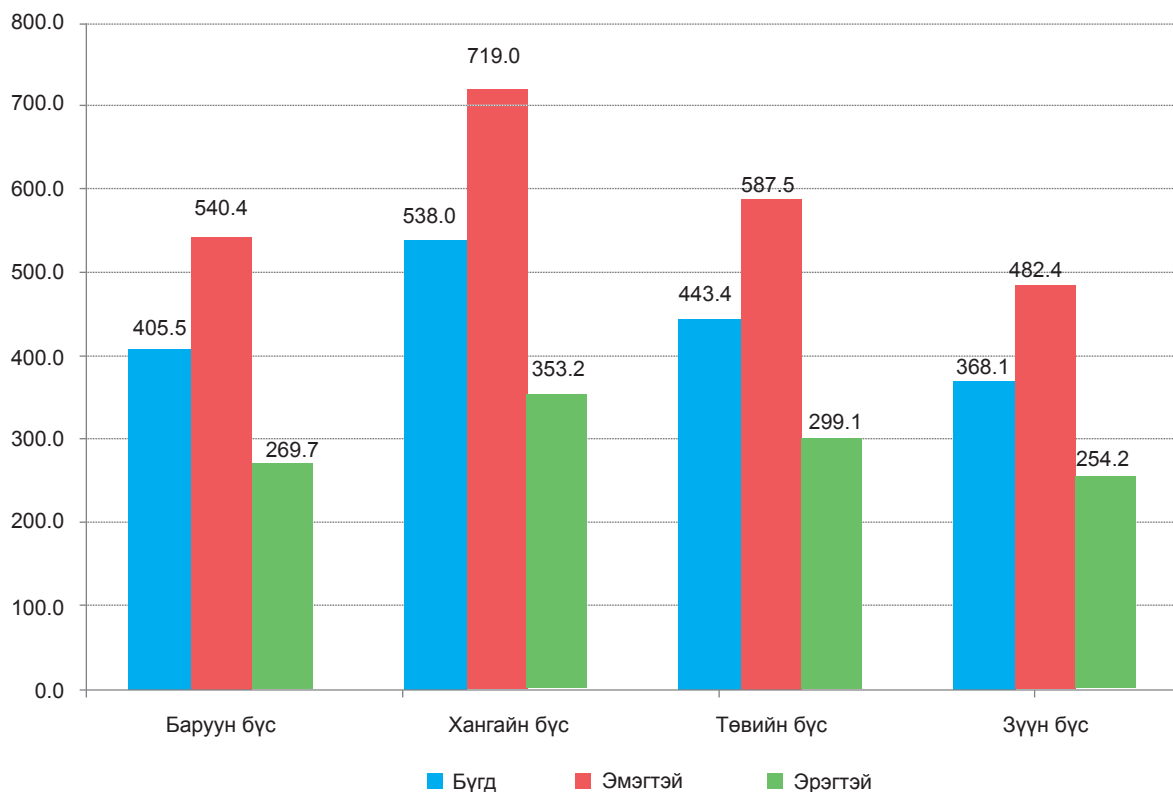
Хүн амын өвчлөлийг бүс нутгаар авч үзвэл баруун бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1209.2, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 984.9, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 822.9, хангайн бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1339.6, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1165.1, зүрх судасны тогтолцооны өвчин 1056.1, төвийн болон зүүн бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1777.6 ба 1430.3, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1138.3 ба 1296.7, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 823.0 ба 587.2 тэргүүлэх 3 шалтгаанд орж байна.

Мөн амьсгалын тогтолцооны өвчин зүүн болон төвийн бүсэд, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин зүүн болон хангайн бүсэд, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин хангайн бүс, төвийн бүсэд, зүрх судасны тогтолцооны өвчин хангайн болон төвийн бүсэд, гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг төвийн болон зүүн бүсэд бусад бүсүүдтэй харьцуулахад өндөр байна.

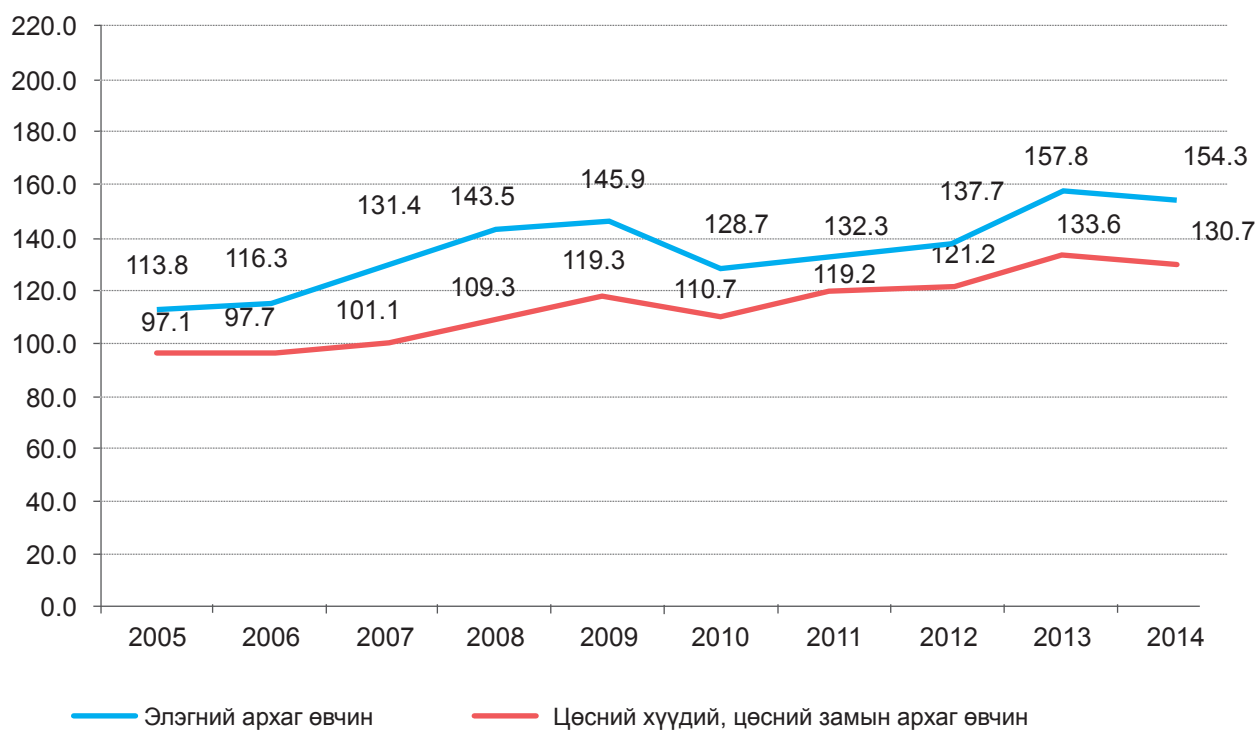
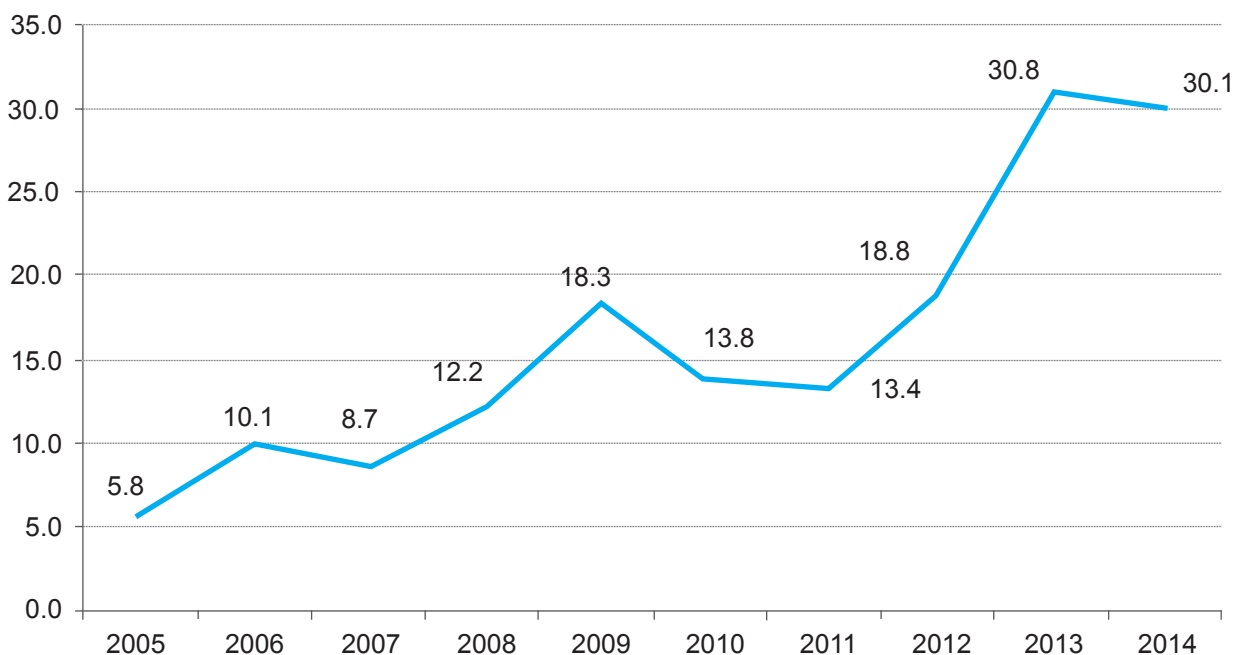
Зураг 7.1.2. Чихрийн шижин өвчин, хүйсээр, бүсээр, 2014 он

Чихрийн шижин өвчин дотоод шүүрэл, тэжээлийн бодисын солилцооны өвчлөлийн 52.6 хувийг эзэлж, 10 000 хүн амд 73.6 байгаа нь өмнөх оноос 15.3-аар нэмэгджээ. Хүйсийн хувьд эрэгтэйчүүд 10 000 хүн амд 71.4, эмэгтэйчүүд 10 000 хүн амд 75.6 байна. Насны бүлгээр нь авч үзэхэд 45-65 насныханд хамгийн өндөр тохиолдож 10 000 хүн амд 305.4 тохиолдож өнгөрсөн оноос 82.7 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна. Байршлаар нь үзэхэд Төвийн бүсэд 10 000 хүн амд 55.9 буюу хамгийн өндөр тохиолдож байна. Төвийн бүсийн аймгууд дотроос Дархан-уул /72.9/, Сэлэнгэ /70.4/, Төв /55.6/ аймгуудад өндөр байна.

Зураг 7.1.3. Цусны даралт ихдэх өвчин, хүйсээр, бүсээр, 10 000 хүн амд, 2014 он

Цусны даралт ихсэх өвчин зүрх-судасны тогтолцооны өвчлөлийн 38.9 хувийг эзэлж, 10 000 хүн амд 434.0 байна. Хүйсийн хувьд эрэгтэйд илүү тохиолдож харин насны бүлгээр нь авч үзэхэд 45-65 насанд 10 000 хүн амд 1 475.0 тохиолдол болон 65-аас дээш насанд 10 000 хүн амд 3 297.3 тохиолдол бүртгэгдэж, хөдөлмөрийн насны хүмүүст өнгөрсөн оны мөн үеэс 15.6 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна. Байршлаар нь үзэхэд Хангайн бүс нутгийн хүн амд өвчлөл өндөр байгаа бөгөөд 10 000 хүн амд ногдох өвчлөл Булган /835.5/, Баянхонгор /718.0/, Архангай /635.1/, Өвөрхангай /503.0/ аймгуудад өндөр байна.

Зураг 7.1.4. Элэг, цөсний замын архаг өвчин, 10 000 хүн амд, 2005-2014 оноор**Зураг 7.1.5. Элэг ба элгэн дэх цөсний сувгийн өмөн, 10 000 хүн амд, 2005-2014 оноор**

Хүн амын дунд тохиолдож байгаа вирүст хепатитийн өвчлөл буурсан хэдий ч элэг, цөсний архаг өвчлөл, элэг ба элгэн дэх цөсний сувгийн өмөн сүүлийн 10 жилийн хөдлөл зүйг харахад нэмэгдсэн байна.

7.2. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан

2014 оны байдлаар эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 415.7/
- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 384.8/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 324.3/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 302.8/
- Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 169.5/

Хүснэгт 7.2.1. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2014 он

	Нийт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин
Хүйс						
Эрэгтэй	1947.3	435.2	304.1	159.3	329.7	145.6
Эмэгтэй	3234.2	397.1	343.5	439.6	437.4	192.3
Насны бүлэг /Эрэгтэй/						
20 хүртэл	1711.6	923.2	232.2	72.0	16.7	76.8
20-44	1306.4	94.7	259.0	164.0	147.5	143.1
45-65	3281.8	197.2	519.4	272.4	1020.4	264.0
65 ба түүнээс дээш	6731.5	572.1	703.5	560.6	2906.8	403.5
Насны бүлэг /Эмэгтэй/						
20 хүртэл	1704.5	830.9	214.0	103.2	20.5	72.8
20-44	3596.7	111.6	242.5	590.3	182.3	168.3
45-65	4352.4	220.3	683.8	680.4	1182.8	403.9
65 ба түүнээс дээш	8080.5	519.0	1049.4	791.7	3250.1	562.9
Байршил						
Хот	2872.1	424.7	374.0	285.5	385.0	185.8
Хөдөө	2378.2	407.9	281.7	317.7	384.7	155.6
Бүсээр						
Баруун	2738.5	404.6	352.9	394.9	419.6	211.6
Хангайн	2236.1	353.0	266.8	318.0	395.6	132.4
Төв	2273.9	467.6	243.1	286.1	376.5	137.6
Зүүн	2348.7	423.8	282.5	248.0	308.3	158.1
Улсын дүн	2606.1	415.7	324.3	302.8	384.8	169.5

Эмнэлэгт хэвтэлтийн түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 1947.3, 10 000 эмэгтэй хүн амд 3234.2 ногдож, ойролцоогоор эмнэлэгт хэвтэж байгаа 2 хүний нэг нь эрэгтэйчүүд байна. 10 000 эрэгтэй хүн амд ногдох хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн түвшин 10 000 эмэгтэй хүн амд ногдох стационарын өвчлөлийн түвшингээс 1.7 дахин бага байна.

2014 оны байдлаар эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгааны дотор зонхилж буй өвчнүүдийг авч үзвэл: шээс бэлгийн тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 64.1 хувийг бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчин, амьсгалын тогтолцооны өвчний дотор уушигны хатгалгааны улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 51.3 хувийг, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний дотор элэгний эмгэг 27.8 хувийг, зүрх судасны тогтолцооны өвчний дотор даралт ихсэх өвчин 38.5 хувийг, зүрхний ишеми өвчин 24.6 хувийг тус тус эзэлж эдгээр өвчнүүд хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байна.

Бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчнийг хөдлөл зүйгээр нь авч үзэхэд 2004 оноос хойш тогтвортой буурсан байна.

Хүснэгт 7.2.2. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн зонхилон тохиолдох өвчлөл, хувиар, 2005-2014 он

Өвчний ангилал (ӨОУА-10)	Зонхилох шалтгаан	Өвчлөлийн тухайн бүлэгт эзлэх хувь										
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Шээс бэлгийн тогтолцоо	Бөөрний сувганцрын үрэвсэл (N10-N16)	65.4	69.1	69.7	67.8	69.1	66.6	68.3	67.4	67.1	66.1	64.12
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хатгалгаа (J12-J18)	43.2	39.8	38.6	40.5	41.9	38.8	44.8	46.2	46.9	46.1	51.25
	Элэгний эмгэг (K70-K77)	23.7	25.7	24.9	25.1	25.6	25.7	25.2	26.1	26.6	27	27.82
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Мухар олгойн өвчин (K35-K38)	21.4	20.2	19.4	18.6	17	16.9	16.7	15.4	14.6	14.1	13.54
	Цэсний хүүдийн өвчнүүд (K80-K81)	15.8	15.6	15.3	13.97	13.7	14.2	13.8	14.2	14.3	14.6	13.6
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Даралт ихсэх өвчнүүд (I10-I15)	32.3	31.3	32.6	32.1	33.2	34.4	36.6	36.8	37.7	37.6	38.49
	Зүрхний ишеми өвчнүүд (I20,I23-I25)	25.7	26.3	26.3	29.3	30.1	29.5	26.6	26	26.1	26.7	24.63
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Мэдрэлийн ёзоор ба сүлжээний эмгэг (G50-59)	20.5	23.4	21.7	22.1	24.3	26	26.7	28.8	30.9	33.8	27.66
	Эпилепси (G40-G41)	12.9	12.4	12.5	11.7	11.2	10.9	13.3	12.6	12.1	11.4	11.37

Уушгины хатгаа өвчин 2004 онд амьсгалын тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 43.2 хувийг эзэлж байсан бол 2008 онд 41.9 хувь болж, 2013 онтой харьцуулахад 2014 онд 5.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

2004 онд хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний дотор 23.7 хувийг элэгний эмгэг, 15.8 хувийг цэсний өвчнүүд эзэлж байсан бол 2014 онд элэгний эмгэг 27.8 хувь болж тогтвортой нэмэгдэн, цэсний хүүдийн өвчнүүд 13.6 хувийг эзэлж буурсан байна.

Зүрхний ишеми өвчин нь 2004 онд зүрх-судасны тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 25.7 хувийг эзэлж байсан бол 2014 онд 24.6 болжээ.

7.3. Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн талаар

2014 оны байдлаар артерийн даралт ихсэх эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 269 551 хүн хамрагдсан нь хамрагдвал зохих хүн амын 41.6 хувийг эзэлж байна. Хамрагдалтын хувь 2013 онтой харьцуулахад 3.1 хувиар нэмэгдсэн байна. Нийт үзлэгт хамрагдсан хүн амын 41.8 хувь нь эрэгтэй, 58.2 хувь нь эмэгтэй байна. Хамрагдалтын хувийг хүйсээр авч үзэхэд үзлэгт хамрагдвал зохих нийт эрэгтэй хүн амын 37.9 хувь, эмэгтэй хүн амын 46.8 хувь нь эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан байна.

Эрт илрүүлгийн давтан үзлэгт нийт 57252 хүн хамрагдаж 13008 тохиолдол буюу нийт үзлэгээс 4.8% Артерийн даралт ихсэх өвчний онош батлагдсан байна.

Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 246262 хүн хамрагдаж, хамрагдвал зохих хүн амын 38.0 хувийг эзэлж байна. Хамрагдалтын хувийг хүйсээр авч үзэхэд үзлэгт хамрагдвал зохих нийт эрэгтэй хүн амын 34.7 хувь, эмэгтэй хүн амын 42.7 хувь нь эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан байна.

Хүснэгт 7.3.1. Эрт илрүүлэгийн үзлэгт хамрагдсан хүний тоо, аймгаар, 2014 оны байдлаар

№	Аймгууд	Артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэг		Чихрийн шижин хам шинж 2 эрт илрүүлэг үзлэг	
		Хамрагдсан хувь	Онош батлагдсан хувь	Хамрагдсан хувь	Онош батлагдсан хувь
1	Архангай	52.1	5.2	53.6	0.2
2	Баян-Өлгий	31.4	23.6	13.1	6.2
3	Баянхонгор	62.6	3.4	50.9	0.1
4	Булган	51.8	7.1	52.2	0.4
5	Говь-Алтай	27.4	1.2	27.7	0.1
6	Говьсүмбэр	15.2	2.6	8.4	1.5
7	Дархан-Уул	100.0	1.6	100.0	0.0
8	Дорноговь	72.3	4.0	72.3	0.4
9	Дорнод	80.6	5.8	70.4	0.4
10	Дундговь	44.2	6.2	44.5	0.6
11	Завхан	31.1	7.3	27.4	0.4
12	Орхон	38.0	4.7	24.8	0.6
13	Өвөрхангай	65.4	4.4	65.6	0.2
14	Өмнөговь	66.8	3.1	67.0	0.2
15	Сүхбаатар	88.6	3.9	88.8	0.3
16	Сэлэнгэ	13.3	10.7	12.4	1.5
17	Төв	49.5	2.2	41.5	0.3
18	Увс	40.1	1.9	39.6	0.2
19	Ховд	43.0	11.5	37.8	1.0
20	Хөвсгөл	36.2	5.0	33.7	0.0
21	Хэнтий	52.3	2.1	52.3	0.3
22	Аймгийн дүн	51.6	4.8	47.3	0.4
23	Улаанбаатар	29.3	4.8	26.6	0.8
24	Улсын дүн	41.6	4.8	38	0.5

Чихрийн шижин эрт илрүүлгийн давтан үзлэгт 37 836 хүн хамрагдаж 1242 хүн буюу нийт үзлэгт хамрагдсан хүмүүсийн 0.5 хувь нь чихрийн шижин хэв шинж 2 өвчний тохиолдол батлагдсан байна.

Хүснэгт 7.3.2. Умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгийн талаар

№	Аймаг, хотын нэр	Умайн хүзүүний эрт илрүүлгийн хамрагдалтын хувь		Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн хамрагдалтын хувь	
		2012	2014	2012	2014
1	Архангай	62.5	44.9	25.9	56.2
2	Баян-Өлгий	23.4	48.1	6.6	23.1
3	Баянхонгор	53.5	71.8	12.3	25.2
4	Булган	47.0	51.5	23.3	19.1
5	Говь-Алтай	54.1	37.6	11.6	12.6
6	Говьсүмбэр	30.2	24.5	4.4	31.8
7	Дархан-Уул	72.8	51.3	23.6	87.7
8	Дорноговь	62.6	53.3	30.3	59.8
9	Дорнод	69.4	73.1	24.6	58.7
10	Дундговь	52.9	71.9	13.1	25.1
11	Завхан	23.0	58.1	8.6	20.0
12	Орхон	50.9	29.1	11.2	11.2
13	Өвөрхангай	35.5	56.3	10.3	58.5
14	Өмнөговь	41.4	61.9	10.2	51.7
15	Сүхбаатар	68.0	68.2	47.4	78.3
16	Сэлэнгэ	23.9	48.8	5.1	14.8
17	Төв	65.4	57.9	19.1	56.2
18	Увс	52.4	36.6	38.1	44.2
19	Ховд	48.6	41.2	12.2	13.0
20	Хөвсгөл	67.6	36.3	14.4	23.8
21	Хэнтий	14.9	30.8	6.9	57.1
22	Аймгийн дундаж	48.2	49.9	16.9	39.8
23	Улаанбаатар	32.0	19.7	4.8	10.3
24	Улсын дундаж	42.0	35.6	11.2	25.9

Умайн хүзүүний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгт 2014 онд зорилтот болон зорилтот бус насны нийт 71636 эмэгтэй хамрагдсанаас, хамрагдвал зохих зорилтот /30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60/ насны 64840 эмэгтэй (32.2 хувь) хамрагджээ. Харин урилга хүлээн авсан үйлчлүүлэгчдээс хамрагдалтын хувийг тооцож үзэхэд 35.6 хувь нь илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан. Эдгээр хамрагдсан үйлчлүүлэгчдийн 9.3 хувь нь Пап эерэг буюу умайн хүзүүний эсийн түвшинд өөрчлөлттэй гэж дүгнэгджээ.

Хөхний өмөнгийн боломжит илрүүлэгт 179 233 эмэгтэй хамрагдсанаас 3.9 хувь нь өмөнгийн өндөр эрсдэлтэй /урьд нь өөрөө өвдөж, эмчлэгдсэн болон ээж, эгч, охин, дүү нь хөхний өмөнгөөр өвдсөн удмын дурьдатгалтай/ бүлгийн эмэгтэй байна. Хөхний эмнэлзүйн үзлэгээр эерэг гарсан тохиолдол дундаас хөхний өмөнгийн өвчлөлийн шинэ тохиолдол 0.5 хувьд нь оношлогдсон байна.

7.4. Мэс заслын үйл ажиллагаа

Улсын хэмжээнд 2014 онд нийт 153 849 өвчтөнд мэс заслын эмчилгээ хийгдсэн бөгөөд 76.6 хувь нь Улаанбаатар хотод, 23.4 хувь нь хөдөө орон нутагт хийгджээ.

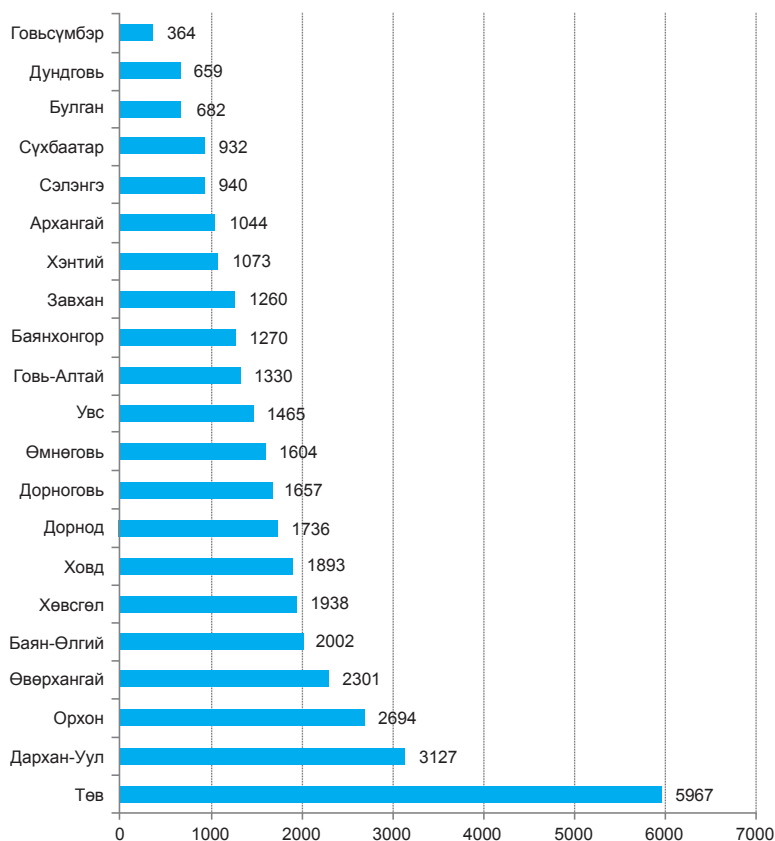
Нийт мэс заслын эмчилгээний 19.0 хувь буюу 29 215 тохиолдолд 15 хүртэлх насны хүүхдэд хийгдсэн байна.

Хүснэгт 7.4.1. Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн мэс заслын хагалгааны тоо, 2014 он

Мэс заслын нэр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо		Үүнээс		Мэс заслын дараах хүндрэл		Нас баралт	
	Бүгд	Үүнээс: 15 хүртэлх насны хүүхэд	Дурангийн мэс засал	Давтан хагалгаа	Бүгд	Үүнээс: 15 хүртэлх насны хүүхэд	Бүгд	Үүнээс: 15 хүртэлх насны хүүхэд
ЭХЭМҮТ	14455	6771	50	0	30	20	1	1
НЭМГ-ын харьяа улсын эмнэлгүүд	67111	14237	799	14	31	2	20	0
УНТЭ	10774	34	1642	22	22	0	59	0
ГССҮТөв	7576	1302	82	0	0	0	127	3
УГТЭ	5615	239	406	13	27	3	29	2
ЭМЯ-ны харьяа тусгай зөвшөөрөл бүхий хувийн эмнэлгүүд	7768	895	517	86	13	0	3	0
УХТЭ	1715	0	568	9	8	0	8	0
ХСҮТ	2352	15	114	5	4	0	29	0
ХӨСҮТ	536	34	0	0	0	0	0	0
Бүгд	117902	23527	4178	149	135	25	276	6

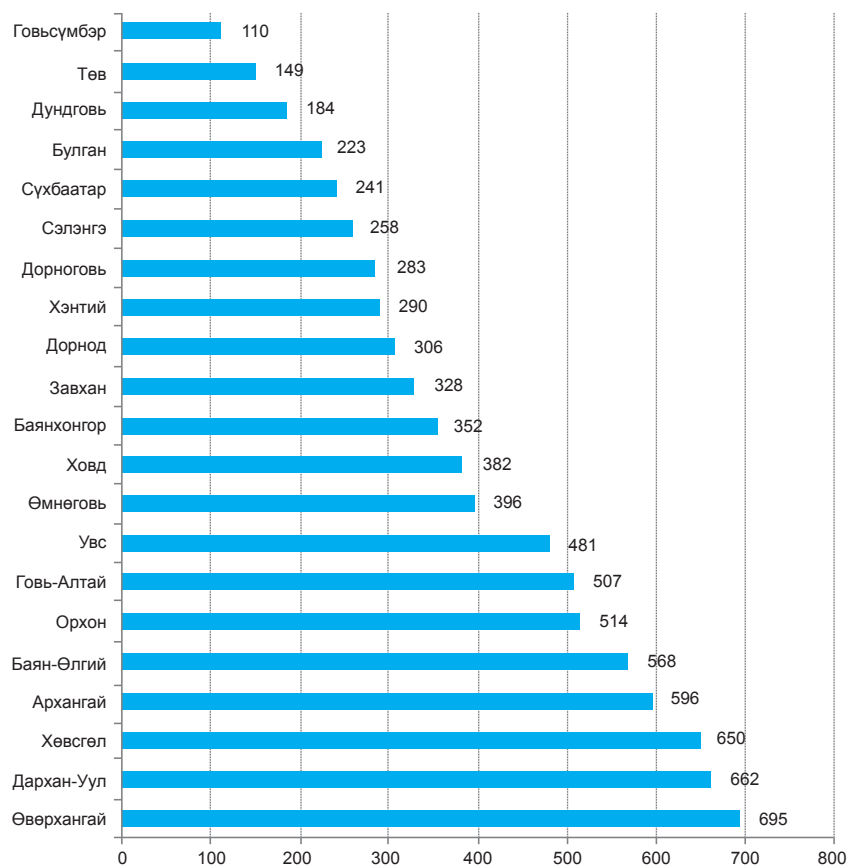
Дурангийн мэс засал 4 631 өвчтөнд хийгдсэн бөгөөд 63.8 хувийг хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөлд, 14.7 хувийг шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөлд, 9.9 хувийг эмэгтэйчүүдийн, 11.6 хувь нь бусад эрхтэн тогтолцооны өвчлөлд хийгдсэн байна.

Зураг 7.4.1. Мэс заслын хагалгааны тоо, аймгаар, 2014 он

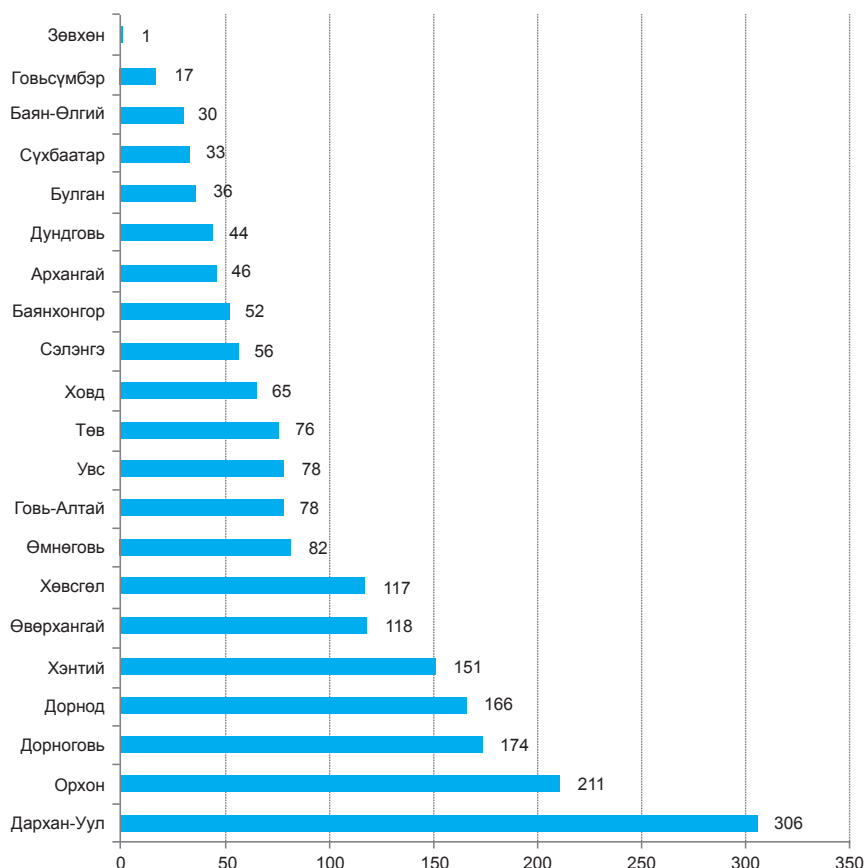
Хүснэгт 7.4.2. Зонхилон хийгдсэн мэс засал, хагалгааны төрлөөр, 2014 он

Мэс заслын нэр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо		Дурангийн мэс засал	Давтан хагалгаа	Мэс заслын дараах хүндрэл		Нас баралт	
	Бодит тоо	Эзлэх хувь			Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь
Мэдрэлийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	2005	1.3	0	10	17	8.2	99	33.1
Дотоод шүүрлийн булчирхайн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	493	0.3	2	0	0	0	0	0
Нүдэнд хийгдэх мэс заслууд	6469	4.2	0	34	0	0	0	0
Чихэнд хийгдэх мэс заслууд	1547	1.0	12	6	2	1.0	0	0
Хамар, ам, залгиурт хийгдэх мэс заслууд	55205	35.9	201	4	19	9.2	1	0.3
Амьсгалын эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	766	0.5	21	1	1	0.5	11	3.7
Зүрх судасны тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	2895	1.9	1	34	6	2.9	8	2.7
Цус болон тунгалгийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	398	0.2	0	1	1	0.5	6	2.0
Хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	28181	18.3	2954	106	115	55.5	122	40.8
Шээсний замд хийгдэх хагалгаанууд	2013	1.3	682	3	3	1.4	6	2.0
Эр бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	1982	1.3	219	2	2	1.0	2	0.7
Эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	14024	9.1	457	3	11	5.3	4	1.3
Эх барихын ажилбарууд	23091	15.0	0	6	26	12.6	5	1.7
Яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	9555	6.2	82	0	3	1.4	21	7.0
Гадна эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	5225	3.4	0	1	1	0.5	14	4.7
Дүн	153849	100.0	4631	211	207	100.0	299	100.0

Зураг 7.4.2. Цочмог мухар олгойн мэс заслын хагалгаа, аймгаар, 2014 он

Улсын хэмжээгээр цочмог мухар олгойн үрэвслийн улмаас 13012 мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд харьяаллаар авч үзвэл 4 837 тохиолдол буюу 37.2 хувь нь Улаанбаатар хотод хийгджээ.

Зураг 7.4.3. Цөсний замын мэс заслын хагалгаа, аймгаар, 2014 он

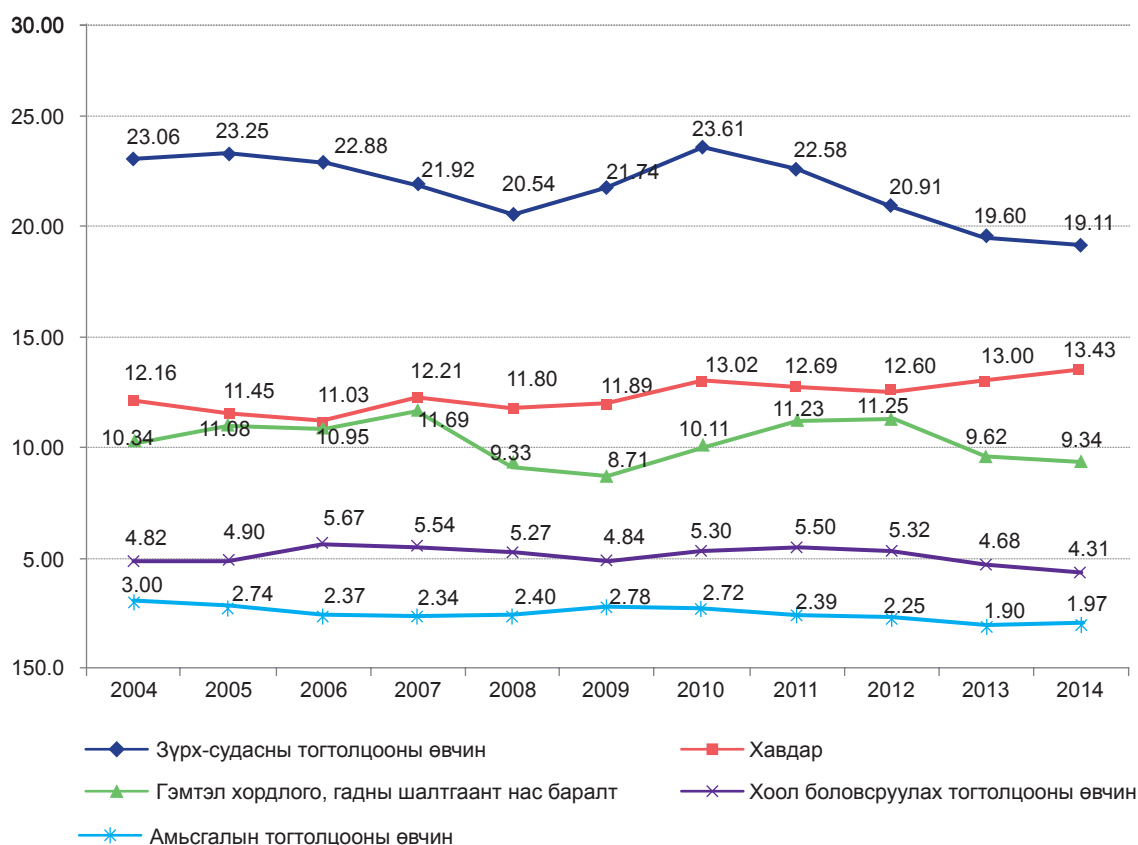
Улсын хэмжээгээр цөсний замын 6427 мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд харьяаллаар авч үзвэл 4 490 тохиолдол буюу 69.9 хувь нь Улаанбаатар хотод хийгджээ.

БҮЛЭГ 8. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

1995 оноос хойш хүн амын нас баралтын шалтгаанд зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, хавдар, өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаант нас баралт тэргүүлэх 3 байруудыг эзэлж жил ирэх тутам эдгээр өвчний улмаас нас барсан хүний тоо нэмэгдсээр байна.

2014 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын хэмжээнд нас баралтын 16495 тохиолдол бүртгэгдэж өнгөрсөн онтой харьцуулахад 303 тохиолдлоор буюу 1.9 хувиар өссөн байна. Нийт нас барсан хүний 60.2 хувь нь эрэгтэй, 39.8 хувь эмэгтэй байна.

Зураг 8.1. Нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2014 он

2014 онд хүн амын нас баралтын шалтгааны 34.3 хувийг зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, 24.3 хувийг хавдар, 16.8 хувийг өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан, 7.7 хувийг хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, 3.5 хувийг амьсгалын тогтолцооны өвчин эзэлж байгаа бөгөөд нийт нас баралтын шалтгааны 86.5 хувь ногдож байна.

2014 оны нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанаас авч үзвэл жилд дунджаар 5500-6000 хүн буюу нас барсан 3 хүний нэг нь зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, 3500 гаруй хүн хавдараар, 2700 гаруй хүн буюу нас барсан 6 хүний нэг нь өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаант өвчний улмаас нас барж байна.

2014 оны байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 19.11)
- Хавдар (10 000 хүн амд 13.43)
- Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан (10 000 хүн амд 9.34)
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 4.31)
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 1.97) орж байна.

Хүн амын нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 68.71, 10 000 эмэгтэй хүн амд 43.23 ногдож байна. Нийт нас баралтад эрэгтэйчүүдийн нас баралтын эзлэх хувь эмэгтэйчүүдээс 1.5 дахин их байна. Нийт нас баралтын 7.6 хувь нь 1 хүртлэх насандаа, 9.1 хувь нь 5 хүртлэх насандаа, 2.1 хувийг 5-14 насны хүүхдийн эндэгдэл эзэлж байна.

Хүснэгт 8.1. Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2014 он

	Нийт нас баралт	Зүрх-судасны тогтолцооны	Хавдар	Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант	Хоол боловсруулах тогтолцооны	Амьсгалын тогтолцооны
Хүйс						
Эрэгтэй	68.7	22.1	15.5	15.2	4.8	2.4
Эмэгтэй	43.2	16.2	11.7	3.7	3.8	1.5
Насны бүлэг						
20 хүртэлх	17.9	0.2	0.5	4.2	0.5	2.2
20-44	23.0	3.7	2.6	11.3	2.0	0.5
45-65	114.7	41.5	36.4	16.1	10.8	2.3
65 ба түүнээс дээш	514.2	267.1	155.6	9.1	36.9	14.9
Байршил						
Хот	55.5	16.6	12.8	11.3	4.6	1.9
Хөдөө	55.8	21.3	13.9	7.7	4.1	2.0
Бүсээр						
Баруун	55.3	21.4	14.7	6.2	3.4	57.1
Хангайн	58.1	23.9	13.9	8.3	3.7	63.4
Төв	52.3	19.4	13.2	7.6	3.8	57.5
Зүүн	59.6	18.0	16.1	9.8	5.7	61.1
Улсын дүн	55.7	19.1	13.4	9.3	4.3	2.0

8.1. Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний улмаас жил бүр 5500-6000 хүн буюу 3 хүний нэг нь нас барж байгаа бөгөөд хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болсон хэвээр байна.

2014 онд зүрх-судасны тогтолцооны шалтгаант нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 22.14, 10 000 эмэгтэй хүн амд 16.22 ногдож байна.

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралтын түвшин хангайн болон баруун бүсэд өндөр, зүүн бүсийн аймгуудад бага байна.

Шалтгаанаар тооцсон зүрх-судасны өвчний шалтгаант нас баралтын түвшинг насны бүлэг, хүйсээр харьцуулбал 45-64 насны бүлгийн эрэгтэйчүүдийн дунд 10 000 хүн амд ногдох зүрхний ишемийн өвчин 14.4, тархинд цус харвалт 22.6, цусны даралт ихсэх өвчин 2.4 ногдож байгаа бөгөөд тухайн насны эмэгтэйчүүдийн нас баралтын түвшинтэй харьцуулбал зүрхний ишемийн өвчний нас баралт 3.3 дахин, тархинд цус харвалтын өвчний шалтгаант нас баралт 1.8 дахин өндөр, цусны даралт ихсэх өвчний шалтгаант нас баралт 1.9 дахин бага байна. (Хүснэгт 8.1.1)

Тархинд цус харвах өвчин Монгол эрэгтэйчүүдийн нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болж байгаа бөгөөд 2014 оны байдлаар 10000 хүн амд 6.76 ногдож байгаа нь өмнөх оноос 1.04 тохиолдлоор буурсан байна. 2003 оныг хүртэл зүрхний ишеми, тархинд цус харвалтын шалтгаант нас баралтын түвшин ойролцоо байсан бол 2012 оноос тархинд цус харвах өвчний шалтгаант нас баралт тэргүүлэх хандлага ажиглагдаж байна.

Хүснэгт 8.1.1. Шалтгаанаар тооцсон зүрх- судасны тогтолцооны өвчний нас баралтын түвшин, 10 000 хүн амд, /насны бүлгээр/, 2014 он

	Зүрх-судасны тогтолцооны	Тархинд цус харвах	Даралт ихсэх	Зүрхний ишеми
Нийт нас баралт	19.11	6.03	1.01	5.68
20 хүртэл	0.24	0.05	0.00	0.03
20-44	3.70	1.14	0.16	0.74
45-64	41.48	17.46	1.77	9.02
65-аас дээш	267.10	66.21	16.51	97.86
Эрэгтэй	22.14	6.76	1.06	6.32
20 хүртэл	0.17	0.04	0.00	0.04
20-44	5.02	1.50	0.18	1.00
45-64	61.07	22.64	2.37	14.36
65-аас дээш	304.75	74.21	18.09	107.47
Эмэгтэй	16.22	5.34	0.97	5.07
20 хүртэл	0.32	0.06	0.00	0.02
20-44	2.42	0.78	0.14	0.48
45-64	24.40	12.94	1.24	4.36
65-аас дээш	240.53	60.57	15.40	91.08

8.2. Хорт хавдрын шалтгаант нас баралт

Хорт хавдар өвчний шалтгаант нас баралт нь 1990 оноос хойш хүн амын нас баралтын 2 дахь тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна.

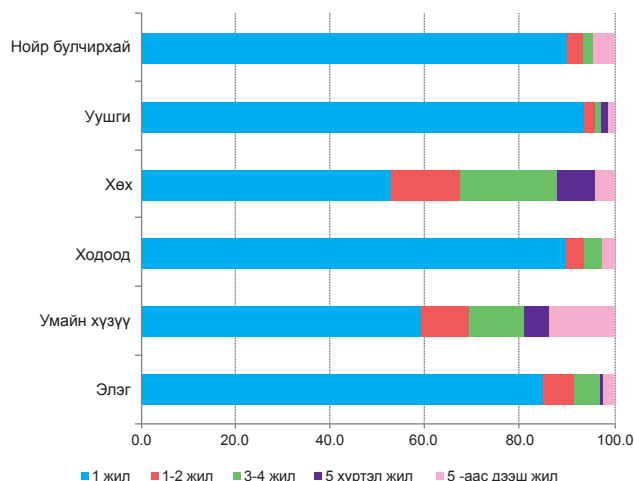
2014 оны байдлаар хорт хавдрын шалтгаант нас баралт нийт нас баралтын 24.3 хувийг эзэлж байгаа ба нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 15.5, 10 000 эмэгтэй хүн амд 11.7 ногдож байна.

Эрэгтэйчүүдийн дунд элэг, ходоод, уушги, гуурсан хоолой, улаан хоолой, бүдүүн шулуун гэдэс, эмэгтэйчүүдийн дунд элэг, ходоод, умайн хүзүү, улаан хоолой, уушги, гуурсан хоолойн хорт хавдрын нас баралт тэргүүлэх 5 шалтгаан болж байна.

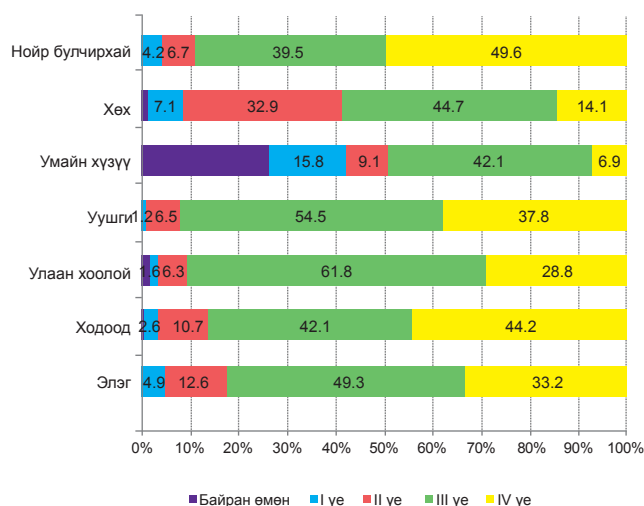
2014 оны байдлаар хорт хавдартай хэмээн оношлогдсон хүн амын 77.8 хувь нь өвчнийхөө III, IV үе шатанд орсон үедээ оношлогдож, нас барсан нийт хүн амын 84.5 хувь нь анх оношлогдсоноосоо хойш 1 жил хүртлэх хугацаанд амьдарсан байна.

2010 онтой харьцуулахад хожуу оношлолтын хувь 1.3 хувиар буурч, анх оношлогдсоноосоо хойш 1 жил хүртэлх хугацаанд амьдарсан хувь 23.1 хувиар нэмэгдсэн байна.

Зураг 8.2.1. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын нас баралт /анх оношлогдсоноос хойшхи амьдарсан хугацаа хувиар/, 2014 он

Зураг 8.2.2. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын өвчлөл /анх оношлогдсон I-IV үе шатандаа/, 2014 он

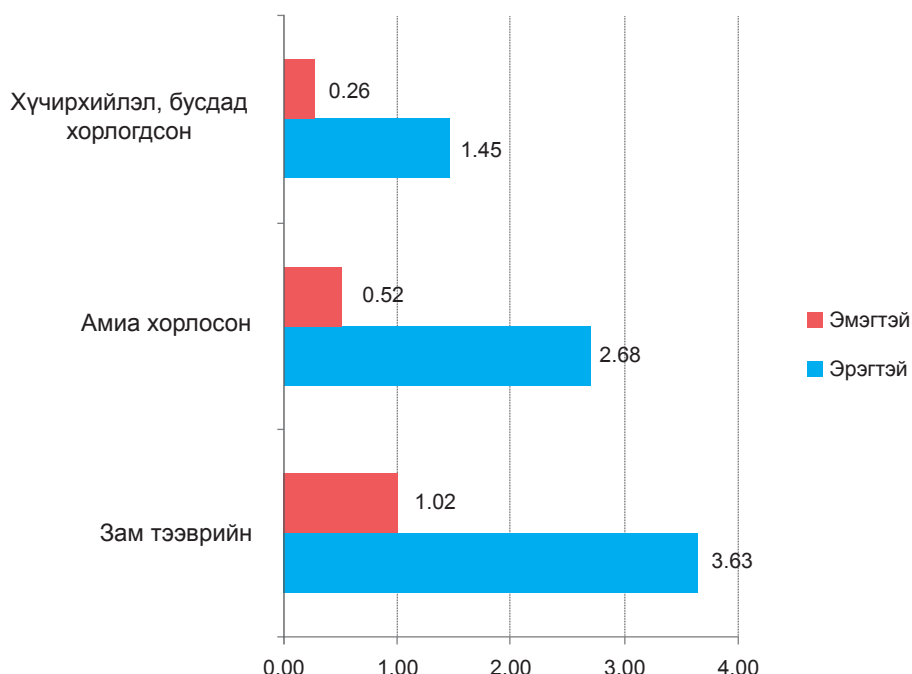

8.3 Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт

Өвчлөл нас баралтын гадны шалтгааны улмаас нас барах тохиолдол сүүлийн жилүүдэд эрс нэмэгдэж, 1990 онд хүн амын нас баралтын 5 дах, 2000 оноос хойш 3 дах тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна. 10000 хүн амд ногдох гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт нь 1995 онд 6.0, 2000 онд 7.6, 2007 онд 11.7 болж, бараг 2 дахин нэмэгдсэн байна. Харин 2008 оноос сүүлийн 10 гаруй жилийн хугацаанд анх удаа гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт буурч, 10 000 хүн амд 9.3, 2009 онд 8.7 болсон байсан байна. Харин 2010 онд 10.1, 2014 онд 9.3 болж 0.8 тохиолдлоор буурсан байна.

Хүйсээр авч үзэхэд 79.5 хувь нь эрэгтэйчүүд, 20.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. 10 000 эрэгтэй хүн амд ногдох нас баралтын түвшин 15.2 байгаа нь эмэгтэйчүүдээс 4.1 дахин их байна.

Зураг 8.3.1. Осол гэмтлийн шалтгаант нас баралтын хэлбэр, хүйсээр, 10 000 хүн амд, 2014 он

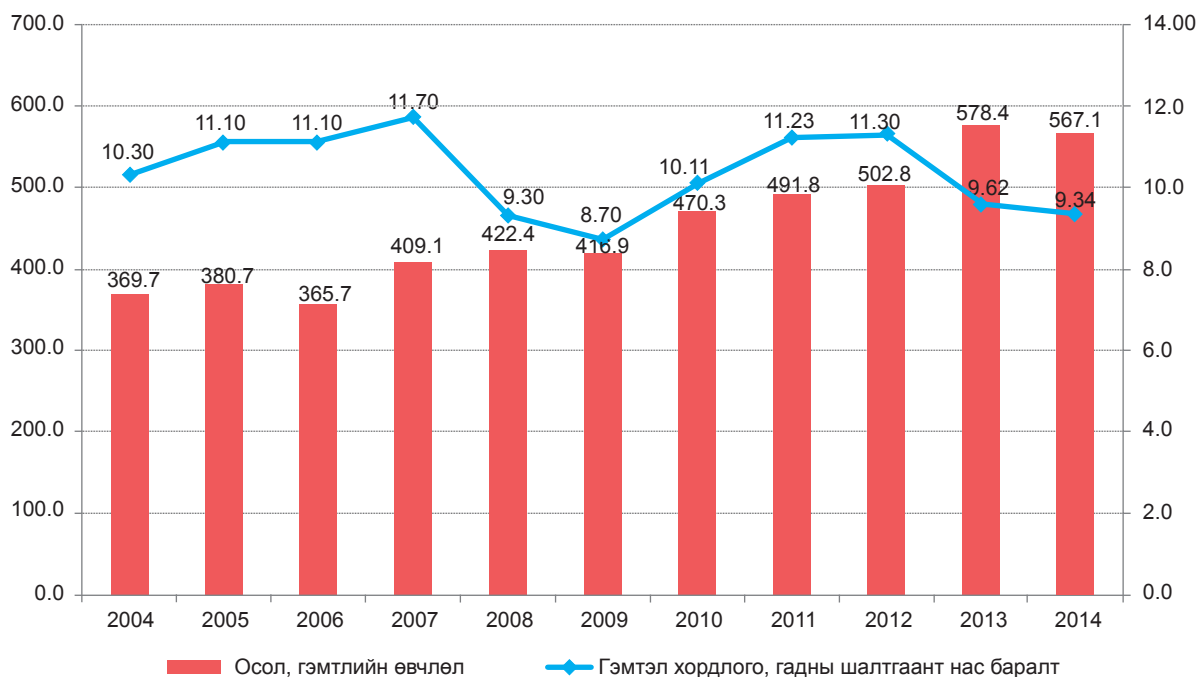

Өвчлөл нас баралтын гадны шалтгааныг хэлбэрээр авч үзвэл 24.5 хувь нь зам тээврийн осол, 17.7 хувь нь амиа хорлох, 9.0 хувь нь бусдад хорлогдсон, 48.8 хувь нь бусад ослын шалтгаанаар нас барсан байна.

Зам тээврийн ослын шалтгаант нас баралт өмнөх оноос 4.8 хувиар өссөн байна. Эрэгтэйчүүдийн амиа хорлох, бусдад хорлогдох, зам тээврийн осолд өртөж амь насаа алдах явдал эмэгтэйчүүдээс их байгаа бөгөөд үзүүлэлтүүдийг 10 000 хүн амд харьцуулан авч үзвэл: амиа хорлосон тохиолдлын тоо 4.9 дахин, хүчирхийлэл, бусдад хорлогдсон тохиолдлын тоо 5.6 дахин, зам тээврийн ослын тохиолдлын тоо 3.6 дахин их байна.

Энэ нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 10 000 хүн ам тутамд хүчирхийлэл, бусдад хорлогдсон тохиолдол 1.5-аар нэмэгдэж, амиа хорлолт 1.3, зам тээврийн ослын шалтгаант нас баралт 0.4-аар тус тус буурсан байна.

Зураг 8.3.2. Осол гэмтлийн өвчлөл, нас баралт, 10 000 хүн амд, 2004-2014 он

Хүснэгт 8.3.1 Дэлхийн хүн амын нас баралтын 2030 он дахь төлөв байдал, 2014 оны Монгол улсын нас баралтын үзүүлэлттэй харьцуулсан байдал

2030 Өвчлөл ба гэмтэл	Нас баралт хувиар	Байр	Байр	Нас баралт хувиар	2014 Өвчлөл ба гэмтэл
Зүрхний ишеми өвчин	14.2	1	1	14.6	Зүрхний ишеми өвчин
Тархины судасны өвчин	12.1	2	2	10.2	Тархины судасны өвчин
Уушгины архаг бөглөрөлт өвчин	8.6	3	3	4.7	Элэгний хатуурал
Амьсгалын доод замын халдварууд	3.8	4	4	4.1	Зам тээврийн осол
Зам тээврийн осол	3.6	5	5	3.9	Ходоодны хорт хавдар
Гуурсан хоолой, мөгөөрсөн хоолой, уушгины хорт хавдар	3.4	6	6	2.8	Өөрийгөө санаатайгаар гэмтээх
Чихрийн шижин	3.3	7	7	2.6	Гуурсан хоолой, мөгөөрсөн хоолой, уушгины хорт хавдар
Даралт ихсэх өвчин	2.1	8	8	2.0	Улаан хоолойн хорт хавдар
Ходоодны хорт хавдар	1.9	9	9	1.8	Даралт ихсэх өвчин
ХДХВ/ДОХ	1.8	10	10	1.6	Сүрьеэ
Бөөрний өвчлөл	1.6	11	11	1.5	Хүчирхийлэл
Өөрийгөө санаатайгаар гэмтээх	1.5	12	12	1.3	Бөөрний өвчлөл
Элэгний хорт хавдар	1.4	13	13	1.1	Амьсгалын доод замын халдварууд
Бүдүүн, шулуун гэдэсний хорт хавдар	1.4	14	14	1.0	Чихрийн шижин
Улаан хоолойн хорт хавдар	1.3	15	15	0.9	Нярайн амьсгалын дутагдал, төрөлтийн гэмтэл
Хүчирхийлэл	1.2	16	16	0.8	Бүдүүн, шулуун гэдэсний хорт хавдар
	1.2	17	17	0.6	Уушгины архаг бөглөрөлт өвчин
Элэгний хатуурал	1.2	18	18	0.3	Хөхний хорт хавдар
Хөхний хорт хавдар	1.1	19	19	0.2	Хугацаанаас өмнө эсвэл бага жинтэй төрөлт
Сүрьеэ	1.0	20	20	0.1	Нярайн халдвар
Нярайн халдвар	0.9	21	21	0.0	Суулгалт өвчин
Хугацаанаас өмнө эсвэл бага жинтэй төрөлт	0.9	22	22	0.0	ХДХВ/ДОХ
Нярайн амьсгалын дутагдал, төрөлтийн гэмтэл	0.7	23	23	0.0	Малария
Малария	0.4	24	24		

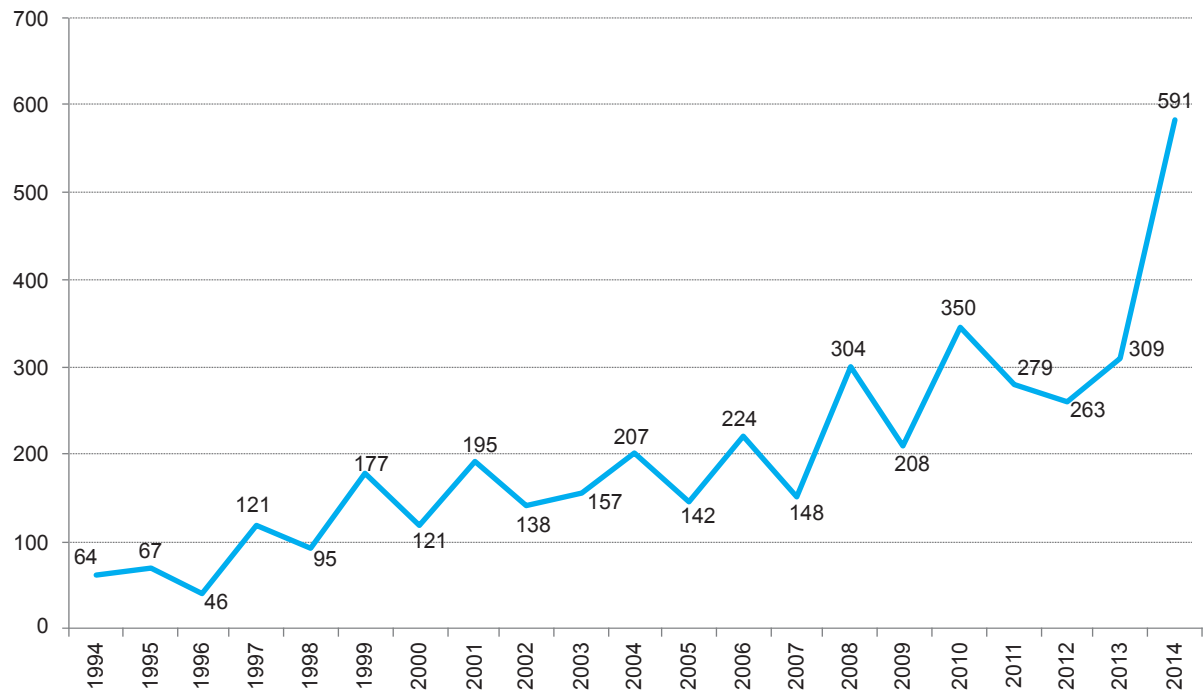
ДЭМБ-аас нас баралтын хэтийн төлөвийг 2008 онд тооцоолсноор 2030 онд дэлхийн хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан нь зүрхний ишемийн өвчин, тархины судасны өвчин, уушгины архаг бөглөрөлт өвчин, амьсгалын доод замын халдварууд, замын осол гэмтэл байх тооцоо гарсан байна.

2014 оны байдлаар манай улсын нийт нас баралтад эзлэх хувиар зүрхний ишеми өвчин, тархины судасны өвчин болон элэгний хатуурал өвчний шалтгаант нас баралт тэргүүлж байна.

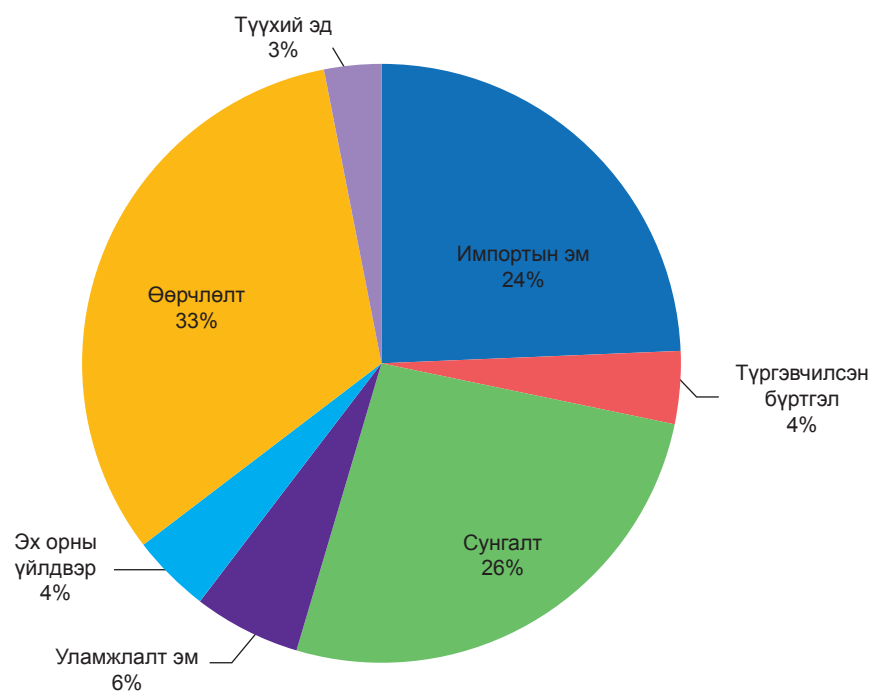
БҮЛЭГ 9. МОНГОЛ УЛСЫН ЭМИЙН БҮРТГЭЛИЙН ТАЛААР

2014 онд 591 нэрийн эм шинээр бүртгэж, 428 нэрийн эмийн бүртгэлийн хугацааг сунган, 505 нэрийн эмийн бүртгэлд өөрчлөлт оруулж, 9 нэрийн эмийг бүртгэлээс хассан байна. Үүнээс 431 импортын эм, 96 уламжлалт эм, 64 эх орны эм, 48 түүхий эд шинээр бүртгэсэн байна.

Зураг 9.1. Бүртгэгдсэн эм, бодит тоо, 2014 он

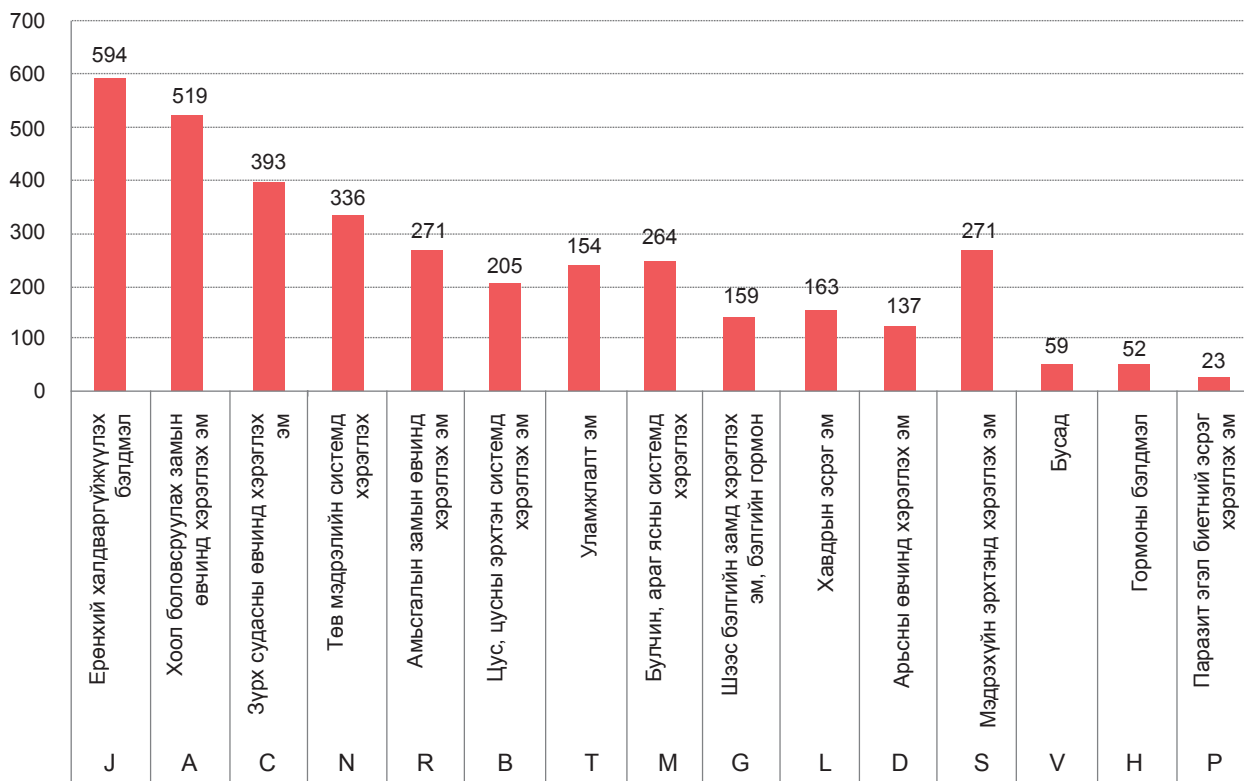

Зураг 9.2. Бүртгэлтэй эм, хувиар, 2014 он

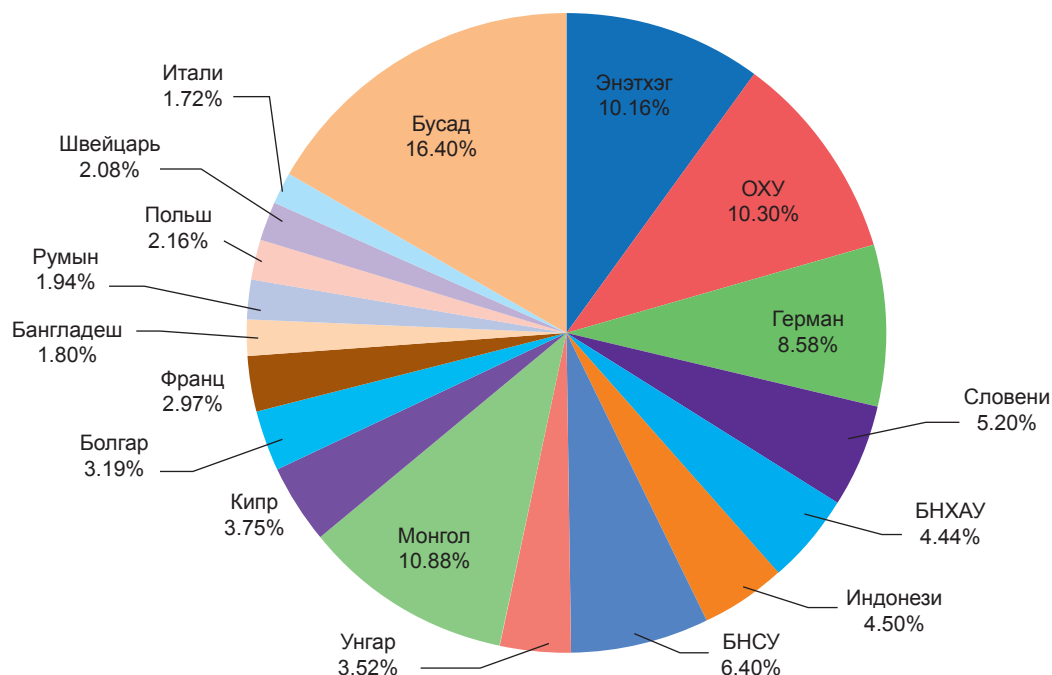

Бүртгэгдсэн нийт эмийг олон улсын ATC /Anatomical Therapeutic classification-Хүний биеийн бүтэц эмчилгээнд суурилсан ангилал/ кодоор ангилвал:

Зураг 9.3. Бүртгэгдсэн эм /АТС кодоор/, 2014 он

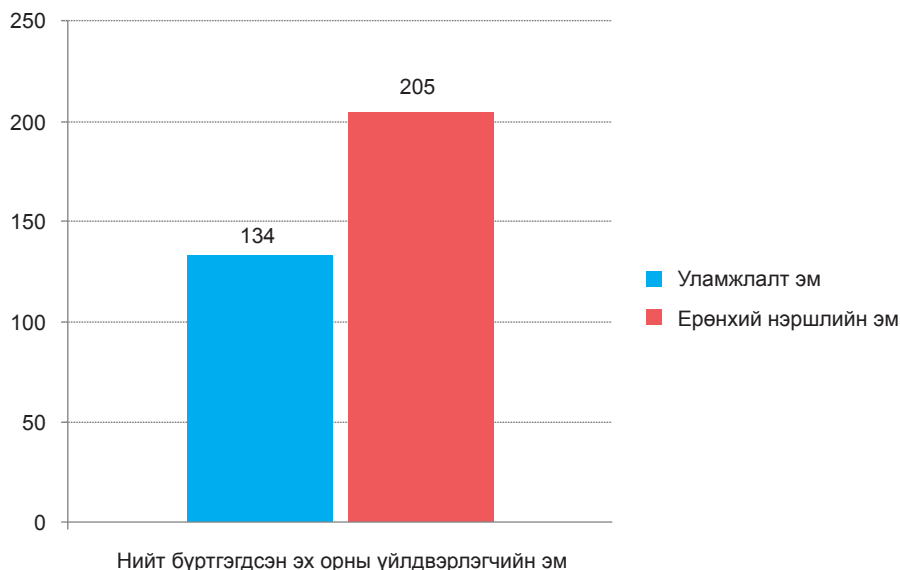
Зураг 9.4. Улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эм (улс орнуудаар), 2014 он

2014 оны байдлаар улсын бүртгэлд бүртгэлтэй 55 улсын 485 үйлдвэрлэгчийн 3600 нэрийн эмийн 10.88% нь Монгол, 10.30% нь ОХУ, мөн 10.16% нь Энэтхэг, 8.58% нь Герман улсад үйлдвэрлэгдсэн эм эзэлж байна.

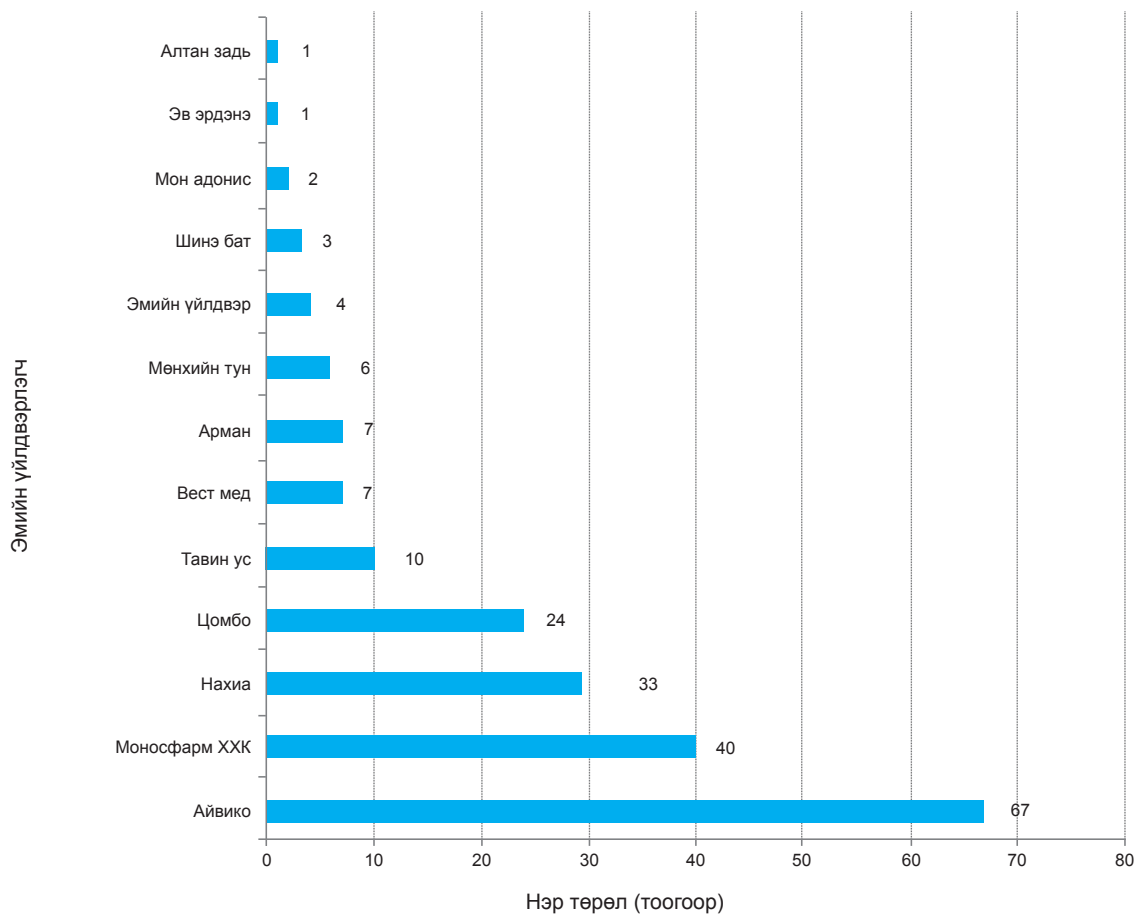
Нийт 339 нэрийн эх орны үйлдвэрийн эм Монгол улсын эмийн бүртгэлд бүртгэгдсэн байна. Үүнээс үндэсний үйлдвэрлэгчийн ерөнхий нэршлийн эм 205, үндэсний уламжлалт эм 134 байна.

Зураг 9.5. Нийт бүртгэгдсэн эх орны үйлдвэрлэгчийн эм, 2014 он

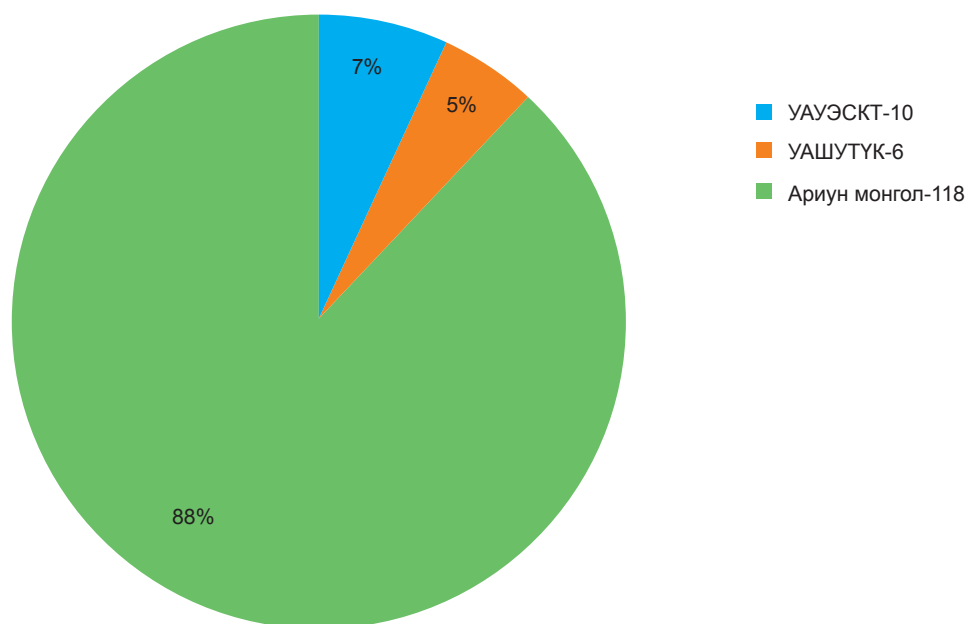
Нийт эх орны үйлдвэрлэгчээс бүртгэгдсэн 205 нэрийн ерөнхий нэршлийн эмийг задалж үзвэл:

Зураг 9.6. Эх орны ерөнхий нэршлийн эм, тоогоор, 2014 он

Нийт бүртгэлтэй 134 нэрийн уламжлалт эмийг задалж үзвэл:

Зураг 9.7. Үндэсний уламжлалт эм, тоогоор, 2014 он

Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2, Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.5 дахь заалтыг үндэслэн эмийн хангамж, хүртээмжийг сайжруулах, зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх зорилгоор Эрүүл мэнд, спортын сайдын 2014 оны “Жагсаалт шинэчлэн батлах тухай” 215 дугаар тушаалаар батлагдсан Зайлшгүй шаардлагатай эмийн 7 дахь жагсаалтад олон улсын нэршлээр 452 эм (давхардсан тоогоор 667) орсон ба үүний 72%-г улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эм эзэлж байна.

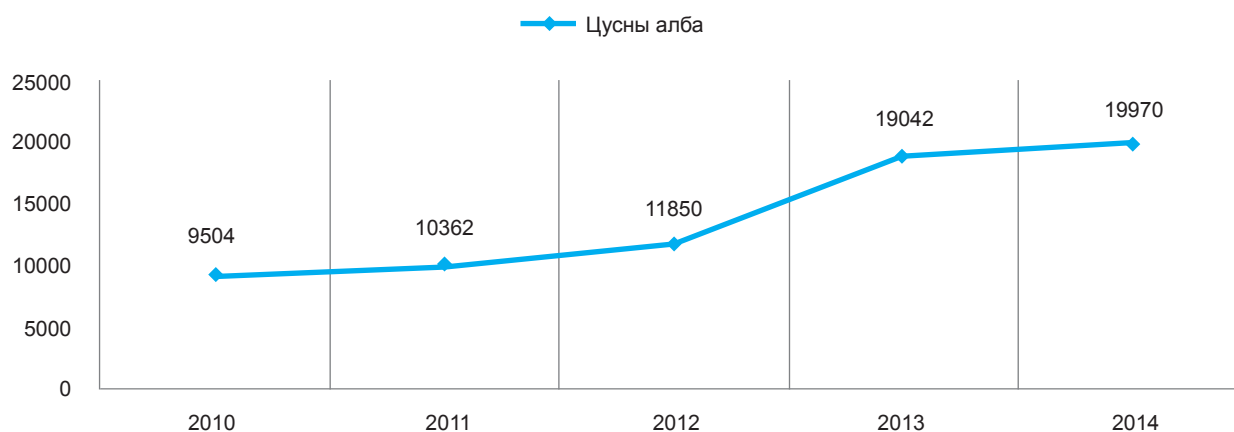
Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2013 оны 07 дугаар сарын 31-ний өдрийн “Жагсаалт батлах тухай” 28 дугаар тогтоолоор ерөнхий нэршлээр 134 нэрийн Зайлшгүй шаардлагатай эмийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 40-83.3 хувь хүртэл хөнгөлөлттэй үнээр олгож байна.

Цусны албаны үйл ажиллагаа

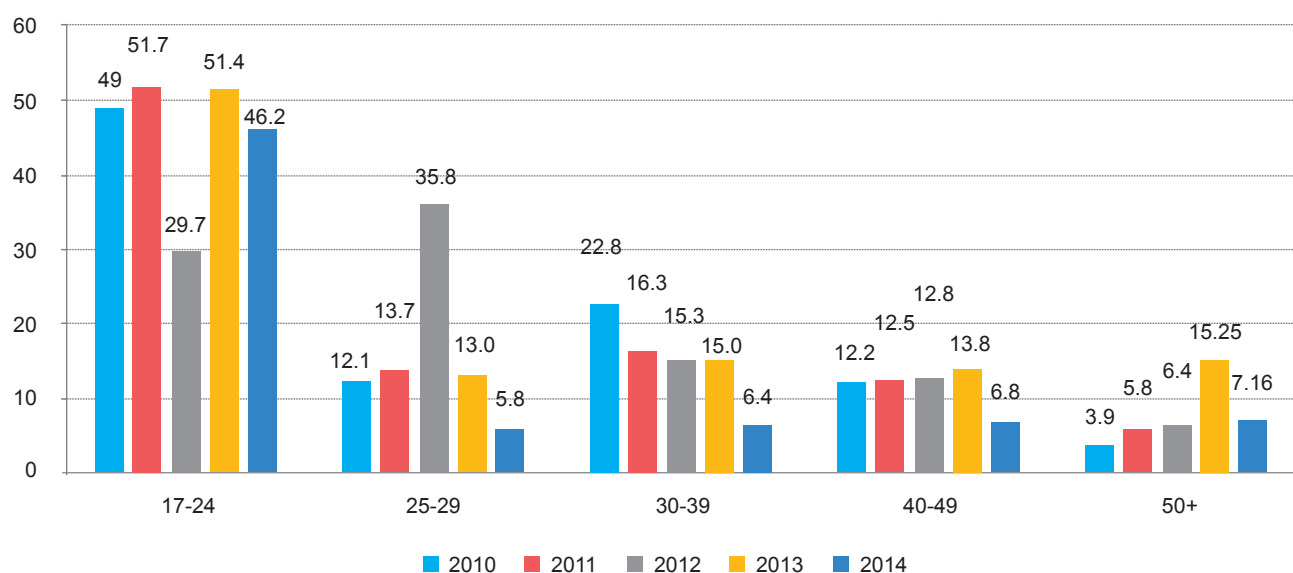
Цусны алба 2014 онд “Аюулгүй цус-Эхчүүдийг аварна” уриан дор улсын хэмжээнд эмнэлгүүдийг аюулгүй цус, цусан бүтээгдэхүүнээр хангаж ажилласан. 2015 онд байнгын цусны донорын тоог нэмэгдүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.

Манай улсын хувьд цусны донорын тоо жил бүр хурдацтай нэмэгдэж байгаа боловч улсын хэмжээнд байнгын цусны донорын эзлэх хувь 37-38 хувь байна. 2014 онд 19970 донор цусаа анх удаа цусаа бэлэглэсэн 19970 донороос 2263 буюу 11,3 хувь нь идэвхтэн донорын эгнээнд нэгдсэн байна.

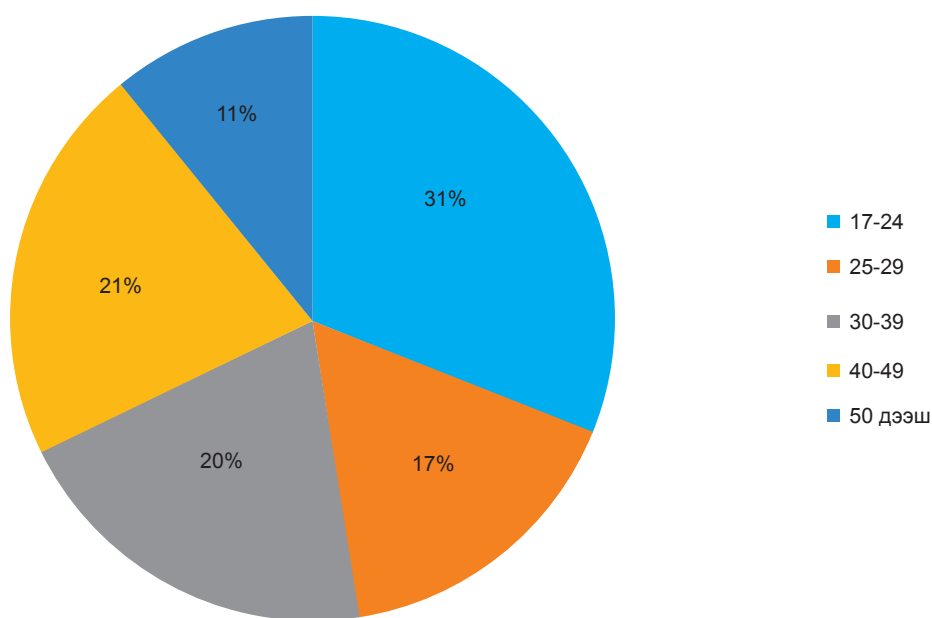
Зураг 1. Шинээр нэмэгдсэн донорын тоо, 2010-2014 он

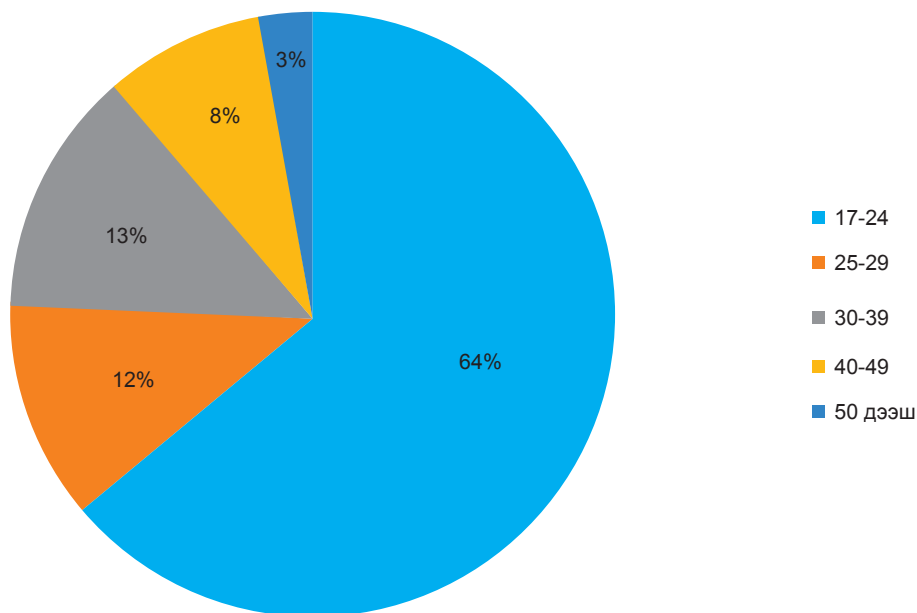
Зураг 2. Цусаа бэлэглэж буй доноруудын насны бүтэц, хувиар, 2010-2014 он

Зураг 3. Суурин хэлбэрээр цусаа бэлэглэсэн сайн дурын авлагагүй цусны доноруудын насны бүтэц /2014 он/

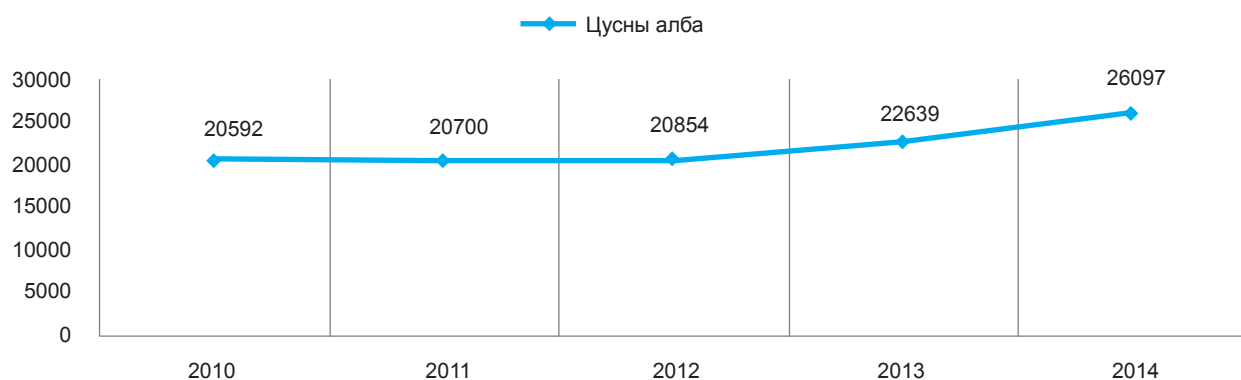
Зураг 4. Явуулын хэлбэрээр цусаа бэлэглэсэн сайн дурын авлагагүй цусны доноруудын насны бүтэц /2014 он/

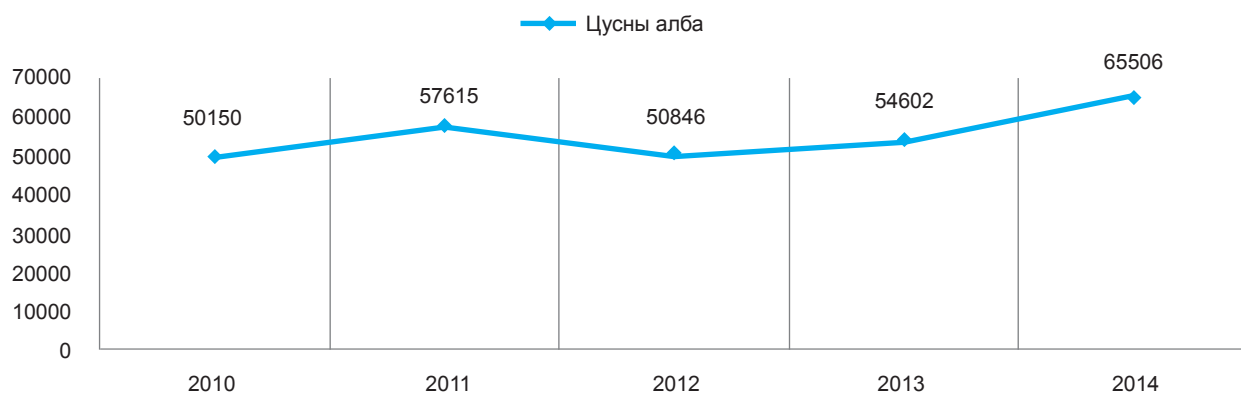
Цус өгөлтийн тоо 26097 хүрч өмнөх оноос 13,3 хувиар өсөж, үйлдвэрлэсэн цус, цусан бүтээгдэхүүн 65506 нэгж¹-д хүрч өмнөх оноос 16,6 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

¹ Цус цусан бүтээгдэхүүний савлалтын тоо буюу нэг хүүдийнд савласан цус, цусан бүтээгдэхүүнийг нэгжээр хэмжинэ.

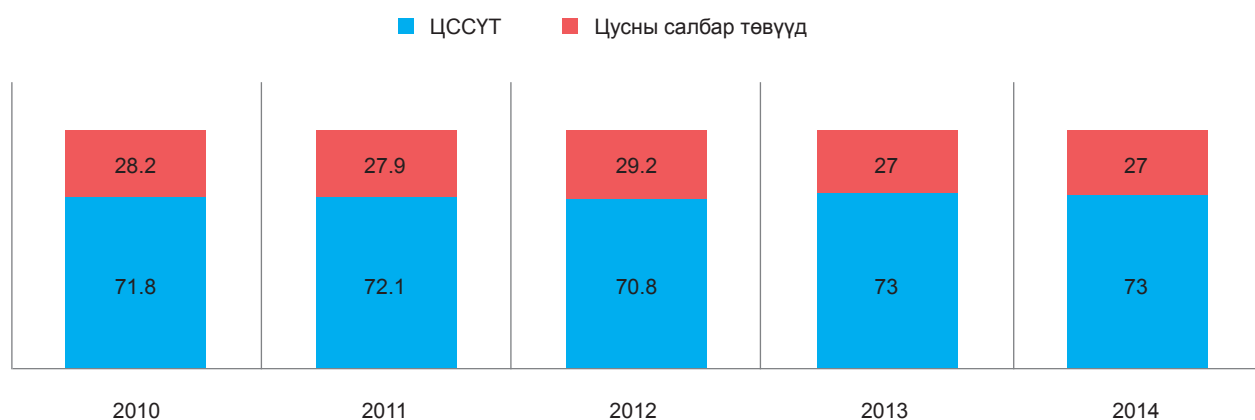
Зураг 5. Цус өгөлтийн тоо, 2010-2014

Зураг 6. Цус өгөлтийн тоо, 2010-2014

Зураг 7. ЦССҮТ болон Цусны салбар төвүүдийн ЦЦБ-н үйлдвэрлэл, хувиар, 2010-2014 он

БҮЛЭГ 10. ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРҮҮД

“НӨХӨН ҮРЖИХҮЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	Засгийн газрын 2012 оны 61 дүгээр тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2012-2016 он
Гол зорилт	Эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүд, өсвөр үеийнхэнд нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй үзүүлж, хүн амын тогтвортой өсөлтийг дэмжих замаар монгол хүний хөгжлийг хангах таатай орчинг бүрдүүлж,Мянганы хөгжлийн зорилтыг хангахад оршино.

Үзүүлэлтүүд		Эх сурвалж ба шалгуурын мөн чанар	Хүрэх түвшин			2014 оны түвшин
			Суурь үзүүлэлт	2014	2016	
1. Эхийн эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд						
1.1	Эхийн эндэгдлийн түвшин /100 000 амьд төрөлтөд /	ЭМСҮ	45.5 (2010)	44.0	40.0	30.6
1.2	Перинаталь эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/	ЭМСҮ	16.9 (2010)	16.9	16.9	14.5
1.3	Жирэмсний хяналтад байх хугацаандаа 6 болон түүнээс дээш удаа үзүүлсэн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь	ЭМСҮ	93.7 (2010)	99.0	99.5	83.9
1.4	Эмнэлэгт төрсөн эхчүүдийн эзлэх хувь	ЭМСҮ	99.0 (2010)	99.3	99.5	99.9
1.5	Жирэмсний хяналтад эрт орсон голч хугацаа	судалгаа	2.9 (2008)	2.6	2.1	-
1.6	Эхийн эндэгдэлд халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын эзлэх хувь	судалгаа	23.3 (2010)	20.0	18.0	-
1.7	Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн нэн чухал 10 эмийн нөөцтэй үйлчилгээ үзүүлэх цэг	судалгаа	76.0 (2010)	85.0	90.0	-
1.8	Эхчүүдийн амрах байранд амарвал зохих эхчүүдээс амрах байраар үйлчлүүлсэн эхчүүдийн эзлэх хувь	ЭМСҮ	78.0 (2010)	80.0	75.0	79.8
2. Гэр бүл төлөвлөлтийн үзүүлэлт :						
2.1	Гэр бүл төлөвлөлтийн орчин үеийн аргын хэрэглээний хувь	ЭМСҮ	53.4 (2010)	54.0	55.0	55.1
2.2	Гэр бүл төлөвлөлтийн хангагдаагүй хэрэгцээний хувь	судалгаа	13.9 (2008)	10.0	7.5	-
2.3	Жирэмслэхээс хамгаалах орчин үеийн гурваас доошгүй эм хэрэгслийг санал болгодог болсон эмнэлгийн эзлэх хувь	судалгаа	93.5 (2010)	94.0	95.0	-
3. Аюултай үр хөндөлтөөс сэргийлэх үйл ажиллагааны үзүүлэлт :						
3.1	Үр хөндөлт (1000 амьд төрөлтөд)	ЭМСҮ	18.6 (2010)	180	160	222.1
3.2	Нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйд ноогдох үр хөндөлт	ЭМСҮ	14.8 (2010)	12.0	10.0	21.3
3.3	Үр хөндөлтийн өмнөх болон дараахь зөвлөгөөг өгдөг байгууллагын эзлэх хувь	судалгаа	72.2 (2010)	90.0	100.0	-
4. Бэлгийн замаар дамжих халдварын хяналт ба урьдчилан сэргийлэлтийн үзүүлэлт:						
4.1	Сүүлийн удаа бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн 15-24 насны залуусын хувь	судалгаа	58.6 (2007)	63	65	-
4.2	Халдвар дамжих замыг зөв нэрлэсэн,буруу ойлголтыг үгүйсгэж чадсан 15-24 насны залуусын хувь	судалгаа	24.5 (2007)	45.0	48.0	-
4.3	Умайн хүзүүний хавдрын эрт илрүүлэлтэд хамрагдсан эмэгтэйн эзлэх хувь	судалгаа	тогтооно	50.0	70.0	-
5. Бэлгийн боловсролын үзүүлэлт :						
5.1	15-19 насны охидын төрөлтийн түвшин /эзлэх хувь /	ЭМСҮ	6.0 (2010)	5.5	5.0	5.5
6. Хүчирхийллээс сэргийлэх ба үйлчилгээний үзүүлэлт:						
6.1	Гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	судалгаа	тогтооно	жил дараалан бууруулна		-
6.2	Гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэлд өртөгсдөд тусламж үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын тоо /Өссөн дүнгээр /	ЭМСҮ	4 (2011)	5.0	7.0	-

“ХАЛДВАРТ ӨВЧИНТЭЙ ТЭМЦЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2011 оны 108-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2011-2015 он
Гол зорилт	“Олон улсын эрүүл мэндийн дүрэм”-ийг хэрэгжүүлэх чадавхийг үндэсний болон орон нутгийн түвшинд бэхжүүлэх, Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох

№	Шалгуур үзүүлэлт	2010 оны суурь үзүүлэлт	Хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлт (оноор)									
			2011 онд хүрэх түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	2012 оны хүрсэн түвшин	2013 оны түвшин	2013 оны хүрсэн түвшин	2014 оны түвшин	2014 оны хүрсэн түвшин	2015 оны түвшин	
1	Халдварт өвчний дэгдэлтийн үед шуурхай хариу арга хэмжээ авах талаар сургагдсан баг	15	20	34	30	34	40	34	50	40	60	
2	Халдварт өвчний дэгдэлтийн голомтод 24-48 цагийн дотор хариу арга хэмжээ авсан тохиолдол	40	55	88	70	88	75	85	80	90	85	
3	Халдварт өвчний хамшинж, сэжигтэй, өвөрмөц тохиолдлын оношийн лабораторийн баталгаажилт	40	45	68.4	50	68.4	60	70	70	75	80	
4	Эрсдэлийн үеийн харилцаа холбооны чиглэлээр сургагдсан мэргэжилтэн	50	100	123	150	150	200	150	250	200	300	
5	Шинэ болон сэргэж байгаа халдварт өвчний дэгдэлт, томуугийн цартахлын үед хариу арга хэмжээ авах талаар хамтран хийсэн үзүүлэх сургууль	3	5	6	5	5	10	8	10	8	15	
6	Халдварт өвчний дэгдэлтийн үеийн харилцаа холбооны чиглэлээр сургагдсан баг	-	5	34	10	34	15	23	20	23	20	
7	Халдварт өвчний үед хэрэглэх хувийн хамгаалах хэрэгслээр хангагдсан эрүүл мэндийн байгууллага	10	20	28	30	30	40	35	60	90	80	
8	Лабораторийн сорьц цуглуулах багцаар хангагдсан эрүүл мэндийн байгууллага	10	20	20	30	30	40	37	60	-	80	
9	Халдварт өвчний оношилгооны чиглэлээр магадлан итгэмжлэгдсэн лаборатори	2	4	2	5	5	6	5	7	7	8	
10	Халдварт өвчний оношилгоонд нэвтэрсэн молекул-биологийн шинжилгээний арга	1	2	4	3	3	4	9	5	5	6	
11	Олон улсын лавлагаа лабораторийн чанарын хяналтын сүлжээнд хамрагдсан лаборатори	2	3	1	4	4	6	6	6	7	6	
12	В вируст гепатитаас сэргийлэх вакцин хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтэн	5	20	9	30	30	40	36	50	80	60	
13	Томуугийн эсрэг дархлаажуулалтад хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтэн	10	20	25	30	30	40	55	50	62.8	60	
14	Эмнэлгийн ажиллагсдын халдварт өртсөн байдлыг тогтмол мэдээлдэг эрүүл мэндийн байгууллага	6	15	21	25	25	40	35	50	50	60	
15	Цус, цусан бүтээгдэхүүний эргэх талоньг хэрэглэж хэвшсэн эрүүл мэндийн байгууллага	-	20	21	40	40	60	51	80	80	100	
16	Халдварт өвчний тандалт, сэргийлэлт, оношилгоо, эмчилгээний талаар хийсэн судалгаа	9	12	14	15	12	17	16	20	18	22	
17	Халдварт өвчний тандалт, хариу арга хэмжээний талаар хийсэн дэмжлэгт хяналт	10	20	28	30	30	40	32	50	30	60	
18	Шинээр нэвтрүүлсэн вакцин	-	-	-	-	0	1	-	-	0	1	
	Биобэлдмэл	-	1	-	1	1	1	-	1	0	1	
	Оношлуур	-	1	-	1	1	1	-	1	0	1	
19	Халдварт өвчин 10.000 хүн амд (промилиэр)	Цусан суулга	11.2	11.0	7.6	10.0	7.4	9.0	7.0	9.0	7.9	9.0
		Сальмонеллэз	0.8	0.6	0.4	0.6	0.4	0.6	0.3	0.6	0.3	0.5
		А вируст гепатит	33.8	21.0	49.0	21.0	21.2	15.8	5.7	13.0	1.1	10.0
		Улаанбурхан	0.1	0.0	-	-	0.0	-	0.0	-	0.0	-
		Улаанууд	5.9	5.0	0.1	4.5	0.8	4.0	0.1	3.5	0.0	3.0
		Гахайн хавдар	7.9	7.5	3.7	7.0	32.6	7.0	18.7	6.5	1.5	6.0
20	Сүрьеэгийн нас баралт (100.000 хүн амд)	2.5	2.3	2.2	2.1	2.1	1.9	2.0	1.7	1.9	1.5	
21	Түрхэц эерэг сүрьеэгийн тохиолдлын илрүүлэлт	83.7	84	74.1	75.5	74.1	84.5	71.5	84.7	74.6	85.0	
22	Түрхэц эерэг сүрьеэгийн шинэ тохиолдлын эдгэрэлт	83.4	83.8	83.0	82.7	82.7	84.4	80.1	84.7	80.7	85.0	
23	ХДХВ-ийн халдварыг илрүүлэх шинжилгээ хийлгэсэн сүрьеэтэй өвчтөн	35	43	90.6	51	90.6	59	60.4	67	84.4	75	
24	Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундахь тэмбүүгийн тархалт (судалгаагаар)	1.7	-	-	1.3	-	-	1.1	-	2.5	-	

“ОСОЛ, ГЭМТЭЛ, ХҮЧИРХИЙЛЛЭЭС СЭРГИЙЛЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2009 оны 279-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	I үе шат 2010-2012 он, II үе шат 2013-2016 он
Гол зорилт	Хүн ам осол, гэмтлийн улмаас тахир дутуу болох, хөдөлмөрийн чадвар алдах, нас барах явдлыг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2008 оны түвшин	2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	2013 оны түвшин	2014 онд хүрсэн түвшин
1	Зам, тээврийн ослын улмаас нас барсан тохиолдол /100000 хүн амд/	18.7	15.8	17.8	19.7	20.9	19.9	22.9
2	Хүүхдийн осол гэмтлийн тохиолдол /10000 хүн ам тутамд/	78.1	84.3	94.3	96.4	99.4	124.4	124.3
3	Түлэгдэл /10000 хүн амд/	22.7	23.5	26.9	30.2	29.2	35.1	37.6
4	Гэмтэл согог, судлалын кабинеттэй аймгийн тоо	14	11	11	11	12	15	16
5	Гэмтэл согогын тусламж, үйлчилгээний ор гаргаагүй аймгийн тоо	11	11	11	10	9	6	5
6	Гэмтэл, согог судлалын эмчгүй аймгийн тоо	5	4	3	3	2	3	1

“АМЬДРАЛЫН БУРУУ ХЭВШЛЭЭС ҮҮДЭЛТЭЙ ӨВЧНӨӨС СЭРГИЙЛЭХ, ХЯНАХ” ҮНДЭСНИЙ ХОЁР ДАХЬ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2014 оны 2 дугаар сарын 7-ны 34 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2014-2021 он
	Нэгдүгээр үе шат-2014-2017 он
	Хоёрдугаар үе шат-2017-2021 он
Гол зорилт	Хувь хүн, гэр бүл, байгууллага хамт олонд эрүүл аж төрөх дадал, зан үйлийг төлөвшүүлэх, амьдралын буруу хэвшлээс үүдэлтэй зонхилон тохиолддог халдварт бус өвчний хяналт, тандалт, менежментийг сайжруулах замаар урьдчилан сэргийлэх боломжтой халдварт бус өвчний өвчлөл, чадвар алдалт, цаг бусын эндэгдлийг бууруулах орчин бүрдүүлэхэд энэхүү хөтөлбөрийн зорилго оршино.

№	Шалгуур үзүүлэлт	Эх үүсвэр	2013 оны түвшин	2014 оны түвшин	Хүрэх үзүүлэлт	
					2017 он	2021 он
I. Хүний зан үйлтэй холбоотой халдварт бус өвчний анхдагч эрсдэлт хүчин зүйлсийн үзүүлэлт:						
1	Хүн амын тамхины хэрэглээ, хувиар	*	27.1	27.1	27	21.7
2	Сүүлийн 30 хоногт тамхийг 1-2 удаа хэрэглэсэн 13-15 насны хүүхэд, хувиар	**	5.9	5.9	5.4	4.9
3	Сүүлийн 30 хоногт тамхийг 1-2 удаа хэрэглэсэн 16-17 насны хүүхэд, хувиар	**	17.5	17.5	16	14.5
4	Сүүлийн 30 хоногт ажлын байрандаа тамхины утаанд өртөгсөд, хувиар	*	25.5	25.5	23.4	21.3
5	15-аас дээш насны нэг хүнд ногдох бүртгэгдсэн согтууруулах ундаа, литр (архинд шилжүүлснээр)	*****	9.8	9.8	8.8	7.9
6	Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэгчид, хувиар	*	10.3	23.5	10	9.6
7	Согтууруулах ундааг 1-2 удаа хэтрүүлэн хэрэглэж үзсэн сурагчид, 15-17 нас, хувиар	**	23.1	23.1	22.3	21.6
8	25-64 насны хүн амын давсны хоногийн дундаж хэрэглээ (гр/хоног)	****	11.1	11.1	10	8.9
9	Жимс, ногоог хоногт 5 нэгж (400гр) хэрэглэж чадахгүй байгаа хүн ам, хувиар	*	96.4	96.4	88.4	80.3
10	Хөдөлгөөний хомсдолтой хүн ам, хувиар	*	22.3	22.3	21.6	20.8
II. Хүний зан үйлтэй холбоотой халдварт бус өвчний хоёрдогч эрсдэлт хүчин зүйлсийн үзүүлэлт:						
1	Илүүдэл жин, таргалалттай хүн амын эзлэх хувь (БЖИ $\geq 25\text{кг/м}^2$)	*	54.4	54.4	49.9	45.3
2	Цусны даралт ихсэлт (артерийн дээд даралт ≥ 140 , доод даралт ≥ 90 ба даралт бууруулах эм хэрэглэж байгаа)-ийн тархалт, хувиар	*	27.5	27.5	25.2	22.9
3	Цусан дахь нийт холестерины хэмжээ 5 ммол/л ба түүнээс их хүн амын эзлэх хувь	*	61.9	5.1	56.7	51.9
4	Захын цусан дахь глюкозын хэмжээ 5.6-6.0 ммол/л байгаа хүн амын эзлэх хувь	*	8.3	8.3	7.6	6.9
5	Цусан дахь глюкозын хэмжээ ихэссэн (6.1 ммол/л ба түүнээс их), глюкоз бууруулах эм хэрэглэж байгаа хүн ам, хувиар	*	6.9	6.9	6.3	5.8
III. Хүний зан үйлтэй холбоотой халдварт бус өвчний эрт илрүүлэлт, өвчлөлийн үзүүлэлт:						
1	Умайн хүзүүний хорт хавдрын эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүн ам, хувиар (30-60 нас)	***	41.6	35.6	61	80.4
2	Хөхний хорт хавдрын эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүн ам, хувиар (30-60 нас)	***	33.1	25.9	55.4	77.8
3	Артерийн гипертензийн эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүн ам, хувиар (40-64 нас)	***	38.5	41.5	59	79.5
4	Чихрийн шижингийн эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан хүн ам, хувиар (40-64 нас)	***	32.5	38.0	55	77.5
IV. Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчлөл, нас баралтын үзүүлэлт:						
1	Хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралт (10 000 хүн амд)	***	13.0	13.4	11.6	10.5
2	Зүрх судасны тогтолцооны шалтгаант нас баралт (10000 хүн амд)	***	19.6	19.1	19.2	17.4

“ОРЧНЫ ЭРҮҮЛ МЭНД” ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2005 оны 245 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2006-2015 он
	Нэгдүгээр үе шат-2006-2010 он
	Хоёрдугаар үе шат-2010-2015 он
Гол зорилт	Хүрээлэн буй орчныг бохирдуулж байгаа хүчин зүйлсийг багасгах, орчны эрүүл мэндийг сайжруулахад чиглэсэн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, салбар хоорондын зохицуулалт, хамтын ажиллагааг сайжруулах замаар хүн амыг эрүүл аюулгүй орчинд ажиллах, амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэхэд оршино.

№	Шалгуур үзүүлэлт	2006 оны түвшин	2007 оны түвшин	2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	2013 оны түвшин	2014 оны түвшин
I	Гэдэсний халдварт өвчин /10 000 хүн амд/								
1	Балнад	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2	Сальмонеллөз	0.0	0.7	0.5	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3
3	Цусан суулга	7.3	9.2	11.7	12.5	7.6	7.4	7.0	7.9
4	Вирүст гепатит А	21.7	34.2	22.1	29.4	49.0	21.2	5.7	1.1
II	Амьсгалын дээд замын үрэвсэлт өвчин /10 000 хүн амд/								
1	Цочмог төвөнхтөс, мөгөөрсөн хоолойтос	33.25	40.57	49.7	56.7	46.9	46.5	53.5	56.5
2	Гуурсан хоолойн багтраа	14.46	15.8	20.1	19.8	19.1	20.0	18.9	19.4

“СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ҮНДЭСНИЙ ХОЁР ДАХЬ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2009 оны 303 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2010-2019 он
	Нэгдүгээр үе шат-2010-2014 он
	Хоёрдугаар үе шат-2015-2019 он
Гол зорилт	Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны болон нийгэм хамт олонд тулгуурласан тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх замаар сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн тархалтыг бууруулах нөхцөл бүрдүүлэхэд оршино.

№	Үзүүлэлтүүд	2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	2013 оны түвшин	2014 оны түвшин	2019 онд хүрэх түвшин
Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг боловсронгуй болгож хүртээмж, чанарыг сайжруулах талаар								
1	Сэтгэцийн төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлгийн орны тоо (10000 хүн амд)	2.2	2.2	2.2	2.2	2.1	2.3	15 хувиар буурна
2	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн сэтгэцийн орны тоо (10000 хүн амд)	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	15 хувиар нэмэгдэнэ
3	Нийгэм хамт олны дунд ажиллаж байгаа гэр төвийн тоо	12	12	14	14	14	14	16
4	Аймаг, дүүргийн сэтгэцийн эмчийн тоо (10000 хүн амд)	0.1	0.1	0.43	0.4	0.4	0.1	0.3
5	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний талаарх сургалтад хамрагдсан сум, өрхийн эмчийн эзлэх хувь	25.0	32.0	32.0	25.0	25.0	25.0	85.0
6	Анагаах ухааны болон сувилахуйн сургалтын хөтөлбөрт сэтгэцийн эрүүл мэндийн хичээлийн цагийн эзлэх хувь	5.0	5.5	5.5	5.5	2.7	5.5	15.0
7	Зайлшгүй шаардлагатай эмийн үндэсний жагсаалтад орсон сэтгэц нөлөөт эмээр хангагдсан аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, сум, өрхийн эмнэлгийн эзлэх хувь	86.0	41.0	45.0	41.0	20.0	29.0	100.0

“АМНЫ ХӨНДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2006 оны 150 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2006-2015 он
	Нэгдүгээр үе шат-2006-2010 он
	Хоёрдугаар үе шат-2011-2015 он
Гол зорилт	Шүд цоорох өвчин, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйлийн хяналт, тандалтыг сайжруулах, шүд амны хөндийн эрүүл мэндээ иргэд өөрсдөө хянаж сайжруулах, эрүүл зан үйл төлөвшихөд дэмжлэг үзүүлэх орчин бүрдүүлэх, нийгэм, хамт олонд тулгуурласан амны хөндийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг дээшлүүлэх замаар хүн амын шүд цоорох өвчний тархалтыг бууруулах

№	Үзүүлэлт		2004 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2015 оны түвшин
Шүд цоорлын тархалт, эрчим						
1	Шүд цоорлын тархалт	5-6 настай хүүхдүүдийн дунд	80.1	79.0	89.3	78.0
2		12 настай хүүхдүүдийн дунд	62.0	61.0	65.3	60.0
3		Нийт хүн амын дунд	71.6	71.0	69.9	70.0
4	Шүд цоорлын эрчим	5-6 настай хүүхдүүдийн дунд	4.6	4.5	6.9	4.3
5		12 настай хүүхдүүдийн дунд	1.9	1.9	2.3	1.8
6		Нийт хүн амын дунд	3.1	3.0	69.9	2.8
7	3.18 настай хүүхдийн дунд бүрэн шүдтэй хүүхдийн эзлэх хувь		67.5	70.0	69.9	72.5

Тайлбар: Улаанбаатар хотын хүүхэд, залуусын амны хөндийн өвчлөлийн судалгаа, 2011 он. ШЭНЭСТ, ЭМШУИС-НАСС

БҮЛЭГ 11. ДЭМБ-ын Номхон далайн баруун бүсийн мэдээний санд орох Монгол улсын үзүүлэлтүүд, 2014 он

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл			Он	Эх үүсвэр
Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй		
1	Газар нутгийн хэмжээ (1 000 км ²)	1 567.00			2014	
2	Хүн амын тоо ('000)	2 995.90	1466.4	1529.5	2014	ҮСХ
3	Хүн амын тоо насны бүлгээр (%)					ҮСХ
	- 0–4 нас	11.5	12.0	11.1	2014	ҮСХ
	- 5–14 нас	16.5	17.1	16.0	2014	ҮСХ
	- 60 ба түүнээс дээш нас	6.2	5.4	7.0	2014	ҮСХ
	- 65 ба түүнээс дээш нас	4.0	3.3	4.5	2014	ҮСХ
	- 80 ба түүнээс дээш нас	0.7	0.5	0.9	2014	ҮСХ
4	Хүн амын цэвэр өсөлт (%)	2.2	...	...	2014	ҮСХ
5	Хотын хүн ам (%)	66.4	65.3	67.6	2014	ҮСХ
6	Төрөлтийн түвшин (1000 хүн амд)	27.9	...	...	2014	ЭМХТ
7	Нас баралтын түвшин (1000 хүн амд)	5.6	6.9	4.3	2014	ЭМХТ
8	Төрөлтийн нийлбэр коэффициент (15–49 насны эмэгтэйчүүд)	3.1	...	...	2014	ҮСХ
9	Насанд хүрэгчдийн бичиг үсэг тайлагдалтын хувь	98.3	98.2	98.3	2010	Судалгаа
10	Одоогийн зах зээлийн ханшаар нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүний өсөлт (US\$)	3964	...	...	2013	ҮСХ
11	Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүний үнийн өсөлт (%)	10.6	...	...	2013	ҮСХ
12	Бүртгэгдсэн нас баралт (%)					
II Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо		Бүгд	Улсын	Хувийн		
1	Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо	1818	647	1171	2014	ЭМХТ
2	Эрүүл мэндийн төвүүд	508	508		2014	ЭМХТ
3	Дүүргийн эмнэлгүүд	12	12		2014	ЭМХТ
4	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	16	16		2014	ЭМХТ
5	Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төв, Төв эмнэлэг тусгай мэргэжлийн төвүүд	5	5		2014	ЭМХТ
6	Эмнэлгийн орны тоо	20576	16034	4542	2014	ЭМХТ
III Эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмж, чанар		Бүгд	Улсын	Хувийн		
	Нэг иргэний жилд үзүүлсэн дундаж тоо	5.6	5.0	0.6	2014	ЭМХТ
	Зүрхний цочмог шигдээсээр нас барсан тохиолдолын тоо	2408	2400	8	2014	ЭМХТ

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл				Он	Эх үүсвэр
IV Эрүүл мэндийн үйлчилгээний хангамж		Бүгд	Хот		Хөдөө		
1	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	55.1	...		...	2014	ЭМХТ
2	Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	50.2	46.5		55.4	2012	ХХС
3	Гэр бүл төлөвлөлтийн хангагдаагүй хэрэгцээ (%)	22.3	24.1		18.9	2012	ХХС
4	Жирэмсний эрт хяналтын хувь	86.3	85.4		88.2	2014	ЭМХТ
5	Эрүүл мэндийн мэргэжилтний эх барьсан төрөлтийн хувь (%)	Гэрт	56.6		...	2014	ЭМХТ
		Эмнэлэгт	99.9		...	2014	ЭМХТ
6	Мэс заслын аргаар төрсөн төрөлтийн эзлэх хувь (%)	24.6	26.4		7.7	2014	ЭМХТ
7	Төрсний дараах эх, нярайн хяналтын гэрийн үзлэгийн хувь (%)						
		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хот	Хөдөө	
8	Төрсний дараах нярайн таталтын эсрэг вакцинжуулалт хийгдсэн нярайн хувь (%)						
9	Суулгалтаар өвдсөн 2-59 сартай хүүхдийн цинкийн бэлдмэл хүлээж авсан тоо						
10	6-59 сартай хүүхдийн сүүлийн 6 сар А витамин хүлээж авсан хүүхдийн хувь						
11	5-аас доош насны амьсгалын замын хурц өвчнөөр өвдсөн хүүхдийн тоо	170885	80119	90766	...	...	2014 ЭМХТ
V Эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд		Бүгд	Эрэгтэй		Эмэгтэй		
1	Дундаж наслалт (жилээр)	69.57	65.91		75.49	2014	ҮСХ
2	Хүн амын нас баралт /100 000 хүн амд/	556.7	677.6		428.8	2014	ЭМХТ
		Бүгд	Хот		Хөдөө		
3	Нөхөн үржихүйн насны цус багадалттай эмэгтэйчүүдийн хувь (15-49 нас)	...	...		...	2014	ЭМХТ
4	Цус багадалттай жирэмсэн эхчүүдийн хувь	4.3	...		...	2014	ЭМХТ
5	Өсвөр насны охидын төрөлтийн хувь (15-19 насны 1000 охид тутамд)	5.5	5.5		5.3	2014	ЭМХТ
6	Төрсний дараах цус алдалтын тохиолдлын тоо	1456	1241		215	2014	ЭМХТ
7	Төрсний дараах цус алдалтаар нас барсан эхийн эндэгдэлийн тоо	0	0		0	2014	ЭМХТ
8	Жирэмсний хожуу үеийн хордлого болон төрөх үеийн хүндрэлүүдийн тохиолдолын тоо	30806	29775		1031	2014	ЭМХТ
9	Жирэмсний хожуу үеийн хордлого болон төрөх үеийн хүндрэлээс шалтгаалсан эхийн эндэгдлийн тоо	3	3		...	2014	ЭМХТ
10	Эхийн эндэгдлийн тоо	25	25		0	2014	ЭМХТ
11	Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)	30.6	...		...	2014	ЭМХТ

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл			Он	Эх үүсвэр
		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй		
12	Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд)	10.0	11.2	8.8	2014	ЭМХТ
13	Нялхсын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/	15.3	17.2	13.3	2014	ЭМХТ
14	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/	18.4	20.3	16.4	2014	ЭМХТ
15	Осол гэмтлийн тохиолдлын тоо	168049	107489	60560	2014	ЭМХТ
16	Осол гэмтлийн нас баралтын тоо	2769	1541	1228	2014	ЭМХТ
17	Бусдад хорлогдсон ба хүчирхийлэлийн тохиолдлын тоо	...	...	...		
18	Бусдад хорлогдсон ба хүчирхийлэлээс шалтгаалсан нас баралтын тоо	250	210	40	2014	ЭМХТ
19	Зам тээврийн ослын тохиолдлын тоо	...	...	...		
20	Зам тээврийн ослын нас баралтын тоо	679	525	154	2014	ЭМХТ
21	Амиа хорлосон тохиолдлын тоо	...	...	...		
22	Амиа хорлосон нас баралтын тоо	490	404	86	2014	ЭМХТ
23	Амиа хорлолтын хувь	...	...	...		
24	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн тархалтын түвшин					
25	Хумхаа өвчний нас баралтын хувь (100 000 хүн амд)	...	...	...		
26	Хумхаа өвчний тохиолдлын хувь (эрсдэлтэй орчны 1000 хүн амд)	...	...	...		
27	Plasmodium falciparum -аар үүсгэгдсэн хумхаа өвчний нотлогдсон тохиолдлын тоо	...	...	...		
28	Plasmodium vivax-аар үүсгэгдсэн хумхаа өвчний нотлогдсон тоо	...	...	...		
29	Хумхаа өвчний тохиолдлын баталгаажсан тоо	3	2	1		ЭМХТ
30	Хумхаа өвчнөөр нас барсан тохиолдлын тоо	...	...	...		
31	Зүрх судасны өвчний нас баралт (100 000 хүн амд)	191.1	218.3	160.9	2014	ЭМХТ
32	Хорт хавдрын нас баралт (100 000 хүн амд)	134.3	151.7	114.6	2014	ЭМХТ
33	Чихрийн шижингийн нас баралт (100 000 хүн ам)	5.3	5.3	5.3	2014	ЭМХТ
34	Амьсгалын замын өвчний нас баралт (100 000 хүн амд)	19.7	24.1	15.0	2014	ЭМХТ

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл			Он	Эх үүсвэр
VI Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөц		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй		
1	Их эмчийн тоо	9300	2117	7183	2014	ЭМХТ
	30-аас доош насны	2612	699	1913	2014	ЭМХТ
	30-39 насны	2338	570	1768	2014	ЭМХТ
	40-49 насны	2239	434	1805	2014	ЭМХТ
	50-59 насны	1691	268	1423	2014	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	420	146	274	2014	ЭМХТ
2	Сувилагчын тоо	10948	334	10614	2014	ЭМХТ
	30-аас доош насны	3225	208	3017	2014	ЭМХТ
	30-39 насны	2665	55	2610	2014	ЭМХТ
	40-49 насны	3267	42	3225	2014	ЭМХТ
	50-59 насны	1738	26	1712	2014	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	53	3	50	2014	ЭМХТ
3	Эх баригч бага эмчийн тоо	888	18	870	2014	ЭМХТ
	30-аас доош насны	314	15	299	2014	ЭМХТ
	30-39 насны	133	0	133	2014	ЭМХТ
	40-49 насны	317	317		2014	ЭМХТ
	50-59 насны	102	1	101	2014	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	21	1	20	2014	ЭМХТ
4	Шүдний эмчийн тоо	934	168	766	2014	ЭМХТ
	30-аас доош насны	352	64	288	2014	ЭМХТ
	30-39 насны	254	52	202	2014	ЭМХТ
	40-49 насны	200	32	168	2014	ЭМХТ
	50-59 насны	101	14	87	2014	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	27	6	21	2014	ЭМХТ
5	Эм зүйчийн тоо	1611	161	1450	2014	ЭМХТ
	30-аас доош насны	537	50	487	2014	ЭМХТ
	30-39 насны	415	40	375	2014	ЭМХТ
	40-49 насны	319	47	272	2014	ЭМХТ
	50-59 насны	268	14	254	2014	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	72	10	62	2014	ЭМХТ
6	Нийгмийн эрүүл мэндийн ба орчны эрүүл ахуйн мэргэжилтний тоо	838	154	684	2014	ЭМХТ
	30-аас доош насны	288	68	220	2014	ЭМХТ
	30-39 насны	230	41	189	2014	ЭМХТ
	40-49 насны	180	21	159	2014	ЭМХТ
	50-59 насны	117	9	108	2014	ЭМХТ
	60 ба түүнээс дээш насны	23	15	8	2014	ЭМХТ

7	Эрүүл мэндийн удирдах ажилтан	799	309	490	2014	ЭМХТ		
	30-аас доош насны	58	21	37	2014	ЭМХТ		
	30-39 насны	166	65	101	2014	ЭМХТ		
	40-49 насны	283	110	173	2014	ЭМХТ		
	50-59 насны	239	86	153	2014	ЭМХТ		
	60 ба түүнээс дээш насны	53	27	26	2014	ЭМХТ		
	8	Лаборантын тоо	1047	78	969	2014	ЭМХТ	
	30-аас доош насны	308	39	269	2014	ЭМХТ		
	30-39 насны	214	10	204	2014	ЭМХТ		
	40-49 насны	350	19	331	2014	ЭМХТ		
	50-59 насны	164	10	154	2014	ЭМХТ		
	60 ба түүнээс дээш насны	11	0	11	2014	ЭМХТ		
	9	Сэргээн засах эмчилгээний эмчийн тоо	121	...	...	2014	ЭМХТ	
	30-аас доош насны	...	...	...	2014	ЭМХТ		
	30-39 насны	...	...	...	2014	ЭМХТ		
	40-49 насны	...	...	...	2014	ЭМХТ		
	50-59 насны	...	...	...	2014	ЭМХТ		
	60 ба түүнээс дээш насны	...	...	...	2014	ЭМХТ		
	10	Эрүүл мэндийн бусад ажиллагчдын тоо	12355	3836	8519	2014	ЭМХТ	
	30-аас доош насны	1844	494	1350	2014	ЭМХТ		
	30-39 насны	3452	966	2486	2014	ЭМХТ		
	40-49 насны	4373	1249	3124	2014	ЭМХТ		
	50-59 насны	2594	1073	1521	2014	ЭМХТ		
	60 ба түүнээс дээш насны	92	54	38	2014	ЭМХТ		
			Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Улсын	Хувийн	
11	Анагаах ухааны сургууль төгсөгчидийн тоо	2261	344	1917	1227	1034	2014	БСШУЯ
12	Сувилагч	573	29	544	283	290	2014	БСШУЯ
13	Эх баригч	99	7	92	99	0	2014	БСШУЯ
14	Шүдний эмч	140	26	114	98	42	2014	БСШУЯ
15	Эм зүйч	197	19	178	45	152	2014	БСШУЯ
VII Зан үйлийн эрсдэлтэй хүчин зүйлүүд		Бүгд	Хот		Хөдөө			
1	Баталгаат усан хангамжын эх үүсвэрээс ус хэрэглэж байгаа хүн амын хувь	82.0	100.0		53.0		2010	ХХС
2	Эрүүл ахуйн шаардлага хангахуйц нөхцөлд амьдарч байгаа хүн амын хувь	51.0	64.0		29.0		2010	ХХС
3	Хүрээлэн буй орчины агаарын чанардах үндэсний стандартын хувь	...	...		...			
4	Бага жинтэй төрсөн нярайн тохиолдол	3587	3331		256		2014	ЭМХТ
5	Төрсний дараа 1 цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн эзлэх хувь	93.0					2014	ЭМХТ
6	Дан хөхөөр хооллосон 6 сар хүртэлх насны хүүхдийн эзлэх хувь	65.7	62.5		69.9		2011	ХХС
7	Хөхөөр болон нэмэлт хоол хэрэглэдэг 6-8 сартай нялхасын хувь						2011	ХХС

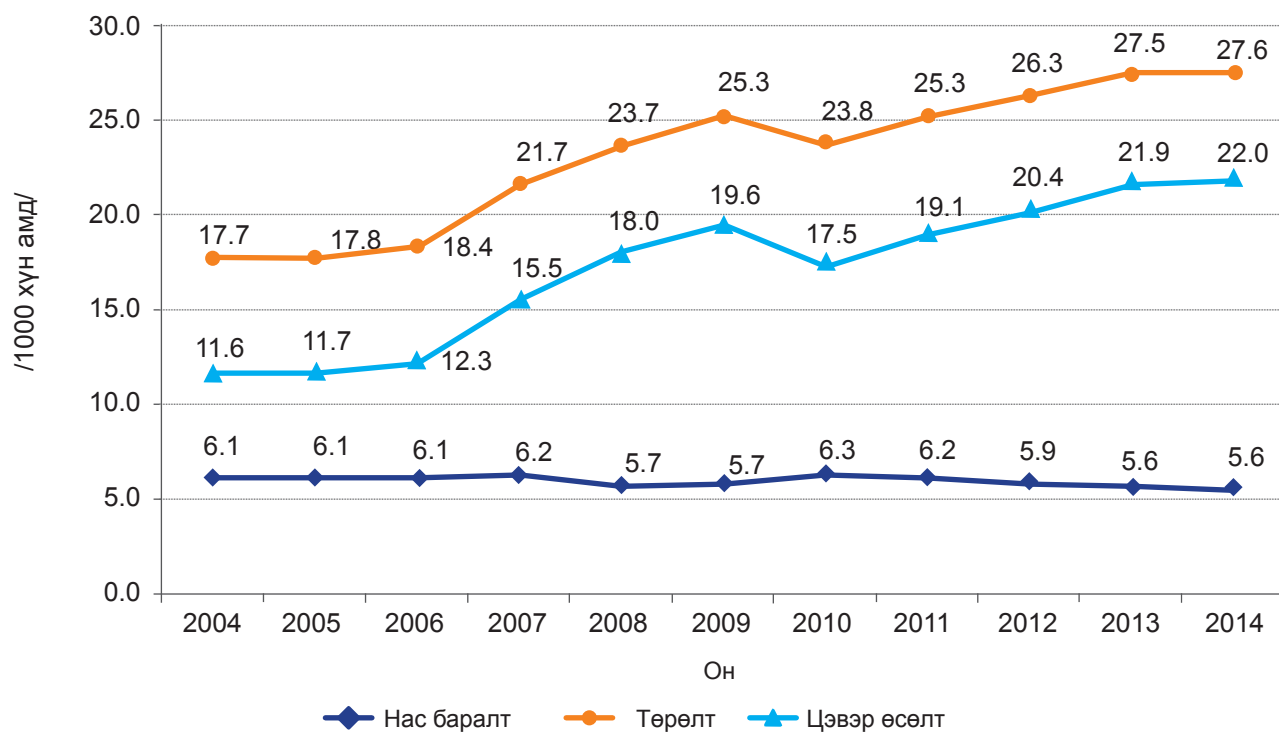
		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хот	Хөдөө		
8	5 хүртэлх насны тураалтай хүүхдийн эзлэх хувь	3.3	3.6	3	2.8	4	2010	ХХС
9	5 хүртэлх насны туранхай хүүхдийн эзлэх хувь	1.6	1.9	1.3	1.9	1.3	2010	ХХС
10	5 хүртэлх насны өсөлтийн хоцролттой хүүхдийн эзлэх хувь	15.3	17.1	13.5	11.9	19.9	2010	ХХС
11	Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэгчид, хувиар	23.5	37.5	9.7			2013	ХБӨС
12	15-аас дээш насны хүмүүсийн архины хэрэглээний тархалтын түвшин	64.6	74.5	54.8			2013	ХБӨС
13	Тамхи татдаг хүмүүсийн эзлэх хувь	27.1	49.1	5.3			2013	ХБӨС
	13-15 насны тамхи татдаг хүний тоо	...						
	15-аас дээш насны тамхи татдаг хүний тоо	27.1	49.1	5.3	...		2013	ХБӨС
14	Цусны даралт ихсэх өвчтэй 18-аас дээш насны хүний тархалтын түвшин	27.5	30.5	24.5	...		2013	ХБӨС
15	18-аас дээш насны хүмүүсийн нэг өдөрт хэрэглэх давсны хэрэглээ грамаар (гр/өдөрт)				...			
16	18-аас дээш насны хөдөлгөөний дутагдалтай хүмүүсийн тархалтын түвшин	22.3	21.3	23.2	...		2013	ХБӨС
17	18-аас дээш насны чихрийн шижин өвчний тархалтын түвшин	6.9	7.6	6.3	...		2013	ХБӨС

БҮЛЭГ 12. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

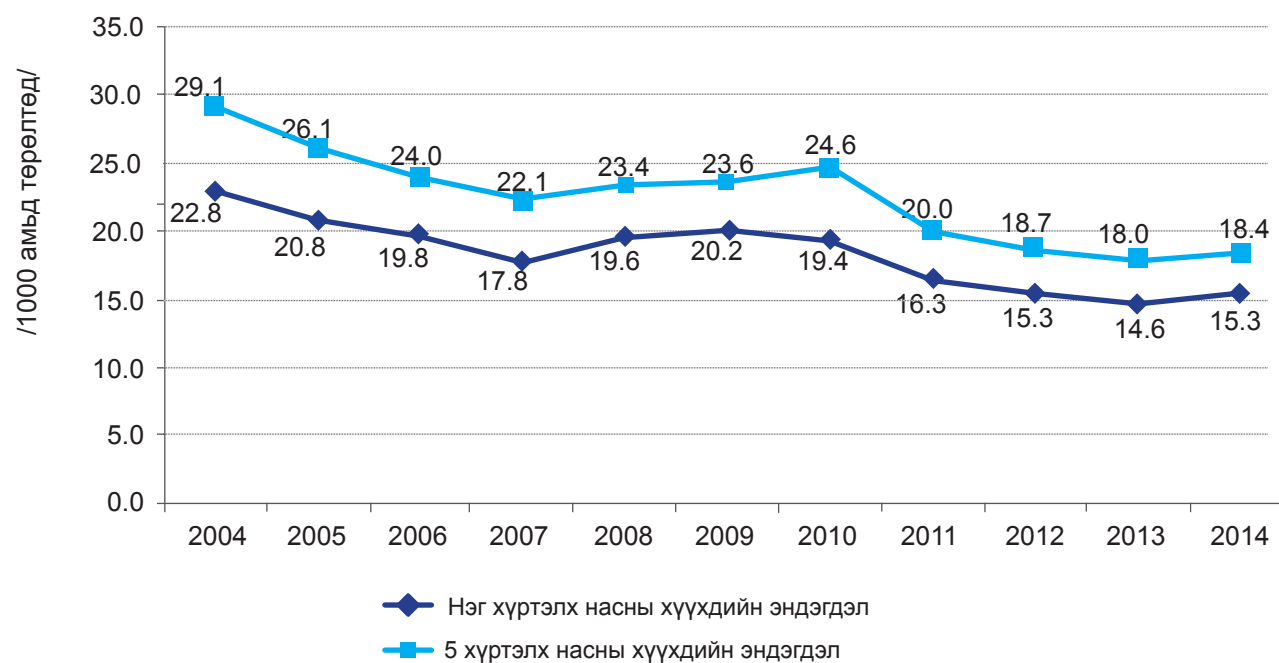
Эрүүл мэндийн зарим үндсэн үзүүлэлтүүд, 2014 он

№	Аймаг/хотын нэр	2014 оны жилийн эцсийн хүн амын тоо	10,000 хүн амд						Нэг их эмчид ногдох хүний тоо	Нэг их эмчид ногдох дундаж мэргэжилтэн	Жилд нэг иргэний үзүүлсэн дундаж тоо	1000 хүнд ногдох				5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	
			Орны тоо	Хүний их эмч	Сувилгач	Эмнэлгийн болон мэргэжлийн боловсрол-той бусад ажилтан	Бүгд	Бүх ажиллагсад				Төрөлт	Нас баралт	Цэвэр өсөлт	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1000 амьд төрөлтөд	Мөн насны 1000 хүүхдэд	Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд
1	Архангай	93086	57.2	17.9	30.2	31.4	134.3	174.9	558.6	1.8	2.9	24.4	5.0	19.4	13.3	3.8	18.3
2	Баян-Өлгий	95151	70.5	16.6	30.2	25.1	123.9	141.9	601.3	1.5	4.1	29.7	5.0	24.7	23.7	6.3	26.5
3	Баянхонгор	83044	57.8	20.4	36.8	32.3	146.5	172.9	489.3	1.6	3.2	27.0	5.9	21.1	15.1	4.2	19.7
4	Булган	60494	57.7	18.4	35.8	31.1	138.1	173.2	542.5	1.7	3.2	17.5	5.5	12.1	20.8	3.7	23.8
5	Говь-Алтай	56735	68.1	29.3	44.3	47.1	195.9	146.8	341.8	1.6	4.5	23.0	5.3	17.7	24.5	5.7	26.9
6	Говь-Сүмбэр	16058	55.7	37.6	42.1	35.6	168.5	179.4	266.0	0.9	7.7	31.8	5.4	26.4	6.1	1.4	6.1
7	Дархан-Уул	99947	66.0	25.3	37.5	24.6	131.8	151.6	394.7	1.0	6.0	28.7	5.8	22.9	7.0	2.3	8.4
8	Дорноговь	63808	62.8	31.0	31.3	27.1	149.9	159.1	322.3	0.9	6.4	23.6	5.7	17.9	13.4	3.8	19.5
9	Дорнод	75194	58.3	23.2	36.5	24.8	139.6	171.4	431.5	1.1	4.9	27.0	6.1	21.0	9.6	3.1	13.1
10	Дундговь	44351	55.6	27.2	37.0	36.0	169.9	180.0	368.1	1.3	4.2	23.2	5.7	17.5	16.9	4.3	20.0
11	Завхан	69732	66.4	22.8	38.7	45.6	177.4	150.6	438.9	2.0	5.0	24.1	5.9	18.2	23.5	5.8	26.6
12	Орхон	94421	62.7	27.5	36.2	28.3	135.3	159.4	363.6	1.0	6.4	30.1	6.0	24.1	14.5	4.6	16.2
13	Өвөрхангай	112992	63.7	20.3	29.1	29.1	125.0	156.9	492.2	1.4	3.2	25.7	5.6	20.1	12.7	3.5	16.0
14	Өмнөговь	59694	69.1	25.1	26.8	26.8	118.7	144.8	398.9	1.1	4.7	22.7	5.0	17.8	20.1	5.2	26.4
15	Сүхбаатар	57423	66.0	21.9	36.7	30.4	136.7	151.5	456.9	1.4	5.9	24.1	6.4	17.6	20.3	4.9	24.8
16	Сэлэнгэ	106212	59.3	18.1	26.9	24.1	112.6	168.6	554.0	1.3	3.8	19.4	4.6	14.8	6.4	1.6	8.9
17	Төв	90107	59.2	20.9	33.5	24.4	145.3	168.9	478.3	1.2	2.9	15.2	4.4	10.8	16.5	2.2	17.2
18	Увс	75792	68.8	19.1	36.2	41.3	148.5	145.4	523.7	2.2	4.4	28.4	6.0	22.4	18.8	5.2	23.0
19	Ховд	81479	70.5	22.2	34.4	33.7	134.9	141.7	450.7	1.5	5.2	28.9	5.5	23.4	19.4	5.7	24.1
20	Хөвсгөл	126043	54.8	17.7	28.5	34.3	122.6	182.6	563.9	1.9	4.1	27.1	6.9	20.2	16.0	4.5	19.3
21	Хэнтий	71212	58.4	21.8	34.0	27.1	146.2	171.2	459.3	1.2	4.7	23.6	5.3	18.3	15.3	3.8	18.3
22	Аймгийн дундаж	1632975	62.4	22.0	33.5	30.7	138.7	160.2	455.0	1.4	4.5	25.0	5.6	19.4	15.7	4.1	19.0
23	Улаанбаатар	1362974	77.6	42.4	40.9	18.1	174.9	128.8	236.1	0.4	7.0	30.6	5.5	25.0	15.0	4.8	17.8
24	Улсын дундаж	2995949	69.4	31.4	36.9	24.9	155.4	144.0	318.6	0.8	5.6	27.6	5.6	22.0	15.3	4.4	18.4

Хүн амын төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт /2004-2014 он/

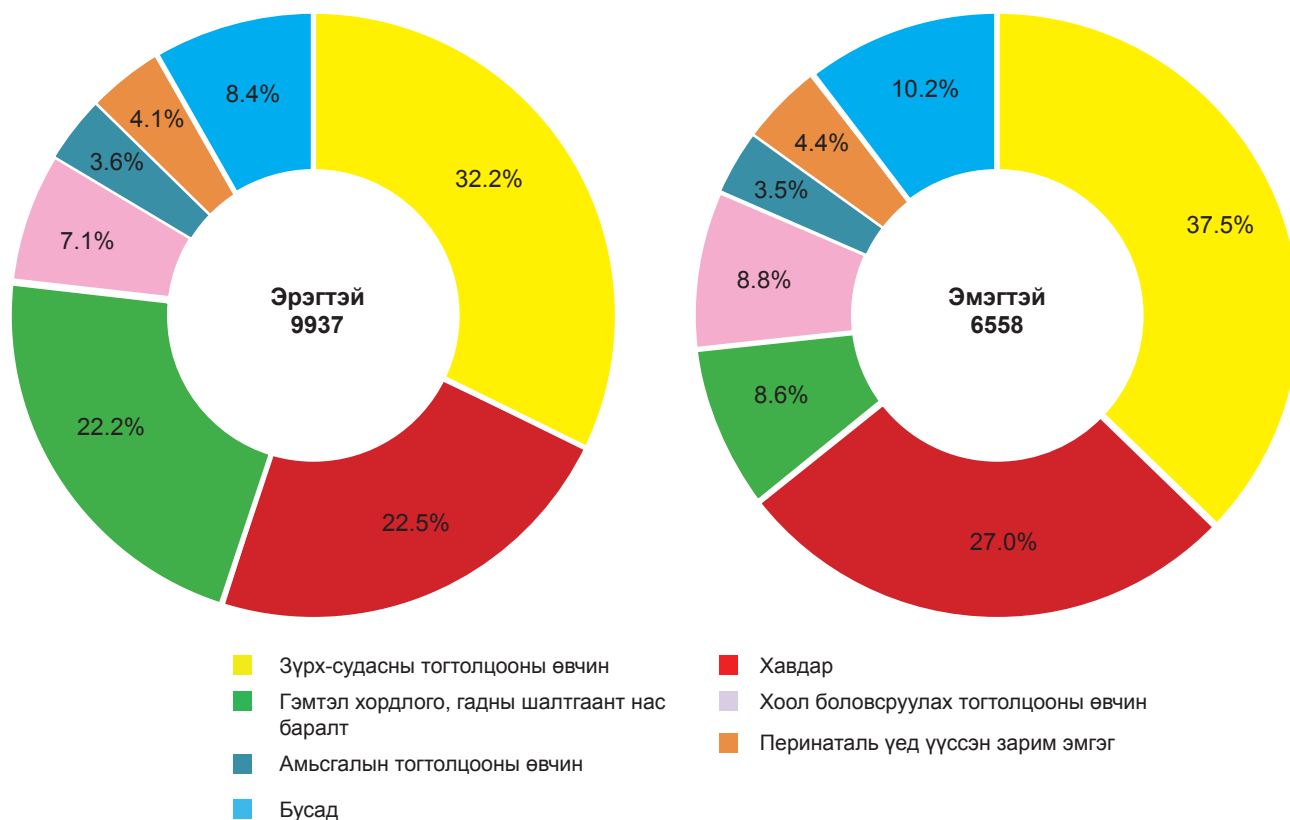
Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /2004-2014 он/

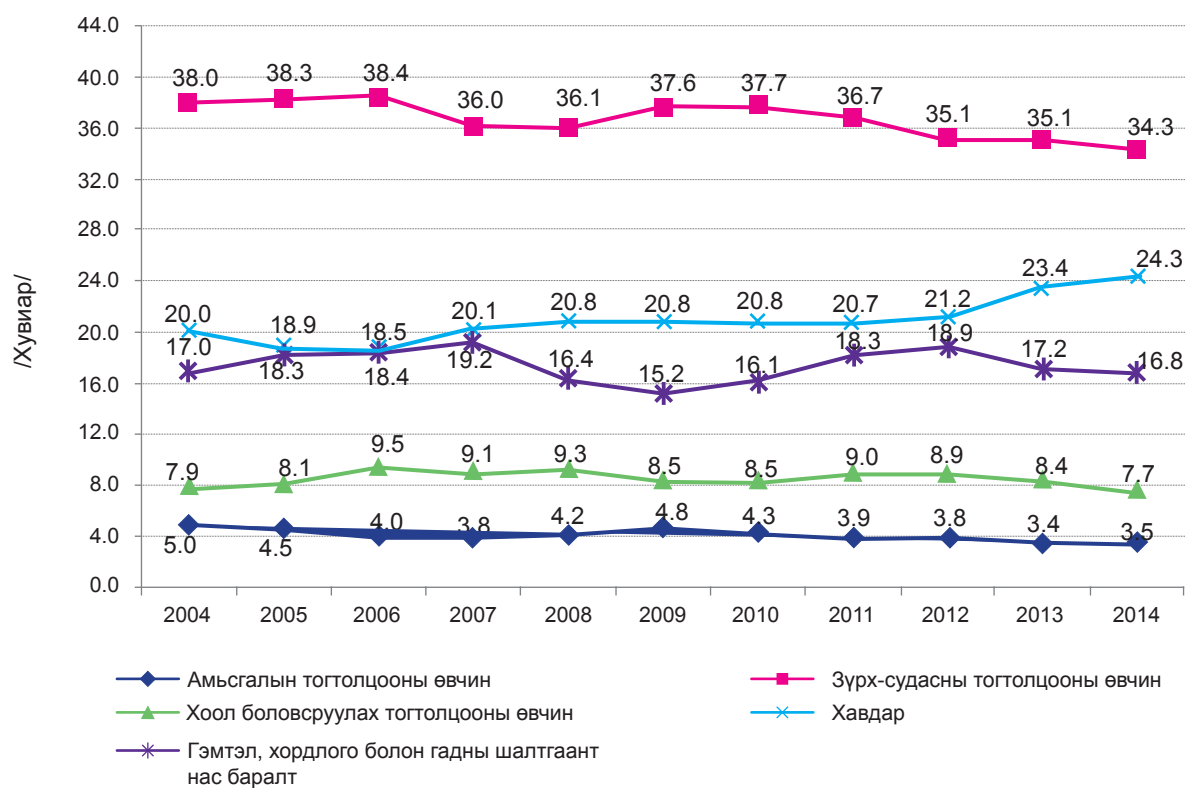
Хүн амын нас баралтын шалтгаан, хүйсээр, 2014 он

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	Бүгд		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	5663	19.11	3202	22.14	2461	16.22
Хавдар	3978	13.43	2225	15.4	1753	11.6
Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт	2769	9.34	2202	15.23	567	3.74
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	1276	4.31	701	4.85	575	3.79
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	584	1.97	354	2.45	230	1.52
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	692	2.34	406	2.81	286	1.89
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	312	1.05	218	1.51	94	0.62
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	317	1.07	200	1.38	117	0.77
Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	209	0.71	112	0.77	97	0.64
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	228	0.77	114	0.79	114	0.75
Бусад	438	1.48	189	1.31	249	1.64
Бүгд	16495	55.67	9937	68.71	6558	43.23

Нас баралтын зонхилох шалтгаан хүйсээр, 2014 он

Хүн амын нас баралтын эхний 5 шалтгаан, хувиар (2004-2014 он)

Нас баралтын эхний 5 шалтгаан (аймгаар), 2014 он

№	Аймаг, хотын нэр	10 000 хүн амд				
		Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хавдар	Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаан	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин
1	Архангай	19.47	11.53	6.83	3.80	1.45
2	Баян-Өлгий	18.76	10.77	3.52	4.58	5.65
3	Баянхонгор	20.06	12.39	9.66	5.33	2.72
4	Булган	25.74	13.91	7.30	2.09	1.22
5	Говь-Алтай	20.90	15.08	6.54	4.91	0.55
6	Говьсүмбэр	23.98	16.85	7.78	1.30	1.94
7	Дархан-Уул	22.42	16.79	7.74	5.13	1.01
8	Дорноговь	15.99	8.23	14.56	6.65	3.17
9	Дорнод	17.99	15.81	12.54	6.27	3.14
10	Дундговь	18.36	17.13	5.14	3.43	3.92
11	Завхан	23.23	16.23	5.81	2.98	2.08
12	Орхон	22.08	16.24	9.56	3.61	0.64
13	Өвөрхангай	25.44	11.65	6.80	3.17	2.61
14	Өмнөговь	16.71	10.88	8.04	3.78	2.05
15	Сүхбаатар	15.74	21.71	9.04	4.34	1.63
16	Сэлэнгэ	20.92	12.03	4.87	3.72	0.86
17	Төв	17.16	10.57	5.00	2.73	1.59
18	Увс	23.64	17.23	8.41	1.47	2.00
19	Ховд	20.32	13.96	6.48	3.24	1.00
20	Хөвсгөл	30.57	17.49	9.48	4.33	1.80
21	Хэнтий	20.33	10.67	7.93	6.34	2.60
22	Аймгийн дундаж	21.30	13.93	7.70	4.05	2.04
23	Улаанбаатар	16.56	12.84	11.27	4.60	1.89
24	Улсын дундаж	19.11	13.43	9.34	4.31	1.97

5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, 2014 он

Өвчний бүлэг /ӨОУА-10/	0-1 хүртэлх нас		5 хүртэлх нас	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг	692	55.3	692	46.0
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	178	14.2	218	14.5
Төрөлхийн гажиг, хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	166	13.3	188	12.5
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	82	6.6	202	13.4
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	34	2.7	45	3.0
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	53	4.2	81	5.4
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	15	1.2	23	1.5
Бусад	31	2.5	56	3.7
Бүгд	1251	100.0	1505	100.0

Нялхсын эндэгдлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан (2010-2014 он)

Шалтгаан	2010	2011	2012	2013	2014
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	51.14	49.8	54.8	52.9	55.3
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	21.57	20.7	17.8	15.7	14.2
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	12.00	12.3	12.2	15.1	13.3
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	6.90	6.2	5.5	6.9	6.6
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	2.27	4.3	2.1	2.7	2.7
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	3.37	4.3	4.3	4.4	4.2
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	0.78	0.6	0.9	1.1	1.2

 Тэргүүлэх шалтгаан
 Хоёр дахь шалтгаан
 Гуравдугаар шалтгаан
 Дөрөвдүгээр шалтгаан
 Тавдугаар шалтгаан

Нялхсын эндэгдэл, 2014 он

Шалтгаан	Үзүүлэлт
1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	15.3
Нярайн эрт үеийн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	8.1
Нярайн хожуу үеийн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	1.9
Нярайн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	10.0
Перинаталь нас баралт / амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд /	14.5

Нярайн эндэгдэл /2010-2014 он/

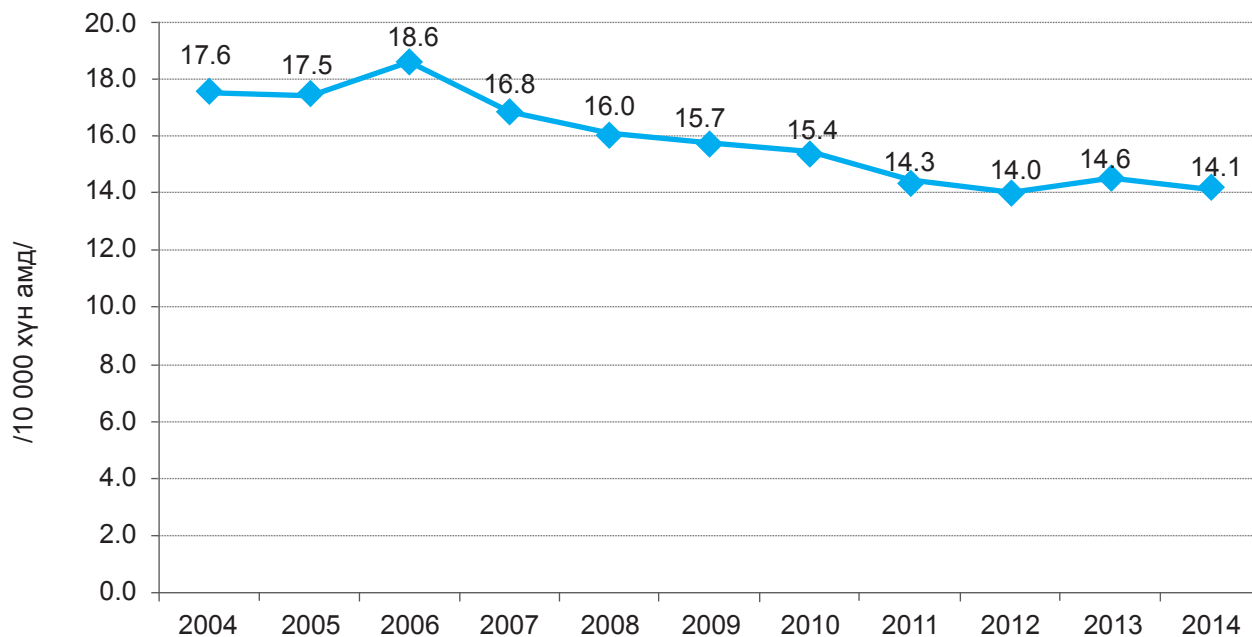
Нялхсын эндэгдэл, 2014 он

№	Аймаг хотын нэр	Перинаталь нас баралт (амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд)	Амьгүй төрөлт (амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн эрт үеийн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн хожуу үеийн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)
	А	1	2	3	4	5
1	Архангай	13.2	5.5	8.3	7.8	0.5
2	Баян-Өлгий	18.5	10.3	11.1	8.2	2.9
3	Баянхонгор	17.7	10.9	8.2	6.9	1.4
4	Булган	13.8	3.0	13.9	10.9	3.0
5	Говь-Алтай	22.7	10.9	16.6	11.9	4.7
6	Говьсүмбэр	8.1	6.1	2.0	2.0	0.0
7	Дархан-Уул	7.7	4.9	3.5	2.8	0.7
8	Дорноговь	10.7	3.3	8.7	7.4	1.3
9	Дорнод	13.5	8.5	5.5	5.0	0.5
10	Дундговь	13.6	7.3	6.3	6.3	0.0
11	Завхан	14.8	3.7	16.7	11.1	5.6
12	Орхон	14.4	7.0	8.8	7.4	1.4
13	Өвөрхангай	12.6	5.4	8.3	7.3	1.1
14	Өмнөговь	18.6	8.3	13.9	10.4	3.5
15	Сүхбаатар	13.4	6.7	12.8	6.8	6.0
16	Сэлэнгэ	9.3	6.4	3.4	3.0	0.5
17	Төв	9.7	3.7	6.7	6.0	0.7
18	Увс	15.9	4.2	13.2	11.8	1.4
19	Ховд	15.5	4.3	13.8	11.2	2.6
20	Хөвсгөл	17.3	8.4	9.9	9.0	0.9
21	Хэнтий	15.8	7.3	10.4	8.6	1.8
22	Аймгийн дундаж	14.3	6.6	9.5	7.7	1.8
23	Улаанбаатар	14.7	6.2	10.4	8.5	1.9
24	Улсын дундаж	14.5	6.4	10.0	8.1	1.9

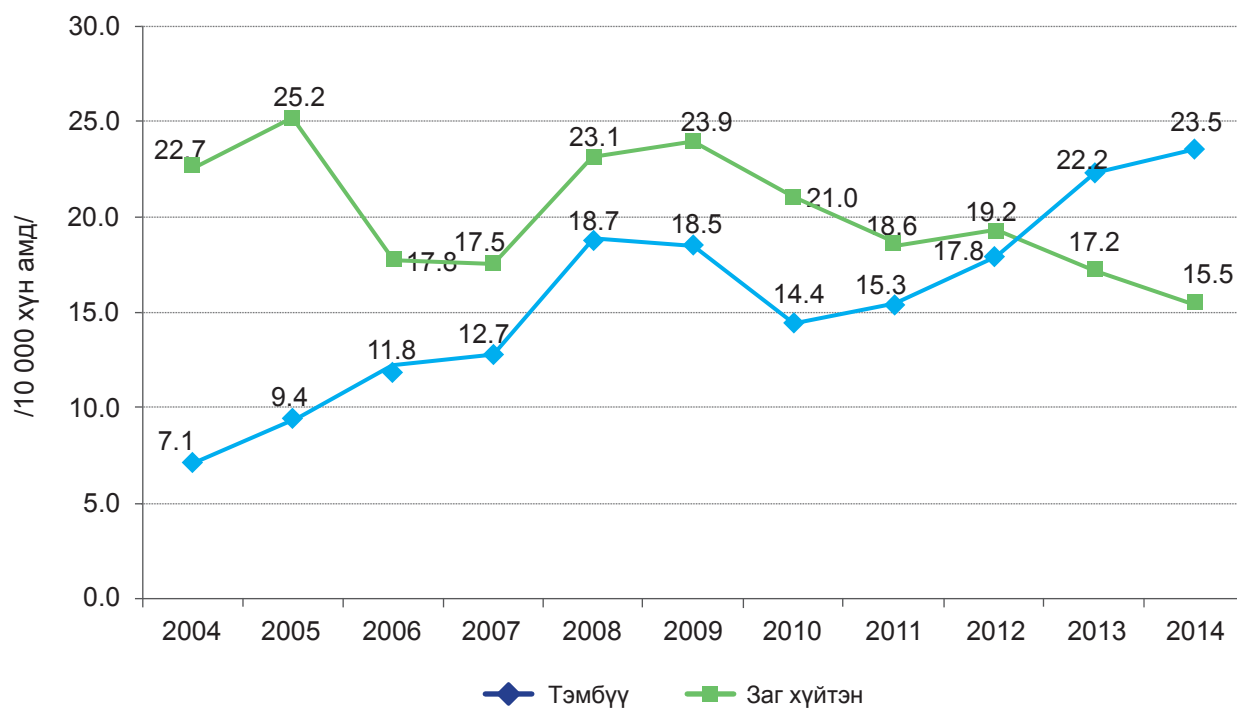
Халдварт өвчин, 10 000 хүн амд (2010-2014 он)

Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	10 000 хүн амд				
	2010	2011	2012	2013	2014
Балнад	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Сальмонеллт бусад халдвар	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3
Цусан суулга	12.6	7.6	7.4	7.0	7.9
Сүрьеэ	15.4	14.3	14.2	14.6	14.1
Тарваган тахал	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Боом	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0
Бруцеллёз	1.5	1.4	1.6	1.3	0.9
Улаан эсэргэнэ	0.1	0.2	0.3	1.0	0.9
Менингококкт халдвар	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0
Салхинцэцэг	4.6	11.1	10.1	16.6	15.8
Улаанбурхан	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Улаанууд	0.0	0.1	0.8	0.1	0.0
Вирүст гепатит	33.3	52.8	24.7	9.0	3.9
Вирүст гепатит А	29.7	49.0	21.2	5.7	1.1
Вирүст гепатит В	2.7	2.7	2.3	2.2	2.0
Вирүст гепатит С	0.5	0.5	0.6	0.4	0.4
Гахай хавдар	1.9	3.7	32.6	18.7	1.5
Мөөгөнцөр	16.2	7.9	6.2	4.0	6.5
Тэмбүү	14.4	15.3	17.8	22.2	23.5
Заг хүйтэн	21.0	18.6	19.2	17.2	15.5
Трихоманиаз	16.9	14.4	15.0	13.5	13.0

Сүрьеэгийн өвчлөл /2004-2014 он/

Тэмбүү, заг хүйтний өвчлөл /2004-2014 он/

Хорт хавдрын өвчлөлийн тохиолдлын тоо, тархалт, нас баралт, 2014 он

Хорт хавдар		Тархалт		Тохиолдлын тоо						Нас баралт					
		Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо			10000 хүн амд			Бодит тоо			10000 хүн амд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Уруул амны хөндий, залгиур	1	419	1.4	112	69	43	0.38	0.48	0.28	59	32	27	0.20	0.22	0.18
Улаан хоолой	2	827	2.8	382	225	157	1.29	1.56	1.03	294	177	117	0.99	1.22	0.77
Ходоод	3	2323	7.8	882	575	307	2.98	3.98	2.02	592	394	198	2.00	2.72	1.31
Бүдүүн гэдэс	4	449	1.5	147	62	85	0.50	0.43	0.56	91	42	49	0.31	0.29	0.32
Шулуун гэдэс, хошного	5	161	0.5	41	19	22	0.14	0.13	0.15	29	12	17	0.10	0.08	0.11
Элэг	6	4705	15.9	1907	1037	870	6.44	7.17	5.74	1405	808	597	4.74	5.59	3.94
Нойр булчирхайн өмөн	7	233	0.8	119	67	52	0.40	0.46	0.34	92	54	38	0.31	0.37	0.25
Хоол боловсруулах замын бусад	8	101	0.3	36	18	18	0.12	0.12	0.12	25	11	14	0.08	0.08	0.09
Төвөнх	9	132	0.4	25	22	3	0.08	0.15	0.02	16	14	2	0.05	0.10	0.01
Хамрын хөндий дайвар	10	58	0.2	18	9	9	0.06	0.06	0.06	16	12	4	0.05	0.08	0.03
Уушиг	11	835	2.8	415	334	81	1.40	2.31	0.53	357	285	72	1.20	1.97	0.47
Амьсгалын эрхтний бусад	12	36	0.1	14	6	8	0.05	0.04	0.05	15	9	6	0.05	0.06	0.04
Яс ба үений мөгөөрс	13	256	0.9	63	34	29	0.21	0.24	0.19	41	21	20	0.14	0.15	0.13
Арьс	14	263	0.9	45	16	29	0.15	0.11	0.19	16	5	11	0.05	0.03	0.07
Гялтан ба зөөлөн эд	15	176	0.6	38	18	20	0.13	0.12	0.13	26	16	10	0.09	0.11	0.07
Хөх	16	1055	3.6	170	3	167	0.57	0.02	1.10	49	0	49	0.17	0.00	0.32
Умайн хүзүү	17	3133	10.6	494	0	494	1.67	0.00	3.26	154	0	154	0.52	0.00	1.02
Умай	18	155	0.5	24	0	24	0.08	0.00	0.16	7	0	7	0.02	0.00	0.05
Өндгөвч	19	409	1.4	80	0	80	0.27	0.00	0.53	35	0	35	0.12	0.00	0.23
Эм бэлэг эрхтний бусад	20	118	0.4	13	0	13	0.04	0.00	0.09	3	0	3	0.01	0.00	0.02
Эр бэлэг эрхтэн	21	237	0.8	39	39	0	0.13	0.27	0.00	25	25	0	0.08	0.17	0.00
Давсаг	22	132	0.4	36	26	10	0.12	0.18	0.07	24	19	5	0.08	0.13	0.03
Бөөрний	23	508	1.7	106	54	52	0.36	0.37	0.34	32	21	11	0.11	0.15	0.07
Шээсний замын бусад	24	53	0.2	3	1	2	0.01	0.01	0.01	3		3	0.01	0.00	0.02
Нүд ба түүний дайврын	25	61	0.2	1	1	0	0.00	0.01	0.00	2		2	0.01	0.00	0.01
Тархины	26	252	0.9	62	28	34	0.21	0.19	0.22	32	16	16	0.11	0.11	0.11
Лейкеми	27	161	0.5	44	16	28	0.15	0.11	0.18	24	11	13	0.08	0.08	0.09
Бусад	28	707	2.4	167	51	116	0.56	0.35	0.76	72	36	36	0.24	0.25	0.24
Бүгд	29	17955	60.6	5483	2730	2753	18.5	18.9	18.1	3536	2020	1516	11.93	13.97	9.99

* Мэдээллийн эх сурвалж: Хавдар судлалын төвийн тайлан 2014 он.

Хорт хавдрын өвчлөлийн тохиолдлын тоо, тархалт, нас баралт, 2014 он

№	Аймаг хотын нэр	Тархалт		Тохиолдлын тоо						Нас баралт					
		Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо			10 000 хүн амд			Бодит тоо			1000 хүн амд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
1	Архангай	474	53.0	185	98	87	20.7	22.2	19.3	108	61	47	12.08	13.79	10.41
2	Баян-Өлгий	538	57.4	122	70	52	13.0	14.9	11.1	100	59	41	10.66	12.57	8.75
3	Баянхонгор	384	47.6	168	77	91	20.8	19.4	22.2	106	54	52	13.13	13.59	12.68
4	Булган	438	76.2	150	82	68	26.1	28.2	23.9	97	58	39	16.87	19.92	13.74
5	Говь-Алтай	467	84.9	124	61	63	22.5	22.6	22.5	99	52	47	17.99	19.24	16.78
6	Говь-Сүмбэр	96	62.2	30	22	8	19.4	28.7	10.3	25	18	7	16.20	23.46	9.03
7	Дархан-Уул	767	77.1	255	107	148	25.6	22.1	29.0	167	95	72	16.79	19.59	14.13
8	Дорноговь	330	52.2	115	63	52	18.2	20.0	16.4	69	43	26	10.92	13.64	8.21
9	Дорнод	561	76.5	186	100	86	25.4	27.3	23.4	137	84	53	18.67	22.91	14.44
10	Дундговь	312	76.4	105	55	50	25.7	26.7	24.6	80	54	26	19.58	26.26	12.81
11	Завхан	334	49.7	185	95	90	27.5	28.3	26.8	112	67	45	16.68	19.96	13.40
12	Орхон	660	70.1	231	115	116	24.5	25.0	24.1	134	77	57	14.23	16.75	11.82
13	Өвөрхангай	544	50.7	134	67	67	12.5	12.5	12.4	89	46	43	8.29	8.61	7.98
14	Өмнөговь	384	60.5	105	45	60	16.6	14.2	18.9	72	37	35	11.35	11.70	11.01
15	Сүхбаатар	381	68.9	136	80	56	24.6	28.8	20.3	127	81	46	22.97	29.20	16.70
16	Сэлэнгэ	710	67.8	211	116	95	20.2	22.1	18.2	140	74	66	13.37	14.07	12.66
17	Төв	639	72.6	196	97	99	22.3	21.6	23.0	120	68	52	13.64	15.13	12.08
18	Увс	415	55.4	208	112	96	27.8	29.9	25.6	137	89	48	18.30	23.78	12.81
19	Ховд	500	62.3	153	84	69	19.1	21.0	17.1	105	71	34	13.09	17.77	8.44
20	Хөвсгөл	795	65.0	279	146	133	22.8	24.2	21.5	218	123	95	17.82	20.36	15.34
21	Хэнтий	397	57.2	91	45	46	13.1	13.0	13.3	66	35	31	9.52	10.08	8.95
22	Аймгийн дүн	10126	63.5	3369	1737	1632	21.1	21.9	20.4	2308	1346	962	14.46	16.95	12.01
23	Улаанбаатар	7829	57.3	2114	993	1121	15.5	15.2	15.7	1228	674	554	8.98	10.34	7.74
24	Улсын дүн	17955	60.6	5483	2730	2753	18.5	18.9	18.1	3536	2020	1516	11.93	13.97	9.99

* Мэдээллийн эх сурвалж: Хавдар судлалын төвийн тайлан 2014 он.

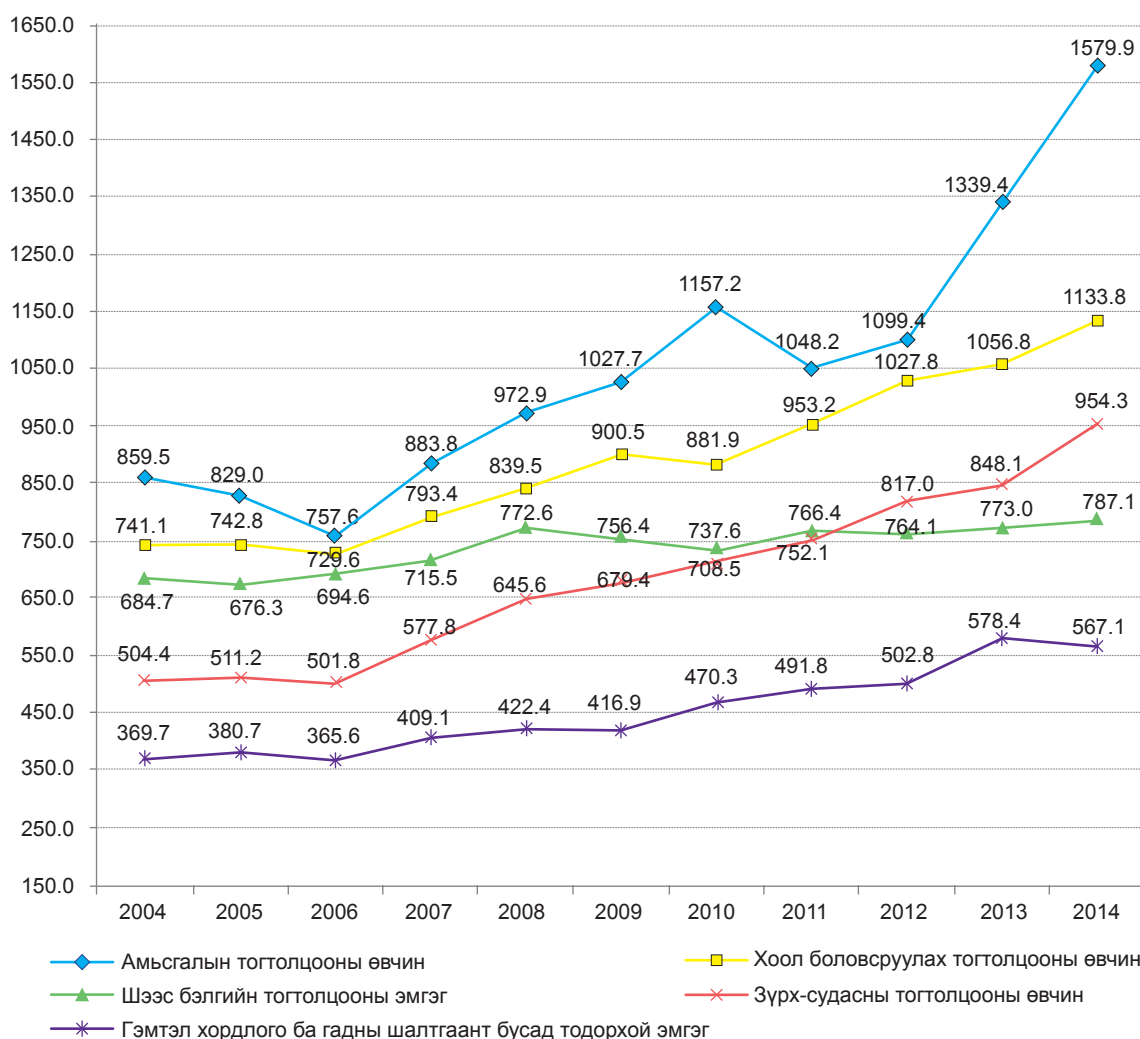
Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2014 он

Аймаг хотын нэр	10 000 хүн амд				
	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан
Архангай	1644.18	1524.23	1171.65	1200.51	255.90
Баян-Өлгий	1005.63	820.98	784.74	690.07	114.71
Баянхонгор	1640.37	1826.65	1243.28	1400.21	251.06
Булган	1785.49	1025.94	1168.36	1354.59	206.75
Говь-Алтай	1128.98	1326.32	799.35	867.31	320.18
Говьсүмбэр	2783.54	807.52	528.84	747.25	534.02
Дархан-Уул	1918.50	1433.77	922.20	1138.77	598.34
Дорноговь	1878.84	1058.38	995.06	853.07	457.48
Дорнод	1623.34	1657.97	567.20	480.36	322.92
Дундговь	1251.93	1193.43	753.11	921.51	143.18
Завхан	1106.31	963.80	830.22	807.14	130.75
Орхон	1079.91	682.92	476.73	560.71	233.80
Өвөрхангай	1155.11	1384.27	870.69	1070.77	319.09
Өмнөговь	2247.80	1430.89	759.99	932.64	308.57
Сүхбаатар	877.27	1118.21	515.87	665.46	275.84
Сэлэнгэ	1221.94	571.34	740.10	796.16	219.10
Төв	1935.50	1558.36	815.43	1169.73	253.63
Увс	1732.86	1158.62	988.76	958.71	186.43
Ховд	1099.46	797.71	722.55	912.13	147.08
Хөвсгөл	1070.93	710.85	725.80	951.53	210.12
Хэнтий	1667.03	1056.80	665.31	853.77	308.86
Аймгийн дундаж	1450.93	1142.61	822.26	931.95	267.99
Улаанбаатар	1730.29	1123.47	746.08	980.39	916.18
Улсын дундаж	1579.86	1133.78	787.10	954.31	567.14

Өвчлөлийн бүтэц, 2014 он

№	ӨОУА-10 нэршил	Хүн амын өвчлөл			Стационарын өвчлөл		
		Тох.тоо	10000 хүн амд	Нийт тох-д эзлэх %	Тох.тоо	10000 хүн амд	Нийт тох-д эзлэх %
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	468129	1579.86	20.7	123170	415.68	16.0
2	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	335951	1133.78	14.9	96090	324.29	12.4
3	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	233228	787.10	10.3	89734	302.84	11.6
4	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	282772	954.31	12.5	114033	384.84	14.8
5	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	168049	567.14	7.4	32908	111.06	4.3
6	Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	33061	111.58	1.5	17842	60.21	2.3
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	134909	455.29	6.0	50238	196.54	6.5
8	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	76386	257.79	3.4	33097	111.70	4.3
9	Жирэмсэн, төрөлт, төрсний дараах үе	131224	442.86	5.8	127819	431.37	16.6
10	Бусад	398103	1343.53	17.6	87292	294.60	11.3
11	Бүгд	2261812	7633.2	100.0	772223	2606.12	100.0

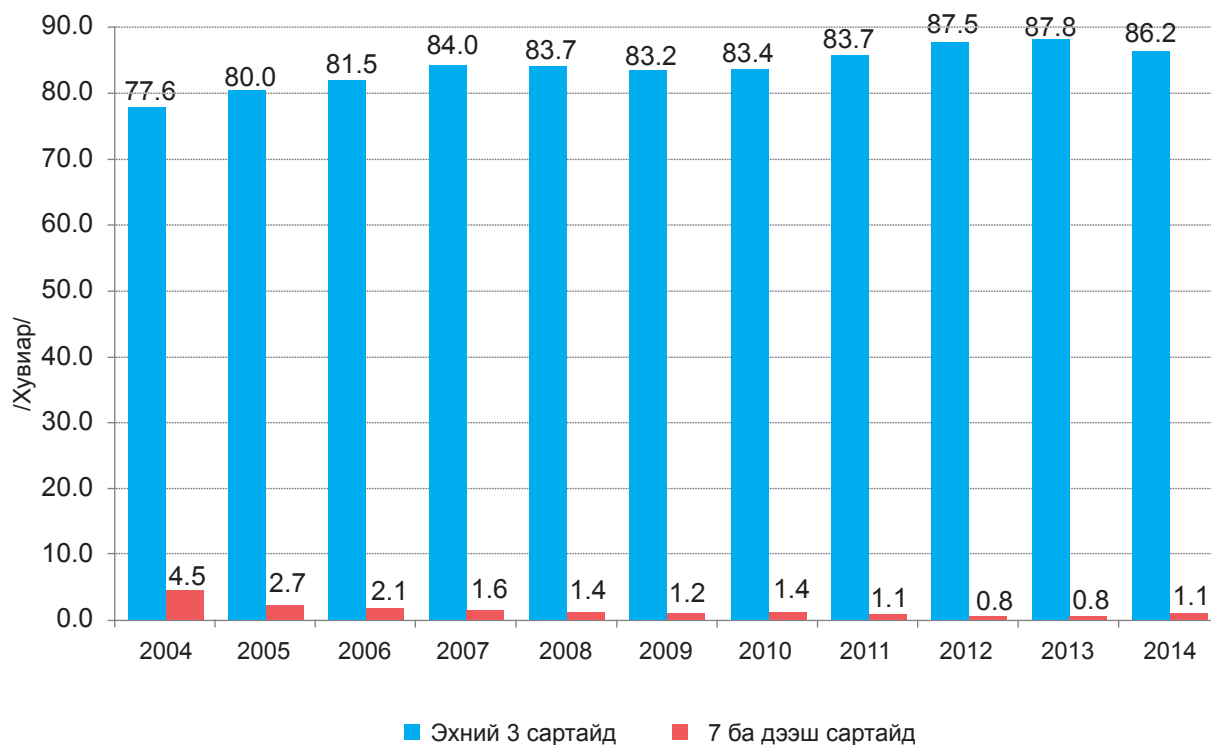
Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан (10 000 хүн амд), 2004-2014 он

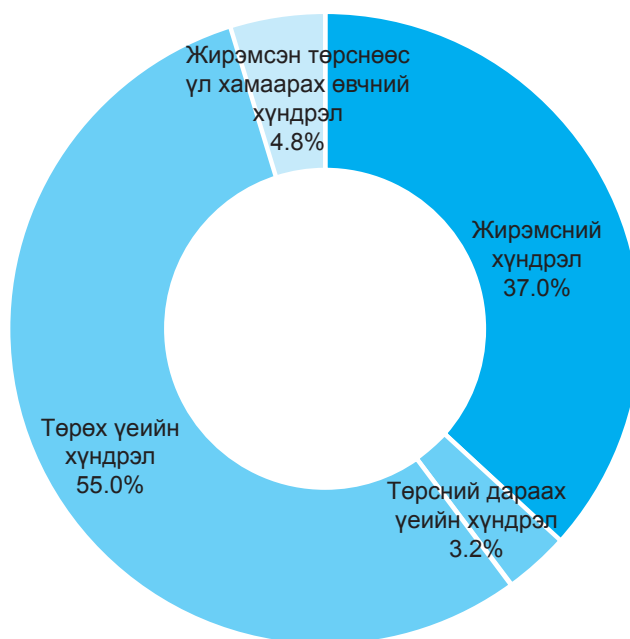
Жирэмсний хяналт, 2014 он

№	Аймаг хотын нэр	Бүгд хяналтад авсан			6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Цус багадалтай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Өсвөр насны жирэмслэлтийн эзлэх хувь	Хожуу жирэмслэлтийн хувь
		Эхний 3 сартайд	4-6 сартайд	7 ба түүнээс дээш сартайд				
	А	1	2	3	4	5	6	7
1	Архангай	91.5	8.0	0.5	85.0	5.6	4.1	12.5
2	Баян-Өлгий	85.6	13.0	1.3	90.4	14.7	1.4	17.3
3	Баянхонгор	82.6	16.0	1.4	94.4	3.1	5.8	11.4
4	Булган	89.2	9.6	1.3	98.6	2.7	5.7	16.9
5	Говь-Алтай	85.6	13.2	1.2	98.3	1.2	3.1	16.1
6	Говьсүмбэр	83.7	14.7	1.6	98.4	1.9	7.8	12.2
7	Дархан-Уул	87.3	12.1	0.6	76.7	7.6	6.1	18.8
8	Дорноговь	86.1	12.7	1.2	94.1	0.5	7.5	15.1
9	Дорнод	87.9	11.5	0.6	58.1	15.0	6.0	15.1
10	Дундговь	86.3	12.7	1.0	97.6	0.9	7.8	14.4
11	Завхан	87.7	11.6	0.7	91.7	3.4	3.3	13.4
12	Орхон	89.6	9.5	1.0	68.2	11.4	4.3	15.2
13	Өвөрхангай	86.0	13.2	0.7	82.1	7.4	6.8	12.8
14	Өмнөговь	86.8	12.2	1.0	93.5	2.0	4.6	11.1
15	Сүхбаатар	88.5	10.9	0.6	97.3	1.9	7.0	13.8
16	Сэлэнгэ	82.7	17.0	0.4	91.6	3.0	6.2	14.9
17	Төв	79.9	18.3	1.8	81.2	2.1	5.2	17.5
18	Увс	92.5	6.8	0.7	91.8	4.9	3.0	14.6
19	Ховд	92.1	7.3	0.6	35.8	5.4	4.8	15.1
20	Хөвсгөл	86.8	12.9	0.3	77.1	5.1	5.1	14.7
21	Хэнтий	86.9	12.6	0.6	98.2	1.3	7.8	14.8
22	Аймгийн дундаж	87.0	12.1	0.9	83.1	5.4	5.2	14.8
23	Улаанбаатар	85.3	13.3	1.4	84.5	3.2	5.1	14.4
24	Улсын дундаж	86.2	12.7	1.1	83.8	4.3	5.1	14.6

Жирэмсний хяналт /2004-2014 он/

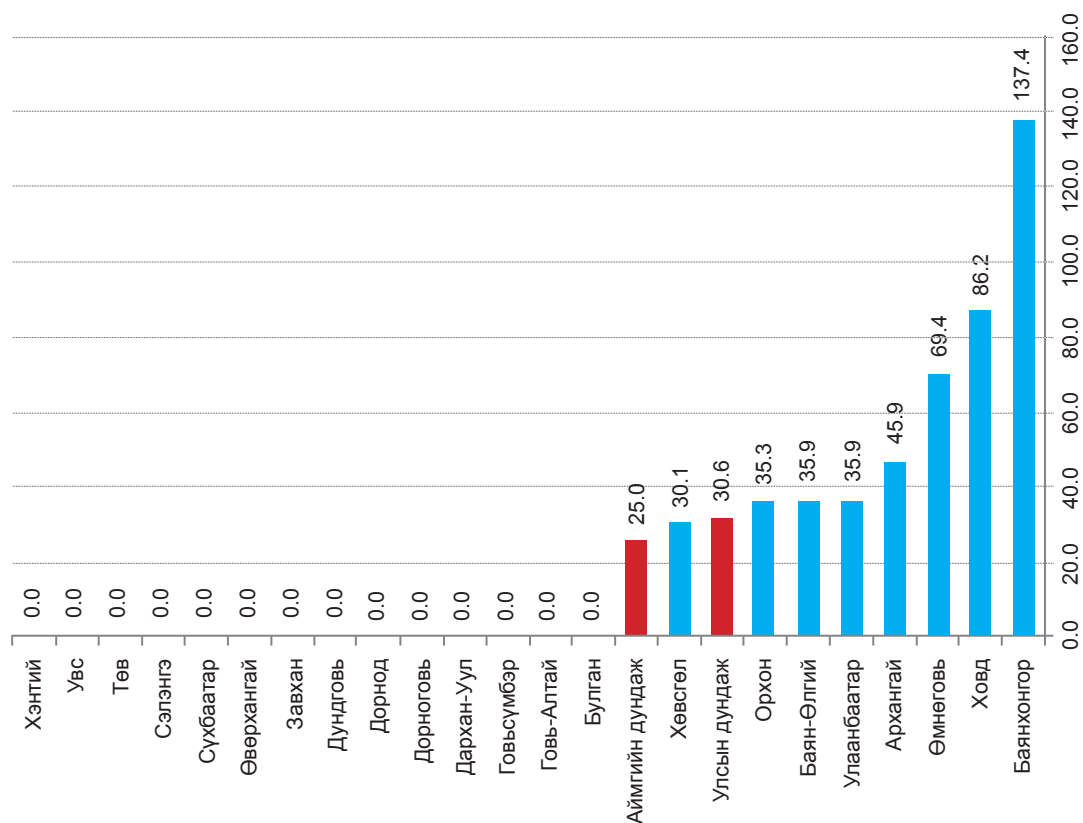

Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэл, 2014 он

Эхийн эндэгдэл / 100 000 амьд төрөлтөд/, 2014 он

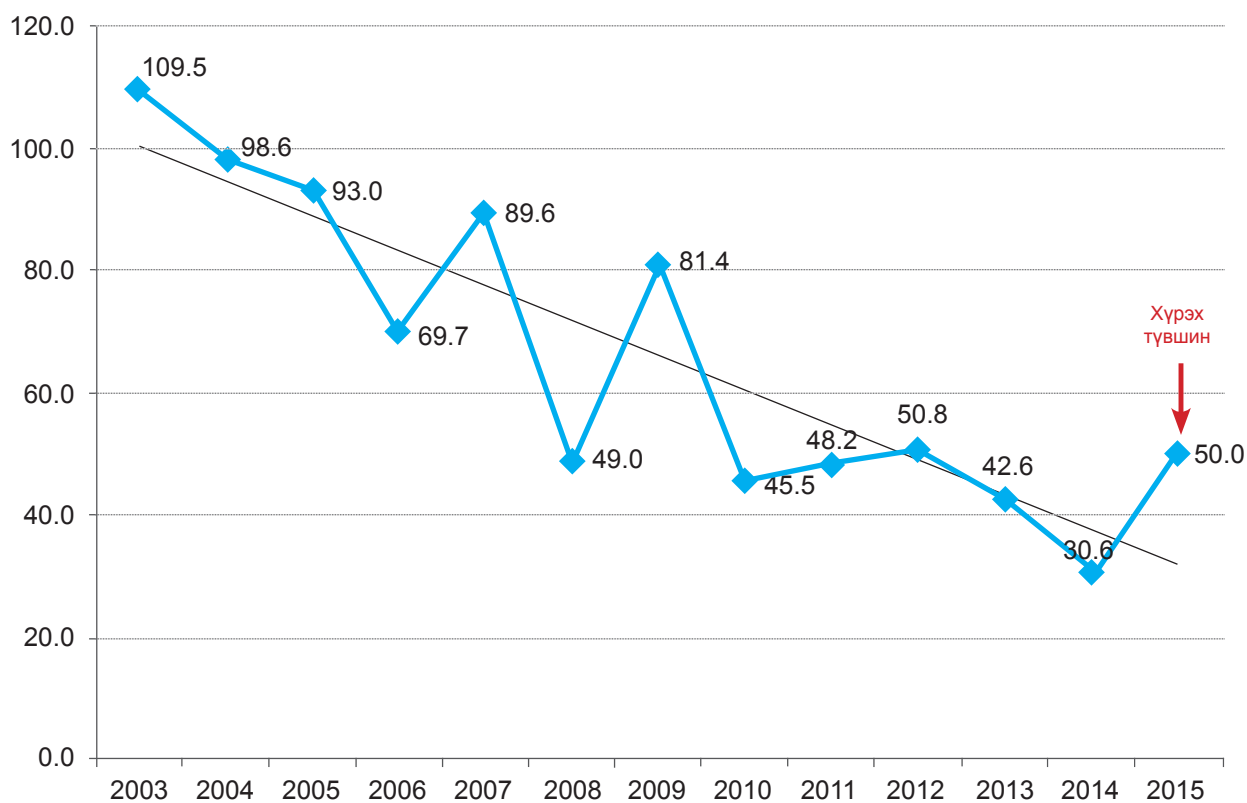
№	Аймаг хотын нэр	100 000 амьд төрөлтөд			
		Бүгд	БОЭТ	Аймаг, хотын НЭ	Хөдөөгийн эмнэлгүүд
	A	1	2	3	4
1	Архангай	45.9	0.0	46.5	0.0
2	Баян-Өлгий	35.9	0.0	162.3	0.0
3	Баянхонгор	137.4	0.0	0.0	0.0
4	Булган	0.0	0.0	0.0	0.0
5	Говь-Алтай	0.0	0.0	0.0	0.0
6	Говьсүмбэр	0.0	0.0	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	0.0	0.0	0.0	0.0
8	Дорноговь	0.0	0.0	0.0	0.0
9	Дорнод	0.0	0.0	0.0	0.0
10	Дундговь	0.0	0.0	0.0	0.0
11	Завхан	0.0	0.0	0.0	0.0
12	Орхон	35.3	35.4	0.0	0.0
13	Өвөрхангай	0.0	0.0	0.0	0.0
14	Өмнөговь	69.4	87.8	0.0	0.0
15	Сүхбаатар	0.0	0.0	0.0	0.0
16	Сэлэнгэ	0.0	0.0	0.0	0.0
17	Төв	0.0	0.0	0.0	0.0
18	Увс	0.0	0.0	0.0	0.0
19	Ховд	86.2	53.7	0.0	0.0
20	Хөвсгөл	30.1	0.0	0.0	0.0
21	Хэнтий	0.0	0.0	0.0	0.0
22	Аймгийн дундаж	25.0	31.0	22.2	0.0
23	Улаанбаатар	35.9	0.0	0.0	0
24	Улсын дундаж	30.6	31.0	22.2	0.0

Эхийн эндэгдлийн шалтгаан, 2014 он

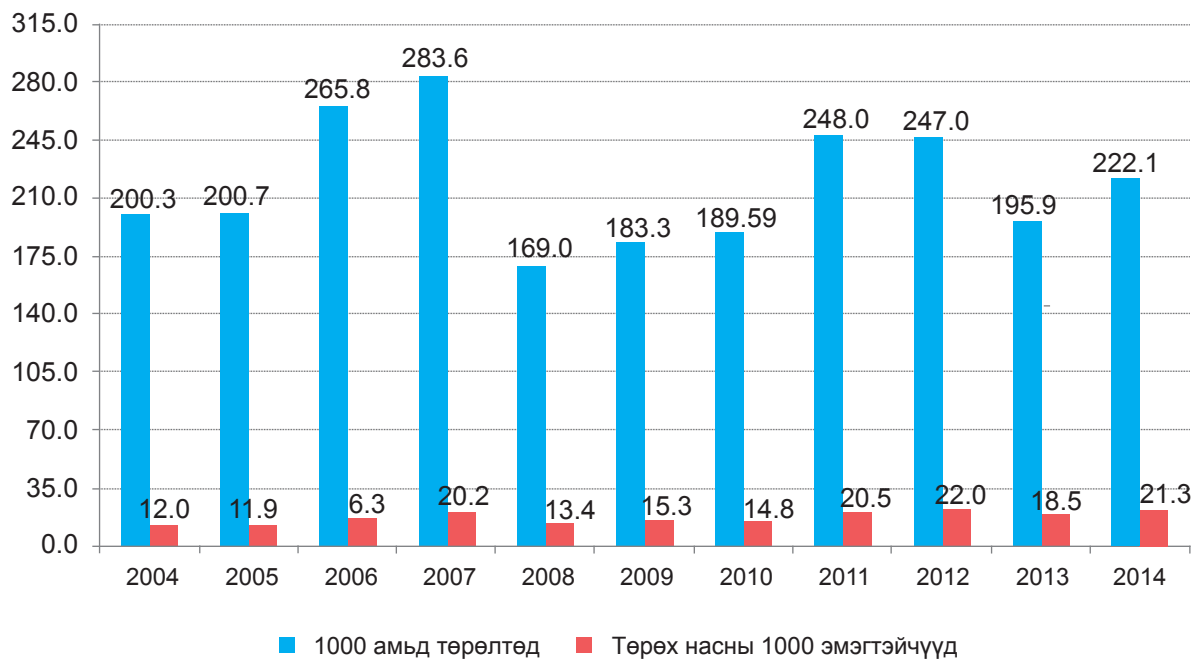
Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд, 2004-2014 он

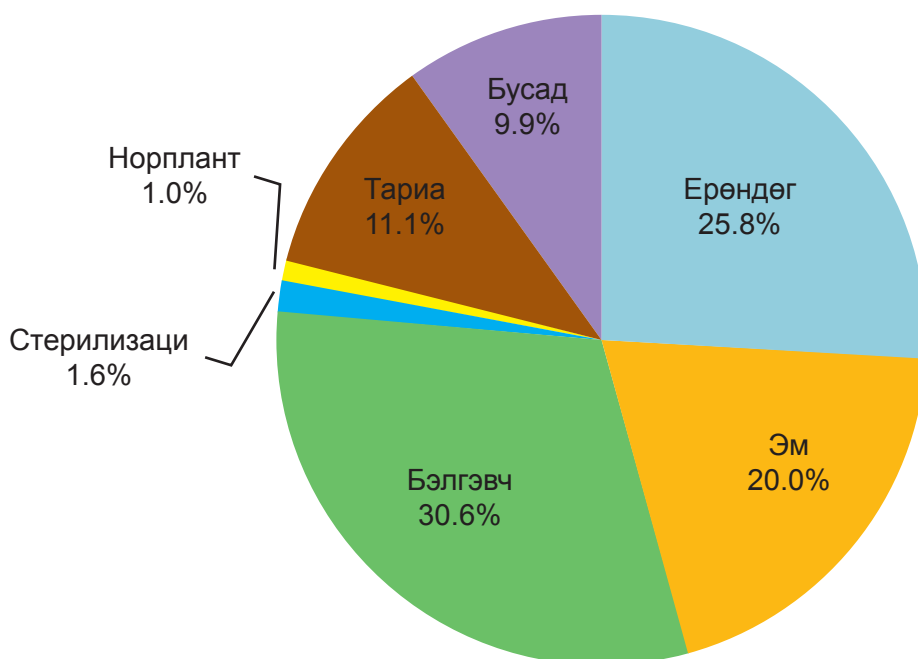
Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь, 2014 он

№	Аймаг, хотын нэр	ЖСА хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Үүнээс					
			Бэлдмэл (эм)	Тариа	Норплант	Бэлгэвч	Ерөндөг	Стерилизаци
	А	1	2	3	4	5	6	7
1	Архангай	77.8	12.0	6.5	0.6	58.9	19.8	1.4
2	Баян-Өлгий	46.7	14.9	26.5	0.9	19.6	36.4	0.7
3	Баянхонгор	61.1	13.2	10.5	0.8	8.6	61.2	4.5
4	Булган	41.0	23.6	11.5	3.5	17.4	37.6	1.5
5	Говь-Алтай	51.5	20.7	15.3	2.5	11.4	45.3	1.3
6	Говьсүмбэр	47.2	41.7	17.6	0.4	28.4	4.9	0.6
7	Дархан-Уул	60.1	19.0	15.4	1.0	32.5	17.6	0.1
8	Дорноговь	79.8	27.0	8.7	2.3	42.2	16.8	1.0
9	Дорнод	63.6	19.4	19.3	0.7	12.4	38.6	3.7
10	Дундговь	52.8	20.4	14.6	0.7	29.5	24.3	1.1
11	Завхан	52.1	18.5	14.8	1.6	20.7	35.5	1.9
12	Орхон	60.3	26.5	12.2	0.3	36.3	23.2	1.3
13	Өвөрхангай	55.5	21.8	16.9	1.0	14.1	38.6	3.6
14	Өмнөговь	54.7	28.0	15.8	1.7	26.6	21.6	4.9
15	Сүхбаатар	60.9	12.2	14.4	0.5	5.7	59.5	7.6
16	Сэлэнгэ	63.1	22.9	15.1	1.5	36.1	21.2	1.8
17	Төв	47.4	23.0	19.8	0.3	24.0	32.5	0.3
18	Увс	43.0	24.9	23.6	0.9	19.3	18.8	2.1
19	Ховд	43.0	23.7	19.2	1.8	25.1	21.9	3.9
20	Хөвсгөл	60.7	17.1	18.3	0.3	15.1	43.3	2.2
21	Хэнтий	45.0	29.9	14.4	0.3	15.6	26.4	2.8
22	Аймгийн дундаж	56.6	20.6	15.3	1.0	25.4	31.4	2.3
23	Улаанбаатар	53.5	19.3	6.2	0.9	36.9	19.2	0.7
24	Улсын дундаж	55.1	20.0	11.1	1.0	30.6	25.8	1.6

Үр хөндөлт, 2004-2014 он

Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, хувиар, 2014 он

Үр хөндөлт, 2014 он

№	Аймаг, хотын нэр	Үр хөндөлт		Үр хөндөлт насаар					Хожуу үр хөндөлт	
		Төрөх насны 1000 эмэгтэйд 15-49	1000 амьд төрөлтөд	Бүгд	20-оос доош насны		35-аас дээш насны		Бодит тоо	1000 амьд төрөлтөд
					Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь		
	А	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Архангай	7.2	85.3	186	6	3.2	66	35.5	21	9.6
2	Баян-Өлгий	15.5	137.7	384	8	2.1	124	32.3	0	0.0
3	Баянхонгор	5.8	61.8	135	22	16.3	31	23.0	1	0.5
4	Булган	3.1	49.6	50	0	0.0	18	36.0	0	0.0
5	Говь-Алтай	5.9	75.1	95	17	17.9	26	27.4	27	21.3
6	Говьсүмбэр	9.1	81.5	40	2	5.0	14	35.0	0	0.0
7	Дархан-Уул	2.9	28.7	82	13	15.9	24	29.3	0	0.0
8	Дорноговь	18.9	224.5	334	35	10.5	72	21.6	0	0.0
9	Дорнод	16.4	170.9	339	44	13.0	73	21.5	17	8.6
10	Дундговь	4.9	61.2	58	10	17.2	21	36.2	0	0.0
11	Завхан	4.1	48.9	79	2	2.5	36	45.6	0	0.0
12	Орхон	60.7	585.7	1658	100	6.0	397	23.9	20	7.1
13	Өвөрхангай	33.1	378.3	1043	69	6.6	286	27.4	14	5.1
14	Өмнөговь	31.8	370.6	534	35	6.6	135	25.3	18	12.5
15	Сүхбаатар	4.6	54.9	73	21	28.8	14	19.2	4	3.0
16	Сэлэнгэ	4.4	63.6	129	6	4.7	36	27.9	0	0.0
17	Төв	3.6	63.7	85	9	10.6	15	17.6	5	3.7
18	Увс	13.0	120.4	256	12	4.7	90	35.2	24	11.3
19	Ховд	6.2	59.5	138	6	4.3	60	43.5	12	5.2
20	Хөвсгөл	5.5	58.8	195	20	10.3	49	25.1	26	7.8
21	Хэнтий	18.4	215.0	352	27	7.7	85	24.1	11	6.7
22	Аймгийн дундаж	13.9	156.4	6245	464	7.4	1672	26.8	200	5.0
23	Улаанбаатар	29.6	284.8	11900	738	6.2	2639	22.2	297	7.1
24	Улсын дундаж	21.3	222.1	18145	1202	6.6	4311	23.8	497	6.1

Төрөлт, төрөх үед үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж (аймгаар), 2014 он

№	Аймаг хотын нэр	Төрөлтийн эзлэх хувь						Эмнэлгийн тусламжгүй төрсөн төрөлтийн эзлэх хувь	20-оос доош насны төрөлтийн эзлэх хувь	35-иас дээш насны төрөлтийн эзлэх хувь	2500 граммаас доош жинтэй төрсөн хүүхдийн эзлэх хувь
		Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэгт	Хувийн эмнэлэгт	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Сумын эмнэлэгт	Их эмчийн ортой салбарт	Гэртээ				
	А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Архангай	69.7	0.0	0.0	30.2	0.0	0.1	0.0	6.1	10.3	3.7
2	Баян-Өлгий	76.7	0.0	0.0	23.1	0.0	0.2	0.0	1.8	12.2	4.1
3	Баянхонгор	84.0	0.0	0.0	15.6	0.0	0.4	0.1	7.5	10.8	4.9
4	Булган	74.3	0.0	0.0	25.0	0.0	0.7	0.0	6.0	15.3	5.3
5	Говь-Алтай	88.3	0.0	0.0	11.3	0.0	0.4	0.0	4.8	13.0	5.7
6	Говьсүмбэр	99.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	7.6	13.3	2.2
7	Дархан-Уул	97.8	0.0	0.0	1.8	0.0	0.4	0.0	5.7	14.8	3.0
8	Дорноговь	85.6	0.0	12.5	1.8	0.0	0.1	0.1	8.8	13.0	3.2
9	Дорнод	96.4	0.0	0.0	3.4	0.0	0.2	0.0	5.2	15.3	2.5
10	Дундговь	86.2	0.0	0.0	13.6	0.0	0.2	0.2	9.6	11.6	3.4
11	Завхан	61.2	0.0	24.3	14.3	0.0	0.2	0.0	3.7	16.1	2.8
12	Орхон	99.5	0.0	0.0	0.3	0.0	0.2	0.0	5.4	13.2	3.2
13	Өвөрхангай	69.9	1.2	10.0	18.6	0.0	0.3	0.1	7.0	12.7	4.0
14	Өмнөговь	78.9	0.0	0.0	20.9	0.0	0.1	0.1	8.5	10.6	4.6
15	Сүхбаатар	92.3	0.0	0.0	7.4	0.0	0.3	0.1	7.1	10.0	3.3
16	Сэлэнгэ	50.8	0.0	36.8	12.2	0.0	0.2	0.1	7.4	15.2	3.4
17	Төв	77.8	0.0	0.0	22.1	0.0	0.1	0.0	5.6	15.8	4.9
18	Увс	79.1	0.0	0.0	20.2	0.0	0.7	0.2	3.2	12.2	3.1
19	Ховд	80.0	0.0	8.6	11.1	0.0	0.3	0.3	3.9	16.0	4.6
20	Хөвсгөл	73.6	0.0	0.0	26.0	0.0	0.4	0.0	6.3	12.7	3.9
21	Хэнтий	76.7	0.0	8.0	14.5	0.2	0.6	0.1	9.6	15.0	3.7
22	Аймгийн дундаж	80.3	0.1	4.8	14.5	0.0	0.3	0.1	5.9	13.3	3.8
23	Улаанбаатар	95.8	3.8	0.0	0.0	0.0	0.4	0.1	5.1	15.5	5.0
24	Улсын дундаж	88.2	2.0	2.4	7.1	0.0	0.3	0.1	5.5	14.4	4.4

0-1 хүртэлх насны хүүхдийн өргөн вакцинжуулалтын хамралт, хувиар, 2014 он

№	Аймаг/хотын нэр	Хамрагдсан хувь			
		СХТ+Геп В+ХиВ-ийн тавт вакцин	Улаанбурхан, гахай хавдар, улаанууд	А.Гепатит	СТ-ийн хоргүйсгүүр
1	Архангай	99.8	99.6	99.1	99.6
2	Баян-Өлгий	98.0	98.7	98.7	99.4
3	Баянхонгор	100.0	98.4	98.4	80.3
4	Булган	98.7	99.0	99.7	87.8
5	Говь-Алтай	99.7	98.2	98.2	98.3
6	Говьсүмбэр	100.0	99.5	99.5	100.0
7	Дархан-Уул	99.3	99.7	99.8	99.0
8	Дорноговь	100.0	100.0	99.9	99.5
9	Дорнод	99.9	99.8	99.8	97.4
10	Дундговь	98.6	99.7	99.7	86.0
11	Завхан	98.4	98.6	98.6	100.0
12	Орхон	99.4	99.1	99.3	97.4
13	Өвөрхангай	99.2	97.8	97.8	98.7
14	Өмнөговь	99.3	99.1	99.1	100.0
15	Сүхбаатар	99.2	97.8	97.8	95.5
16	Сэлэнгэ	100.0	99.9	99.2	99.6
17	Төв	99.6	98.7	98.7	96.0
18	Увс	99.2	99.6	99.6	100.0
19	Ховд	99.7	97.8	96.7	98.8
20	Хөвсгөл	99.5	99.3	99.2	99.2
21	Хэнтий	98.6	96.9	96.7	97.8
22	Аймгийн дундаж	99.3	98.9	98.8	96.7
23	Улаанбаатар	98.5	97.2	97.1	89.2
24	Улсын дундаж	98.9	98.1	98.1	94.0

Тайлбар:
Вакцинжуулалтын хамралтын хувийн тухайн вакцинд хамрагдвал зохих хүүхдийн тооноос тооцож гаргасан болно.

Эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагчдын тоо, тусламж үйлчилгээний шатлалаар, 2014 он

Эрүүл мэндийн байгууллагууд	№	Үндэсний мэргэжлээр	Эм зүйч	Бие анагаахын мэргэжлээр	Их эмч -Бүгд	Хүний их эмч			Сувилгал бүгд			Эмэгтэйн мэргэжлийн боловсролтой бусад ажилтан-Бүгд			Мэдээллийн технологийн инженер						Бусад дээд мэргэжилтэн	Бусад ажилтан	Нийт ажиллагчид									
						Хүний их эмч	"Уламжлалт анагаахын их эмч"	Нүүр амын их эмч	Дипломын	Баклавын	Туслах	Эх баригч	Батийн бага эмч	Бусад бага эмч	Лаборант	Техникч	Эм найруулагч	Бусад	Мэдээллийн технологийн инженер	Эмэгтэйн тооног			Бусад дээд мэргэжилтэн	Бүгд	Үүнээс: Эмэгтэйн							
А	Бага эмчийн ортой салбар	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27			
	Их эмчийн ортой салбар	2	1	103	1	13	0	1863	1746	84	33	2708	1972	679	57	2523	364	1009	617	223	8	220	82	2	0	429	3385	11027	8565			
	Тосгоны эмнэлэг	3	0	0	0	0	0	8	8	0	0	25	20	5	0	11	3	2	4	0	0	2	0	0	0	3	30	77	54			
	Сумын эрүүл мэндийн төв	5	0	1	0	2	0	42	37	2	3	96	74	22	0	65	15	7	24	10	0	9	0	0	0	85	484	2588	2276			
	Сум дундын эмнэлэг	6	1	20	1	10	0	616	564	41	11	1436	1032	368	46	1981	275	829	452	176	4	180	65	0	0	279	2286	6629	4930			
	Бүгд	8	110	69	25	54	1	1937	1779	61	97	2685	1845	816	24	1040	221	13	301	290	76	62	77	40	22	283	2124	8365	7211			
	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	9	63	42	11	26	1	816	748	27	41	856	542	303	11	305	49	0	85	94	24	15	38	20	4	139	670	2942	2584			
	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	10	7	4	1	4	0	137	124	7	6	165	120	42	3	110	28	13	38	17	8	6	0	0	1	17	178	623	516			
	Аймагийн нэгдсэн эмнэлэг	11	40	23	13	24	0	984	907	27	50	1664	1183	471	10	625	144	0	178	179	44	41	39	20	17	127	1276	4800	4111			
	Бүсүйн оношлогоо эмчилгээний төв	12	67	46	26	85	0	1659	1582	40	37	2569	1339	1170	60	689	130	0	88	247	101	50	73	48	46	304	2052	7565	6351			
	Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүд	13	13	10	5	14	0	430	402	9	19	690	472	205	13	247	79	0	38	73	26	15	16	8	7	39	436	1894	1606			
	Б	Амаржих газрууд	14	54	36	21	71	0	1229	1180	31	18	1879	867	965	47	442	51	0	50	174	75	35	57	40	39	265	1616	5671	4745		
		Төмөр замын салбар эмнэлгүүд	15	11	7	4	11	0	169	168	1	0	167	91	63	13	175	125	0	19	15	0	2	14	3	3	28	222	796	718		
		Ортой хувийн эмнэлэг	16	0	0	0	0	6	6	0	0	2	2	2	0	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0	0	2	15	13			
		Үндсэн хувийн эмнэлэг (клиник)	17	100	12	8	37	5	960	805	118	37	1126	691	412	23	315	31	0	69	77	57	33	48	25	17	292	1049	3938	3203		
		Эрүүл мэндийн яам	18	125	8	0	5	19	1408	628	134	646	616	368	216	32	364	10	0	37	61	193	2	61	9	16	157	438	3165	2661		
		Эрдэм шинжилгээний байгууллагууд	19	13	64	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	11	17	117	88		
		Эрүүл мэндийн газар	20	13	87	0	1	10	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	2	2	1	26	11	154	122		
		Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв	21	46	277	22	16	1	28	25	1	2	28	11	17	0	77	5	0	54	3	0	2	13	24	3	99	165	764	556		
		Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв, салбар төвүүд	22	7	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	5	10	12	67	48		
		В	Цус сэлбэлт судлалын үндэсний төв, аймаг дүүрэг дэх цусны төвүүд	23	13	2	1	0	7	49	0	0	5	4	1	0	81	0	1	19	53	0	0	8	4	0	4	0	64	118	343	191
	Яаралтай тусламжийн төв, дүүргүүд дэх салбар		24	2	1	1	0	0	8	8	0	0	18	13	5	0	8	0	0	1	6	0	0	1	1	0	10	11	59	47		
	Сувилгал		25	4	1	1	1	0	137	137	0	0	29	22	7	0	7	0	0	2	0	0	5	0	1	1	30	152	363	144		
	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага		26	60	5	3	2	1	271	184	84	3	301	210	84	7	88	0	46	5	5	1	31	4	1	103	680	1516	1178			
	Эмийн үйлдвэр		27	48	2	1	123	0	21	16	1	4	0	0	0	0	137	0	0	0	1	0	136	0	3	2	64	199	599	441		
	Хувийн эмийн сан		28	3	0	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0	14	5	1	9	23	80	55			
	Бусад		29	85	0	0	1160	0	6	5	0	1	0	0	0	0	1312	0	0	1	0	0	1292	19	1	0	113	1035	3712	3260		
	Эрүүл мэндийн салбарын ажиллагчид бүгд		30	27	11	2	4	2	123	71	31	21	134	88	44	2	57	0	11	17	11	5	13	3	2	61	218	642	509			
	Улсын анагаах ухааны сургууль, коллеж		31	735	725	95	1545	46	8645	7209	555	881	10388	6656	3514	218	6900	886	1023	1270	999	451	1824	447	176	121	2093	11913	43287	35361		
	Хувийн анагаах ухааны сургууль, коллеж		32	30	52	1	29	144	282	219	25	38	86	0	86	0	57	2	0	8	8	2	5	32	2	0	116	110	908	624		
	Бусад эмнэлгүүд /хилийн цэрэг, хорихын эмнэлэг, Батлан хамгаалах, хууль сахиулах алба хаагчдын нэгдсэн эмнэлэг, төмөр замын төв эмнэлэг	33	15	52	0	18	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	81	28	202	135			
	Г	Бусад (Сургууль, цэцэрлэг, уурхай, үйлдвэр, албан газар гэх мэт)	34	19	8	4	19	0	330	300	16	14	444	281	163	0	145	0	0	64	36	16	11	18	2	6	42	300	1315	1063		
		Бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагчид бүгд	35	0	1	0	0	0	43	40	2	1	30	24	6	0	267	0	0	263	4	0	0	0	0	0	0	4	345	312		
		Нийт дүн	36	64	113	5	66	146	655	559	43	53	560	305	255	0	469	2	0	335	48	18	16	50	6	10	239	442	2770	2134		
	Нийт дүн	37	799	838	100	1611	192	9300	7768	598	934	10948	6961	3769	218	7369	888	1023	1605	1047	469	1840	497	182	131	2332	12355	46057	37495			

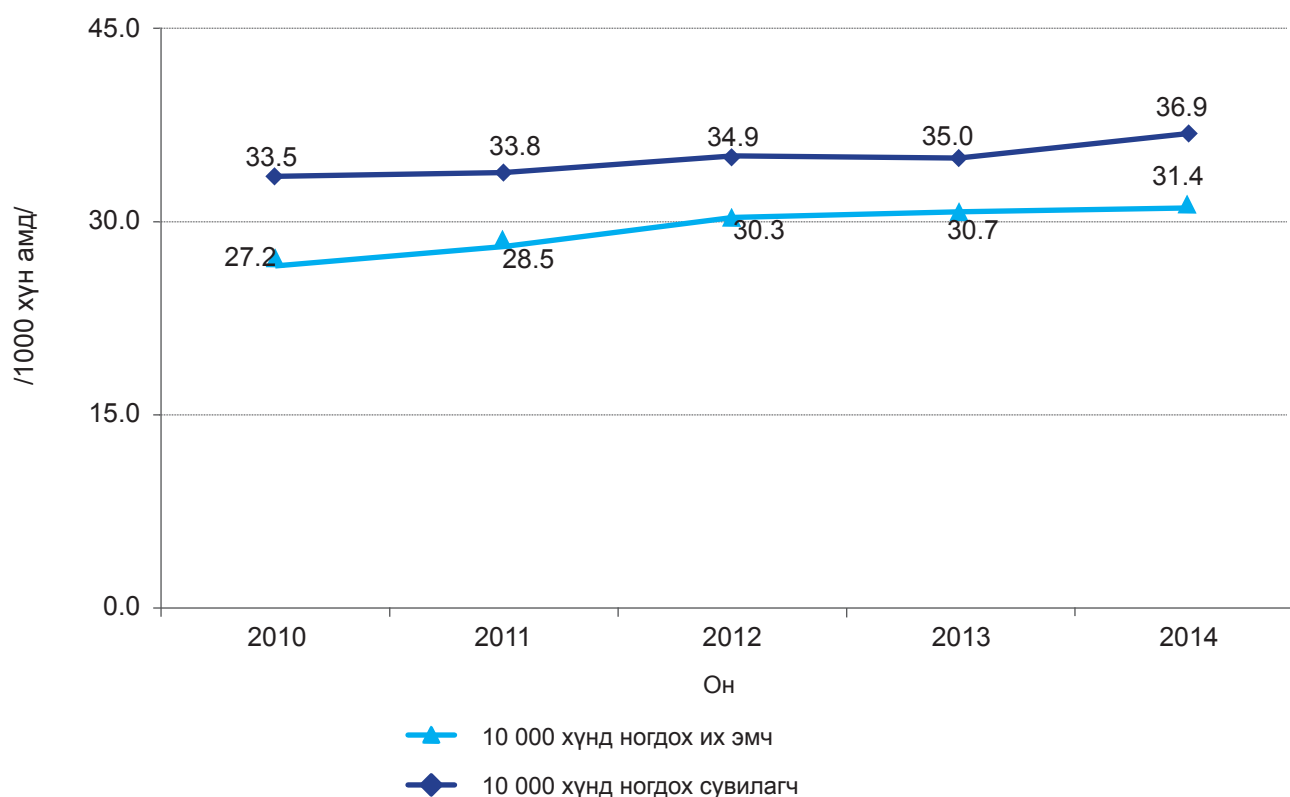
10 000 хүн амд ногдох их эмч, мэргэжлээр, 2014 он

№	Аймаг, хотын нэр	Хүний их эмч -Бүгд	Ерөнхий мэргэжлийн	Үндсэн ба төрөлжсөн мэргэжлийн	Үүнээс																								Уламжлалт анагаахын	Нүүр амны	Бүгд		
					Дотрын	Хүүхдийн	Үүнээс: Нарайн	Мэс заслын	Гэмтлийн	Сэхээн амьдруулахын	Мэдээтгүүжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний	Мэдрэлийн	Эх барих эмэгтэйтүүдийн	Хавдрын	Сэтгэцийн	Нүдний	Чих хамар хоолойн	Арьсны	Харшлын	Халдвартын	Сүрьеэгийн	ДОХ/БЗДХ-ын	Сэргээн засахын	Хөнгөвчлөхийн	Настны	Эмгэг судлалын	Дүрс оношилгооны	Лабораторын				Бусад	
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
1	Архангай	16.6	5.8	10.7	2.0	2.2	0.1	0.9	0.2	0.0	0.3	0.6	1.7	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.0	0.1	0.2	0.1	0.3	0.0	0.1	0.1	0.1	0.3	0.3	0.8	0.6	17.9	
2	Баян-Өлгий	14.6	7.5	7.1	1.0	0.9	0.1	0.6	0.1	0.1	0.5	0.2	1.7	0.1	0.2	0.2	0.3	0.2	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1	0.7	1.3	16.6
3	Баянхонгор	16.1	5.7	10.4	1.9	2.6	0.1	0.6	0.4	0.1	0.5	0.5	1.4	0.0	0.2	0.1	0.1	0.2	0.0	0.2	0.4	0.1	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	2.6	1.7	20.4	
4	Булган	16.2	7.1	9.0	1.4	1.4	0.2	0.7	0.2	0.0	0.5	0.9	1.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.2	0.0	0.3	0.3	0.2	0.0	0.0	0.2	0.2	0.2	0.2	0.9	1.2	1.0	18.4	
5	Говь-Алтай	25.4	13.1	12.4	1.8	2.4	0.2	1.6	0.4	0.0	0.5	0.7	1.1	0.4	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.4	0.2	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.1	0.7	0.0	1.6	2.2	29.3
6	Говьсүмбэр	35.6	13.0	22.7	3.2	3.2	0.6	1.9	0.0	0.0	0.6	0.6	1.9	0.6	0.0	0.6	1.3	0.6	0.0	0.6	0.6	0.0	0.6	0.0	0.6	0.0	0.6	0.6	1.9	0.6	1.3	37.6	
7	Дархан-Уул	20.8	7.4	13.4	2.1	1.5	0.2	0.8	0.5	0.0	0.4	0.5	1.3	0.2	0.6	0.4	0.4	0.3	0.0	0.0	0.5	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.5	0.6	2.1	1.7	2.8	25.3
8	Дорноговь	28.7	13.5	15.2	2.1	2.7	0.2	0.9	0.3	0.2	0.3	0.9	2.4	0.2	0.2	0.2	0.8	0.5	0.0	0.5	0.3	0.2	0.3	0.0	0.0	0.2	0.8	0.6	0.8	1.1	1.3	31.0	
9	Дорнод	21.5	6.4	15.1	2.0	2.2	0.0	0.8	0.5	0.0	1.0	0.4	1.6	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.0	0.4	0.5	0.4	0.3	0.1	0.0	0.3	1.1	0.4	1.2	0.4	1.2	23.2	
10	Дундговь	25.2	11.5	13.7	1.7	1.7	0.2	1.0	0.5	0.0	0.7	0.5	2.0	0.2	0.2	0.2	0.5	0.2	0.0	0.7	0.2	0.2	0.2	0.0	0.2	0.2	1.0	0.5	0.7	0.7	1.2	27.2	
11	Завхан	20.4	8.6	11.8	1.5	2.1	0.4	0.7	0.1	0.3	0.4	0.9	1.8	0.1	0.1	0.3	0.4	0.3	0.0	0.6	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.3	0.4	0.4	0.1	1.2	1.2	22.8	
12	Орхон	22.8	7.3	15.5	2.3	1.9	0.5	0.6	1.2	0.0	1.0	0.5	1.8	0.2	0.3	0.5	0.5	0.1	0.2	0.7	0.0	0.0	0.3	0.1	0.1	0.3	0.8	1.1	0.7	2.0	2.7	27.5	
13	Өвөрхангай	17.0	6.2	10.8	1.5	2.4	0.3	0.7	0.2	0.1	0.3	0.3	1.9	0.1	0.1	0.3	0.1	0.2	0.0	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.6	0.7	0.7	2.1	1.2	20.3	
14	Өмнөговь	21.6	8.0	13.6	1.4	2.4	0.2	1.3	0.2	0.0	0.8	0.5	2.2	0.0	0.2	0.5	0.3	0.0	0.0	0.0	0.5	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.5	0.9	1.3	1.4	2.0	25.1
15	Сүхбаатар	20.3	6.7	13.6	1.8	2.7	0.2	0.7	0.4	0.0	0.5	0.5	2.2	0.2	0.4	0.4	0.2	0.4	0.0	0.4	0.4	0.2	0.4	0.0	0.2	0.2	0.2	0.5	0.4	0.7	0.4	1.3	21.9
16	Сэлэнгэ	15.8	5.6	10.1	2.3	2.7	0.2	0.7	0.1	0.0	0.4	0.4	1.2	0.0	0.1	0.1	0.4	0.2	0.0	0.1	0.2	0.1	0.0	0.0	0.2	0.2	0.2	0.7	0.0	1.1	1.1	18.1	
17	Төв	18.6	7.7	10.9	1.5	1.4	0.2	0.9	0.2	0.1	0.2	1.0	1.7	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.0	1.0	0.6	0.5	0.2	0.0	0.1	0.0	0.2	0.2	0.3	1.4	0.9	20.9	
18	Увс	16.0	7.1	8.9	1.2	1.5	0.3	0.5	0.1	0.1	0.3	0.3	1.5	0.1	0.1	0.4	0.3	0.1	0.1	0.1	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.5	0.4	1.5	1.6	19.1	
19	Ховд	19.3	5.6	13.7	2.0	1.4	0.4	1.1	0.5	0.5	0.0	0.6	1.9	0.2	0.4	0.4	0.5	0.0	0.1	0.4	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.9	0.4	1.5	1.0	1.9	22.2	
20	Хөвсгөл	15.4	4.0	11.4	2.0	2.3	0.2	0.8	0.2	0.1	0.2	0.5	1.2	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.5	0.2	0.1	0.3	0.1	0.2	0.2	0.5	0.2	1.0	1.4	0.9	17.7	
21	Хэнтий	19.3	7.5	11.8	2.2	2.0	0.3	0.7	0.4	0.0	0.6	0.6	1.3	0.1	0.1	0.1	0.3	0.1	0.0	0.0	0.4	0.4	0.0	0.1	0.1	0.1	0.3	0.7	0.9	1.4	1.0	21.8	
22	Аймгийн дундаж	19.2	7.3	11.9	1.8	2.0	0.2	0.8	0.3	0.1	0.5	0.5	1.6	0.1	0.2	0.3	0.3	0.2	0.0	0.3	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.5	0.5	0.7	1.3	1.5	22.0	
23	Улаанбаатар	34.4	6.8	27.6	5.2	2.3	0.5	2.0	1.1	0.4	1.2	1.5	3.1	0.3	0.7	0.7	0.6	0.7	0.1	0.6	0.4	0.4	0.7	0.1	0.1	0.5	2.1	1.7	1.3	2.8	5.1	42.4	
24	Улсын дундаж	26.2	7.1	19.2	3.4	2.2	0.3	1.4	0.7	0.2	0.8	1.0	2.3	0.2	0.4	0.5	0.5	0.4	0.1	0.4	0.4	0.2	0.4	0.1	0.1	0.1	0.3	1.3	1.0	2.0	3.1	31.4	

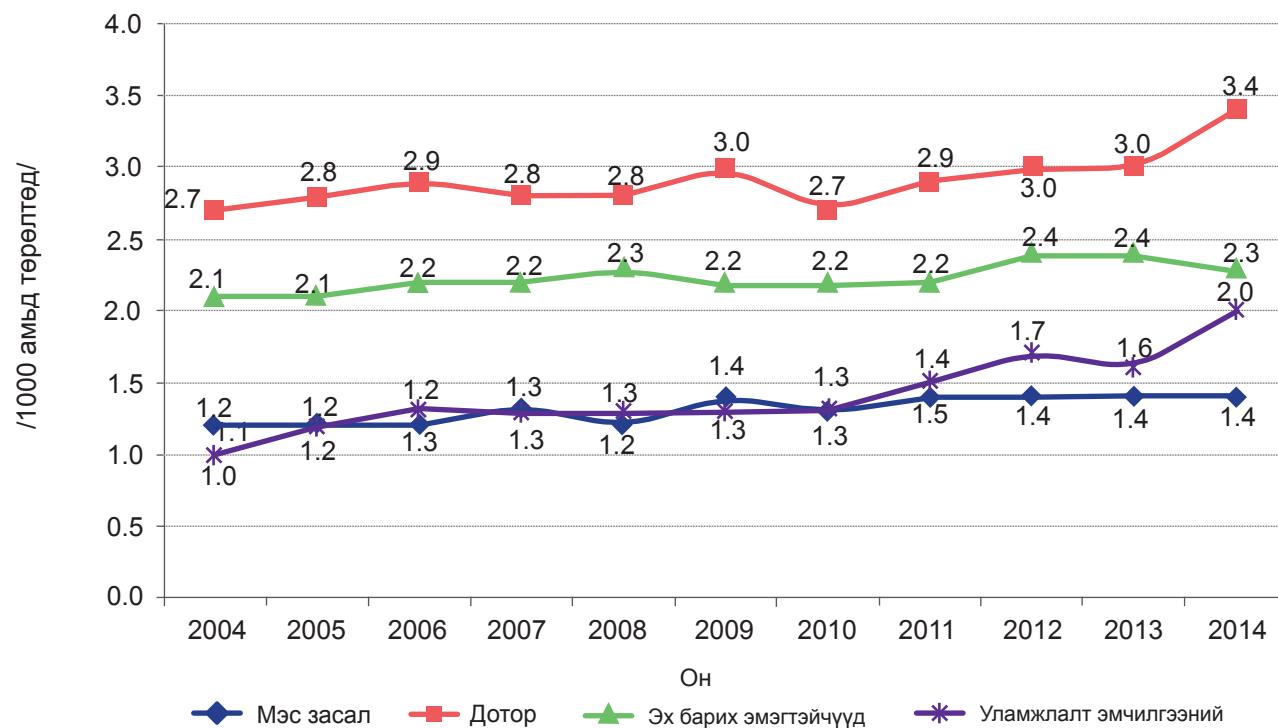
10 000 хүн амд ногдох сувилагч, мэргэжлээр, 2014 он

№	Аймаг, хотын нэр	Сувилагч-Бүгд	Ерөнхий мэргэжлийн	Үндсэн ба төрөлжсөн мэргэжлийн	Дотрын	Хүүхдийн	Үүнээс: Нарайн	Мэс заслын	Гэмтлийн	Сэхээн амьдруулахын	Мэдээлжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний	Мэдрэлийн	Эх барих эмгэгтчүүдийн	Хавдрын	Сэтгэцийн	Нүдний	Чих хамар хоолойн	Арьсны	Харшлын	Халдварын	Сүрьеэгийн	ДОХ/БЗДХ-ын	Сэргэн засах эмчилгээний	Хөнгөвчлөх эмчилгээний	Настны	Бусад	Уламжлалт анагаахын сувилагч	Нүүр амны сувилагч	Бүгд
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1	Архангай	29.0	18.9	10.1	1.2	2.3	0.6	1.7	0.1	0.1	0.7	0.7	0.4	0.0	0.6	0.1	0.1	0.0	0.0	0.7	0.7	0.1	0.3	0.2	0.0	0.0	1.0	0.2	30.2
2	Баян-Өлгий	29.1	22.6	6.5	0.0	1.3	0.9	1.5	0.1	0.1	0.9	0.0	0.0	0.0	0.2	0.3	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	1.6	0.9	0.2	30.2
3	Баянхонгор	35.2	26.0	9.2	0.2	1.7	0.6	1.5	0.1	0.4	1.5	0.1	0.5	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.4	0.4	0.1	1.5	1.2	0.4	36.8
4	Булган	34.1	18.6	15.5	2.4	2.6	0.7	1.9	0.0	0.0	1.0	1.6	2.1	0.0	0.7	0.2	0.2	0.2	0.0	1.0	1.0	0.2	0.0	0.0	0.2	0.2	1.6	0.2	35.8
5	Говь-Алтай	41.2	24.0	17.3	2.2	3.6	1.5	2.2	0.0	1.5	1.5	0.9	0.4	0.2	0.9	0.2	0.2	0.0	0.0	1.6	1.1	0.0	0.7	0.2	0.0	0.0	2.7	0.4	44.3
6	Говьсүмбэр	40.8	23.3	17.5	3.2	5.8	2.6	3.2	0.0	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.0	3.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3	42.1
7	Дархан-Уул	34.5	12.1	22.4	1.4	3.4	0.2	2.3	1.2	0.0	1.0	0.5	2.4	0.1	2.3	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	1.3	0.2	1.0	0.2	0.5	4.1	1.3	1.7	37.5
8	Дорноговь	30.1	18.5	11.6	0.9	2.4	0.8	1.9	0.2	0.0	1.3	0.8	0.3	0.0	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0	1.4	0.2	0.2	0.9	0.3	0.0	0.3	0.9	0.3	31.3
9	Дорнод	35.4	24.3	11.2	0.0	1.9	0.7	2.3	0.0	1.2	0.4	0.0	2.3	0.1	0.4	0.0	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	1.0	0.1	0.1	0.5	1.0	0.1	36.5
10	Дундговь	36.5	23.7	12.7	2.4	3.2	1.0	1.7	0.0	1.0	1.2	1.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	1.2	0.0	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	37.0
11	Завхан	36.5	19.8	16.7	1.0	4.8	1.0	3.1	0.3	0.3	1.8	0.9	0.3	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.6	0.1	1.2	0.1	0.1	0.9	1.8	0.4	38.7
12	Орхон	36.0	18.2	17.8	1.4	2.8	1.0	2.0	1.3	1.1	1.8	1.1	0.6	0.1	1.2	0.1	0.1	0.1	0.1	1.9	1.0	0.0	1.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.2	36.2
13	Өвөрхангай	28.1	16.2	11.9	1.1	2.8	1.1	1.2	0.5	0.5	1.4	0.3	0.0	0.1	0.3	0.1	0.6	0.1	0.0	0.5	0.5	0.1	0.3	0.2	0.1	1.5	0.7	0.2	29.1
14	Өмнөговь	25.9	12.3	13.6	0.0	2.2	1.3	1.4	0.3	0.3	1.7	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	0.2	0.3	1.4	0.0	0.3	4.6	0.8	0.2	26.8
15	Сүхбаатар	36.4	25.7	10.7	0.7	2.9	0.9	1.4	0.4	0.0	0.7	0.2	0.2	0.0	0.5	0.2	0.2	0.2	0.0	0.5	0.0	0.0	1.8	0.0	0.2	0.5	0.2	0.2	36.7
16	Сэлэнгэ	25.9	16.8	9.1	0.9	3.1	1.0	1.3	0.1	0.2	1.2	0.2	0.4	0.1	0.1	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.3	0.0	0.3	0.4	0.8	0.3	26.9
17	Төв	31.4	17.3	14.1	1.1	2.2	0.5	1.4	0.0	0.8	0.2	0.9	0.6	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	1.6	0.8	0.1	1.0	0.0	0.0	2.8	1.7	0.5	33.5
18	Увс	35.7	24.6	11.1	0.3	4.1	1.1	1.2	0.1	0.7	0.9	0.1	0.7	0.1	0.3	0.1	0.3	0.3	0.0	0.0	0.7	0.1	0.5	0.0	0.1	0.4	0.3	0.3	36.2
19	Ховд	32.8	18.9	13.8	0.4	3.1	1.9	2.4	0.4	1.4	0.1	0.0	2.0	0.1	0.2	0.1	0.4	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.4	0.1	0.1	2.2	1.0	0.6	34.4
20	Хөвсгөл	27.7	19.3	8.4	0.2	2.0	0.8	1.3	0.0	0.2	1.1	0.2	0.0	0.1	0.3	0.1	0.1	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	1.1	0.1	0.1	1.5	0.7	0.2	28.5
21	Хэнтий	32.2	23.9	8.2	0.0	1.6	0.9	1.4	0.1	0.1	1.7	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.6	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	1.0	0.1	0.1	0.7	1.6	0.3	34.0
22	Аймгийн дундаж	32.2	19.7	12.5	0.9	2.7	0.9	1.7	0.3	0.5	1.1	0.4	0.7	0.1	0.5	0.2	0.2	0.1	0.0	0.5	0.4	0.1	0.7	0.1	0.1	1.3	1.0	0.4	33.5
23	Улаанбаатар	37.2	14.2	23.0	3.7	2.6	1.0	2.5	0.1	1.5	2.2	0.6	1.8	0.5	0.8	0.4	0.5	0.4	0.0	1.3	0.2	0.1	1.6	0.0	0.1	2.3	1.5	2.3	40.9
24	Улсын дундаж	34.5	17.1	17.4	2.2	2.6	1.0	2.1	0.2	0.9	1.6	0.5	1.2	0.3	0.6	0.3	0.3	0.2	0.0	0.9	0.3	0.1	1.1	0.1	0.1	1.7	1.2	1.2	36.9

Эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагсад, 10 000 хүн амд, 2010-2014 он

10 000 хүн амд ногдох их эмч, мэргэжлээр, 2004-2014 он

Дундаж ор хоног, мэргэжлээр Бүгд, 2014 он

№	Аймаг	Эмнэлгийн тасгаар																								Бүгд
		Дотор	Мэс засал	Terex	Эмэгтэйнүүд	Хүүхэд	Халдварт	Арьс харшил	Сүрьеэ	Мэдрэл	Сэтгэл		Невролог	Уролог	Эрчимт эмчилгээ, сэхсэн амьдруулах	Нүд	Чих, хамар хоолой	Шүд	Эрүү нүүр	Хавдар	Уламжлалт эмчилгээ	БЗДХ	Хөнгөвчлөх эмчилгээ	Бусад		
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1	Архангай	7.7	6.5	4.4	7.5	6.8	8.6	0.0	25.2	8.7	10.2	0.0	0.0	0.0	0.0	8.7	8.3	0.0	6.5	8.2	9.7	0.0	0.0	21.1	7.2	
2	Баян-Өлгий	8.1	5.2	5.8	5.2	6.1	7.1	8.1	45.4	8.4	12.0	6.3	0.0	0.0	4.2	8.0	8.5	0.0	6.8	6.8	0.0	0.0	0.0	9.4	7.4	
3	Баянхонгор	7.5	9.6	6.3	4.8	6.2	9.7	8.2	39.6	7.9	8.4	7.3	0.0	0.0	0.4	8.0	6.1	0.0	6.0	6.3	7.3	0.0	0.0	7.0	7.1	
4	Булган	8.3	5.9	4.5	8.2	6.9	9.9	9.4	22.0	8.1	9.9	0.0	0.0	0.0	5.4	8.3	7.3	0.0	6.2	7.6	8.0	0.0	0.0	0.0	7.5	
5	Говь-Алтай	8.6	5.4	4.0	7.0	7.8	8.1	8.9	36.1	9.6	9.5	9.2	0.0	0.0	12.7	7.8	7.2	0.0	7.2	7.1	8.0	0.0	0.0	0.0	7.8	
6	Говьсүмбэр	8.8	8.9	5.9	6.4	6.8	10.4	7.3	0.0	8.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.7	
7	Дархан-Уул	8.8	4.8	3.8	6.7	6.6	9.9	9.5	37.1	8.4	10.5	9.5	0.0	0.0	6.9	5.3	7.6	0.0	6.5	7.1	8.9	0.0	0.0	0.0	7.7	
8	Дорноговь	8.3	5.8	4.0	3.0	6.3	10.3	0.0	39.1	8.4	8.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9.4	0.0	0.0	7.5	6.9	
9	Дорнод	8.2	6.5	4.0	5.8	6.6	9.5	10.2	49.4	10.2	10.5	0.0	0.0	0.0	12.3	9.1	7.5	0.0	0.0	8.2	0.0	0.0	0.0	0.0	8.0	
10	Дундговь	8.5	6.5	4.7	6.0	6.4	10.1	8.8	33.3	9.0	11.0	6.9	0.0	0.0	1.0	8.2	7.4	0.0	5.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.5	
11	Завхан	8.6	6.2	5.4	7.5	7.2	8.8	9.2	40.7	10.5	10.8	7.0	0.0	0.0	5.8	6.7	8.2	0.0	0.0	0.0	8.9	0.0	0.0	0.0	8.1	
12	Орхон	8.0	5.2	5.3	7.3	6.3	10.4	0.0	21.0	9.6	8.1	9.8	0.0	0.0	14.2	0.0	6.4	0.0	0.0	0.0	9.4	0.0	13.9	7.1	7.8	
13	Өвөрхангай	8.0	6.0	3.2	9.5	7.0	10.7	9.2	37.7	9.3	9.3	8.7	0.0	0.0	13.9	7.0	7.6	0.0	7.0	7.5	9.1	0.0	8.3	0.0	7.4	
14	Өмнөговь	8.1	5.7	3.9	3.7	5.9	10.0	9.9	25.2	8.8	5.7	0.0	0.0	0.0	2.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9.1	0.0	9.1	0.0	6.6	
15	Сүхбаатар	9.5	6.4	4.5	9.0	8.0	10.2	0.0	37.4	11.7	10.0	8.4	0.0	0.0	0.0	9.7	8.2	0.0	6.9	7.4	9.5	0.0	0.0	0.0	8.4	
16	Сэлэнгэ	8.5	5.6	4.6	7.2	7.2	11.3	9.3	30.6	8.7	9.2	0.0	0.0	0.0	0.0	9.0	7.6	0.0	0.0	7.8	9.8	0.0	0.0	0.0	7.8	
17	Төв	8.2	6.7	5.4	5.8	6.7	10.1	8.9	29.7	9.7	0.0	8.8	0.0	0.0	9.5	7.9	7.7	0.0	6.4	7.1	9.3	0.0	0.0	9.1	7.9	
18	Увс	7.8	6.1	3.9	7.0	6.8	8.9	9.7	14.3	9.0	10.3	0.0	0.0	0.0	4.6	4.4	5.2	0.0	5.2	7.7	9.3	0.0	0.0	0.0	6.7	
19	Ховд	8.2	7.0	4.5	7.7	7.0	11.9	9.7	21.0	9.4	13.3	8.0	0.0	0.0	11.4	4.9	7.1	0.0	6.9	0.0	8.5	0.0	7.6	9.6	7.8	
20	Хөвсгөл	7.8	4.4	2.4	6.5	6.0	9.0	8.3	38.1	8.7	10.9	0.0	0.0	0.0	2.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.8	0.0	6.1	0.0	6.6	
21	Хэнтий	8.0	6.2	4.9	7.0	6.5	10.5	9.2	22.6	8.9	0.0	0.0	0.0	0.0	4.4	8.7	7.7	0.0	0.0	8.5	9.0	0.0	0.0	8.6	7.4	
22	Аймгийн дундаж	8.2	5.9	4.4	6.4	6.7	9.6	9.8	30.7	8.9	9.9	8.5	0.0	0.0	7.1	7.5	7.4	0.0	6.6	7.8	8.9	0.0	10.2	6.9	7.5	
23	Улаанбаатар	8.3	6.8	3.5	6.6	6.4	9.2	9.8	30.3	8.3	28.1	10.5	10.9	7.0	12.2	4.6	6.1	0.0	5.5	7.7	9.1	0.0	7.6	7.5	7.6	
24	Улсын дундаж	8.2	6.4	3.9	6.5	6.6	9.4	9.8	30.5	8.6	20.0	9.9	10.9	7.0	10.9	5.3	6.5	0.0	5.8	7.7	9.0	0.0	9.0	7.2	7.5	

Эмнэлгийн орны ашиглалт, 2014 он

№	Аймаг хотын нэр	Бүгд				Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэг				Хөдөөгийн эмнэлэг			
		Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт	Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт	Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Архангай	292.0	88.5	7.2	40.7	288.5	87.4	7.7	37.7	298.0	90.3	6.5	46.0
2	Баян-Өлгий	299.4	90.7	7.4	40.6	296.7	89.9	7.7	38.6	304.3	92.2	6.9	44.2
3	Баянхонгор	307.9	93.3	7.1	43.1	298.8	90.6	7.1	41.8	335.2	101.6	7.1	47.0
4	Булган	273.4	82.8	7.5	36.3	253.0	76.7	7.8	32.3	311.3	94.3	7.1	43.8
5	Говь-Алтай	307.7	93.3	7.8	39.4	304.2	92.2	8.0	38.3	314.0	95.2	7.6	41.4
6	Говьсүмбэр	471.0	142.7	7.7	61.3	465.0	140.9	7.7	60.7	508.3	154.0	7.9	64.6
7	Дархан-Уул	337.2	102.2	7.7	43.9	338.1	102.4	7.7	44.0	326.9	99.1	7.7	42.4
8	Дорноговь	246.0	74.6	6.9	35.5	256.5	77.7	6.8	37.7	231.1	70.0	7.1	32.4
9	Дорнод	320.1	97.0	8.0	40.1	312.6	94.7	8.3	37.7	355.4	107.7	6.9	51.4
10	Дундговь	360.5	109.2	7.5	48.2	353.8	107.2	7.6	46.5	379.0	114.8	7.2	52.9
11	Завхан	303.2	91.9	8.1	37.6	311.9	94.5	8.4	37.2	294.2	89.1	7.8	37.9
12	Орхон	264.2	80.1	7.8	34.0	263.9	80.0	7.8	33.9	280.8	85.1	7.4	38.0
13	Өвөрхангай	258.9	78.4	7.4	34.8	254.3	77.1	7.6	33.4	264.7	80.2	7.2	36.7
14	Өмнөговь	180.1	54.6	6.6	27.4	216.8	65.7	6.6	32.8	133.4	40.4	6.5	20.6
15	Сүхбаатар	299.6	90.8	8.4	35.6	318.8	96.6	8.6	37.2	268.1	81.3	8.2	32.8
16	Сэлэнгэ	269.0	81.5	7.8	34.3	279.5	84.7	7.7	36.1	259.7	78.7	7.9	32.7
17	Төв	240.9	73.0	7.9	30.7	249.1	75.5	8.4	29.6	232.1	70.3	7.3	31.8
18	Увс	262.1	79.4	6.7	38.9	250.4	75.9	6.6	37.8	279.0	84.5	6.9	40.4
19	Ховд	327.2	99.2	7.8	42.2	360.5	109.2	8.1	44.6	274.5	83.2	7.2	38.3
20	Хөвсгөл	266.9	80.9	6.6	40.4	322.1	97.6	6.7	48.2	203.5	61.7	6.5	31.4
21	Хэнтий	303.5	92.0	7.4	40.9	297.7	90.2	7.7	38.6	312.2	94.6	7.0	44.3
22	Аймгийн дундаж	285.7	86.6	7.5	38.3	294.7	89.3	7.6	38.7	269.2	81.6	7.2	37.5
23	Улаанбаатар	282.4	85.6	7.6	37.2	0.0	0.0	0.0	0.0	300.2	91.0	7.1	42.5
24	Улсын дундаж	284.0	86.1	7.5	37.7	287.0	87.0	7.6	37.7	269.9	81.8	7.2	37.6

Эмнэлгийн орны тоо төрлөөр, 10 000 хүн амд, 2014 он

м/д	Аймаг	Эмнэлгийн тасгаар																							
		Дотор	Мэс засал	Tөрөх	Эмэгтэйнүүд	Хүүхэд	Халдварт	Арьс харшил	Сүрьеэ	Мэдрэл	Сэтгэл	Гэмтэл	Нефролог	Уролог	Эрчимт эмчилгээ, сэхээн амьдруулах	Нүд	Чих, хамар хоолой	Шүд	Эрүү нүүр	Хавдар	Уламжлалт эмчилгээ	БЗДХ	Хөнгөвчлөх эмчилгээ	Бусад	
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	Архангай	22.0	4.4	7.4	3.7	9.5	3.5	0.0	0.9	3.5	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.2	0.2	0.7	0.0	0.0	0.0	57.2
2	Баян-Өлгий	24.4	4.8	7.5	2.0	8.2	2.0	0.7	0.6	3.6	1.1	1.1	0.0	0.0	0.9	1.1	1.5	0.0	1.2	0.6	1.0	0.0	0.0	8.2	70.5
3	Баянхонгор	12.0	3.6	6.2	4.5	9.9	4.3	1.6	1.0	5.2	0.5	1.2	0.0	0.0	0.7	1.5	0.2	0.0	0.2	0.2	1.4	0.0	0.2	3.2	57.8
4	Булган	16.5	4.3	5.4	3.1	9.2	4.2	0.9	1.2	5.0	0.7	0.0	0.0	0.0	0.3	0.2	0.2	0.0	0.2	0.3	4.5	0.0	0.0	1.4	57.7
5	Говь-Алтай	22.5	6.4	6.2	3.8	9.1	7.3	0.9	0.7	3.1	0.4	1.8	0.0	0.0	0.7	0.2	0.4	0.0	0.4	0.7	3.6	0.0	0.0	0.0	68.1
6	Говьсүмбэр	16.9	2.6	3.2	3.2	11.0	3.2	2.6	0.0	4.5	0.0	3.2	0.0	0.0	0.6	0.0	1.9	0.0	0.0	0.6	1.9	0.0	0.0	0.0	55.7
7	Дархан-Уул	16.6	3.1	3.7	4.2	8.4	2.2	2.4	3.0	6.2	2.3	3.4	0.0	0.0	0.8	0.7	1.9	0.0	0.4	0.2	5.9	0.0	0.3	0.0	66.0
8	Дорноговь	17.9	6.6	5.7	1.9	10.0	4.3	0.0	1.6	6.8	0.3	0.0	0.0	0.0	1.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.2	0.0	0.0	3.0	62.8
9	Дорнод	17.3	3.3	5.3	1.5	7.5	4.0	1.4	4.1	5.0	2.0	1.6	0.0	0.0	0.7	1.4	0.4	0.0	0.0	0.8	2.0	0.0	0.0	0.0	58.3
10	Дундговь	18.4	2.7	7.3	1.7	11.0	4.2	0.7	0.5	2.2	0.2	1.7	0.0	0.0	1.0	0.2	0.5	0.0	0.2	0.5	0.0	0.0	0.0	2.4	55.6
11	Завхан	22.3	4.2	9.7	1.9	10.6	5.1	0.7	0.7	5.2	0.4	0.7	0.0	0.0	0.7	0.1	0.1	0.0	0.1	0.9	2.7	0.0	0.0	0.0	66.4
12	Орхон	14.5	2.1	7.5	1.8	6.3	3.4	0.0	3.2	5.3	4.8	4.2	0.0	0.0	2.1	0.0	1.2	0.0	0.0	0.0	2.5	0.0	2.7	1.1	62.7
13	Өвөрхангай	19.8	5.1	6.2	5.2	11.5	5.0	1.2	0.9	1.3	0.6	1.9	0.0	0.0	0.4	0.5	0.5	0.0	0.5	0.2	2.8	0.0	0.3	0.0	63.7
14	Өмнөговь	20.0	5.2	9.3	3.9	12.9	4.1	0.8	0.8	4.6	0.8	2.4	0.0	0.0	0.9	0.2	0.2	0.0	0.2	0.0	2.0	0.0	0.8	0.0	69.1
15	Сүхбаатар	22.1	2.4	6.0	4.0	9.9	4.5	2.2	2.4	4.7	1.6	1.8	0.0	0.0	0.4	0.4	0.4	0.0	0.2	0.5	2.2	0.0	0.0	0.5	66.0
16	Сэлэнгэ	19.0	3.1	5.3	5.4	10.6	4.6	0.4	3.0	2.7	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.5	0.0	0.2	0.2	1.3	0.0	0.0	1.9	59.3
17	Төв	16.8	1.9	6.2	1.7	10.3	5.1	1.1	1.1	2.8	0.2	0.7	0.0	0.0	0.5	0.6	0.6	0.0	0.6	0.2	1.8	0.0	0.6	6.2	59.2
18	Увс	24.2	3.3	8.3	3.1	12.2	3.6	1.3	1.2	2.9	0.8	1.1	0.0	0.0	0.5	1.1	0.3	0.0	0.1	1.1	1.1	0.0	0.0	2.7	68.8
19	Ховд	20.2	4.4	7.1	4.4	12.7	4.0	1.6	1.0	3.9	1.5	0.7	0.0	0.0	0.5	0.2	0.9	0.0	0.2	0.0	2.4	0.0	0.6	4.2	70.5
20	Хөвсгөл	21.5	3.7	6.5	2.5	10.4	4.2	0.7	0.9	1.6	0.8	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	0.0	0.2	0.0	54.8
21	Хэнтий	13.0	4.8	6.9	1.9	11.8	4.5	0.6	2.0	2.9	0.6	0.6	0.0	0.0	0.3	0.6	1.3	0.0	0.0	0.4	5.2	0.0	0.1	1.0	58.4
22	Аймгийн дундаж	19.1	3.9	6.6	3.2	10.0	4.1	1.0	1.6	3.8	1.1	1.3	0.0	0.0	0.6	0.5	0.6	0.0	0.3	0.3	2.4	0.0	0.3	1.8	62.4
23	Улаанбаатар	23.7	6.1	4.7	3.7	6.9	2.7	1.5	2.0	6.1	3.3	3.8	1.5	0.5	1.6	1.2	1.2	0.0	0.3	0.9	4.3	0.0	0.3	1.5	77.6
24	Улсын дундаж	21.2	4.9	5.7	3.4	8.6	3.4	1.2	1.8	4.9	2.1	2.4	0.7	0.2	1.1	0.8	0.9	0.0	0.3	0.6	3.3	0.0	0.3	1.7	69.4

Эрүүл мэндийн байгууллагууд байршлаар, 2014 он

Аймаг	№	Өрхийн эрүүл мэндийн төв	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	Сумын эрүүл мэндийн төв	Сум дундын эмнэлэг	Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төв	Амаржих газрууд	Төмөр замын салбар эмнэлгүүд	Ортой хувийн эмнэлэг	Үүдэн хувийн эмнэлэг	Эрүүл мэндийн ам	Эрдэм шинжилгээний байгууллагууд	Эрүүл мэндийн газар	Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв	Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв, салбар төвүүд	Цус салбарт судлалын үндэсний төв, аймаг дүүрэг дэх цусны төвүүд	Наралтай тусламжийн төв, дүүргүүд дэх салбар	Улсын анагаах ухааны сургууль, коллеж	Хувийн анагаах ухааны сургууль, коллеж	Сувилал	Эм хангагч байгууллага	Эмийн үйлдвэр	Хувийн эмийн сан	Бусад /хилийн цэрэг, хорихын эмнэлэг, батлан хамгаалах, хууль сахиулах алба хаагчдын нэгдсэн эмнэлэг, төмөр замын төв эмнэлэг	Нийт дүн
		Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
А	Архангай	1	5	0	16	2	0	0	1	0	0	0	7	3	0	0	0	1	0	1	0	0	0	3	4	0	36	0	79
	Баян-Өлгий	2	4	2	9	3	0	0	1	0	0	0	6	8	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2	2	0	15	0	54
	Баянхонгор	3	6	1	16	3	0	0	1	0	0	0	6	15	0	0	0	1	0	1	0	0	1	5	0	15	1	72	
	Булган	4	2	1	13	2	0	0	1	0	0	0	4	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	2	0	25	0	54
	Говь-Алтай	5	3	2	14	3	0	0	1	0	0	0	3	10	0	0	0	1	0	1	0	0	1	2	2	0	7	1	49
	Говьсүмбэр	6	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7	1	18
	Дархан-Уул	7	5	0	3	0	0	0	1	0	0	0	13	53	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	53	0	130
	Дорноговь	8	5	0	12	1	0	1	1	0	0	0	0	2	12	0	0	1	0	0	0	0	3	3	0	13	8	63	
	Дорнод	9	3	0	10	3	0	0	0	1	0	0	0	2	18	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	11	51
	Дундговь	10	2	0	13	2	0	0	1	0	0	0	0	2	11	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0	8	1	44	
	Завхан	11	4	0	19	3	0	1	1	0	0	0	0	3	4	0	0	1	0	1	0	0	0	1	6	0	20	1	65
	Орхон	12	11	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	11	43	0	0	1	0	0	0	0	1	7	0	46	1	123	
	Өвөрхангай	13	5	0	16	1	0	1	1	0	0	0	0	4	17	0	0	1	0	1	0	0	4	5	0	31	3	90	
	Өмнөговь	14	3	0	11	3	0	0	0	1	0	0	0	6	16	0	0	1	0	1	0	0	0	0	3	0	31	3	79
	Сүхбаатар	15	3	0	11	1	0	0	1	0	0	0	0	3	10	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	13	0	44
	Сэлэнгэ	16	7	6	14	1	0	1	1	0	0	0	1	6	9	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	43	2	94
	Төв	17	1	0	26	0	0	0	1	0	0	0	0	2	12	0	0	1	0	0	0	0	0	12	0	0	10	2	67
	Увс	18	4	0	15	3	0	0	1	0	0	0	0	3	9	0	0	1	0	1	0	0	0	0	5	0	18	2	62
	Ховд	19	6	0	14	1	0	1	1	0	0	0	0	5	13	0	0	1	0	1	0	0	0	0	4	0	12	2	61
	Хөвсгөл	20	5	0	19	5	0	0	1	0	0	0	0	8	37	0	0	1	0	1	0	0	0	1	6	0	35	0	119
	Хэнтий	21	4	2	17	2	0	1	1	0	0	0	0	2	15	0	0	1	0	1	0	0	0	3	2	0	18	1	70
Аймгийн дундаж	22	89	14	271	39	0	6	16	5	0	0	2	98	322	0	0	21	0	13	0	0	3	0	31	61	0	467	30	1488
Улаанбаатар	23	129	5	0	0	12	0	0	0	13	3	0	104	647	1	2	1	1	1	1	3	1	2	73	99	32	469	13	1612
Улсын дундаж	24	218	19	271	39	12	6	16	5	13	3	2	202	969	1	2	22	1	14	1	3	4	2	104	160	32	936	43	3100

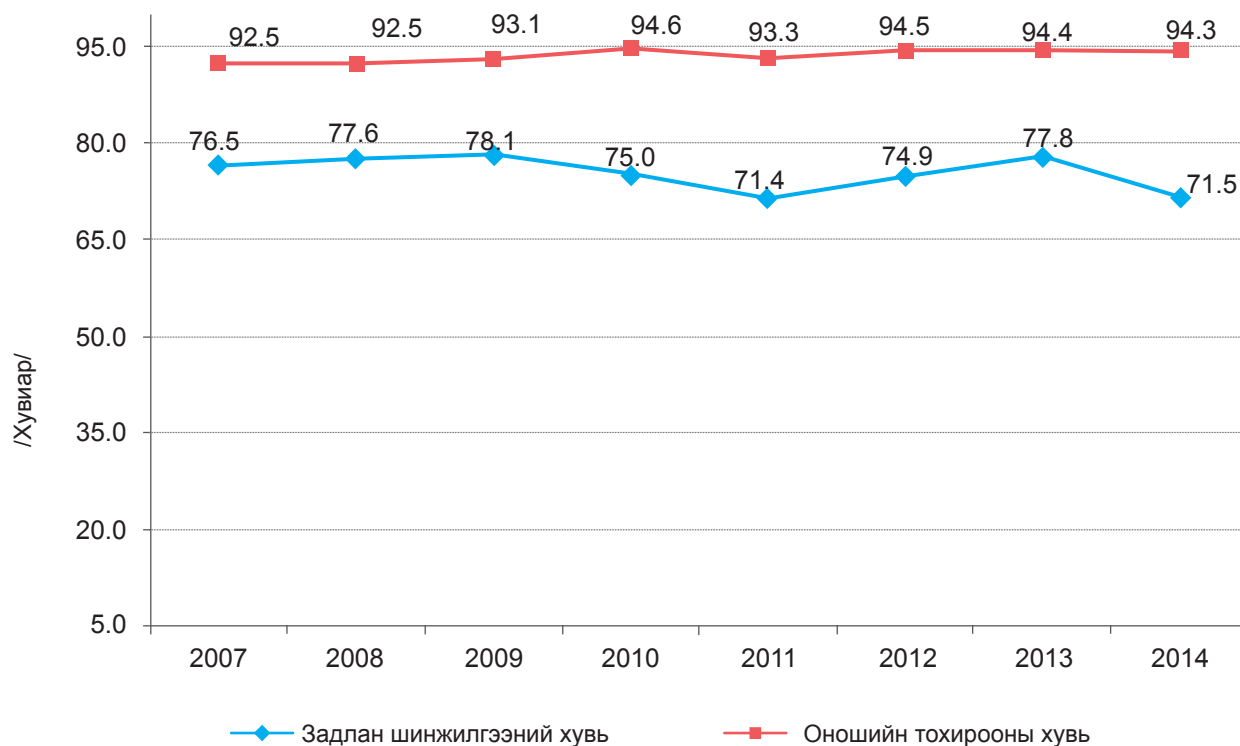
Аймаг хотын нэгдсэн эмнэлгүүдийн задлан шинжилгээ, Үндсэн оношийн зөрөөний хувь, 2014 он

№	Аймаг, хотын нэр	Нийт нас баралт	Задлан шинжилгээний тоо	Задлан шинжилгээний хувь	Үндсэн оношийн зөрөө	Үндсэн оношийн зөрөөний хувь
A	Б	1	2	3	4	5
1	Архангай	54	44	81.5	1	2.5
2	Баян-Өлгий	101	2	2.0	0	0
3	Баянхонгор	81	49	60.5	4	8.2
4	Булган	24	17	70.8	0	0
5	Говь-Алтай	48	45	93.8	4	9.3
6	Говьсүмбэр	18	13	72.2	0	0
7	Дархан-Уул	110	81	73.6	3	4.1
8	Дорноговь	45	42	93.3	3	8.8
9	Дорнод	106	79	74.5	5	7.1
10	Дундговь	25	19	76.0	1	5.9
11	Завхан	50	25	50.0	3	12
12	Орхон	109	101	92.7	6	6.5
13	Өвөрхангай	94	62	66.0	1	1.8
14	Өмнөговь	53	43	81.1	3	7.7
15	Сүхбаатар	30	25	83.3	0	0
16	Сэлэнгэ	20	18	90.0	1	6.3
17	Төв	29	16	55.2	1	6.3
18	Увс	52	52	100.0	3	6.1
19	Ховд	67	42	62.7	3	7.9
20	Хөвсгөл	104	73	70.2	8	11
21	Хэнтий	28	22	78.6	0	0
22	Аймгийн дундаж	1248	870	69.7	50	6.2
23	Улаанбаатар	2322	1682	72.4	88	5.4
24	Улсын дундаж	3570	2552	71.5	138	5.7

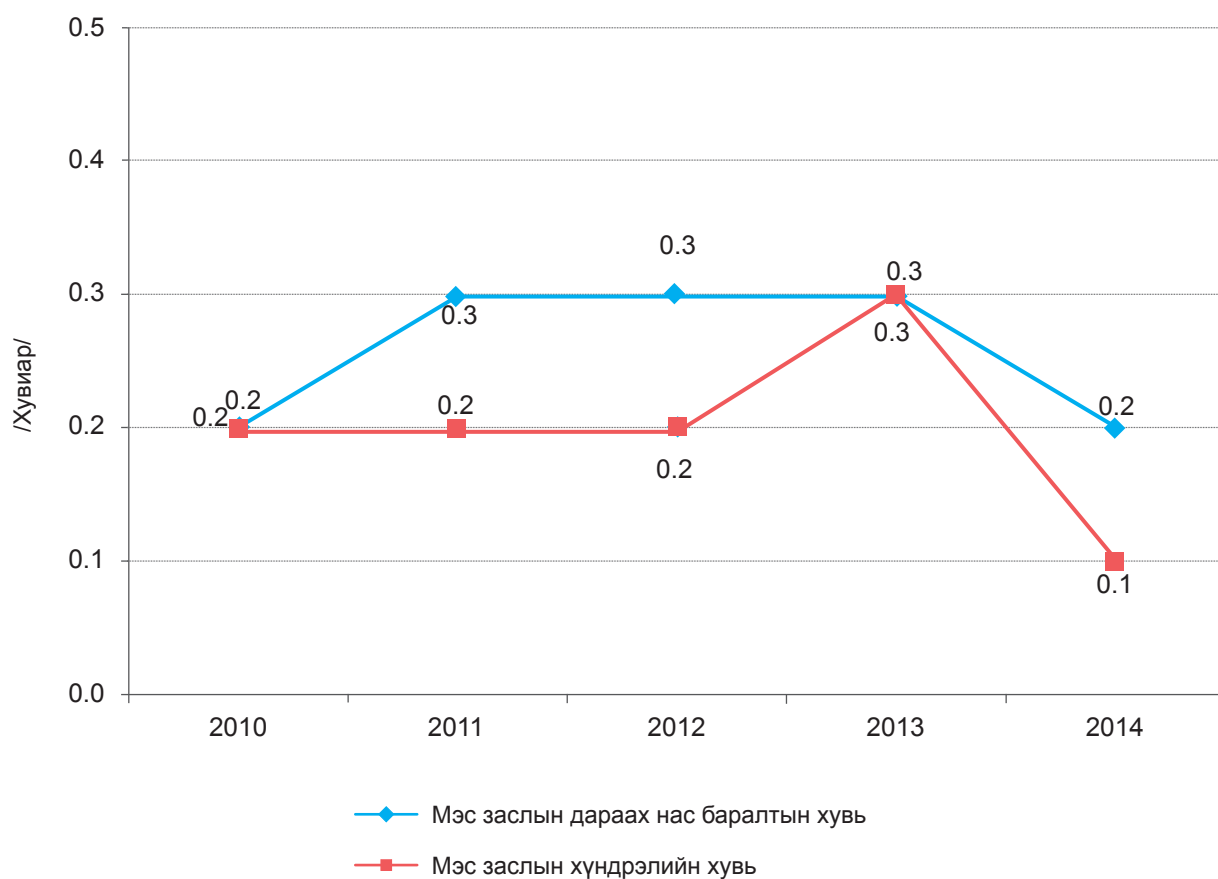
Хагалгааны дараах хүндрэл, нас баралтын хувь, 2014 он

№	Аймаг хотын нэр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо	Хүндрэлийн хувь	Нас баралтын хувь
A	Б	1	2	3
1	Архангай	1044	0.0	0.0
2	Баян-Өлгий	2002	0.0	0.0
3	Баянхонгор	1270	0.1	0.1
4	Булган	682	0.0	0.0
5	Говь-Алтай	1330	0.2	0.2
6	Говьсүмбэр	364	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	3127	0.0	0.0
8	Дорноговь	1657	0.0	0.2
9	Дорнод	1736	0.1	0.3
10	Дундговь	359	2.7	0.0
11	Завхан	1260	0.2	0.0
12	Орхон	2694	0.7	0.1
13	Өвөрхангай	2301	0.7	0.4
14	Өмнөговь	1604	0.1	0.0
15	Сүхбаатар	932	0.0	0.0
16	Сэлэнгэ	940	0.0	0.0
17	Төв	5967	0.0	0.0
18	Увс	1465	0.0	0.0
19	Ховд	1893	0.3	0.1
20	Хөвсгөл	1938	0.4	0.1
21	Хэнтий	1073	0.0	0.0
22	Аймгийн дундаж	35938	0.2	0.1
23	Улаанбаатар	117911	0.1	0.2
24	Улсын дундаж	153849	0.1	0.2

Задлан шинжилгээ, оношийн тохирооны хувь, /2007-2014 он/

Мэс заслын хагалгааны үзүүлэлт, /2010-2014 он/

Стационарт хэвтэн эмчлүүлэгчид, 10 000 хүн амд, 2014 он

№	Аймаг хотын нэр	Бүгд	Халдварт ба шимэгчтэй зарим өвчин	Үүнээс						Хавдар	Үүнээс						Цус, цус төлжүүлэх эрхтний өвчин ба дархлааны механизм хамарсан эмгэг	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Үүнээс	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайварын өвчнүүд	Чих ба хөхлөг сэрстэнгийн өвчин
				Сүрьеэгийн өвчлөл	Вирүс хепатитын өвчлөл	Бруцеллёзын өвчлөл	Тамбугийн өвчлөл	Зэг хүйтний өвчлөл	Трихоманазын өвчлөл		Элэгний хорт хавдар	Улаан хоолойн хорт хавдар	Ходоодны хорт хавдар	Уушгины хорт хавдар	Умайн хүзүүний хорт хавдар	Хөхний хорт хавдар							
1	Архангай	2319.91	57.85	10.07	6.60	29.54	0.11	0.00	0.00	21.93	9.51	0.67	3.36	1.01	0.67	0.34	6.71	26.07	7.05	27.41	156.43	8.39	12.42
2	Баян-Өлгий	2831.92	29.10	4.26	5.65	2.99	0.00	0.00	0.00	40.30	4.37	4.80	5.97	2.56	0.85	2.67	35.39	30.49	9.81	34.43	190.51	25.05	14.39
3	Баянхонгор	2480.99	37.40	7.80	4.21	10.65	0.99	0.00	0.00	32.95	5.95	1.98	3.47	2.35	1.36	0.74	9.54	32.33	8.05	9.54	189.87	55.98	9.91
4	Булган	2075.71	45.04	12.87	2.61	20.69	0.35	0.00	0.00	34.60	12.00	0.70	3.83	1.74	2.96	1.91	6.78	31.47	15.82	19.65	202.58	3.83	5.91
5	Говь-Алтай	2669.54	126.47	5.09	2.91	46.15	0.00	0.00	0.00	39.07	9.45	1.09	4.36	2.73	0.91	1.09	11.81	29.26	16.72	25.98	261.48	6.00	15.26
6	Говьсүмбэр	3399.87	116.66	20.74	14.91	32.40	0.65	0.00	0.00	20.09	3.24	1.30	1.94	3.24	0.65	0.65	4.54	32.40	22.03	5.18	116.66	2.59	20.74
7	Дархан-Уул	2891.47	95.01	28.25	24.13	19.61	0.00	0.00	0.00	32.48	8.24	1.41	4.12	1.01	2.51	0.50	4.63	40.62	31.47	93.61	119.45	10.16	25.14
8	Дорноговь	2219.97	54.45	9.81	4.91	17.73	0.00	0.00	0.00	23.11	7.12	0.32	3.32	1.42	0.95	0.16	5.07	24.38	14.41	9.97	176.19	1.42	3.32
9	Дорнод	2326.99	132.09	21.95	2.86	85.60	0.00	0.00	0.00	48.94	15.40	2.04	5.32	1.50	2.45	1.77	7.77	31.49	16.63	77.02	83.42	44.17	11.59
10	Дундговь	2662.70	30.35	5.14	1.47	14.20	0.00	0.00	0.24	31.82	11.99	0.49	2.45	3.43	0.24	0.49	11.01	30.59	15.91	14.20	149.06	8.08	8.57
11	Завхан	2485.00	67.76	4.77	2.98	37.23	0.00	0.00	0.00	46.61	16.68	2.53	8.34	3.13	2.53	0.30	10.87	26.95	13.25	10.42	254.80	3.13	7.45
12	Орхон	2124.88	92.80	18.58	14.55	30.79	0.32	0.00	0.00	32.28	8.07	0.64	2.02	0.74	0.21	0.42	5.95	31.32	24.42	91.74	73.05	3.19	14.12
13	Өвөрхангай	2206.68	46.13	5.41	9.69	17.05	0.09	0.00	0.00	37.84	8.39	1.12	5.68	2.70	1.40	0.28	8.95	21.25	5.68	13.79	78.28	14.54	9.79
14	Өмнөговь	1877.27	23.81	2.84	6.15	3.47	0.00	0.00	0.00	18.76	7.88	0.16	1.10	0.79	1.26	0.00	7.88	22.23	10.88	40.84	165.56	2.37	4.10
15	Сүхбаатар	2342.59	114.32	19.90	5.79	70.18	0.00	0.00	0.00	34.19	8.50	1.27	1.99	2.17	1.45	0.90	9.95	27.67	12.12	34.91	223.39	6.51	7.42
16	Сэлэнгэ	2029.76	41.55	22.54	6.02	5.06	0.76	0.86	0.19	22.83	6.49	1.43	3.53	1.24	1.24	0.38	3.25	24.93	18.53	28.08	110.50	4.49	15.66
17	Төв	1812.78	42.50	17.84	3.18	14.77	0.11	0.00	0.00	23.98	6.02	1.25	2.84	1.02	1.59	0.11	4.77	23.64	16.70	4.43	141.02	9.43	7.05
18	Увс	2663.92	73.85	21.90	6.81	31.65	0.13	0.53	0.00	64.77	17.89	4.54	13.89	3.47	1.74	0.80	8.81	22.30	12.95	28.44	193.24	12.69	12.95
19	Ховд	2958.25	39.26	11.47	8.10	9.35	0.00	0.00	0.00	49.73	8.97	1.87	9.35	1.74	0.62	1.25	12.09	33.78	13.34	35.02	182.85	27.67	23.68
20	Хөвсгөл	2200.21	57.78	10.05	3.43	37.02	0.00	0.00	0.00	34.98	8.83	0.98	5.23	2.94	2.78	1.80	14.06	23.62	9.32	33.43	137.30	7.11	9.07
21	Хэнтий	2376.46	111.46	29.13	7.64	59.84	0.14	0.00	0.00	30.57	12.83	1.30	2.02	1.59	1.44	0.58	5.48	20.04	6.20	18.60	185.00	7.35	25.09
22	Аймгийн дундаж	2378.16	65.01	13.91	7.09	26.89	0.17	0.08	0.02	34.77	9.33	1.57	4.68	1.94	1.49	0.84	9.65	27.69	14.08	34.00	155.57	13.36	12.66
23	Улаанбаатар	2872.11	54.62	17.42	5.33	7.27	0.02	0.00	0.00	100.66	13.94	2.16	12.06	3.79	4.67	8.32	11.15	44.24	27.42	60.12	185.85	46.60	16.89
24	Улсын дундаж	2606.12	60.21	15.53	6.28	17.83	0.10	0.04	0.01	65.18	11.45	1.84	8.09	2.79	2.96	4.29	10.34	35.33	20.24	46.06	169.54	28.70	14.61

Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл (10 000 хүн амд), 2014 он

№	Аймаг, хотын нэр	Бүгд	Халдварт ба шимсгүчит зарим өвчин						Үүнээс						Хавдар	Үүнээс						Үүнээс						Цус, цус төлжүүлэх эрхтэний өвчин ба дархлааны механизм хамарсан эмгэг	Дотоод шүүрэл, гажээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Чихрийн шижин өвчнийн тархалт	Үүнээс	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	Чих ба хөхлөг сэртэнгийн өвчин	Зүрх-сүлдасны тогтолцооны өвчин	Үүнээс			
			Сүрьеэгийн өвчлөл	Вирүст хепатитын өвчлөл	Бруцеллёзын өвчлөл	Тэмбүүгийн өвчлөл	Зэг хүйтний өвчлөл	Трихоманназын өвчлөл	Элэгний хорт хавдар	Улаан хоолойн хорт хавдар	Ходоодны хорт хавдар	Ушганы хорт хавдар	Умайн хүзүүний хорт хавдар	Хөхний хорт хавдар		Цус, цус төлжүүлэх эрхтэний өвчин ба дархлааны механизм хамарсан эмгэг	Дотоод шүүрэл, гажээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Чихрийн шижин өвчнийн тархалт	Үүнээс	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	Чих ба хөхлөг сэртэнгийн өвчин	Зүрх-сүлдасны тогтолцооны өвчин	Цочмог болон архаг хэрлэгийн гаралтай өвчлөл	Цусны даралт ихсэх өвчлөл	Зүрхний ишеми өвчлөл										Тархинд цус харвалт өвчлөл			
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27												
1	Архангай	7996.42	60.09	7.05	5.26	0.45	14.99	2.80	14.10	13.20	6.83	0.11	1.34	0.22	0.34	0.11	69.71	199.73	45.76	134.27	527.25	215.28	197.27	1200.51	146.69	635.11	261.27	25.18												
2	Баян-Өлгий	5155.54	40.08	3.62	2.45	0.21	3.30	18.66	1.49	33.69	3.41	3.94	2.99	0.85	0.53	0.11	46.16	41.36	11.94	65.99	414.70	141.04	77.50	690.07	18.66	469.82	56.61	17.27												
3	Баянхонгор	9639.08	139.59	5.70	2.11	0.37	33.44	24.03	43.10	18.21	4.95	1.24	0.00	0.00	0.00	0.00	21.68	119.27	27.50	93.14	665.24	669.70	252.42	1400.21	155.07	718.00	195.57	19.57												
4	Булган	7309.77	72.51	9.56	1.39	0.17	12.00	7.30	19.13	28.34	14.61	1.39	3.13	2.09	1.22	1.39	13.74	63.12	31.13	24.52	423.94	441.85	62.43	1354.59	75.99	835.54	290.39	10.95												
5	Говь-Алтай	6592.89	85.40	7.09	1.82	0.00	24.35	24.17	0.18	39.43	12.72	0.73	4.00	2.18	1.09	0.36	26.89	59.24	26.17	71.23	553.68	81.23	233.50	867.31	88.31	369.24	261.30	15.81												
6	Говьсүмбэр	6743.36	101.75	16.20	3.24	0.00	31.76	14.91	7.78	12.31	4.54	0.00	2.59	2.59	0.00	0.00	5.18	56.38	37.59	7.78	149.06	28.52	43.42	747.25	75.83	262.48	257.94	11.67												
7	Дархан-Уул	8668.28	101.15	19.00	8.65	0.40	15.18	7.14	4.42	44.14	9.05	0.90	4.22	1.61	2.92	0.80	31.87	92.20	72.90	144.48	205.21	570.19	299.22	1138.77	103.96	525.05	165.90	26.64												
8	Дорноговь	7232.16	133.29	12.66	2.53	0.32	28.02	17.41	10.29	24.54	8.55	0.79	1.27	1.90	0.63	0.47	10.45	63.64	39.73	44.80	341.29	143.73	92.29	853.07	77.57	362.66	226.37	14.72												
9	Дорнод	6779.49	326.20	16.77	2.32	14.31	65.29	116.00	52.62	49.75	6.00	0.68	0.55	0.41	0.14	0.00	30.94	84.65	47.57	192.20	183.20	169.85	211.56	480.36	50.84	203.65	124.04	11.04												
10	Дундговь	6064.32	83.22	6.61	1.47	0.24	15.91	7.83	21.29	21.54	7.34	0.73	2.45	3.18	0.98	0.24	14.44	86.89	39.16	64.62	303.50	163.74	74.41	921.51	130.94	413.88	187.73	13.22												
11	Завхан	5501.93	64.18	6.70	1.49	0.74	8.94	12.36	4.62	49.59	10.72	1.94	3.72	2.83	1.64	0.45	23.23	59.12	25.76	34.85	322.41	262.39	90.10	807.14	29.34	356.96	265.22	15.64												
12	Орхон	4496.20	80.37	10.19	5.10	0.85	23.68	3.50	8.07	22.08	7.43	1.70	3.50	1.49	1.06	0.74	18.58	51.81	31.53	105.96	133.04	117.43	86.64	560.71	31.43	276.27	156.82	13.91												
13	Өвөрхангай	6982.09	54.70	6.06	2.98	0.19	15.28	4.38	2.70	56.47	4.85	1.12	2.80	0.75	1.03	0.28	33.36	106.70	26.37	73.16	399.70	280.97	163.55	1070.77	184.61	502.95	183.77	16.77												
14	Өмнөговь	8094.35	87.51	3.47	4.10	0.32	13.09	2.52	4.89	27.44	5.52	0.79	1.26	0.95	0.47	0.32	19.39	74.58	36.90	87.19	483.74	154.68	377.16	932.64	109.11	454.73	238.40	8.04												
15	Сүхбаатар	5508.18	98.40	11.21	4.52	3.44	33.46	23.33	15.19	23.51	9.59	1.27	2.17	1.09	0.90	0.36	18.63	88.63	43.23	65.12	504.30	227.01	115.40	665.46	49.74	353.08	99.85	7.05												
16	Сэлэнгэ	4950.34	80.51	21.97	2.67	0.29	19.67	20.34	10.31	11.56	4.30	1.43	1.34	1.05	0.29	0.10	8.12	90.07	70.39	38.68	266.57	162.17	106.40	796.16	102.96	401.14	180.23	15.95												
17	Төв	7923.93	55.68	10.68	0.80	3.07	14.32	6.48	8.98	61.93	11.36	2.05	3.41	2.73	4.77	0.45	11.82	102.50	55.57	30.34	602.48	351.81	146.36	1169.73	144.77	496.69	259.42	17.84												
18	Увс	6938.78	63.97	8.28	5.74	0.67	12.82	14.29	6.68	24.57	6.81	2.00	2.67	1.07	0.13	0.27	31.92	59.56	22.70	44.87	510.80	67.84	181.62	958.71	155.18	440.69	239.31	14.02												
19	Ховд	5459.18	70.67	6.36	4.11	0.12	11.22	7.73	15.46	22.68	6.36	1.74	3.49	1.62	0.25	0.25	16.20	62.94	21.56	37.14	349.62	126.26	109.68	912.13	141.84	362.96	229.47	16.33												
20	Хөвсгөл	5911.44	132.64	9.32	3.02	0.00	26.15	34.65	11.03	25.01	7.93	1.14	2.45	1.96	1.06	0.25	24.68	67.26	24.19	97.58	506.29	321.43	125.53	951.53	49.12	440.66	354.12	15.45												
21	Хэнтий	6348.86	96.18	13.27	2.74	7.93	21.77	6.63	11.97	6.63	2.16	0.29	0.14	0.00	0.00	0.29	12.98	38.36	14.13	53.35	359.33	117.95	193.94	853.77	49.31	554.14	147.65	13.84												
22	Аймгийн дундаж	6658.74	95.31	10.12	3.40	1.56	20.45	18.01	12.68	30.47	7.23	1.33	2.38	1.35	1.00	0.34	25.07	82.01	36.34	77.15	397.60	246.71	159.08	931.95	95.55	457.95	207.83	16.03												
23	Улаанбаатар	8770.26	130.55	18.71	4.41	0.12	26.52	12.31	13.16	347.74	69.04	9.69	40.87	11.41	37.31	25.70	23.58	207.65	117.05	133.46	522.61	307.46	117.40	980.39	73.56	406.15	246.00	17.41												
24	Улсын дундаж	7633.23	111.58	14.08	3.87	0.90	23.25	15.38	12.90	176.90	35.75	5.19	20.14	5.99	17.76	12.05	24.38	139.99	73.58	103.14	455.29	274.75	139.85	954.31	85.40	434.04	225.45	16.66												

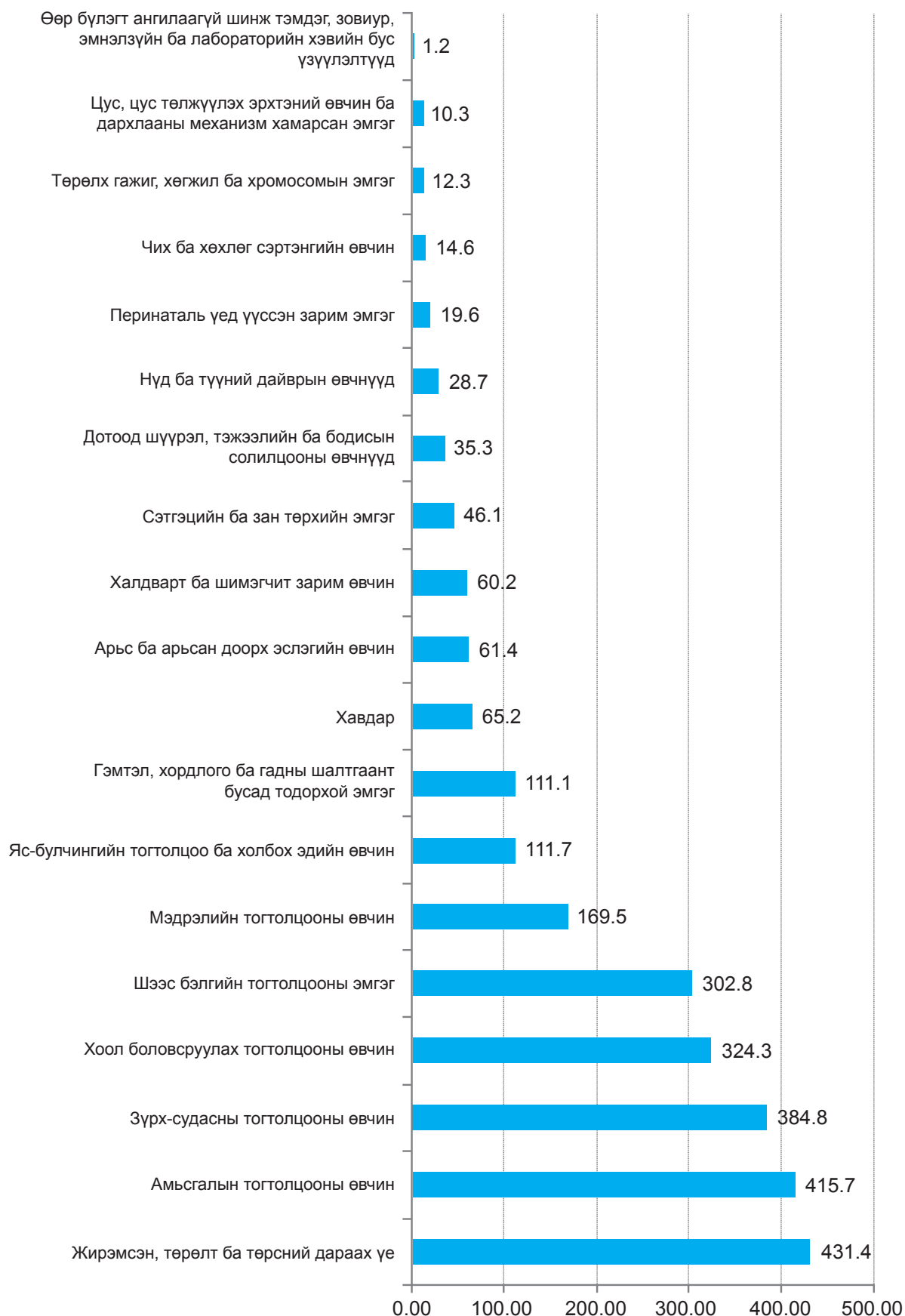
Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл (10000 хүн амд), 2014 он /үргэлжлэл/

№	Аймаг, хотын нэр	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Үүнээс				Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин				Үүнээс			Яс-бүлчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	Үүнээс		Жирэмсэн, төрөлт ба төрсний дараах үе	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	Өөр бүлэгт ангилаагүй шинж тэмдэг, зовиур, эмнэлэгийн ба лабораторийн хэвийн бүс үзүүлэлтүүд	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
			Томуу, томуу төст өвчлөл	Хатгаа өвчлөл	Амьсгалын дээд замын цочмог үрэвсэл өвчлөл	Гуурсан хоолойн багтраа	Уушгины аргах бөглөрөлт өвчлөл	Ходоодны шархлаа өвчлөл	Элэгний аргах үрэвсэл	Архивны шалтгаант өвчлөл	Арьс ба арьсан дээрх эсэлгийн өвчин	39	40			41	42					
A	Б	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	
1	Архангай	1644.18	279.74	295.74	357.95	13.20	43.86	1524.23	23.50	21.37	0.56	211.26	152.51	1171.65	2.69	897.95	382.12	9.85	26.07	1.34	255.90	
2	Баян-Өлгий	1005.63	263.11	210.12	7.25	11.19	84.75	820.98	60.34	6.40	0.64	126.22	253.73	784.74	31.88	546.04	477.07	0.85	18.34	2.67	114.71	
3	Баянхонгор	1640.37	107.14	280.54	228.15	30.22	55.49	1826.65	67.38	43.35	1.24	467.93	368.35	1243.28	4.58	779.31	415.17	15.98	30.72	0.12	251.06	
4	Булган	1785.49	148.85	373.69	169.37	27.30	76.86	1025.94	17.91	27.82	1.56	161.54	189.02	1168.36	3.83	701.47	263.27	12.52	11.82	0.00	206.75	
5	Говь-Алтай	1128.98	184.44	115.39	191.89	25.80	46.88	1326.32	30.35	50.15	0.36	342.71	191.89	799.35	0.55	494.62	418.48	25.62	21.08	0.36	320.18	
6	Говьсүмбэр	2783.54	1486.07	552.17	2.59	14.26	117.30	807.52	44.72	6.48	1.30	165.91	210.63	528.84	0.65	386.26	547.63	10.37	3.24	0.00	534.02	
7	Дархан-Уул	1918.50	515.59	532.99	20.71	16.99	36.60	1433.77	30.26	5.03	2.31	465.52	275.39	922.20	1.81	519.82	404.79	18.50	4.02	0.00	598.34	
8	Дорноговь	1878.84	368.04	611.98	58.57	27.23	76.93	1058.38	13.61	70.76	0.95	326.89	397.64	995.06	1.58	560.85	380.23	22.95	7.60	0.00	457.48	
9	Дорнод	1623.34	440.83	264.31	274.53	21.95	40.48	1657.97	6.82	44.85	0.27	287.89	206.51	567.20	0.95	346.91	372.40	1.36	7.50	3.68	322.92	
10	Дундговь	1251.93	251.85	500.04	70.73	31.57	83.95	1193.43	10.77	67.80	0.98	191.89	407.27	753.11	2.94	581.05	363.46	10.28	14.44	1.47	143.18	
11	Завхан	1106.31	139.24	130.75	291.28	20.25	14.30	963.80	30.97	8.64	1.04	163.66	172.75	830.22	1.94	693.81	368.42	37.83	13.25	1.94	130.75	
12	Орхон	1079.91	288.58	148.86	29.52	12.95	80.69	682.92	17.09	24.00	2.65	192.07	196.00	476.73	0.53	381.38	391.15	58.40	8.60	0.00	233.80	
13	Өвөрхангай	1155.11	144.63	365.96	40.63	18.92	71.94	1384.27	20.32	74.83	0.28	392.52	169.52	870.69	8.57	545.08	367.36	26.75	57.41	0.00	319.09	
14	Өмнөговь	2247.80	600.42	260.16	163.03	15.45	96.97	1430.89	29.17	103.91	3.15	278.14	355.40	759.99	5.05	387.25	442.28	16.71	10.25	0.00	308.57	
15	Сүхбаатар	877.27	75.25	269.87	14.83	21.16	31.84	1118.21	12.66	99.67	1.27	336.26	220.67	515.87	1.99	356.52	325.04	9.59	18.99	3.98	275.84	
16	Сэлэнгэ	1221.94	215.09	356.06	10.98	28.75	68.58	571.34	14.42	6.78	3.34	134.86	191.78	740.10	5.16	565.51	298.66	8.60	3.72	0.00	219.10	
17	Төв	1935.50	533.73	320.56	32.04	20.57	62.50	1558.36	14.43	87.27	1.02	256.01	316.69	815.43	3.75	498.28	228.06	5.34	22.27	0.00	253.63	
18	Увс	1732.86	170.94	449.51	405.97	27.78	32.58	1158.62	12.29	40.20	0.67	297.67	180.82	988.76	1.20	783.10	417.06	15.09	10.15	7.48	186.43	
19	Ховд	1099.46	7.98	493.21	3.12	19.94	53.22	797.71	14.96	9.22	0.25	183.85	341.02	722.55	3.99	441.85	427.40	23.31	8.97	0.50	147.08	
20	Хөвсгөл	1070.93	117.85	334.99	4.90	19.78	46.67	710.85	18.39	25.17	0.00	293.88	129.94	725.80	1.63	529.66	477.77	12.75	26.07	1.39	210.12	
21	Хэнтий	1667.03	264.31	380.10	63.45	31.87	94.16	1056.80	23.50	38.21	2.88	208.07	378.51	665.31	0.00	459.40	318.09	6.78	5.19	1.73	308.86	
22	Аймгийн дундаж	1450.93	267.67	336.05	111.37	21.36	60.09	1142.61	24.19	39.07	1.27	267.38	244.51	822.26	4.60	553.60	382.23	17.08	17.16	1.23	267.99	
23	Улаанбаатар	1730.29	154.46	264.03	139.56	19.90	139.63	1123.47	53.43	85.61	3.73	618.82	273.29	746.08	14.48	348.33	513.60	32.64	38.69	6.37	916.18	
24	Улсын дундаж	1579.86	215.42	302.81	124.38	20.69	96.80	1133.8	37.68	60.55	2.40	429.57	257.79	787.10	9.16	458.87	442.86	24.26	27.10	3.60	567.14	

Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2014 он

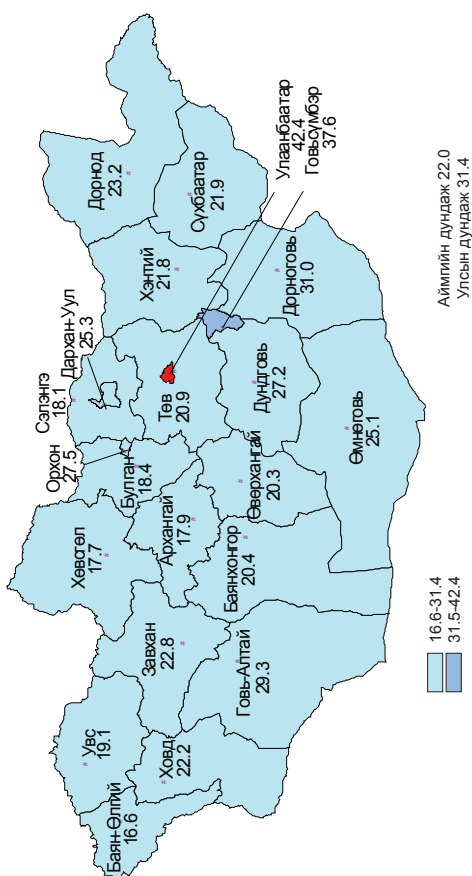

Хэвтэн эмчлүүлэгсэд, 10 000 хүн амд, 2014 он

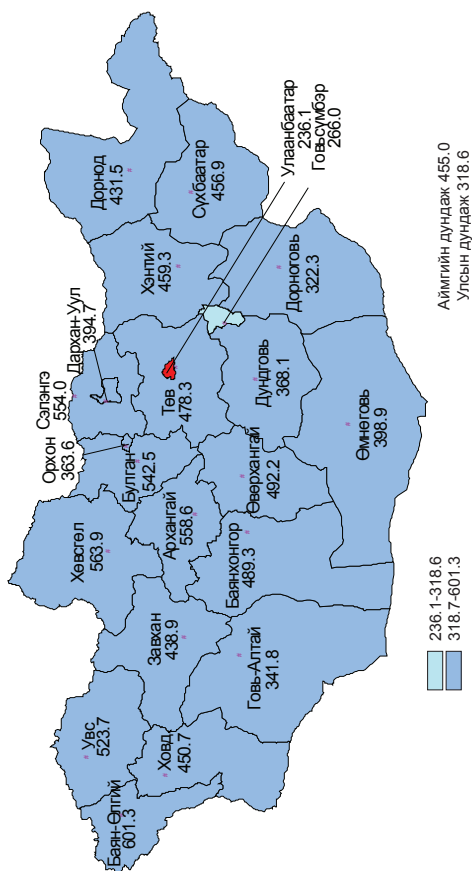

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХҮРТЭЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

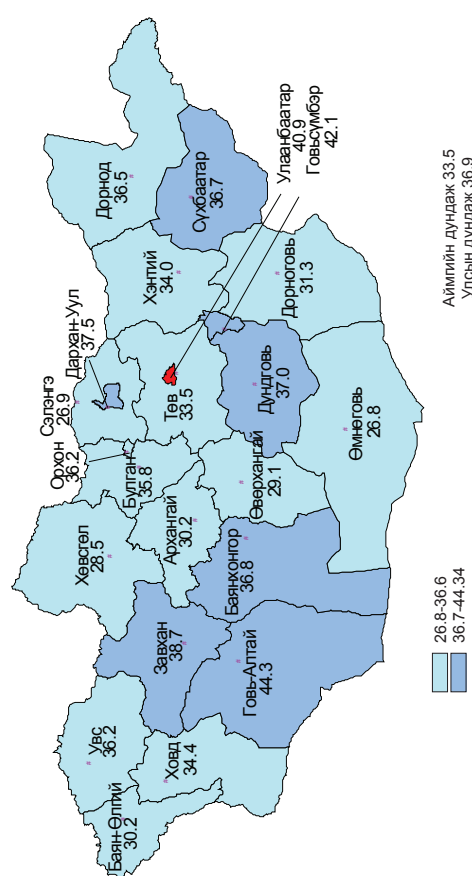
10 000 хүн амд ногдох их эмчийн тоо

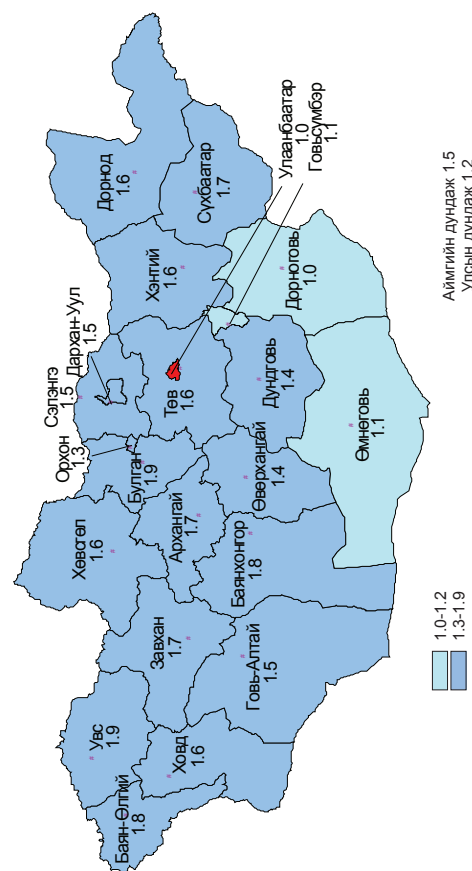
Нэг их эмчид ногдох хүний тоо

10 000 хүн амд ногдох сувилагчийн тоо

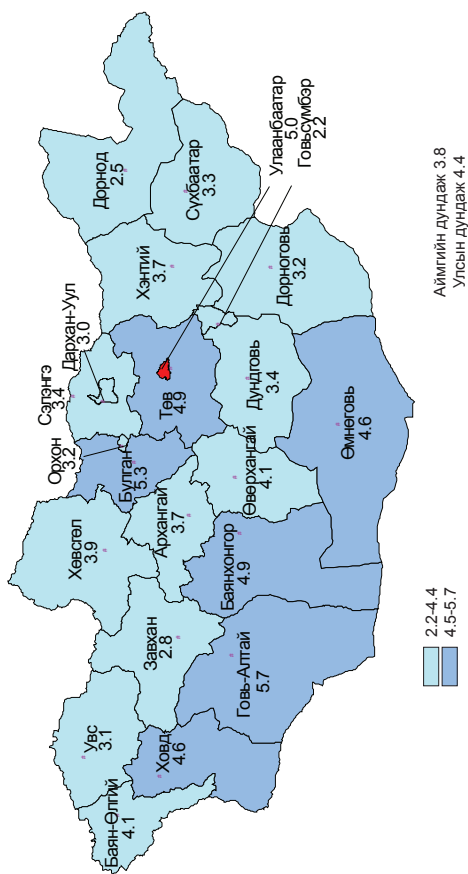

Их эмч сувилагчийн харьцаа

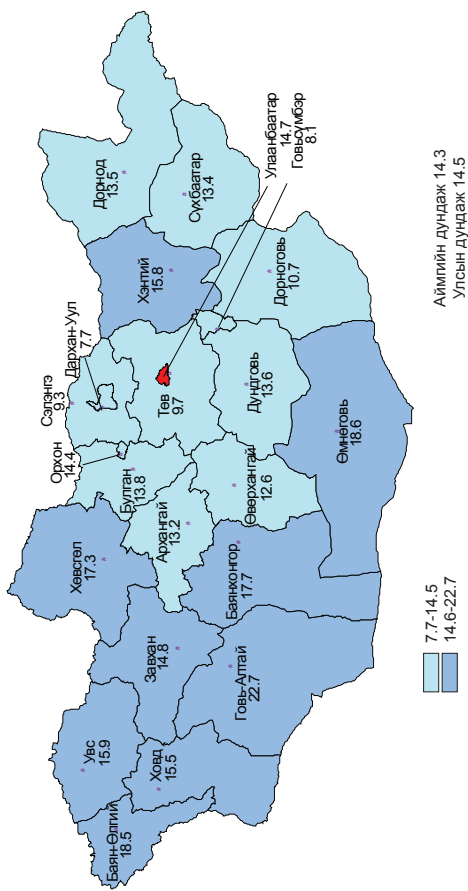

ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

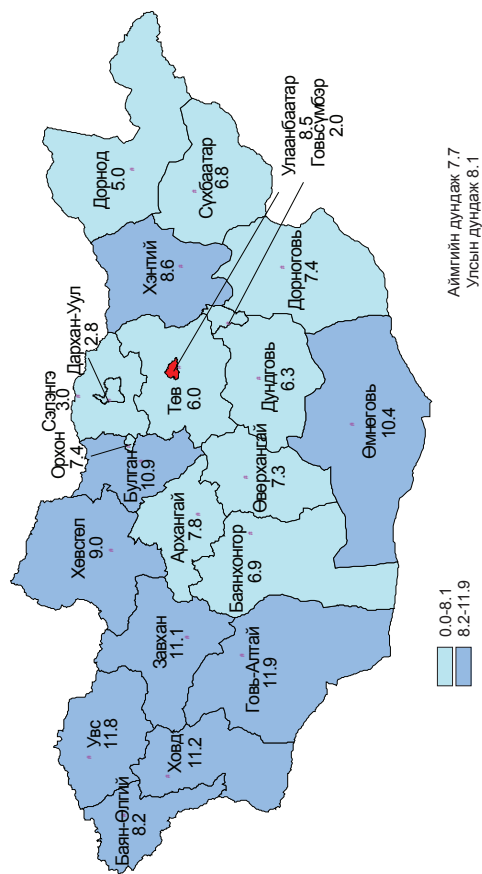
2500 граммаас доош жинтэй төрсөн хүүхдийн эзлэх хувь

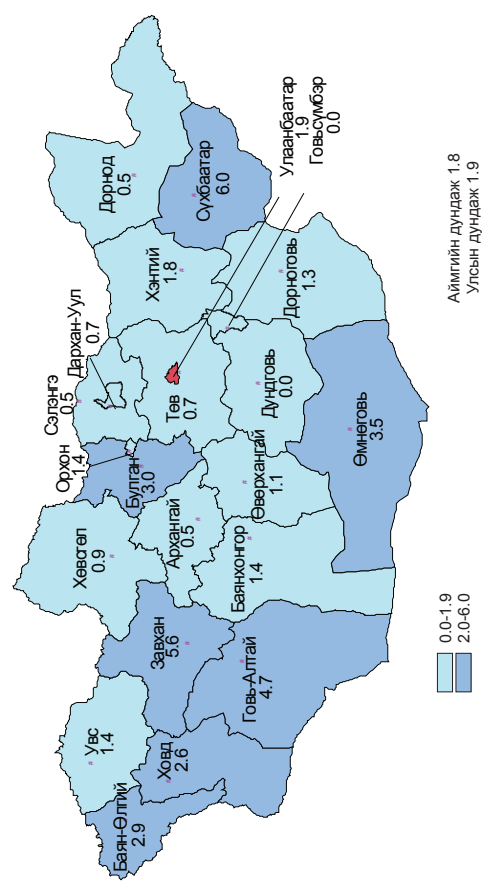
Перинаталь эндэгдлийн түвшин
/амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/

Нярайн эрт үеийн нас баралтын түвшин
/амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/

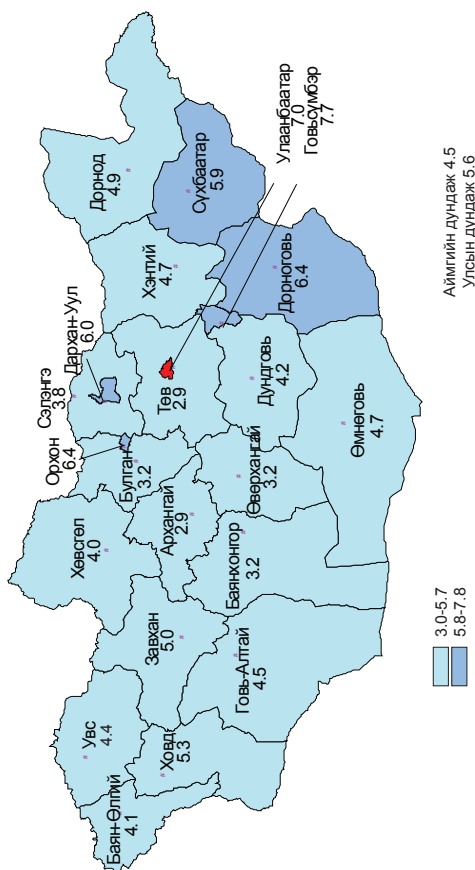

Нярайн хожуу үеийн нас баралтын түвшин
/амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/

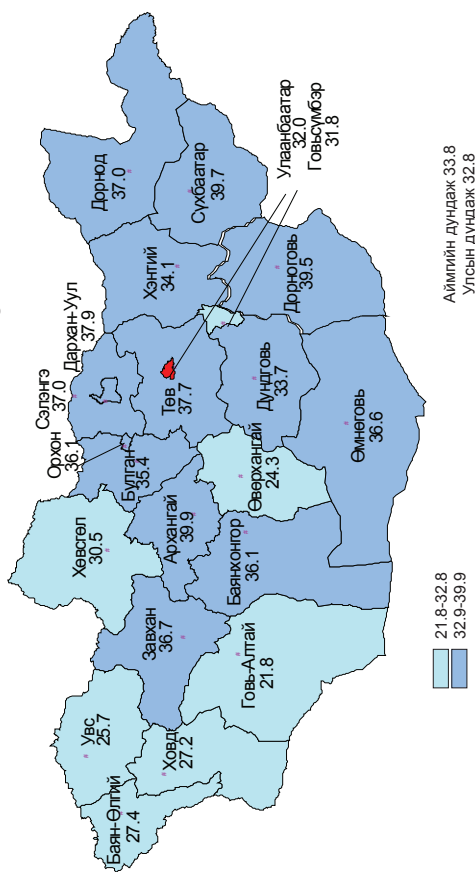

ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

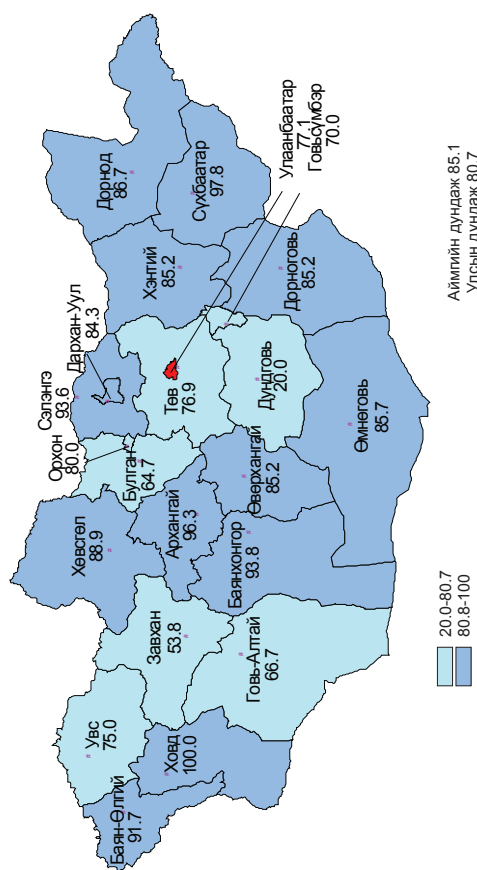
Нэг иргэний жилд үзүүлсэн удаа

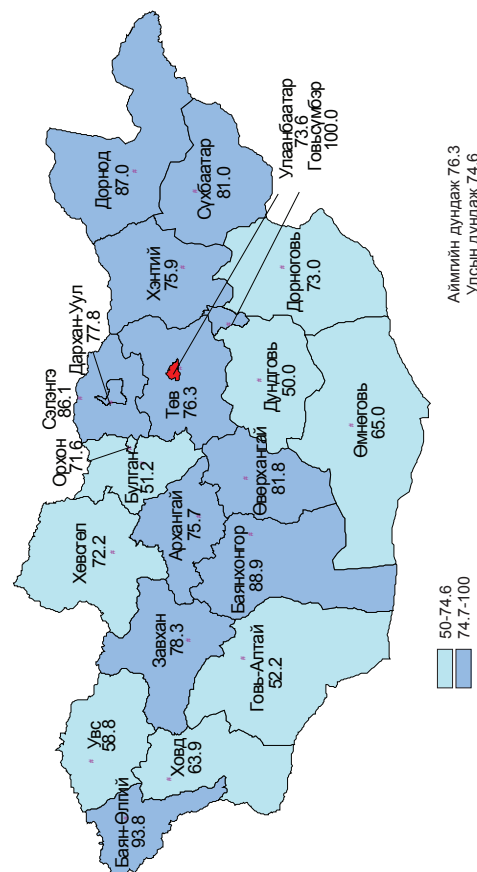
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь

Сүрьеэ өвчний эдгэрэлтийн хувь

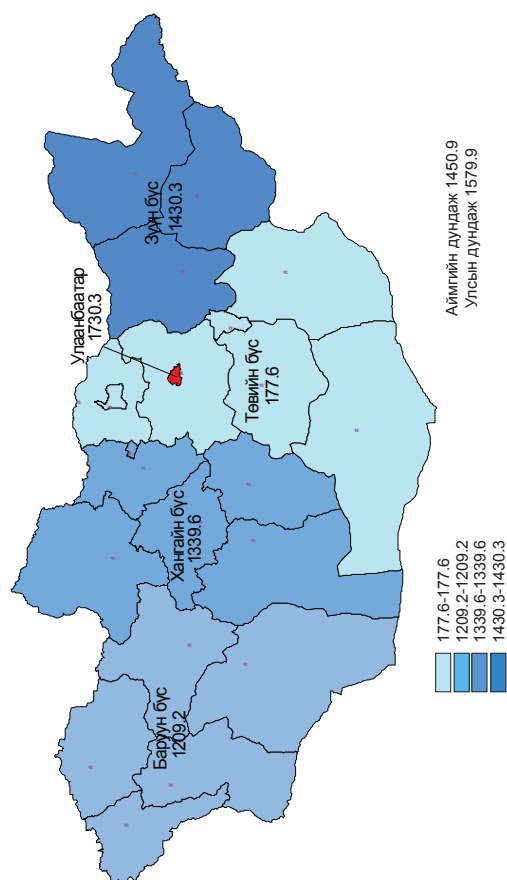

Сүрьеэ өвчний оношийн баталгаажилтын хувь

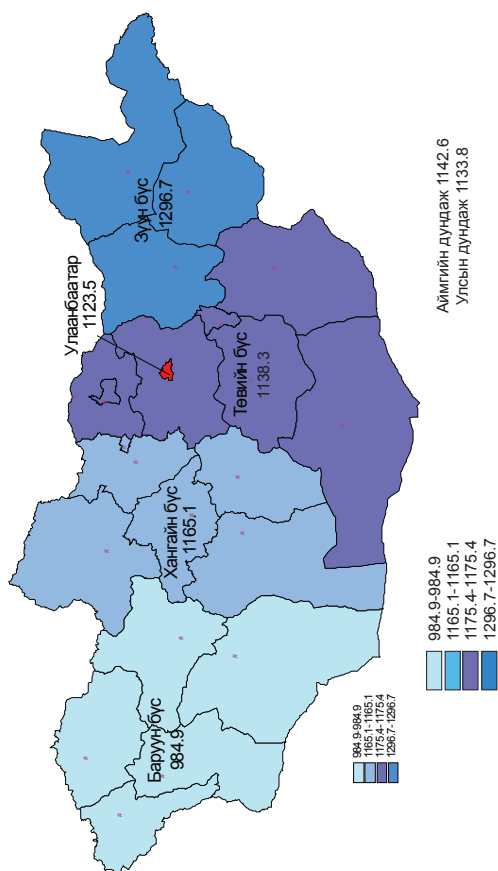

ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН, 10 000 ХҮН АМД

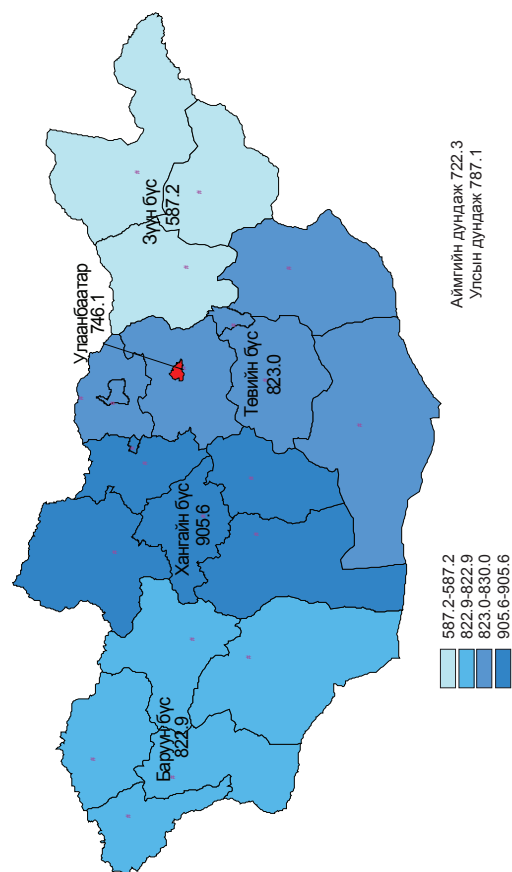
Амьсгалын тогтолцооны өвчин

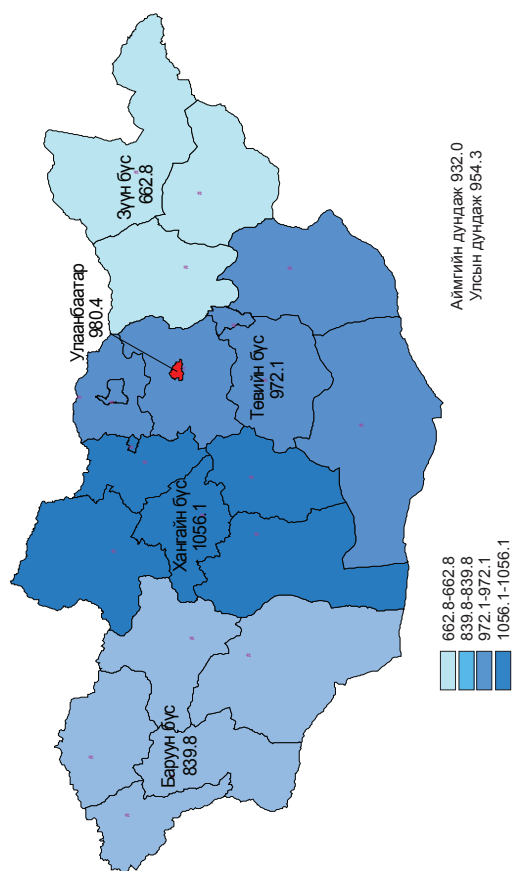
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин

Шээс бэлгэсийн тогтолцооны эмгэг

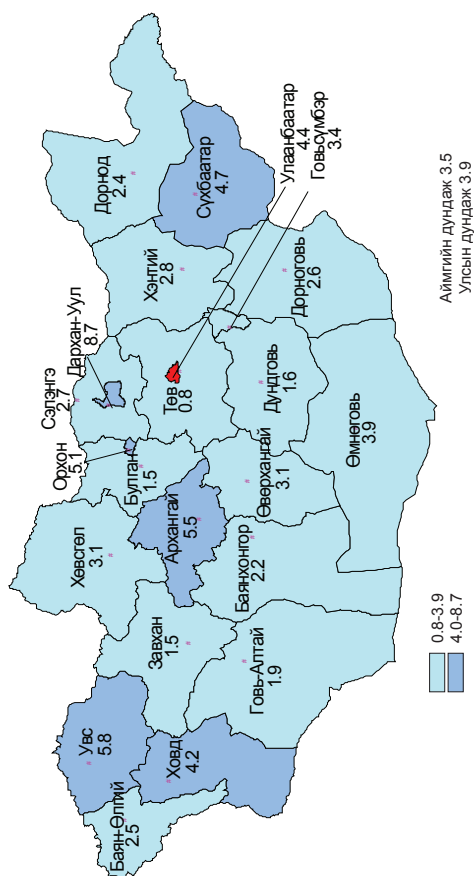

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин

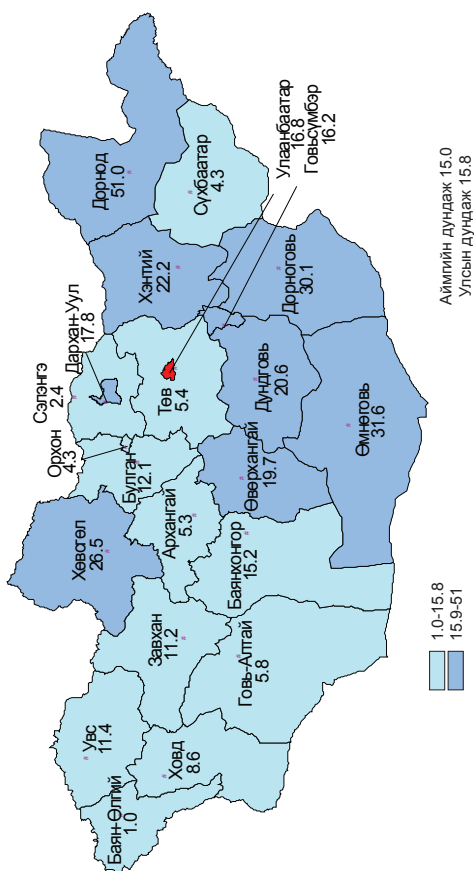

ЗАРИМ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, 10 000 ХҮН АМД

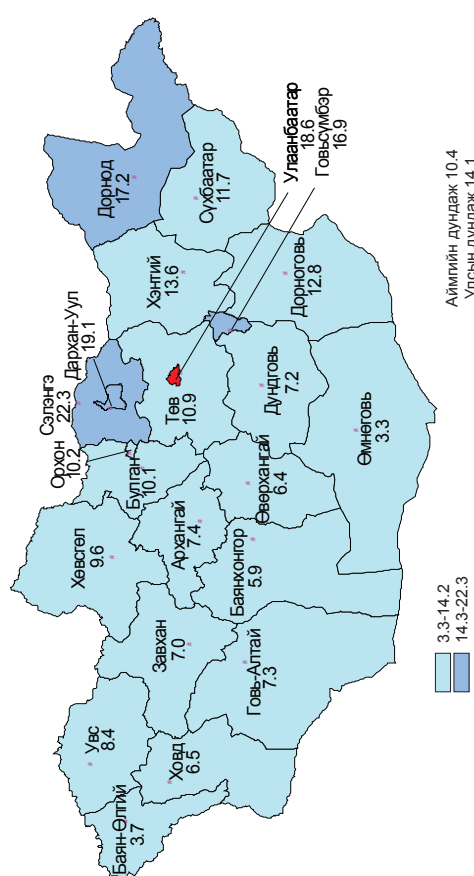
Вируст гепатит

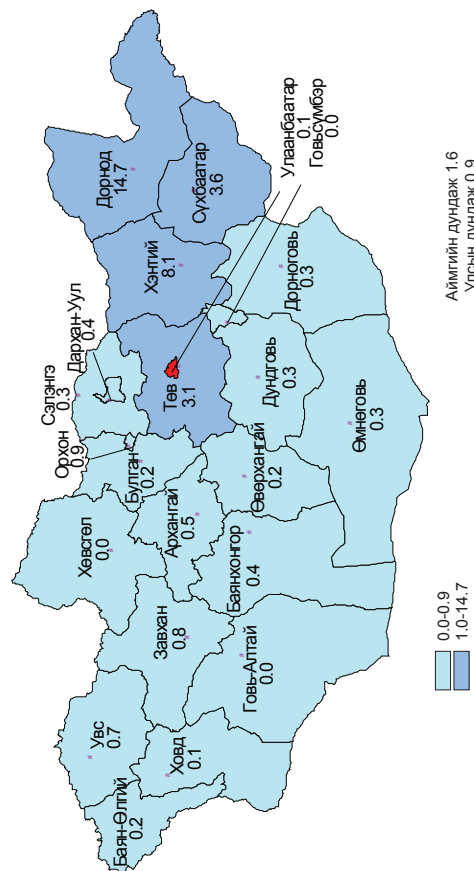
Салхин цэцэг

Сүрьеэ

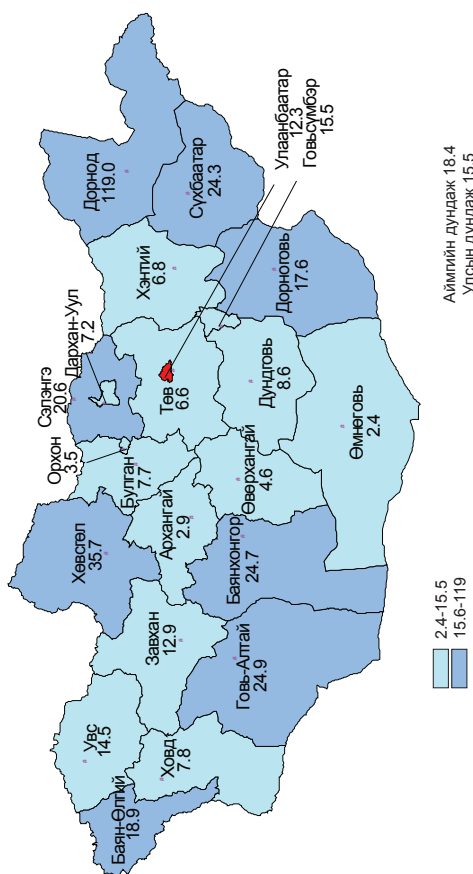

Бруцеллёз

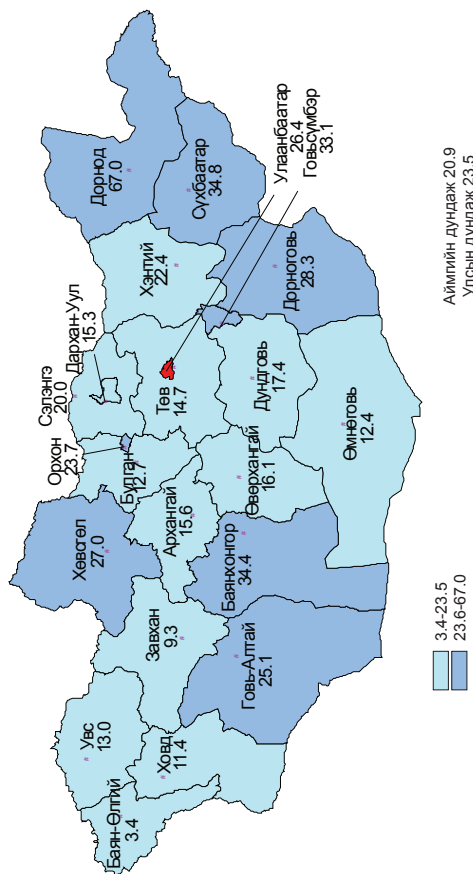

ЗОНХИЛОН ТОХИОЛДОХ БЭЛГИЙН ЗАМААР ДАМЖИХ ХАЛДВАР, 10 000 ХҮН АМД

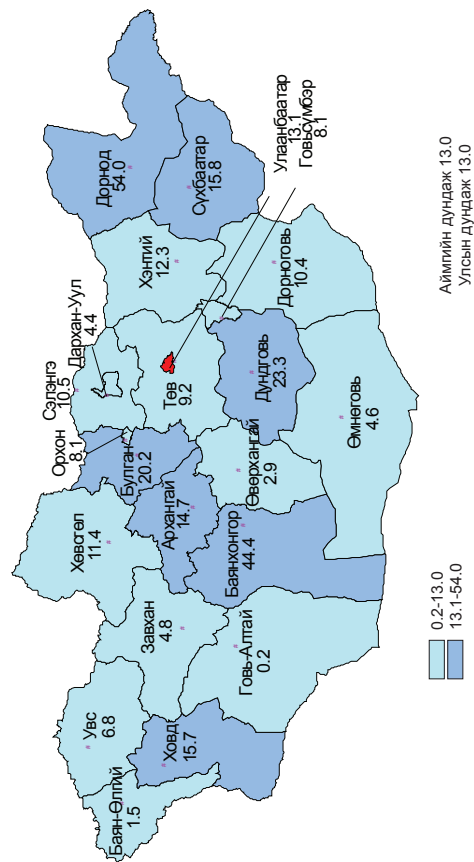
Заг хүйтэн

Тэмбүү

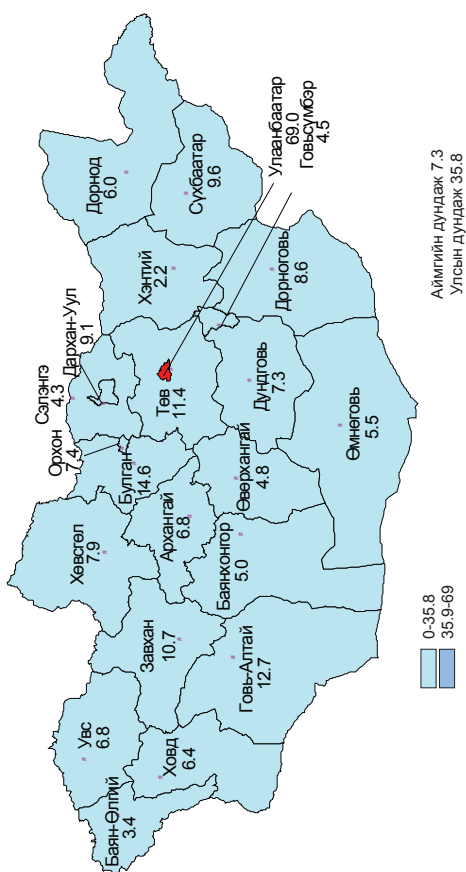

Трихомониаз

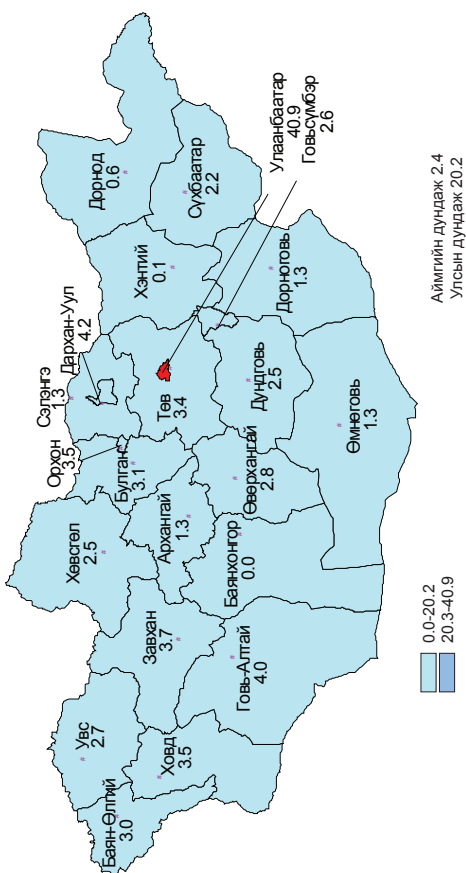

ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧЛӨЛ, 10 000 ХҮН АМД

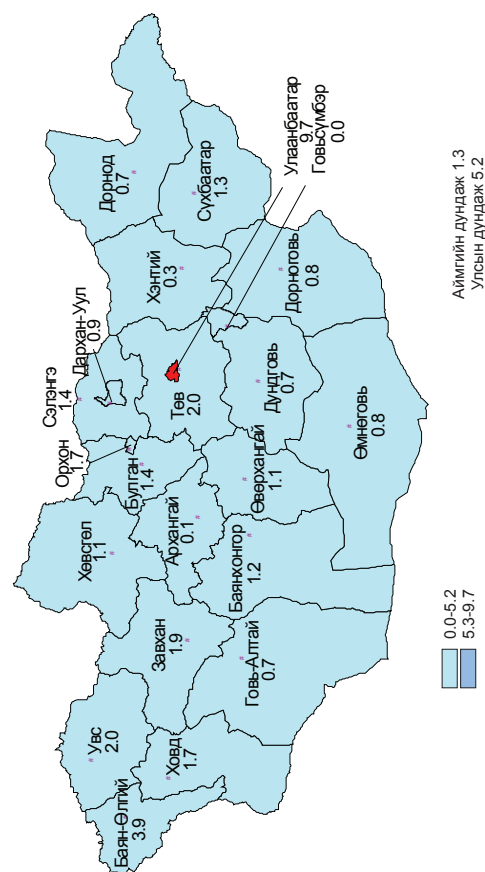
Элэгний хорт хавдрын өвчлөл

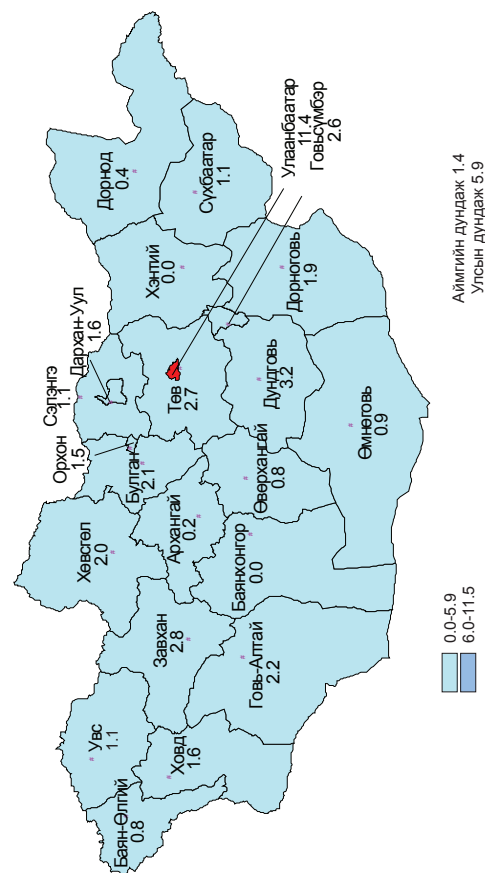
Ходоодны хорт хавдрын өвчлөл

Улаан хоолойн хорт хавдрын өвчлөл

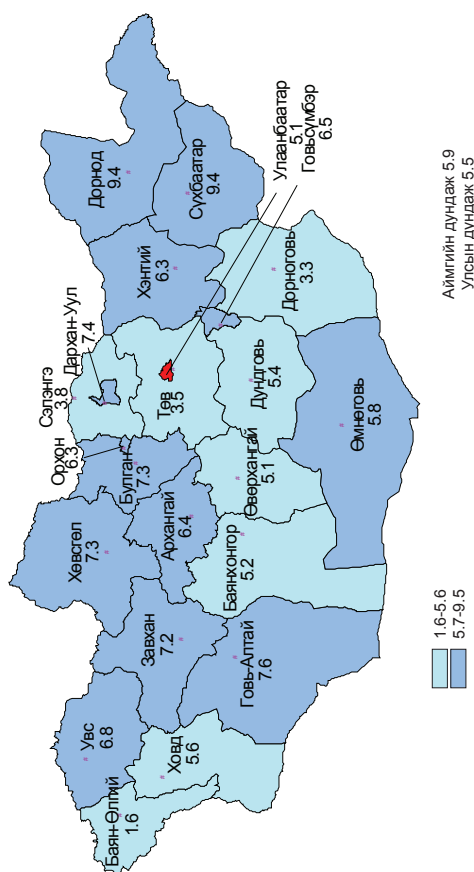

Уушгины хорт хавдрын өвчлөл

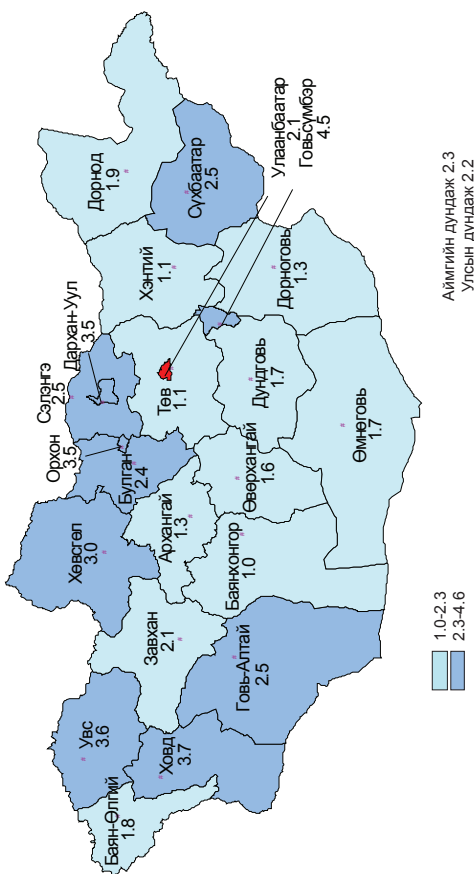

ХОРТ ХАВДРЫН НАС БАРАЛТ, 10 000 ХҮН АМД

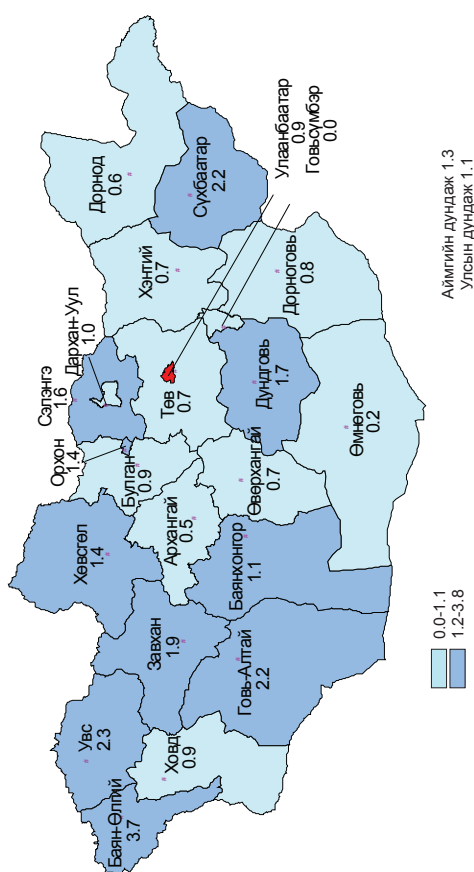
Элэгний хорт хавдрын нас баралт

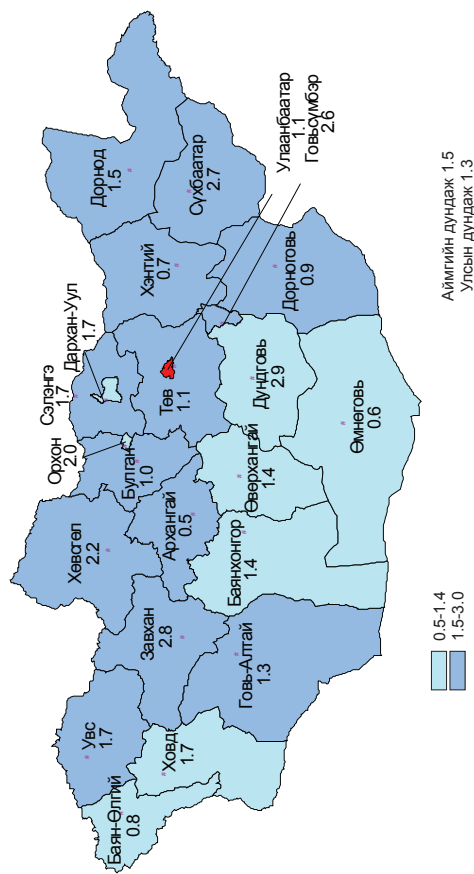
Ходоодны хорт хавдрын нас баралт

Улаан хоолойн хорт хавдрын нас баралт

Уушгины хорт хавдрын нас баралт

ТЭМДЭГЛЭЛ

This image shows a full page of blank white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings present.

ТЭМДЭГЛЭЛ